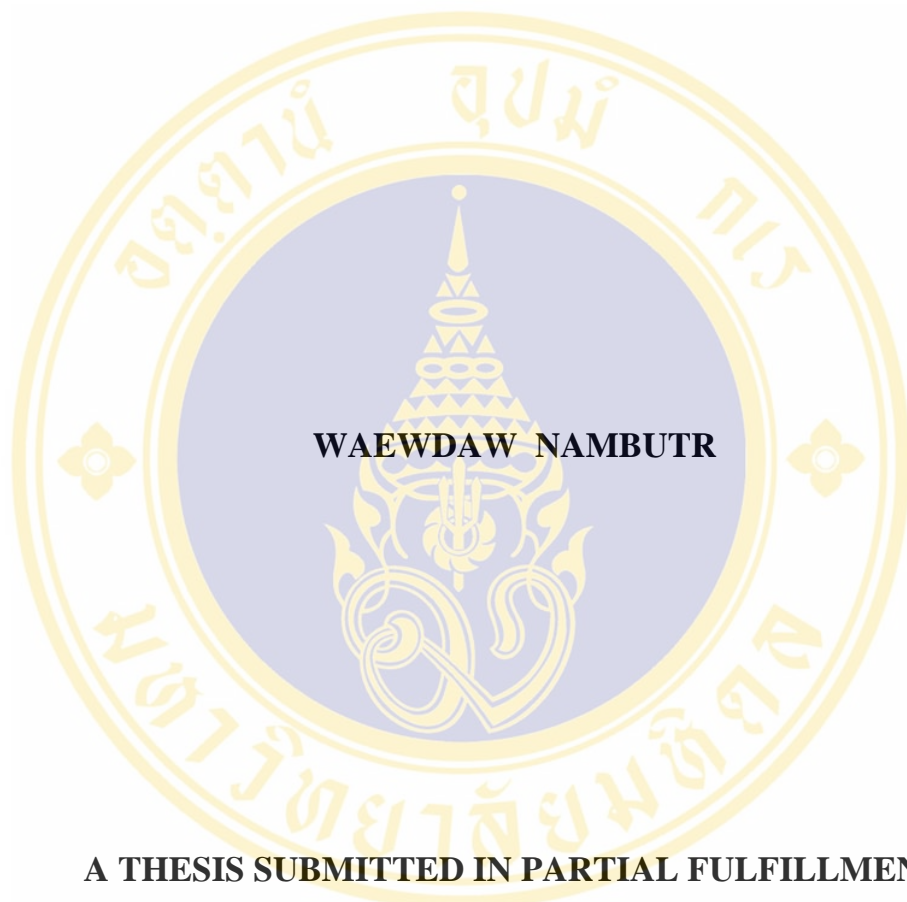

**THE COMMUNITY-ECOTOURISM ROUTE NETWORK
DEVELOPMENT ON THE LOWER OF THE MEKONG RIVER**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF
SCIENCE (ENVIRONMENTAL PLANNING FOR COMMUNITY
AND RURAL DEVELOPMENT)**

FACULTY OF GRADUATE STUDIES

MAHIDOL UNIVERSITY

2005

ISBN 974-04-6359-2

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

Copyright by Mahidol University

Thesis
Entitled

**THE COMMUNITY-ECOTOURISM ROUTE NETWORK
DEVELOPMENT ON THE LOWER OF THE MEKONG RIVER**

W. Nambutr.

Miss Waewdaw Nambutr
Candidate

Dr. Sompong Thongchai.

Asst. Prof. Sompong Thongchai,
D.Tech.Ed.(DTEM),
Major-Advisor

P. Senawongse.

Mr. Pisase Senawongse, M.Sc.
Co-Advisor

Pijak Hinjirananai.

Asst. Prof. Pijak Hinjiranan, M.Sc.
Co-Advisor

Pinai Vitheesawat.

Col. Asst. Prof. Pinai Vitheesawat, M.Sc.
Co-Advisor

Rassmidara Hoonsawat.

Assoc. Prof. Rassmidara Hoonsawat, Ph.D.
Dean
Faculty of Graduate Studies

Dr. Sompong Thongchai.

Asst. Prof. Sompong Thongchai,
D.Tech.Ed.(DTEM)

Chair

Master of Science Programme in
Environmental Planning for Community
and Rural Development

Faculty of Environment and Resource
Studies

Thesis
Entitled

**THE COMMUNITY-ECOTOURISM ROUTE NETWORK
DEVELOPMENT ON THE LOWER OF THE MEKONG RIVER**

was submitted to the Faculty of Graduate Studies, Mahidol University for the degree of
Master of Science (Environmental Planning for Community and Rural Development)

on
May 26, 2005

W. Nambutr

Miss Waewdaw Nambutr
Candidate

Dr. Sompong Thongchai

Asst. Prof. Sompong Thongchai,
D.Tech.Ed.(DTEM),
Chair

Pijak Hinjiranan

Asst. Prof. Pijak Hinjiranan, M.Sc.
Member

Wasana Warapak

Mrs. Wasana Warapak, M. Tech.
Member

Rassmidara Hoonsawat

Assoc. Prof. Rassmidara Hoonsawat, Ph.D.
Dean
Faculty of Graduate Studies
Mahidol University

Pisase Senawongse

Mr. Pisase Senawongse, M.Sc.
Member

Pinai Vitheesawat

Col. Asst. Prof. Pinai Vitheesawat, M.Sc.
Member

Anuchat Pongsomlee

Asst.Prof. Anuchat Pongsomlee, Ph.D.
Dean
Faculty of Environment and Resource
Studies
Mahidol University

ACKNOWLEDGEMENT

I would like to offer thanks and acknowledgement to the following individuals in the academic ranks whose ideas and suggestions have contributed to the accomplishment of this research. Asst.Prof. Dr. Sompong Thongchai, Chairman of Thesis Control Committee and Major Advisor for his kindness and good cooperation and a group of Thesis Control Committee and Co-Advisor, Mr.Pisase Senawongse, Col. Asst. Prof. Pinai Vitheesawat, Asst. Prof. Pijuk Hinjiranan and Mrs.Wasana Warapuk for their advice and reviewing this Thesis.

Special thanks are extended the officers from Local Administrative Organization in Mukdahan, Amnat Charoen and Ubon Ratchathani as well as the officers from Mukdahan and Pa Tam National Park, the officers from Tourism Authority of Thailand, North-east region Area 2 and 4 for their assistance in collecting data and questionnaires. Above all, many thanks to the officers of Nong Pue Noi Health Center for providing full accommodation.

Moreover, I wish to express my appreciation to Mrs.Wanthani, Bua, Ning,Taew, Tuky, Nuttee, Tumm, Koi and all my friends who had given me their supports and encouragement up to my accomplishment of this research. Many thanks are extended to Miss Wanwipha and Miss Amornrat, two of my best friends among the others for their helpful assistance.

Finally, I would like to express my profound gratitude and appreciation to my parents, Mr.Chalong and Mrs.Maliwan Nambutr for continuously giving me their love, financial and emotional support. Thanks to Mr.Wirat, Mrs.Hathairat, Mr.Marut, Miss Angana, my brothers and sisters for their encouragement.

Waewdaw Nambutr

THE COMMUNITY-ECOTOURISM ROUTE NETWORK DEVELOPMENT
ON THE LOWER OF THE MEKONG RIVER

WAEWDAW NAMBUTR 4637492 ENRD/M

M.Sc. (ENVIRONMENTAL PLANNING FOR COMMUNITY AND RURAL
DEVELOPMENT)

THESIS ADVISORS : SOMPONG THONGCHAI, D.Tech.Ed., PISASE
SENAWONGSE, M.Sc., PINAI VITHEESAWAT, M.Sc., PIJUK HINJIRANAN,
M.Sc.

ABSTRACT

The research was conducted as the survey research using questionnaires as the tool to collect fundamental tourism resources and service data to develop the Community-Ecotourism route network (Mukdahan, Amnat Charoen, Ubon Ratchathani) and evaluate the appropriateness of this network. Data were collected from 24 officers from the District Administration Organization and 176 tourists in the research areas before compiling results for the development of Community-Ecotourism route network on the Lower of The Mekong River. The results were again evaluated for the appropriateness of such Community-Ecotourism network by the 24 officers from the District Administration Organization, 2 officers from each of the Tourism Authority of Thailand, North-East Region Areas 2 and 4, and 2 representatives each from Pa Tam National Park and Mukdahan National Park.

The results of this research suggested that tourism resources in the research areas were capable of supporting the demand in public utility and tour based. It has contained 81 tour based and it could develop a Community-Ecotourism network on the Lower of The Mekong River that presented in a handbook. It contained 4 tourism routes: the tour program during rainy season route, ending rainfall-beginning winter 1 route, the tour program during ending rainfall-beginning winter 2 routes, and tour programs during winter-summer. Each route is appropriated for the season, and evaluation results. Overall results also indicated the appropriateness of the Community-Ecotourism network on the Lower of The Mekong River that was measured at medium level.

This research has provided valuable insights to prepare tourism resources in the research areas ready for the tourists though public relations, availability of tourism information on specific tour based along the Lower Mekong River and connecting information with the neighboring countries to become the popular tour based among them.

**KEY WORDS : TOURISM RESOURCES DEVELOPMENT/ COMMUNITY-
ECOTOURISM ROUTE NETWORK DEVELOPMENT/ THE
LOWER OF THE MEKONG RIVER**

236 P. ISBN 974-04-6359-2

การพัฒนาโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนริมแม่น้ำโขงตอนล่าง
(THE COMMUNITY-ECOTOURISM ROUTE NETWORK DEVELOPMENT
ON THE LOWER OF THE MEKONG RIVER)

แวนดาว นามบุตร 4637492 ENRD/M

วท.ม. (การวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชุมชนและชนบท)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สมพงษ์ ชงไชย, D.Tech.Ed., พิเศษ เสนาวงษ์, M.Sc.,
พินัย วิถีสวัสดิ์, M.Sc., พิจักษณ์ หิณชิระนันท์, M.Sc.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวและบริการท่องเที่ยว เพื่อการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนริมแม่น้ำโขงตอนล่าง (มุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี) พร้อมกับประเมินความเหมาะสมของโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวฯ ดังกล่าว โดยกลุ่มตัวอย่างคือ ตัวแทนเจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 24 คน และนักท่องเที่ยว 176 คน ในพื้นที่วิจัยก่อนแล้วนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลเพื่อพัฒนาโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศริมแม่น้ำโขงตอนล่าง แล้วประเมินความเหมาะสมของโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวฯ โดยตัวแทนเจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 24 คน จากสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 2 และ เขต 4 จำนวน 2 คน และจากอุทยานแห่งชาติผาแต้ม อุทยานแห่งชาติมุกดาหาร 2 คน รวมทั้งสิ้น 28 คน

ผลการวิจัยพบว่า ทรัพยากรพื้นฐานการท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัยมีศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยว ทั้งความพร้อมของระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย ซึ่งมีถึง 81 แห่ง และสามารถพัฒนาเป็นโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนริมแม่น้ำโขงตอนล่าง ในรูปของแผนผังประกอบไปด้วย เส้นทางการท่องเที่ยว 4 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางการท่องเที่ยวในช่วงฤดูฝนถึงปลายฝนต้นหนาว 1 เส้นทาง ช่วงปลายฝนต้นหนาว 2 เส้นทาง และช่วงฤดูหนาวถึงฤดูร้อน 1 เส้นทาง ซึ่งแต่ละเส้นทางมีความเหมาะสมของแหล่งท่องเที่ยวต่อช่วงฤดูกาล และผลการประเมิน พบว่า การพัฒนาโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนริมแม่น้ำโขงตอนล่างโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัยมีความพร้อมในการพัฒนาการท่องเที่ยวหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์ การบริหารข้อมูลท่องเที่ยวโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวบริเวณริมแม่น้ำโขงและข้อมูลท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว

CONTENTS

	Page
ACKNOWLEDGEMENT	iii
ABSTRACT	iv
LIST OF TEBLES	viii
LIST OF FIGURES	
CHAPTER 1 INTRODUCTION	
1.1 Historical Background and Problems Significance	1
1.2 Conceptual Framework Explanation	4
1.3 Study Objectives	6
1.4 Scope of the Study	6
1.5 Operation Definition	9
1.6 Advantages	10
CHAPTER 2 LITERATURE REVIEW	
2.1 Principles and concept of tourism	11
2.2 Related Laws	26
2.3 General Information and Community of Mekong River	30
2.4 Related Research	32
2.5 Review of Related Research	37
2.6 Discussion of Related Literatures	37
CHAPTER 3 RESEARCH METHODOLOGY	
3.1 Preparation by studying the secondary data	41
3.2 Steps for designing research	44
3.3 Step for collection of data	51
3.4 Step for result compilation and result analysis	51
CHAPTER 4 RESEARCH RESULTS	
4.1 Result of explore, collect, analyze and categorize standard data of tourism resources and services in the tourism industry both public and private sectors.	53

CONTENTS (CONT.)

	Page
4.2 Result of the Community-Ecotourism route network development on the Lower of the Mekong River.	107
4.3 Result of assess the appropriateness of the Community- Ecotourism Route Network on the Lower of the Mekong River	127
CHAPTER 5 DISCUSSIONS	
5.1 Tourism Resources and Services in the study areas	131
5.2 Opinion of the Tourists towards Tourism in the Study Areas	132
5.3 Opinion of Local Administrative Organization in the Study Areas	134
5.4 Network Development for Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River	135
5.5 Network Evaluation for appropriateness of the Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River	137
CHAPTER 6 CONCLUSION AND SUGGESTIONS	139
REFERENCE	143
APPENDIX	148
BIOGRAPHY	236

LIST OF TABLES

Table		Page
Table 3-1	Outline of the Rural Community	42
Table 4-1	Types and Tour Based as classified by Provinces in the study areas	55
Table 4-2	Number of the Sample Tourist Group classified by sex	73
Table 4-3	Number of the Sample Tourist Group classified by Age	74
Table 4-4	Number of the Sample Tourist Group classified by Domicile	74
Table 4-5	Number of the Sample Tourist Group classified by Occupation	75
Table 4-6	Number of the Sample Tourist Group classified by Income Level	76
Table 4-7	Number of the Sample Tourist Group classified by Education Level.	76
Table 4-8	Number of the Sample Tourist Group classified by Visiting Purposes	77
Table 4-9	Number of the Sample Tourist Group classified by Impressive Objects	78
Table 4-10	Number of the Sample Tourist Group classified by Traveling Companion	78
Table 4-11	Number of the Sample Tourist Group classified by Tour Types	79
Table 4-12	Number of the Sample Tourist Group classified by Traveling Vehicles	79
Table 4-13	Number of the Sample Tourist Group classified by visiting at nearby tour sites	80
Table 4-14	Number of the Sample Tourist Group classified by duration of visiting at nearby tour sites	80
Table 4-15	Number of the Sample Tourist Group classified by Lodgings	81
Table 4-16	Number of the Sample Tourist Group classified by Tourist Expenses	81

LIST OF TABLES (CONT.)

Table		Page
Table 4-17	Number of the Sample Tourist Group classified by Tour Plan in the nearby tourist sites	82
Table 4-18	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the quality of Lodgings	83
Table 4-19	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the appropriate price of accommodation	84
Table 4-20	Number of the Sample Tourist Group classified by opinion toward safety of accommodation	84
Table 4-21	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the sufficient number of Lodgings	85
Table 4-22	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward foods quality	86
Table 4-23	Number of the Sample Tourist Group classified by opinion toward the reasonable foods price	86
Table 4-24	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the sufficient number of restaurant	87
Table 4-25	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the Tourist Service Center	87
Table 4-26	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the information on the tour sites	88
Table 4-27	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the display sign	88
Table 4-28	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the Tour Sites promotion	89
Table 4-29	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the traveling services (Bus, Train, Airplane)	90
Table 4-30	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the accessibility of tour sites	90

LIST OF TABLES (CONT.)

Table		Page
Table 4-31	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward sufficiency of traveling services	91
Table 4-32	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the car rent services	91
Table 4-33	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the sufficiency of Public Telephone	92
Table 4-34	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the Mobile Phone reception	93
Table 4-35	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the Telegram	93
Table 4-36	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward Souvenir	94
Table 4-37	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward other services institutions, such as, Banks/Entertainment Centers	95
Table 4-38	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion of Services Activities	96
Table 4-39	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the interest in network tourism	96
Table 4-40	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward satisfaction in traveling venue	97
Table 4-41	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward traveling expenses	97
Table 4-42	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward tour sites preferred by the tourists	98
Table 4-43	Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward tour types	98

LIST OF FIGURES

Figure		page
Figure 1-1	Conceptual Framework	5
Figure 1-2	Scope of Study Areas	7
Figure 2-1	The relationship between Sustainable Tourism, Ecotourism and Community Ecotourism	23
Figure 3-1	Steps for Operation	40
Figure 4-1	Community-Ecotourism Route Network on the Lower of the Mekong River Map	109
Figure 4-2	Connection tourism sources in research areas map	110
Figure 4-3	Connection tourism sources with neighbor countries on International Immigration office and Ease Checkpoint in research areas	111
Figure 4-5	Tour Programs during the Rainy Season until beginning Winter Season Map	116
Figure 4-6	Tourism Route and tour sources on Tour Program for ending rainy season and beginning winter, Wat Tum Pathiharn-Huay Pok Waterfall Route and Ban Tung Na Muang Route-Huay Pok Waterfall	120
Figure 4-7	Tourism route and Tour sources on Program for ending rainy season and beginning winter, Pu Samui Program Forest Walk-Cruise	121
Figure 4-8	Tourism Route and Tour sources on Tour Program from ending of Rainy season to beginning of Draught	126

CHAPTER I

INTRODUCTION

1.1 Historical Background and Problems Significance

1.1.1 Historical Background

Thailand has been the front line country in the tourism industry within Asia region and next to China. Tourism was the most significant economic branch to generate tremendous annual income for the country. In the year 2004 alone, tourism has brought the country 322,300 baht from approximately million Thai tourists (www.Tourism.go.th). According to the National Economic and Social Planning, 9th edition published prior year, it had estimated at least 14 million tourists visiting Thailand. The average expansion rate of international tourists expected to reach 7% per year. For Thai tourism, in 2006 estimation could be as high as 59 persons a year (www.tat.or.th). Tourism was the economic section to spread income all over regions in the country due to the use of country natural resources to create services in order to link widely with other sectors, such as Hotel Industry as well as Transportation (Office of the Research Support, 2003). Therefore, Thailand Tourism policies of 2004 had emphasized on the development of tourism to lead the country toward being the Tourism Hub of Asia Region (Tourism Authority of Thailand).

Currently, most nature tour in the Nation Park were arranged in such a way as to respond to the need of the tourists seeking information about that based, starting from Ecosystem to rare fauna and flora or near extinction including the conservation issues, such as, lost of forest resources, illegal hunting (Surachet Chetmas and Dachanee Aimpun, 1995). Such tour was coincided with Ecotourism since one of the standard concept of the Ecotourism involved with presenting comprehensive knowledge and building awareness in nature and environmental conservation among the tourists.

Ecotourism had been accepted in most countries as sustainable tour (Datchanee Aimpun and Surachet Chettamas referenced Department of Forestry, 1996).

Few Ecotourism based were maintained by the government division, such as, Department of Forestry, many based had been under the care of community. Besides, many communities possessed unique quality that made them become popular Ecotourism based among the tourists. The relationship between community and tourism was nothing new. As a matter of fact, various tour resources, not only beaches, seas, forests and canals but also lifestyles, dresses, striking cultures and rare traditions had become the strong marketing point of Asia Pacific regions. It also included the principles of Ecotourism by putting the emphasis on the community participation and management for full benefit from the sustainable tourism (Usavadee, 2002).

North Eastern region (Isan) was considered as the region with diversified natural resources, such as, adventure tour sites or nature study tour based as well as historical and traditional tour based. However, the tour capacity of North Eastern region was unable to support the expansion of tourism to generate high income. Therefore, revenue generated from tourism was still at low level as compared to other region (Office of the Research Support, 2003).

Mekong River was considered as one of the most important river of the world that flow through different countries in Asia and Indochina combined with history and culture of many tribes and communities along the basin of Mekong River. These countries, such as, Thailand, Laos, South China, Myanmar, Cambodia including Vietnam had bonded with Mekong River for many generations until it became the center of diversify cultures as the essential natural resources of countries along the basin of Mekong River. The government of Thailand with the advantages above other countries in the same region has developed the policies for utilizing the natural resources in tourism as the raw materials for tourism industry. The capabilities of tourist sites of the cities along the lower Mekong River with varieties of natural tourist

sites, archeological and historical sites as well as cultural and traditional festivals were the interesting events for the tourists both Thais and foreigners. Therefore, tourism promotion among the cities located along the Lower Mekong River, such as, Mukdahan, Amnat Charoen, Ubon Ratchathani were directed for the development of Isan tourism industry and Thailand as the Tourism Hub of this region and also Gateway to Indo China. The basin of Mekong River was capable of lay down the strong foundation of Thailand Tourism industry leading toward international level, helping to generate income for local people, reducing the migration (Sompong, 2004).

1.1.2 Problems Significance

Currently, many tourists who traveled to Thailand had never been visited Isan region even though the tour resources of this region were second to none, partly because of lacking publicity in tour based and tourism itself and limited tour styles. Therefore, the diversify tour styles in Isan region as to promote tourism were considered significant for problems solving directly.

Water travel or using water tour resources, especially Mekong River had been an interesting tour point due to diversify tour resources along Mekong River including nature, culture, tradition, religion, lifestyles and local wisdom as well as the physical attraction due to being the point of sunrise in Thailand before any provinces along the Mekong River. This place could be developed into the tourist attraction according to the boat tour program. Sending messages and presenting these resources as well as connecting these resources through the network for the tourists to visit conveniently had led to the development of tour industry of Isan region for the optimum use of the developed resource capabilities. Therefore, it was utmost important to study the tour routes within this area.

The following issues had influenced this research:

1. Within the community, the Local Administrative organization was absence of information management system for tourism easily understandable by the personnel as the basic information in the development of tourism industry in the responsible and nearby areas. Moreover, the Local Administrative Organization had been operated without network tourism that concentrated on Mekong River. Currently, the main concerned on tourism has relied only on tourism types of each Province.

2. Dissemination of knowledge was unavailable for the tourists, especially in the tour areas where there has not been practiced sustainable tourism or Ecotourism. It was considered as the tourism helping to raise awareness among the tourists on the value of tourism resources, encouraging them to maintain good environment for sustainable usage from natural, environmental tour based as well as local tradition.

3. Most available tour based were unable to find the strong selling point to make the tourist revisited because of lacking activities or tourism varieties.

4. Without connection between tour based in the Lower Isan and Laos, Kwang Jumpasak was the proper tour based by having Ubon Rat Chathani as the center for tourism in the region.

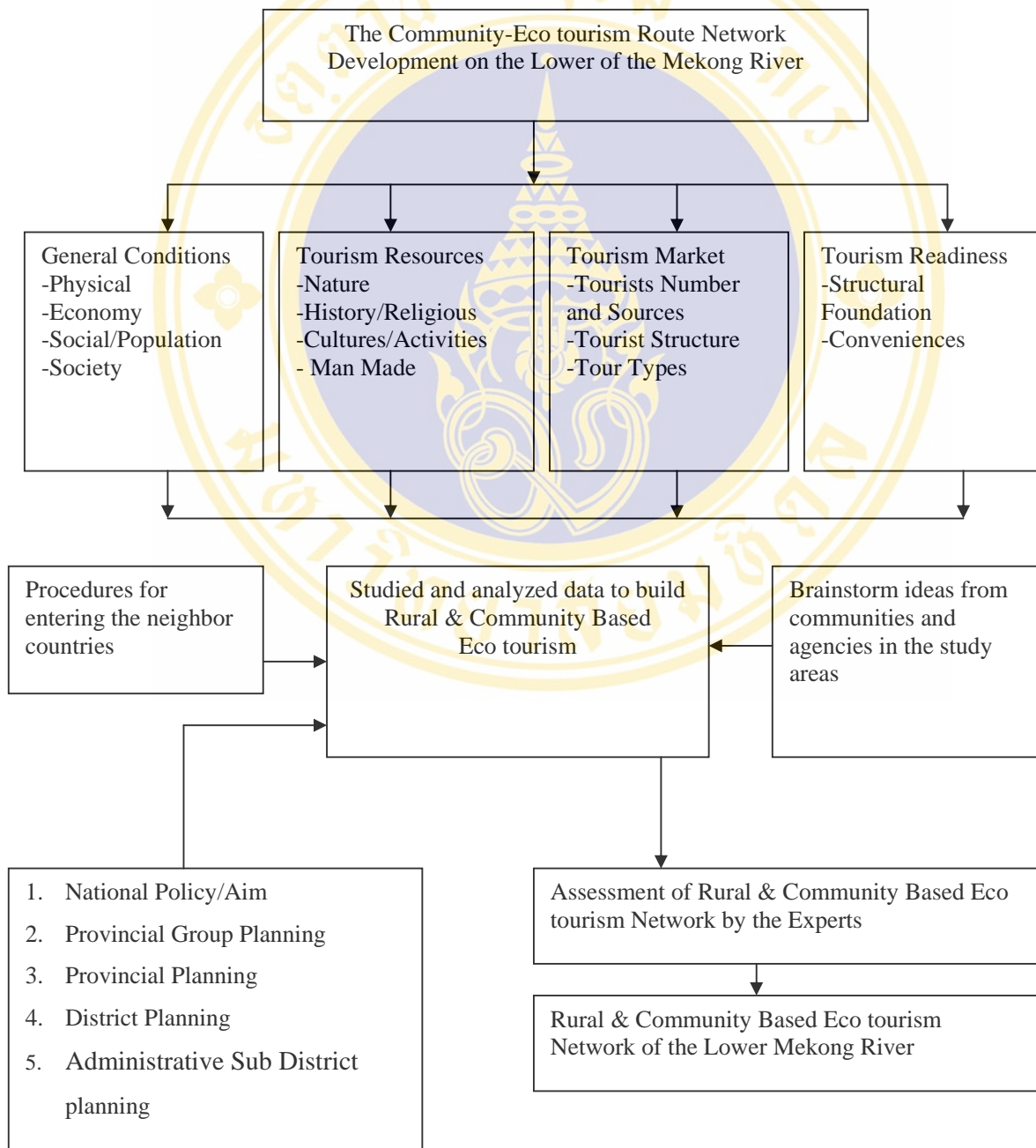
From the above-mentioned problems, the study research to develop community Ecotourism network route was needed to solve the problem and promote tourism industry along Lower Mekong Riverbanks. It has become another way to disseminate knowledge among tourists before visiting different tour based that presented variety tours and a corridor for tourism in Indochina Region, leading toward the development of tourism in Lower Isan Region and the country.

1.2 Conceptual Framework Explanation

Communities adjacent to Mekong River had conducted their lifestyles differently based on diversify occupation, social and culture. However, the similarity lied within the use of natural resources and environment in the community for generations as

being called “Eco Community”. Therefore, such community was able to design new tourism “Rural & Community Based Eco tourism” from the community participation and cooperation. The community administrative agency could arrange the community tourism network by having Mekong River as the community center for cooperation.

Figure 1-1 Conceptual Framework

1.3 Study Objectives

1. To study, explore, collect, analyze and categorize standard data of tourism resources and services in the tourism industry both public and private sectors.
2. To study, design, formulate the manual for the Community-Ecotourism Route Network of Lower Mekong River.
3. To evaluate the appropriateness of the Community-Ecotourism Route Network of Lower Mekong River

1.4 Scope of the Study

1.4.1 Scope of the Study Areas

The study area for formulation of Community Ecotourism Network Route along Lower Mekong River consisted of 3 Provinces, Mukdaharn Province, Amnat Charoen Province and Ubon Rat Chathani Province (Illustration in figure 1-1). Since the areas of all three Provinces have been part of the Emerald Triangle which consisted of Ubon Rat Chathani Province, Amhat Charoen Province and Mukdaharn Province, there was high possibility of future development through the tourism network with neighboring countries with interesting tour based. Also, this study area has been named the gateway to Indochina with own interesting tour based. The researcher would conduct the study in the specific tour based under the responsibility of the Sub District Administration, Sub District and City Municipality adjacent to the area along Mekong River starting from the 2nd bridge across Mekong River until reaching Songsee River, Kong Jiam District, Ubon Rat Thani Province.

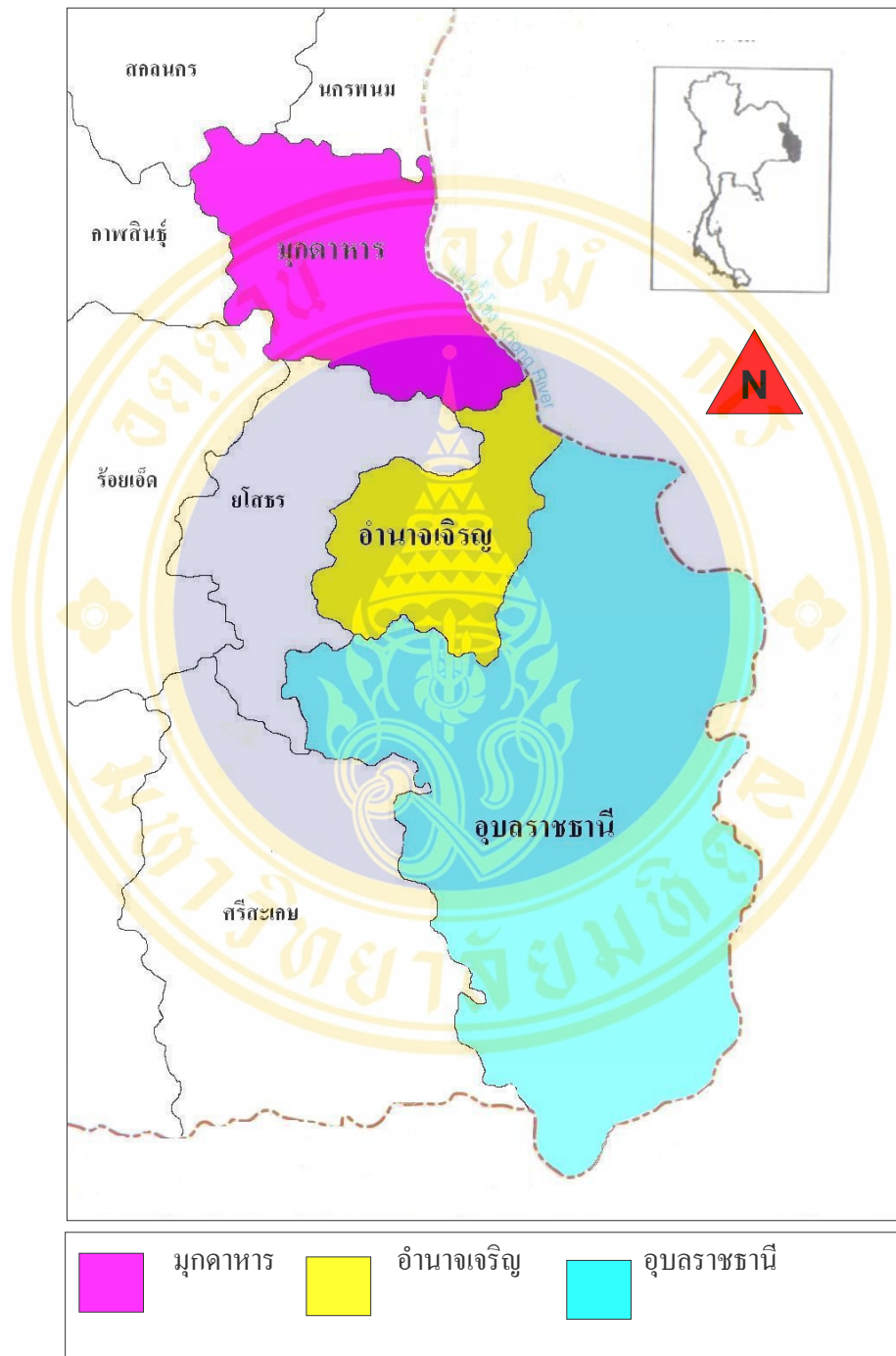

Figure 1-2 Scope of Study Areas

1.4.1.1 Local Administrative Organization

(1) The Local Administrative Area at Provincial level, such as, Provincial Administrative Organization of Mukdaharn, Amnat Charoen and Ubon Rat Chathani Provinces. Urban Area consisted of area under the supervision of City Municipality and Sub District Municipality along the bank of Mekong River in 3 Provinces, starting from the 2nd bridge across Mekong River at Mukdaharn Province until reaching Songsee River, Ubon Ratchathani Province. There has been Mukdaharn City Municipality, Mukdaharn Province and Don Tan Sub District Municipality, Don Tan District, Mukdaharn Province, Chanuman Sub District Municipality, Chanuman District, Amnat Charoen Province, Kemmarat Sub District Municipality, Kemmarat District and Ta Dan Sub District Municipality, Kong Jiam District, Ubon Rat Chathani Province.

(2) Local Community areas that had been announced as under the supervision of the Local Administrative Organization. The areas was adjacent to Lower Mekong River, starting from the 2nd bridge across Mekong River at Mukdaharn Province until reaching Songsee River, Ubon Rat Thani Province with many natural, historical, religious, cultural, traditional, games, local wisdom as well as man-made tour based.

1.4.1.2 Tourism Resources

(1) Natural Tourism Resources that had been created by nature with beautiful scenery attracted to the tourists, such as, mountains, caves, waterfalls, rocks variety, scenic views including the reservation areas of the National Park.

(2) Tourism Resources associated with history, ancient monuments, ancient artifacts, museums, religious monuments and significant historical communities.

(3) Cultural, traditional, life activities and local wisdom tour based, such as, significance games, local uniqueness, traditional boat racing, local lifestyles and living conditions.

(4) Man-made tourism resources that had been arranged for human recreation, such as, dams, reservoirs and public parks.

1.4.2 Population

1.4.2.1 Public sector representatives came from the Local Administrative Organization, the Local and City Municipality, the National Park of Mukdahan, the Pa Tam National Park and the Tourism Authority of Thailand, Northeast Area 2.

1.4.2.2 Private Tourism Business Operators, such as, Tour Business Hotel Business Owners, Air-conditioning Bus Owners, Cruise Business Owners in Mekong Riverbanks area.

1.4.2.3 Thai tourists over 15 years old, both male and female, who came to the study area at the Visitor Information Center.

1.4.2.4 Studied during winter (November-January)

1.5 Operation Definition

Lower Mekong River or the study area is referring to the study of the area to formulate Community Ecotourism network route along Lower Mekong River, mainly areas of Mukdahan Province, Amnat Charoen Province and Ubon Ratchathani Province. The researcher had conducted the study in specific area along Mekong Riverbanks, starting from the area where the 2nd bridge across Mekong River at Mukdahan was built until reaching the area near Songsee River, Kong Jiam District, Ubon Ratchathani Province.

Community Based Ecotourism is referring to travel to different tour based to see nature, culture, tradition, religion, ancient monuments, lifestyles and local wisdom within the Community Ecotourism network route along Lower Mekong River with community participation in the tourism management.

Community Based Ecotourism Network Route is referring to the network route formulated for Community Based Ecotourism Network of Lower Mekong River. It consisted of the map showing the route connecting to the tour based in the studying area, land and water, Tourism plan in the studying areas suitable for the traveling period of the tourists, conveniences in the tour based.

1.6 Advantages

1. Received Ecotourism network route along Lower Mekong River (Mukdahan, Amnat Charoen and Ubon Ratchathani)
2. Increased the design for Ecotourism Management by cruising along Lower Mekong Riverbanks
3. Increased alternative in tourism along the bank of Mekong River.
4. Promoted knowledge and understanding to raise good consciousness toward nature and local culture along the bank of Lower Mekong River.
5. Tourism routes in Thailand and passage to neighboring countries, Laos and Cambodia, around the Emerald Triangle.

CHAPTER 2

LITERATURE REVIEW

Regarding the research study to develop the network for Rural and Community Based Tourism in cooperation with the community, the researcher had based on the concepts, principles and theories of many documents and related research as the conceptual framework covered the following areas:

- 2.1 Principles and concept of tourism
 - 2.1.1 Ecotourism
 - 2.1.2 Rural & Community Based Tourism
- 2.2 Related Laws
- 2.3 General Information and Community of Mekong River
- 2.4 Related Research
- 2.5 Review of Related Research
- 2.6 Discussion of Related Literatures

2.1 Principles and concept of tourism

2.1.1 Principle of Ecotourism

Ecotourism was the mixed words between Ecology and Tourism. Besides, in the tourism industry, it has been called “Nature Tourism” or “Biotourism” or “Green Tourism” quite often to reveal another form of sustainable tourism. From the Globe Conference of 1990 at Canada, sustainable tourism was defined as “Current development to serve the need of the tourist and the locals through protection and preservation of next generation including resources management to response for demand in economic, social and beautiful scenery. At the same time, the unique culture and ecological system must be maintained.” The most important feature has

been the tourism under the limited capability of nature as well as being realized the value of people, community, traditional culture placed upon the tourism system. Besides, people from all walks of life should receive economic rewarded equally from tourism that was directed toward the need of the local community and community in such area (Eber, 1992 referenced Thai Environmental situation, 1996).

Since Ecotourism has been another form of tourism that strictly emphasized on the maintenance of tour based and resources, especially the ecological system of the Ecotourism, Conservation Tourism has become an important part of Ecotourism, leading to the development of Sustainable Tourism. Judging from the current tourism, the Ecotourism was partially included in every forms of Conservation Tourism (Project Planning Division, Tourism Authority of Thailand, Tourism supporting documents, 1997)

2.1.1.1 Definition of Ecotourism

Elizabeth Boo(1991) has defined the meaning as the “ Nature tour to benefit conservation from maintaining the area, creating community or local employment as well as raising environmental consciousness. According to the Ecotourism Society (1992), Ecotourism referred to “ Visiting natural sites for precise learning of culture, history and nature without changing or destroying the value of Ecological system. At the same time, it has helped to create the economic opportunity directly effected the conservation of natural resources to benefit the local people.

The Tourism Authority of Thailand (1997) has given the meaning of Ecotourism as touring with conscious to maintain the uniqueness of natural and cultural sites that connected to the Ecological system in that area. It was done through learning process together with the concerned parties under the direct participation of local community in the environmental management and tourism, directing toward building consciousness for Sustainable Ecological System.

The Association of Conservation Tourism, 1997 has defined Conservation Tourism as, “ Touring with purposes to visit the natural area for understanding the environmental natural culture and history without interfering with the abundant Ecological system as well as creating economic opportunity for conservation of natural resources directly benefited the local people”.

In conclusion, Ecological Tourism referred as tourism with conscious toward Ecological system of both natural and cultural tour based through the local people involvement in the tourism management in order to obtain full benefit from tourism directly and indirectly.

2.1.1.2 Principles of Ecotourism

Ecotourism consisted of 5 major principles as the foundation of Ecotourism (Australian Department of Tourism, 1994, referenced Sopia Sopin, 2001:11) with the summarized details as follows:

1.Nature-based: Ecotourism relied on nature for conducting activities by emphasizing on the natural uniqueness in Biological, Physical and Cultural. Natural Conservation has been the crucial part of planning, developing and managing Ecotourism.

2.Ecologically Sustainable: Ecotourism should be ecologically sustainable toward natural environment. The impulse from Ecotourism could help to develop better quality and raise level of tourism including the production of each country without any impacts to environment.

3.Environmentally Educative: Education and environmental interpretation had become essential in the formulation of Ecotourism experiences among the tourists, leading toward appropriate positive practices for environment through reinforcing, raising consciousness for conservation. Knowledge from the Ecotourism has influenced the change in behavior among tourists, community and industry including the on going maintenance tourism activities in the natural tour based. Therefore, education was considered an important instrument to manage the area.

Besides, the interpretation was not only help the tourist to see overall picture of the environment but also to realize the natural and cultural value of visiting area, including other issues, such as, resources management.

4. Locally Beneficial: The local people could involve in the management of Ecotourism including preparation for knowledge and information, providing for conveniences and different products of Ecotourism that had given social and cultural benefits as well as income for conservation of resources.

5. Tourist Satisfaction: The satisfaction of tourist from coming in contact with Ecotourism has been crucial part of Ecotourism Industry. The tourists should receive equal experiences or beyond expectation from Ecotourism.

2.1.1.3 Key Elements of Ecotourism

The scope of Ecotourism covered 4 key elements (Planning Division of Tourism Authority of Thailand, 1997:17). Being tourism in Nature-based that possessed the unique features including cultural and historical sites connecting with the Eco-system in that area as Sustainable Management for responsibility travel with no or low impact toward environment. As the learning process that has given the education on surrounding and tour based Eco-system. Furthermore, increasing knowledge, experiences and appreciation had raised the proper awareness and consciousness among the tourists, local people and business owners who concerned with the involvement of local community for local benefit from generating income for better living quality and being rewarded for maintaining and managing tour based. Finally, the local community must be able to effectively control tourism development.

Moreover, Ecotourism contained the following 4 philosophies (Surachet Chettamas, 1995:27).

1. Ecologically Sensitive that referred to consciousness or responsibility towards Eco-system of the business proprietors, concerned area divisions, tourists and concerned tourism industrial in different sections. Therefore, in the management of

“Ecotourism”, the responsibility or consciousness must be the support component for the current trend or management process.

2. Low Impact that involved low or least occurrence in contrast with the current mass tourism with high impact. In order to manage “Ecotourism” for the least occurrence including limited the number of large conveniences, only to emphasize on small conveniences enough to harmonize with nature and environment.

3. Education that contained information services to disseminate knowledge among tourists or visitors, such as, the National Visitor Information Center. It should provide the nature route for the visitor to walk and enjoy nature, along with information booklet, for example, manual for animals and birds watching as well as studying plants growing in the area.

4. Local Benefit that deal with the disbursement of income to local people by giving them the opportunity to get involved, provide services to the tourists from lodgings, meals and conveniences to becoming local tour guide, navigator, or coordinator during their entire visitation. Besides, the local people should also receive benefit directly and indirectly from tourism.

2.1.1.4 Policies of Ecotourism Development

The Science and Technological Institute of Thailand (Tourism Authority of Thailand, 1999) studied and planned the Ecotourism policies as such:

1. Ecotourism Development should be control and manage resources to maintain the same environmental conditions as much as possible. Tourism in the sensitive and hard to restore areas should be prohibited.

2. Managing Ecotourism should realize the capability of current resources by arranging proper activities and balancing with the existing activities to avoid the severe impact to other forms of tourism from altering state of Ecotourism into integrated tourism, concerning only the benefits.

3. The development of Ecotourism should stress on the development of education to raise good conscious more in maintaining the Eco-system together than only in the economic growth and generating income.

4. The management of Ecotourism must value the people involvement including participation from the Local Administration in resources management, services, sharing knowledge and community culture in tourism process as well as cooperation in planning development or selecting people representative to seat as the joint committee in every levels.

5. Giving priority to Ecotourism management, especially Sustainable Tourism development by asking the organizations to clearly specify their roles in Ecotourism promotion through budgeting, personnel and proper methods.

6. Carefully leading the Ecotourism development plan to these development plans, Local development planning, Provincial and regional development planning, including the provision and spreading the budget evenly and sufficiently.

7. Supporting education, research and development evaluation for results in every angle to set up guidelines for management, problems solving and planning improvement in careful steps.

8. Setting up the laws for strict control, maintenance and preservation of the surrounding of tour based through advice, suggestions and building disciplines in tourism.

9. Preparing code of conduct for the concerned parties as the proper guidelines toward good participation for the Ecotourism development.

10. Arranging for Ecotourism network both vertical and parallel by coordinating work to exchange news, information and managing together at all levels.

Therefore, setting up policies of Ecotourism had remained within the appropriate realm of the country development under the new vision. The policies of Ecotourism were regarded as the strategic policies for operational guidance to expand the national tourism policies clearly unique under the direction of national development by pointing out the dissimilarity from other tourism policies. The aim of this policy has been the basis for area management and specific activities in different boundaries by emphasizing at the development of Ecotourism in the following areas:

1. The nature based with the local unique features and cultural based as related to the Eco-system in the area for managing with conscious in conservation,

restoration and maintenance of the sustainable Eco-system should be arranged by concerning with the ability to support.

2. The tourism should be managed as the instrument to build consciousness in tourism to maintenance the Eco-system as the support for overall natural and social environment conservation.

3. The cooperation of all concerned parties were required with the same directions and goals through systematic education, managing with equality and righteous for the local people including proper tourism process for managing, operation in Ecotourism business to create the maximum benefits.

4. Creating strong community for the people to maintain good lifestyle and voluntarily welcome changes.

5. Conveniences and tourism services should be provided in harmony with resources through maintaining good environment. Managing environment according to the set standard, maintaining the natural uniqueness and social ways as well as lectures in tourism would create confidence and safety among the tourists during their visits.

6. Encouraging more Ecotourism in Thailand among high-income foreign tourists and Thai tourists as well, especially youth group and general public and proper spreading tourists in different tour based.

The policies of developing Ecotourism based on the following policies:

1. Basic Sustainable Development that has considered Ecotourism as one segment of tourism needed sustainable development.

2. Organization, management and laws should pay more attention to Ecotourism by making effective instruments.

3. Resources and Environmental management must be done up to its maximum capacity.

4. Development of basic structure and tourism services

5. Arranging activities, education and display personal services.

6. People Involvement

7. Marketing and Touring

8. Investment Promotion

2.1.2 Rural & Community Based Tourism

According to Yuvadee (2001), the Rural & Community Based Tourism was another form of traveling that has received most attention from concerned parties, starting from setting up policies to actual practice, such as, tour operators, institutional experts, community people. The current fever in rural & Community Based Tourism appeared not only in Thailand but also in other countries worldwide, from the developed countries, such as, the United States of America, Canada, New Zealand, the United Kingdom as well as the developing countries, such as, the Philippines, Jamaica, South Africa.

Conceptual framework of Rural & Community Based Tourism

Following dimensions represented the conceptual and analysis.

Geographical Dimension

By involving the Geographical Dimension analysis in the Rural & Community Based Tourism, this type of tourism occurred not only in the rural area but also in the urban area since urban has been the community meeting place. Both Rural & Community Tourism when referred to covered the main concept as follows:

- 1) Ban Kereevong, Nakhon Si Thammarat Province
- 2) Thonburi Community
- 3) Viewing Thai Lifestyle at Play Pongpang, Samutsakhon Province
- 4) Studied of local fishery at Kao Yao District, Phangnga Province

Tourism Activities Dimension

Rural & Community Based Tourism widely involved many activities, starting from the popular tours, such as, forest walk, bird viewing, scuba diving, animals

watching, boat rowing as well as activities created especially for each village, for example, local cuisine, traditional dance, sightseeing village lifestyle.

Major community factor was included when setting up the tourism activities due to the distinguished natural feature and the unique history of the community. However, setting up activities must be agreed and cooperated by the community.

Management Dimension

The management of community tourism has placed the value on the community spirit, preserved the natural beauty, social status and community culture, with broad management principles and details.

1) Community education as the starting point to make the locals take pride in their own community, seeing own capability and existence including inspiration for the need to conserve and self-existence. Community Tourism could arranged for all of those.

2) Tourism Management services had been conducted in many different ways, such as, proceeded by the private development organization/ tour operator/ community/ educational institution or mixing organizations. Tourism without specific form could be adapted with the area, sharing common goal for building community participation and benefit.

Community Based Ecotourism

Usawadee had summarized the Community Based Ecotourism statement during the international seminar in “ Ecotourism for conservation of forest and development of community” of 1997 at Chiangmai Province as the Ecotourism that mixed between conserving nature and developing community with the basic foundation of Ecotourism. Its aim was to give the meaning to local and nearby community for receiving direct benefit from Ecotourism. Emphasizing on the usage of local products and services to generate revenues from Ecotourism only for the country owned tourism resources. Therefore, tourism management by the community has been given

the opportunity for the community to participate in planning tourism and also created the learning process of planning resources management and decentralized the decision power by directing toward the meaning of natural environmental management along with the community development.

Community based Ecotourism referred to tourism that was owned and managed by community, mainly concerned with natural resources, income from tourism business and spending for better living. In another words, it represented the connection between business conservation and community development. According to Uraivan and Datchanee (2001), Community based Ecotourism was the Ecotour business arranged and owned by the community including maintained and managed tourism resources to generate income for better living quality of the community members in the following 3 dimensions.

1. Tourism Resources: Concentrated on making natural, history and cultural tourism as part of tourist attraction rather than clearing the area for conveniences. If the tourism resource was not the community property, permission from the owner or responsible person must be obtained.

2. Community: Community Ecotourism must come from the community need not only income from tourism but also the desire to make community tourism happened. Community must be ready to administer with the plan leading to practice. The community people must possess skills in managing tourism including the standard for evaluation, preventive measures and regulations being accepted by the community with serious participation. Finally, benefit should be spread equally and return some part to maintain tour based.

3. Tourist: It has been accepted as a marketing part of tourism. The tourist should gain experiences from learning of nature and culture. Good business tour promotion had given good results that became valuable experiences for the tourists. At the same time, the tourists should receive proper services in guarding life and property.

David Fennell (1999, referenced Thaipost, 30th January 2004), the tourism expert of Recreation and Leisure Education at the Brock University, Canada who had searched for the answer by presenting the tourism concept. It has attempted to avoid the environmental as well as social and community culture exploitation in order to serve the community for maximum benefit with the least use of technology. The most crucial element was planning for development of tourism in cooperation with the community members.

Therefore, fennel presentation was being considered as the new channel of tourism that weight on the “ Right for Community Management “ by the community itself in planning, managing as well as learning process in tourism management and generating revenues from tourism. It has become the crucial point for developing tourism through

Community Tourism to gain benefit in exchange for the loss of community as win-win situation between tourists, enterprises, states and community members.

Fennell has given prominent features of community tourism as comprised of 5 elements.

1. Tourism must profit community members family as another way to generate income from arranging accommodations for the tourists without paying any commissions. However, the families responsible for arranging accommodations should be properly trained for readiness to welcome tourists as being part of their families.

2. Tourism to create overall community benefit, not only building the public utilities but also upgraded the standard of living for the “Community Members” instead of the “Tourists”.

3. Tourism should not bring any social, cultural tension to the community from trying to imitate western civilization, such as, Coca Cola, MacDonaldd, Mariott in order to provide conveniences for the tourists. At the same time, it must not take away

the community members conscious by molding them into that modern trend that usually led to future social and cultural problems.

4. Tourism must raise awareness among the tourists to respect and protect environment, social as well as community culture. Therefore, certain type of tourism disguised as conservation tourism without activities to raise awareness should not be labeled as real community tourism.

5. Finally, tourism must create good relationship between countries, both overseas and regions under different cultures. By implication, community tourism should be able to teach the tourists to respect the Bio diversity and different cultures in society as well as not seeing anyone either superior or inferior. This has become reasons for tourists from some countries in the Southeast Asia to visit the neighboring countries to see the so called “outmoded 30 years ago”.

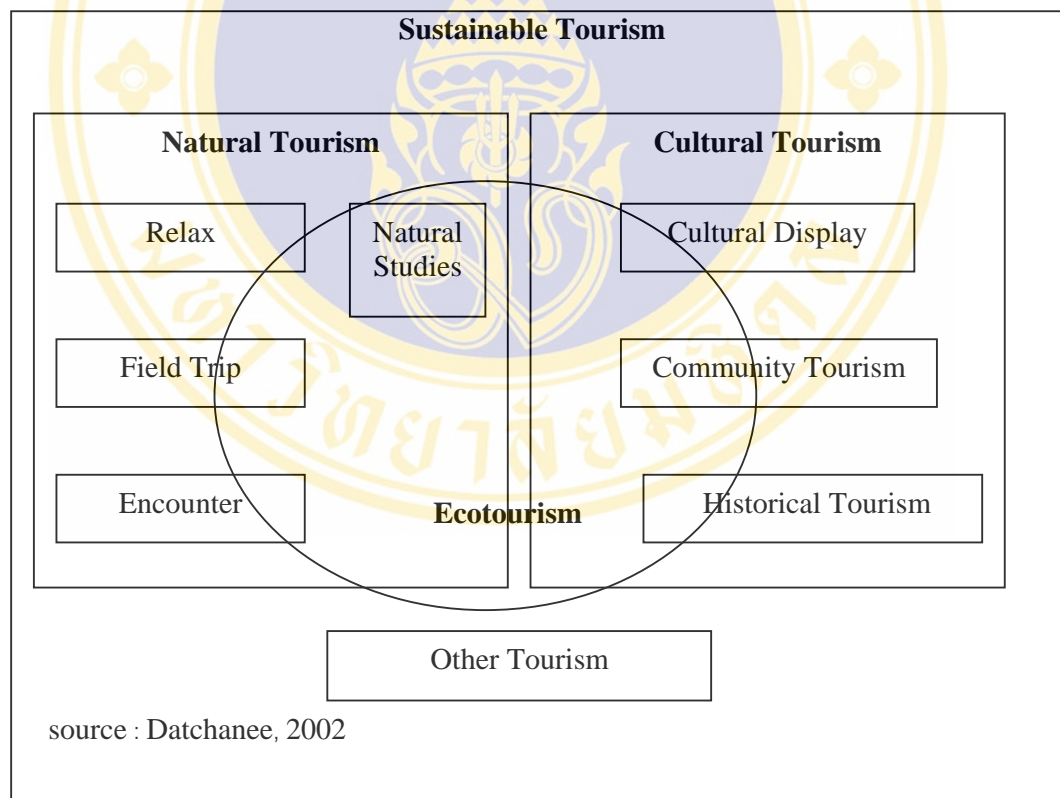
The Community Based Sustainable Tourism (CBST) was different from Ecotourism in such a way that the tour direction in CBST was decided by the community, acting as the owner as well as providers, for example, enabled to support tourism when the community wanted and refused when unwanted. Thus, tourism could be defined as tourism that regarding mainly sustainable environment and social by the community acting as the rightful owner to set up direction and manage the community as well as create knowledge for the visitors (www.ecotour.in.th).

The relationship between Sustainable Tourism, Ecotourism and Community Ecotourism

The Science and Technological Institute of Thailand (2001) stated that the sustainable Tourism was mixed between conservation with tourism in any forms. The scope of sustainable tourism should cover every elements of tourism by emphasizing mainly on the development leading toward sustainable as being survived with regular visitors, attractive tourist resources, lucrative business services without any or least impacts to natural, social and cultural environment. Therefore, the sustainable in this case represented the sustainable of resources, community and the tourism market.

Ecotourism has become part of sustainable tourism since it stressed on nature tour with historical and cultural elements. The crucial point has not involved ecological system maintenance and community participation but also the relationship between Sustainable tourism and Ecotourism as illustrated in the picture 2-1 For Community Ecotourism was part of Ecotourism to encourage community of being the operation owner and manager for own beneficial, at the same time maintained the natural resources.

Figure 2-1 The relationship between Sustainable Tourism, Ecotourism and Community Ecotourism

Community Ecotourism Management in Thailand

The current Community Ecotourism Management in Thailand was done by many projects of different public agencies to promote the Community Tourism Management. Although many communities had already arranged for Ecotourism, none of the agency was specifically assigned to look after the Community Ecotourism. The overall pictures of public agencies and related projects were presented from the data collection.

1. The Tourism Authority of Thailand has been the public agency to oversee tourism directly. The Ecotourism policies were set up as operation guidelines for the overall pictures of Ecotourism Management. At the same time, the National Ecotourism committee and a subcommittee that included the participated community members were appointed. The subcommittee was responsible for encouraging the community members to participate in the Ecotourism process, starting from development, resources maintenance including the support project for establishing local community organization and preparing for readiness in Ecotourism. However, it has been waiting for the cabinet resolution in appointing the National Ecotourism committee.

2. The Department of Community Development as the agency subjected to the Defense Ministry had conducted the project “Tour Villages” in 1997 by promoting the villages with good quality products to be the tour based for the tourist to observe the production. However, some communities had used the natural resources in the area or nearby as the selling point by arranging the nature tour. The village committee was set up to look after tourism but failed to report whether or not the income from tourism had returned to community and tourism resources. This project was started since 1998 with the community targeted in 75 provinces, 1-6 villages per each provinces. Only 108 villages reported back and being audited.

3. The Department of Public Welfare with the assistance from the Hill Tribes Welfare Division to promote Conservation Tourism among the Hill Tribe villagers in 13 provinces, 33 villages in 2003. It was intended for the Hill Tribe

villagers to participate in self-managed resources tourism, meaning culture, tradition, local wisdom, natural resources, environment and forests, aiming for both resources conservation and generated income. Currently, there has been the pilot projects in 2 villages by building 3 Hill Tribe Provincial Cultural Center, 33 Hill Tribe Village Cultural Center and the 16 nursing homes. Although, this project emphasized on the uniqueness of Hill Tribe Villagers, the location of the Hill Tribe Village had presented natural resources suitable for turning into tour based. Therefore, it was crossed between Ecotourism and Cultural Tourism.

4. The Department of Forestry as the division to look after the nation reserved land and natural tour based with capability that could be major Ecotourism. Presently, the department of Forestry has given much attention to arrange Ecotourism in the National Park by involved community in tourism activities. However, strengths and weaknesses must be evaluated by arranging pilot project of Ecotourism promotion. As a result, the National Park of Nakorn Ping has combined the effort with the community participation to arrange Ecotourism at the Community of Ban Maglang Luang, the National Park, Doi Innthanon.

5. Foundations and Private Development Organizations as another divisions with outstanding roles in tourism since most of them had already familiar with the area and close tied to the community. Most community tourism projects were under the shadow of many organizations, nationally and locally. Findings from the interview of the nature restoration project that had just separated itself from the Volunteer Foundation for Society, the on going projects under the promotion had reduced to 5 projects from 13 projects since the communities were not ready for the projects. Besides, the forms of tourism mainly directed at seeing lifestyle that mixed with tradition, culture and natural tour based. If the community had resources capable of turning into tourism resources, the tour activities would change according to festivals, traditions and seasons.

2.2 Related Laws

The Constitution of the Kingdom of Thailand, 2540 B.C

Group 3

Section 46: Individual must join together to establish the traditional community has the rights to conserve or restore the traditional custom, local wisdom, arts or good local and national cultures. They are permitted to participate in the management, maintenance and utilization of natural resources and environment evenly and sustainable according to the code of law.

Section 56: Individual has the right to cooperate with the government and community in order to maintain and obtain benefit from natural resources and the Bio diversity through protection, promotion and preservation of environment to extend life normally in the safe environment that absence from health, safety and life hazardous. Such protections are stated as part of the code of law.

Group 5

Section 79: The government must encourage the people to follow the standard of development in preservation, maintenance and exploitation the natural resources, including the protection of environmental quality as well as the control and elimination of pollution that became hazardous to people's health, safety and quality of life.

Group 9

Section 290: In order to promote and preserve environmental quality, the Local Administrative Organization has been given the authority and power to act according to the laws

Tourism and Tourist Guide Act of 1992

Section 26: Advertisement for the annual tourism must be accompanied with documents contained the following information.

- (1) Name of the Traveling Business, Location and permit number
- (2) Duration of Traveling Services Operation
- (3) Price ranges
- (4) Type of vehicles using in traveling services
- (5) Destinations and accommodations including significant places in traveling services
- (6) Types of accommodations and number of meals provided

Before any documents could be disseminated according to the first sentence, the tour proprietor must submit 3 documents to the registrar. Any changes in the tour programs that had already advertise must be immediately notified the concerned parties and the registrar.

Section 27: During the traveling services, the tour proprietor must provide services nearly equal to what has been previously agreed and any changes must be approved from the tourist and the business proprietor must bear expenses from that change.

Section 52: The executive must decide whether the establishment of the business registration office in tourism and tourists guide should be set up in which cities and how much authority to cover which Provinces to be presented to the committee of Tourism Authority of Thailand for approval. Then, regulations for the registration office of tourism and tourist guide business shall be set up for that Province including limitation of its scope and announcement in the Royal Thai Gazette for the registration office of tourism and tourist guide as a division of Tourism Authority of Thailand.

The Act of Sub District Council and the Local Administrative Organization of 1994

Section 22: The Sub District Council has given the authority to develop Sub District according to plan, project and budget of the Sub District Council, being able to suggest the government in administrative duties and Sub District development. The Sub District Committee must proceed in accordance to Local Administrative laws and other duties.

Section 23: By the power of laws, the Sub District council had been granted authorities to do the following:

- (1) To arrange water resources for consumption and agriculture
- (2) To arrange land and water maintenance
- (3) To arrange water drainage and cleaning streets, waterways, walkways, public places including waste disposals
- (4) To protect and maintain natural resources and environment
- (5) To maintain and promote citizen occupations
- (6) To promote development for females, children, youths, seniors and handicap persons

Section 66: The Local Administrative Organization had been given the authority to develop Sub district in economy, social and culture.

Section 67: By the power of laws, the Local Administrative Organization had been granted authorities to do the following:

- (1) To arrange for land and water maintenance
- (2) To keep the street, waterways, walkways, public places neat and clean including waste disposals
- (3) To stop and prevent contagious diseases
- (4) To prevent public catastrophe
- (5) To promote education, religion and culture

(6) To promote development for females, children, youths, seniors and handicap persons

(7) To protect and maintain natural resources and environment

(8) To perform duties as specify by laws

Section 68: By the power of laws, the Local Administrative Organization had been granted authorities to do the following

(1) To arrange water resources for consumption and agriculture

(2) To maintenance electricity and find alternative sources

(3) To arrange and maintain water drainage

(4) To arrange and maintain meeting halls, sport arenas, recreations and public parks

(5) To arrange and promote agricultural cooperation group

(6) To promote family industrial

(7) To maintain and promote citizen occupation

(8) To protect and keep public assets that belongs to the kingdom

(9) To utilize Local Administrative Assets for maximum benefit

(10) To provide markets, harbors and piers

(11) To conduct commercial activities

Municipality Act of 1952, new addition 2000

Section 50: By the power of laws, the Sub District Municipality had been granted authorities to do the following:

(1) To keep peace for the general public

(2) To arrange and maintain land and water

(3) To keep the street, waterways, walkways, public places neat and clean including waste disposals

(4) To stop and prevent contagious diseases

(5) To provide education for the public

(6) To promote development for females, children, youths, seniors and handicap persons

(7) To maintain art, tradition, local wisdom and good culture

(8) To perform other municipality duties as specify by laws

2.3 General information of Mekong River and the Communities along Mekong River

2.3.1 Mekong River

Mekong River was originated from the high plain of Tibet near Tunggula mountainous range, Qinghai, China. It has flown through Yunan and out of China at Chiengrong. It has been the borderlines between China and Burma, Burma and Laos including Thailand and Laos by separating into 2 sections. Upper section divided the border between Chiangrai Province of Thailand and Kwaeng Bor Kaew of Laos, flowing into Laos at Huay Sai, Kwaeng Bor Kaew and flowing out at Sanakam Province, Laos, Kumpang Nakorn Viantiane and becoming the borderline between 6 Provinces, Loei, Nong Khai, Nakhon Phanom, Mukdaharn, Amnat Charoen and Ubon Rat Chatani of Thailand and Laos at Kumpang Nakorn Vientiane, Kwaeng Borlikumsai, Kwaeng Kum Mun, Kwaeng Sawannakhet, Kwaeng Salawan and Kwaeng Jumpasak. From there, it has flown into Laos at another section of Pak Sae, Kwaeng Jumpasak before flowing out from Laos at Kong Province, Kwaeng Jumpasak flowing into Cambodia at Stung Treng and flowing out of Cambodia at Phanom Phen to enter Vietnam before splitting into many rivers as being called Mekong Delta before flowing into South China Sea with the total length approximately, 4,880 kilometres (Jaray Sila:1994: meeting report from the Republic of China), per the following details:

1. Located in China, approximately 2,130 kilometers

2. Being the borderlines between China and Burma, approximately 31 kilometers

3. Being the borderlines between Burma and Laos, approximately 234 kilometers
4. Being the borderlines between Thailand and Laos, approximately 955 kilometers
5. Located in Laos, approximately 789 kilometers
6. Located in Cambodia, approximately 490 kilometers
7. Located in Vietnam, approximately 230 kilometers

At present, Mekong River has become the borderlines between Thailand and Laos that could be separated into 2 sections as previously mentioned. The first section located in Chiangrai, approximately 25 kilometers long and the second section in northeast region, starting from Loei Province to Ubon Rat Chathani Province with approximately 832 kilometers, total 917 kilometers.

The prominent feature of Mekong Rivers has appeared in the steep riverbanks of both sides with flowing current from north to south all year around. The water levels between the drought and rainy season were much difference as high as 14 meters. The flow of water current depended on the seasons, the normal current at 2-12 knot. Along Mekong River, one could find plenty of small islands or mound or sand dune and rock islets that increased numbers and size during the drought with only small water trails as the borderlines. Sometimes, the water continued to recede until becoming a piece of land adjacent to riverbank on Thailand border.

2.3.2 Lower Mekong River

Topography: Lower Mekong River located at the high plain of Koraj and Sakolnakorn. It has covered the Isan region of Thailand and the low-lying land of Southern Laos, surrounded by the Northern and Eastern mountain ranges of Laos, Petchaboon mountain ranges and Panom mountain ranges in Thailand and Cambodia. In Thailand, the major branches of Mekong River were the Mool and She Rivers that covered half of Koraj high plain.

Climate: The weather was dried due to its topography as high plain. Besides, the soil was lacking of moisture from not being able to retain water in the ground. The average rainfall has been 1,000-1,600 millimeters per year. The vegetation consisted of shrubs, forest woods, grassland and desert areas. The physical problems were water shortages during drought, flood during rainy season, dryness, saline soil and low fertility

2.3.3 Communities along Mekong River

Communities founded along Lower Mekong River in the past consisted of 8 tribes, Thai Laos or Thai Isan, Pu Thai, Thai Yor, Kui (Soi), Ka Lor or Kasoo, Kaseng, Bru, Kula. Details of each tribe described in the 1st appendix A

2.4 Relevant Research

Sophie Sopin (2001) had studied the strategies in Ecotourism promotion through leaflets, case studies, rapids rafting at Krungching Sub District, Nopitum Branch District, Nakon Si Thammarat. Research results suggested that the sample group had difference level of knowledge and attitude from the controlled group, having statistical significance at 0.05. Factors that effected knowledge level of Ecotourism and Natural resources and environment of tour based consisted of receiving information on Ecotourism and numbers in traveling. As for factors influenced attitude in tourism, they have included traveler's features, number of travelers and knowledge of Ecotourism. Association between each factor sent impact towards knowledge in Ecotourism among the tourists that in turn created positive attitude.

However, knowledge in natural resources and environmental surrounding of tour based would not create any effect towards attitude. Results from the study suggested that in order for Ecotourism promotion through leaflets to effectively build up good attitude, one must put more emphasis on giving proper knowledge and disseminate information on Ecotourism and knowledge through different media.

Sompong Thongchai and Associates (2004) had studied tourism status and service capabilities, tourism industry and analysis including role evaluation, authority, knowledge, understanding and participation of the Local Administrative Organization in the Administration and services of tourism industry as well as evaluation of readiness and presentation of the trends to support readiness in services industry of the Local Administrative Organization in Mukdahan, Amnat Charoen and Ubon Ratchathani Provinces. Results of the study suggested that the development capability and tourism promotion were different in natural resources factors as the main reason for difference in operations in the development of public utilities, conveniences including the government agencies and local enthusiasm to participate in tourism planning. However, findings had suggested more the readiness for development from Ubon Ratchathani with reinforcement in public relations for the city to be well known. Mukdahan Province has been developing different projects for fundamental infrastructure while Amnat Charoen Province stressed the development of art and culture, local handicrafts including the existing tour based.

Within the Local Administrative Organization and Municipality, the strong point of tourism in the area consisted of having both nature and man-made tour based with the improvement of local merchandises, products and handicrafts to promote tourism. On the contrary, the weak point appeared in the insufficient numbers of personnel and their readiness, lacking budget to support development and promote tourism, missing services to support tourism in quality lodgings, other traveling conveniences. In the readiness of tourism services, Mostly well prepared in tour based, transportation and accessibility including the set up of committee to manage tour based.

Suggestions from the research revealed the capability and readiness in developing areas of Mukdahan, Amnat Charoen and Ubon Ratchathani for tour based. The development was being planned to connect land tour based along Mekong River with the neighboring countries based on their own capacity of tourism resources, nature and man-made, art and culture, ancient monument and religious. It also aimed at economic development with 3 countries or collaboration within the Emerald

Triangle by having tourism as the core development for readiness in tourism services industry.

Science and Technological Institution of Thailand (2000) had prepared the final report on the operational planning project for developing tourism in the Emerald Triangle, linking between Thailand, Laos, Cambodia. This report was presented to the Tourism Authority of Thailand by studying the surrounding areas and planning tourism policies of the 3 countries. Tourism resources, market as well as fundamental structures and services, organizations and regulations, planning tourism policies to link Thailand, Laos, Cambodia could be summarized as follows:

Strong Points: Tourism resources in the area were considered having unique feature for being the origin of Cambodian's ancient tradition. Besides, the wide area had the capacity to support large number of tourists including well-known and diversified tourism resources.

Weak Points: Lacking of readiness in the fundamental structure and services including past political conflicts and short traveling duration.

Opportunity: Tourism expansion in the region has been the newest kind of tourism with the collaboration of 3 countries. Developing 3 countries to be the tourism centers with the increase in purchasing power among tourists.

Threat: Scattering of tourism resources and differences in political and administrative systems of all 3 countries including their status equalities that had slow down their interactions as well as the differences in services and prices, the prestige of tourism based in the surrounding areas.

From the analysis of strong and weak points, opportunity and threat, tourism planning could be summarized as total 12 plans and 50 projects.

Kitti Limsakul (1996) had studied tourism promotion between Thailand and Indochina countries, findings the following tendency for tourism promotion.

1. Relaxed some rules and regulation for aliens and immigrants from Indochina to conveniently enter and exit Thailand.

2. Building more access to tour based in Indochina.
3. Cooperated with Indochina to set up regulation in order to protect tourism resources, especially sustainable preservation of environmental and cultural surroundings.
4. Collaborated with the government of Indochina through development and investment to raise administrative level in the hotels, restaurants and souvenir shops.
5. Improved network for convenience in obtaining visas to enter Indochina to promote individual traveling.

Seksan Youngvanich/Verasak Jaruchainiwat/Sukanya Aimintum and Sunee Liewpenvong (2003) had studied management and tourism development between countries. From the case study of tourism route between northeast region, the Laos People's Democratic Republic, Cambodia and Vietnam suggested that most tourists, who visited the countries along Mekong River, had used Thailand as the passage to Laos, Cambodia and Vietnam. Traveling in those countries were done by coaches on the asphalt roads to connect with every major cities so that the tourists could conveniently travel. Although the northeast region of Thailand has been named the Gateway to Indochina, it only acted as the passage for the tourists. Therefore, it was crucial that the responsible parties, both public and private sectors must find new strategies to promote and develop the northeast region to become the real center for tourism of Indochina.

Pitsanu Vaiyavut (1999) had studied factors effected decisions of the tourists in tourism industry, aiming at the study of mixed markets of tourism industry, looking for marketing features mostly preferred by the foreign visitors. Research results had indicated in the service areas, most foreign visitors agreed with designated proper tourism routes, good accommodations, fair price as equal as services. As for selling outlets, information should be convenience and quickly available. Most tourists agreed with marketing promotion through leaflets and traveling manuals and brochures, ticketing and promotion agents. However, the foreign tourists had recommended price reduction at medium and high prices level. For the publicity, the

foreigner suggested setting up public relations section to promote good image among the tourists.

Ningruthai Korponglang (2003) had conducted research in the situation and process to apply media in tourism industry of the lower northeast region. She founded that media had been used for promotion in the tourism industry of the lower northeast region. They were classified as follows: Mass media, such as, radios and televisions. Specific media, such as, leaflets, posters and traveling manuals, person media, such as, local populations and tourists guide and activities media, such as, local festivals and internet, such as, Web site of Tourism Authority of Thailand and Provinces. The purposes for using media were to motivate tourist and give more information regarding tourism that usually happened during festival and important events as well as promote existing tour based.

The process of using media to promote tourism industry in the lower northeast region was meant for media to change old image and create new one through television and give information regarding tourism route and tour based through internet including provide satisfaction through person media. However, Tourism Authority of Thailand as well as other local agencies including public and private sectors should play significant role in using media to promote tourism industry in the lower northeast region. At the same, local agencies should pay more attention to develop the capacity of new tour based and tour routes to make them well known.

Manus Suwan (1998) had studied the administrative and management projects on the areas under the supervision of the Local Administrative Organization and the Sub District Council. Results from the study had indicated that most Local Administrative Organization was without tour based under their supervision. Therefore, they had never been practiced administering and managing marketing tourism. With these reasons, the Local Administrative Organization must strive to make tour based and services in own area well known among the potential tourists, both Thais and foreigners, and motivate them to visit more often. Also contacting

potential tourists to present more tourism products through administrative and management strategies for tourism marketing formulated by the Local Administrative Organization. Those marketing strategies were the search to response the need for tourism among the potential tourists. Somehow, the development of tourism might satisfy potential tourists and bring in more income to organization and tourism under the fierce competition and stressful tourism environment.

2.5 Revision of Relevant Research Results

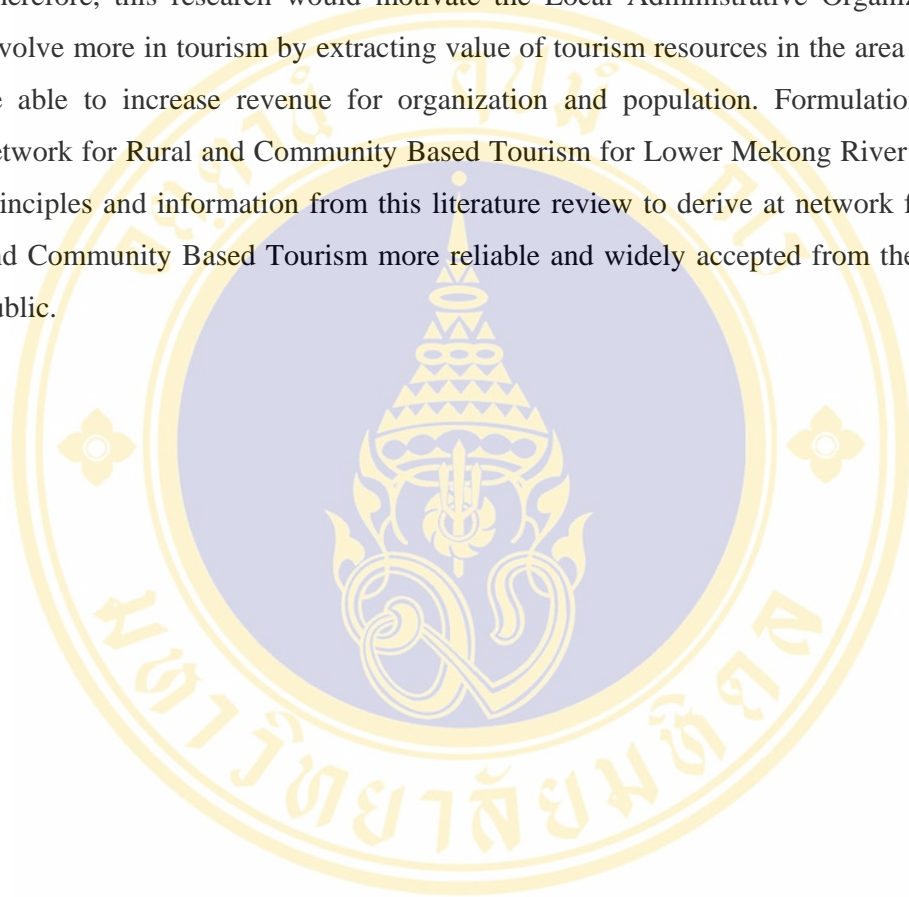
From the study of documents, the tourism personnel of Lower Mekong River had the capability to support tourism only needed more publicity to make the areas well known and still lacking of information regarding tour based and tourism routes. Therefore, the development of media to explain the meaning of nature as the traveling manual for the tourists to learn before taking the tour would help them better prepare for the trip and known more of tour based and explanation. Besides, the areas still needed more cooperation between division responsible for managing tourism networks with other tour based in the nearby areas.

2.6 Discussion of Relevant Research Results

From the research study and related documents, the tourism promotion in any areas must accompany by the study of information in that area to be analyzed for planning area tourism.

It was also true in planning network for Rural and Community Based Tourism in the Lower Mekong River. Therefore, the researcher had decided to study the principles of Ecotourism as well as Community Based Tourism in the Lower Mekong River and general information of Mekong River and communities along Mekong River including research associated with formulation of the network for Rural and Community Based Tourism. Findings from the study of information revealed that in order for the community to properly manage tourism, the community must recognize many aspects of information from the Local Administrative Organization that was

willing to support and interact closely between the private and public sectors. Moreover, the Local Administrative Organization has been considered as the major division in tourism. According to Sompong and Associates (2004), the Local Administrative Organization was not ready to manage tourism in many areas. Therefore, this research would motivate the Local Administrative Organization to involve more in tourism by extracting value of tourism resources in the area and thus be able to increase revenue for organization and population. Formulation of the network for Rural and Community Based Tourism for Lower Mekong River required principles and information from this literature review to derive at network for Rural and Community Based Tourism more reliable and widely accepted from the general public.

CHAPTER 3

RESEARCH METHODOLOGY

This research was conducted as the Survey Research to development the network for Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River from the following process.

3.1 Preparation by studying the secondary data

3.1.1 Sample areas

3.1.2 Basic information of tour based in the sample areas

3.1.3 Public agencies policies regarding tourism

3.2 Steps for designing research

3.2.1 Random sampling

3.2.2 Instruments for data collection

3.2.3 Research Tools Formulation Methods

3.2.4 The development of tourism network for Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River.

3.2.5 Quality Analysis of Research Tools

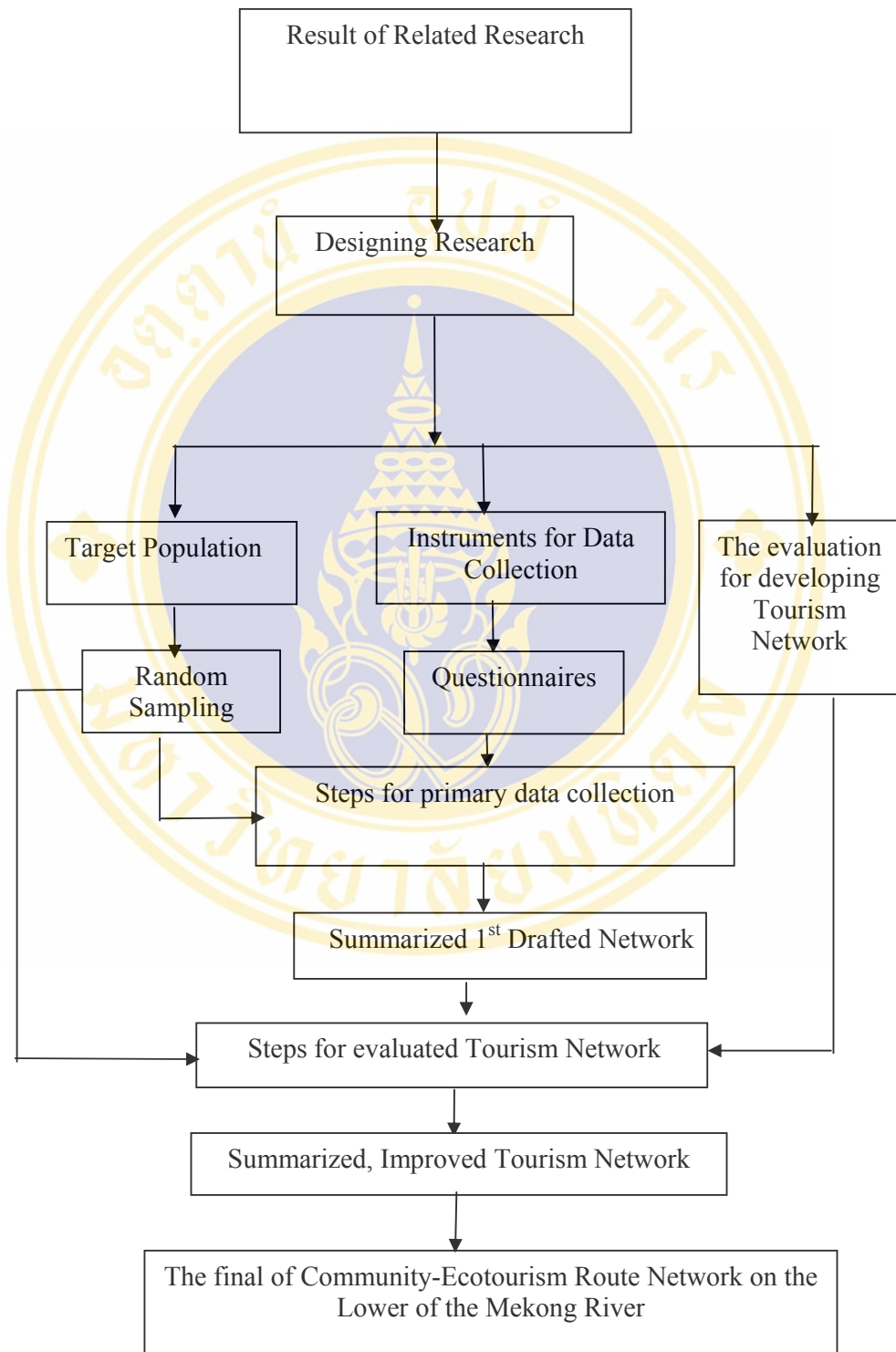
3.3 Step for collection of data

3.4 Step for result compilation and result analysis

3.5 The community-ecotourism

See the details of the Steps for Operation in the study areas in figure 3-1

Figure 3-1 Steps for Operation

Steps for Operation

3.1 Preparation for the

3.1.1 Studied areas consisted of 3 Provinces, Mukdaharn, Amnat Charoen and Ubon Ratchathani, starting from the second bridge across Mekong River at Mukdahan reaching Songsee River at Kong Jiam District, Ubon Rat Chathani Province.

3.1.2 Population group consisted of population group of area and population group of person

3.1.2.1 population group of area consisted of

1) Tourism Resources is (1) Natural resources tourism (2) Historical/Religious resources tourism (3) Cultural, traditional, local wisdom, activities, special games, unique local brand souvenir. (4) Man-made resources tourism

2) local administration in research area consisted of (1) administration of province such as, administration of Mukdahan province, administration of Amnat Charoen province and administration of Ubon Ratchathani province (2) City Municipality such as, Mukdahan Province (3) Sub District Municipality such as, Don Tan Sub District Municipality, Chanuman Sub District Municipality, Kemaraj Sub District Municipality and Kong Jiam Sub District Municipality (4) Sub District Administration (Or Bor Tor) with the following details (Table 3-1)

Table 3-1 Outline of the Rural Community

Mukdahan		Amnat Charoen		Ubon Ratchathani	
Sub District	District	Sub District	District	Sub District	District
Bang Sai Yai	Muang	Chanuman	Chanuman	Kemmaraj	Kemmaraj
Nasenuan	Muang	Koksarn	Chanuman	Nawang	Kemmaraj
Posai	Don Tan	Kokong	Chanuman	Palan	Natan
Don Tan	Don Tan			Natan	
				SongKon	
				Samrong	
				Lawngm	
				Namtang	
				Napoglang	
				Huay Pai	
				Nong Sang Yai	
				Kong Jiam	
Total		Total		Total	
4		3		12	
Grand Total		19			

3.1.2.2 population group of person consisted of

- 1) Representative from the Tourism Authority of Thailand, Northeast Region, zone 2 and 4
- 2) Representative from Pa Tam National Park and Mukdahan National Park
- 3) Local Administration Representatives in research area
- 4) Thai tourists, both sexes, over 15 years old, came to the Indojeen Market at Mukdahan Province and Pha Tam National Park at Ubon Ratchathani Province

Primary Field Data Collection consisted of 2 groups

1. Targeted populations who had responded to Questionnaires for primary data collection were representatives from the Local Administrative Organization in the research areas and the tourists.

2. Targeted populations who had to the evaluation for developing tourism network Rural and community Ecotourism of the Lower Mekong River were the representatives from the Local administrative Organization in the research areas and the representatives from the Tourism Authority of Thailand, North Region Areas 2 and areas 4 including representatives from the National Park of Mukdahan, Mukdahan Province and Pa Tam National Park, Ubon Ratchathani Province.

3.1.3 General Information regarding Tourism along the Mekong River

3.1.3.1 General surrounding of the areas referred to location and administrative boundary, topography, climate, natural resources, tradition, culture, believe, games and local sports.

3.1.3.2 Tourism Market consisted of tourism events happened in research area, such as, number and source of tourists, tourist's personal data, tourist's spending habit, tourist's traveling channel, tourist's lodging habit and the updated tourism map.

3.1.3.3 Readiness in Tourism

(1) Public Sector Tourism Services:

- 1) Public Utilities and Welfare in the study areas.
- 2) Tourism services of Public Sector, such as, hospitals, police station.
- 3) System for displaying tour direction
- 4) Lodging for tourists
- 5) Visitors Information Center

(2) Private Sector:

- 1) Transportation Service moving cargos including routes and transportation network within the areas and nearby

2) Commercial Airlines, Carriers

3) Lodging for the tourists, such as, hotel, resorts, home-stay, tourist guide and tour services, restaurants, toilets.

3.1.3.4 Tourism Policies Trend of the Public Sector

1) Policies towards National Tourism

2) Development plan for National Tourism

3) Development plan for Municipality

4) Development plan for Sub District

3.1.3.5 Tour bases information of the neighboring countries in the Emerald Triangle and procedures for crossing the border.

3.2 Research Designing Steps

3.2.1 Random Sampling

In this research, the researcher has designated 2 groups of populations: Research Areas Populations and Personnel Populations

3.2.1.1 Random Sampling of Research Areas Populations

In this research, the researcher has applied Purposive Sampling with the research areas populations based on the following rules:

(1) Selecting research areas

1) Selection within 4 types of tour based by having the access through land and water and situated along the Mekong River able to connect tour based together. The development areas for tourism network of Community Ecotourism along the Lower Mekong River were consisted of areas in 3 Provinces, Mukdahan, Amnat Charoen and Ubon Ratchathani. The researcher would study only the area along the Mekong River, starting from the 2nd bridge across the Mekong River at Mukdaharn Provinces until Songsee River, Kong Jiam Sub District, Ubon Ratchatani Province as the procedures to specify areas. Besides, information on tour based of the Laos People's Democratic Republic was collected through secondary sources.

(1.1) Community Tour Based located in the urban community, such as, City Municipality, and Sub District Municipality located near the Mekong River of Mukdaharn, Amnat Charoen and Ubon Rat Chathani starting from the 2nd bridge across the Mekong River at Mukdahan Provinces until Songsee River, Kong Jiam Sub District, Ubon Ratchatani.

(1.2) Community Tour Based located in the rural community, such as, community located within the area under the supervision of the Local Administration Organization that located near the Mekong River of Mukdahan, Amnat Charoen and Ubon Ratchathani starting from the 2nd bridge across the Mekong River at Mukdahan Provinces until Songsee River, Kong Jiam Sub District, Ubon Ratchatani and the conservation areas of the National Parks, Parks, Wildlife Preservations and No-hunting area at the Lower Mekong River.

Details of this research in this sampling:

1. Urban Research Area

(1) City Municipality in the research area

1) City Municipality of Mukdahan

(2) Sub District Municipality in the research area

1) Mukdahan Province

1.1) Don Tan Sub District Municipality, Don Tan Sub

District

2) Amnat Charoen Province

2.1) Chanuman Sub District, Chanuman District

3) Ubon Ratchathani

3.1) Khemmarat Sub District, Khemmarat District

3.2) Ta Dan Sub District, Kong Jiam District

2. Research area in the rural area, such as, the Local Administrative Organization (see illustration on Table 3-1)

3. Research area in the conservation area, such as, the National Park of Mukdahan, Mukdahan Province and Pa Tam National Park, Ubon Ratchathani Province

4. Man-made objects, such as, the 2nd Bridge across Mekong River and the Glass Tower, Mukdahan Province

(1.3) Specify tourism area in the map

3.2.1.2 Personal Random Sampling:

Procedures were as follows:

1) Selection from representative of the responsible public sectors through Purposive Sampling per the following procedures:

1.1) Representative from Pa Tam National Park

1.2) Representatives from the Tourism Authority of Thailand, Northeast Region Area 2 and Area 4 of Ubon Ratchathani Province and Amnat Charoen Province and Mukdahan Province, respectively

1.3) Representative from Local Administrative Organization selected through Purposive Sampling:

(1) Representative from a City Municipality

(2) Representatives from 4 Sub District Municipality

(3) Representatives from 19 Local Administrative Organization

(4) Sampling Thai tourists over 15 years old, both sexes who came to visit the research areas at Indochina Market, Mukdaharn Province and Pa Tam Court, the National park of Pa Tam, Ubol Rat Chatani Province through Accidental Sampling

3.2.2. Research Tools

3.2.2.1 Traveling map of the Lower Mekong River had been designed as a map to specify tour based so that all tour based were connected to each other.

3.2.2.2 Tools to examine list of tour based

3.2.2.3 Questionnaires for survey opinion of the representative from the community. The questionnaire structures were divided into the 2 parts:

Part 1. Personal Information regarding sexes, ages, educational level, occupation, monthly income and living duration

Part 2. Tourism Resources Information of the areas under supervision of the Local Administrative Organization as the basic information to formulate the network for Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River

Most questionnaires were designed as the **Closed-ended Questions** and **Open-ended Questions** to the opinion survey for the representative of the community, total 5 questions.

3.2.2.4 Questionnaires to survey tourist's opinion were designed as two parts structures.

Part 1. Personal Information regarding sexes, ages, educational level, occupation, monthly income.

Part 2. Tourism Resources Information of the most preferred Visitor Information Center and tour based

Most questionnaires were designed as the Closed-ended Questions and Open-ended Questions to the opinion survey for the representative of the community, total 27 questions.

3.2.2.5 Evaluation questionnaires on appropriateness of tourism network for Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River.

Part 1. Personal Information regarding first and last names, educational background, work position and work place

Part 2. Evaluation of appropriateness of tourism network, such as, the design of tourism network and the design of connection of tourism network.

Part 3. Opinion and suggestions

Most questionnaires were designed as the **Closed-ended Questions** and **Open-ended Questions** to the opinion survey for the representative of the community, total 3 questions.

3.2.3 Research Tools Formulation Methods

In this research, two types of questionnaires were constructed to collect primary data, first to ask the opinion of the community's representatives and second for the tourists. Moreover, there had been some form to evaluate the appropriateness of the network tourism for Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River

3.2.3.1 To study relevant theories and literatures on the subject of tourism from different documents

3.2.3.2 To study current situation of the area, tour based and tourism services in the research area

3.2.3.3 To formulate questionnaires from the contents provided by the researcher as questionnaires in different topics to response for research purpose as specify.

3.2.3.4 The questionnaires were taken to the thesis control committee and the subject experts to verify and correct for clarity and accuracy as being specified by the contents.

3.2.3.5 The corrected questionnaires was taken for Pre-test with the representative of the community and tourists at Nongkai province since its area was similar to the study area to find the errors in the questionnaires. Later, the questionnaires were subjected to quality analysis before actual application for data collection.

3.2.4 The development of tourism network for Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River.

Procedures as follows:

3.2.4.1 Studied primary data

1. General studied of the areas from different documents
2. Studied tour based in the research areas
3. Analyzed opinion of the tourists
4. Analyzed opinion of the Local Administrative Organization

3.2.4.2 Setting up purposes and elements of tourism network for Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River.

1. To make available for the tourists on traveling routes, tour based in the areas and the designed of tour based connection
2. To provide historical background and significance of the tour based in the area
3. To announce tourism services and conveniences in the research areas
4. To provide information regarding tourism in the research areas including the information on neighboring countries and procedures for crossing the borders.

3.2.4.3 The Development of tourism network for Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River

The researcher has conducted the development through leaflets for presentation since they were quite convenience to carry. The leaflets contained information on traveling maps, tour based, tour programs, boating services, accommodations, restaurants and telephone number of important places in the research areas, tourism information of the neighboring countries and procedures for crossing the border.

3.2.4.4. Further development of tourism network for Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River.

For the completion of appropriateness in implementation of the network development and the validity of the contents, the researcher had further developed the quality of the tourism network for Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River.

1. The pilot study was taken to thesis advisor to verify contents, accuracy and design of the tourism network.

2. After being verified by the thesis advisor, the pilot study was sent to the 28 officers for further evaluation, 24 officers from the Local Administrative Organization, 2 officers from Pa Tam National Park, Mukdahan and 2 officers from the tourism Authority of Thailand, Northeast Region, Area 2 and 4.

3. The researcher made the correction according to the advice of those officers.

4. The researcher had presented the correct pilot study to the thesis committee for another verification, ready to be final and complete version of the network development

3.2.5 Quality Analysis of Research Tools

1) Analysis of Reliability of questionnaires for opinion of the representative from the community, the need and the tourist information through the Coefficient Alpha of Cronbach (referenced Boon Thum Kitpreedaborisut 1992: 206-207)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \frac{1 - \sum si^2}{st^2}$$

Given α = Reliable Coefficient
 n = Numbers
 si^2 = Each question variable score

The researcher has conducted the survey at Nongkai Province during November 19th-20th, 2004 by using 16 questionnaires to collect opinion of the representatives from the Local Administrative Organization. Results analysis of the

reliability test has shown the reliability equal to 0.90. Another data were collected from the tourists at the bridge across Mekong River, Ta Sadej Market and Wat Luang Por Phra Sai, total 30 questionnaires, having the reliability at 0.72.

3.3 Data Collection

3.3.1 The actual survey of research areas during November to December

3.3.2 Mailing questionnaires to the government divisions

3.3.3. The actual survey of the Local Administrative Organization in the research areas and mailing questionnaires to the government divisions

The actual survey of the tourists in the research areas from two tour based, Indochina Market , Mukdahan Province and Pa Tam Court, the National Park of Pa Tam, Ubon Ratchathani during the New Year Festival, 30-31 December, 2005.

3.4 Procedures for Results Compilation and Data Analysis

The researcher had collected field data to be arranged for group information. Later, these information were analyzed through the Computer program SPSS for windows as described as follows:

3.4.1 Using designed questionnaires to survey opinion of the representatives from the Local Administrative Organization through Descriptive and Percentage.

3.4.2 Using designed questionnaires to survey opinion of the tourists through Descriptive and Percentage.

3.4.3 Using designed questionnaires to evaluate appropriateness of the tourism network based on the opinion of representatives from the Local Administrative Organization through Descriptive and Percentage and Mean.

3.4.4 Summarized research results and prepared suggestions for further research.

CHAPTER 4

RESEARCH RESULTS

The community-Ecotourism Route Network Development on the Lower of the Mekong River from research study follows 3 objective such as, 1) To study, explore, collect, analyze and categorize standard data of tourism resources and services in the tourism industry both public and private sectors. 2) To study, design, formulate the manual for the Community-Ecotourism Route Network on the Lower of the Mekong River. 3) To assess the appropriateness of the Community-Ecotourism Route Network on the Lower of the Mekong River. Process were presented as follows:

4.1 Result of explore, collect, analyze and categorize standard data of tourism resources and services in the tourism industry both public and private sectors.

4.1.1 General foundation of the studying areas

4.1.2 Tour based information of studying areas

4.1.3 Tourism sources information of studying areas

4.1.4 Tour based information of the research areas, tour based information of the neighboring countries and Procedures for crossing border to neighboring countries

4.1.5 Involvement of policies and development plan with tourism

4.1.6 Opinion of the tourists toward the Community-Ecotourism route network development on the Lower of the Mekong River.

4.1.7 Opinion of the District Administration (Town and District Municipality and Sub District Administration) toward the development of network for Rural & Community Based Ecotourism of the Lower of the Mekong River.

4.2 Result of the Community-Ecotourism route network development on the Lower of the Mekong River.

4.3 Result of assess the appropriateness of the Community-Ecotourism Route Network on the Lower of the Mekong River

4.1 Result of explore, collect, analyze and categorize standard data of tourism resources and services in the tourism industry both public and private sectors.

4.1.1 General foundation of the studying areas

The research studying areas was located on the Lower Mekong River, such as, Mudahan, Amnat Charoen and Ubon Ratchathani) starting from the construction point of the second bridge across Mekong River at Bangsai Yai Sub district, Muang District, Mukdaharn Province, continuing to the south until reaching the meeting point of Songsee River at Kongjiam Sub district, Kongjiam District, Ubon Rat Chathani Province. Out of the three Provinces, Ubon Rat Chathani Province has occupied the most areas of 15,744.9 squaremeters with the total population of 1,792,774. Mukdaharn was next Province with 4,339.8 squaremeters and the total population of 338,721. The smallest Province was AmnatCharoen with 3,161.2 squaremeters with the total population of 211,133.

The geographical features of the studying area were the wavy plains and sloped down from the East to the Lower East of the cliff area much higher form the Pu Pan mountain range.

The climate differences were clearly seen in three seasons as, rainfall, winter and summer. Although rainfall started from May to September, there had been very little rain during June to July. Winter started from October to January with the influence of the North-East monsoon and summer from February to May.

4.1.2 Tour based information of studying areas

Data based of tourism of study such as, 1) Tourism market in the Study area and 2) Readiness in tourism of study areas

Tourism market in the Study area in 2003 as compared to 2002 has been improved with the Thai visitor increased up from increasing conference and seminar of different divisions in the hotel industry and the communication tourism site for

visitors while the number of foreign visitors had decreased from the severe impact caused by the spreading of contagious disease “Sars”

Finding from the readiness in tourism in study areas, Ubon Ratchathani Provinces that has founded many tour sites, in much varieties and tour activities as well. Most tour sites had been in good conditions and well known until becoming the heart of tourism in this region due to their readiness in tourism resources, the basic infrastructures and conveniences in tourism. Meanwhile, Mukdahan Province has developed tourism, tour sites, tour activities and conveniences as foundation of tourism to be the strongest selling point and attract the tourists. Mukdahan had good potential since the second bridge over Mekong River was built to link with the neighboring countries. It was hoping to attract many investments in the area, especially in economy and tourism. As for Amnat Charoen Province, since Amnat Charoen Province needed more tourism development, especially sanitary and highlight of tourism site. (See detail tourism sources information in study area in appendix B)

4.1.3 Tourism sources information of studying areas

Tourism resources in the study area of the Lower River Mekong has presented varieties of tourism resources in the following four areas:

1. Nature Tour Resources as the natural tour based, such as, Mountains, Caves, Waterfalls, Scenic views, Parks and National Parks with the breath taking beauty that had attracted many tourists.
2. Historical, Monumental and Object tour resources with historical significance, such as, Historical Monuments, Historical Objects, Historical Cases, Museums, Religious Monuments and Historical significance communities.
3. Cultural, Traditional, Activities, Lifestyles, Local Wisdom, such as, Plays, Unique Local Image, Traditional Boat Racing, Local Lifestyles,
4. Man-made Tourism Resources as the tour resources that had been developed and beautified for human consumption, such as, Dams, Reservoirs and Public Parks.

Results from the study of tourism resources in the study areas could be summarized into numbers and tourism as illustrated in the Table 4-1

Table 4-1 Types and Tour Based as classified by Provinces in the study areas:

Province	Types and Tour Based				Total
	Nature	History	Culture/Tradition	Man-made	
Mukdahan	7	8	6	4	25
Amnat Charoen	7	0	1	0	8
Ubon Ratchathani	33	12	1	2	48
Total	47	20	8	6	81

Source : roster of tourism sources in Northeast of Thailand.

4.1.3.1 Tour Based and Tour Seasons in the study areas

Four tour based in the study areas as previously mentioned, each had possessed the significance and unique in different ways.

(1) Tour based in Mukdahan Province

1) The Second Bridge over Mekong River at Bang Sai Yai Sub District, Muang District, currently under the construction, expected to complete in 2006. It has been predicted to be one of the tourist attraction of Mukdahan Province, leading to Number 9th Route to Sawannakhet Bridge of Laos, enabling to connect tourism among Indochina countries. Besides, the natural beauty and lifestyles along both sides of Mekong River helped to promote this area as the future tourist attraction.

2)Indochina Market was located at Sumran Road near Mekong Riverbank in the Municipality District of Mukdahan as the center for varieties of merchandise from China, Russia, Vietnam, Laos that has been unloaded from Sawannakhet across Mekong River to Mukdahan . Furthermore, the handicrafts of Mukdahan, such as, weaving fabric, Mudmee silk, Praewa Silk, Khit pillow including varieties of traditional herbs.

3) Fa Mung Muang Holy Shrine has been the city's guardian deity of Mukdahan, also founded the City Pillar that was built in the same time as Mukdahan Province. A wooden shrine was replaced by a concrete shrine and considered as Mukdahan's guardian deity to protect and bring peace to the city.

4) Song Nang Pee Nong Shrine located at Mekong Riverbank near the inspection point is considered to be the city guardian's deity along with Fa Mung Muang Holy Shrine. The people of Mukdahan usually arranged the religious festivals for Fa Mung Muang and Song Nang Song Pee Nong in the same time during the dark moon of the 11th of the 6th month of every year.

5) Wat Sri Mongkol Tai located at Mekong River bank near Sumran Chai Kong Road in the Indochina market district has house the statue of Buddha as the guardian of Mukdahan "Phra Jao Ong Luang" which was built before Mukdahan with brick, measuring width of 2.2 meters at the lap, height up to the statue top 2 meters. According to the folklore, the stature was discovered by Lord Kinnari during the town construction. Besides, "Phra Lum Lek" another statue of Buddha made of steel was founded burying under the soil at the Pho tree, only the statue top shown.

6) Wat Sri Boon Ruaeng has house the statue of Buddha : Phra Put Sing Song" as the Buddha in "Subduing Mara" (Maravijaya) made of bronze, measuring width of 1 meter at the lap, height up to the statue top 1.2 meters. Phra Put Sing Song is considered the oldest and most precious statue of Buddha, guardian of the town which was installed by Lord Kinnari from Vientiane during the beginning construction of Mukdahan Province. The bathing of the statue of Buddha was conducted yearly during the Songkran Festival.

7) "Mukdahan Glass Tower Grandeur Celebration" or "Mukdahan Glass Tower" in short was built at the base as two stories building with the shape of ninth square. The first floor exhibited the tools to make living of different tribes. The second floor was arranged as the Historical Museum of Mukdahan Province and house the precious town objects, old photos as well as Mukdahan 8 tribes traditional dresses. The sixth floor was the scenic point to view Mukdahan Province along Mekong River including Suwannakhet District. The seventh floor located "Phra Bud Nawaming Mongkol Mukdahan and the statue of Buddha for each

day of birth so that the merit-makers could pay homage. Mukdahan Glass Tower is opened daily from 08:00 A.M to 18:00 P.M. Admission fee is 20 baht.

8)Mukdahan National Park as the National Park located most closely to Mukdahan with the area of 48.5 squarekilometers or 30,312.5 rai. The geographical area comprised of different mountain ranges connecting each other as wavy line.

9) The high elevation at the end of the mountain ridge Pu Pan that measured between 170-420 meters was consisted of many adjacent steep hills, such as, Pu Manorom, Pu Nang Hong, Pu Pa Toeb, Pu Tum Phra, Pu Lak Sae, Pu Rung, Pu Pang, Pu Kum Mak Mee. The highest peak was the top of Pu Jom Sri. Most forests consisted of mixed deciduous forest and forest woods.

The most interesting tourist attractions were consisted of the following places.

Toeb Stone Nature Walk or Pu Pa Toeb

10)Toeb Stone Nature Walk or Pu Pa Toeb located in front of the office of National Park with large rocks in strange shapes that could be imagined as variety objects. Under the assumption, perhaps this area used to be the earth mountain that was eroded by the rain and the wind, only remaining as the group of big rocks. .During the rainy season, many flowers, such as, Ainar, Tienhin and Dusita were constantly bloomed covering the rock.

11)Mujalin Court was surrounded by the dwarf forest with most shrub, such as, Stone Urticaceae, Disguise Fairy, Yellow On and the niche of small plants, for examples, a group of Grass Flowers, Soi Suwanna, Dew, Naw Duen Ha, Dao Rum Duang, Dusita. During the end of rainy season and the start of winter season from October to December, these floras would begin to bloom beautifully in small flowers with different colors of yellow, red, purple, white, covering the rocks.

12)Wang Duen Ha Waterfall is considered as small size waterfall that originated from the creek flowing through Mujalin Court. It consisted of beautiful rock root and rock mound.

13)Pu Tam Phra featured as the cliff with open space which contained many ancient statues of Buddha. It was under the assumption that this area was the location of an ancient community. At present, only the remain of the wooden Buddha is founded with unique local features, such as, some were carved as the twin

Buddha back facing each others. Later, a giant size Buddha was built from bricks in 1972.

14)Pu Manorom with the monastery , and duplicate Buddha footprint founded on the mountain top and also the point to view beautiful scenery of Mukdahan, Mekong River, and as far as Kwang Sawannakhet of Laos.

15)Red Palm Cave (Tum Fa Mae Dang) must be navigated by the volunteer guardian officer since the time for walking last about one and a half hour. It has featured the wide shack rock with the painting of palms as spraying color around the palm and red paint on the palm smeared on the cave wall and human pictures. Under the assumption, the paintings had dated back at least 5,000 years and related to the ancient rituals.

16)Conservation Villages, Ban Nong Lom, Pho Sai Sub District, Don Tan District that has been managed by the community with Home stay services, Boat Cruise, Local traditional show.

17)Mahoratuk Drum at Wat Maschimawas (Wat Glang) has been the ancient artifact dated back at least 3,000 years old. It was made of copper as one side drum with the diameter of 8.5 centimeter. The length of the drum measured 90 centimeters. The front of the drum painted the moon with 14 rays with frogs at four edges of the drum. At the side of the drum, the picture of the spiritual ship dated back to 5-6 Buddhist Era. Mahoratuk Drum is considered as being the joint culture of Southeast Asia descendents at 2,000-3,000 years ago, such as, those that the Ka and Khmer ancient tribes had collected, founded in 1938 at the shore of Mekong River at Ban Nathan of Laos. It is considered the most gigantic Mahoratuk drum founded in Thailand.

18)Wat Wenchai Stone Beach with nature breathtaking views of beach and rapids located along Mekong River.

19)Public Parks along Mekong Riverbanks as the point for viewing the border of Thailand, able to see Mekong River and Laos Riverbanks as well.

20)The Princess Mother(Vorawat Operational Based)has been the historical park that Her Royal Highness Somdej Phra Srinagarindra Boromrajajonani was once resided at the military based for suppress the communist uprising, currently maintained beautifully with varieties of flowers and nice scenery.

Beside, tourism sources in Mukdahan, such as, Immigration office, joss house of Mukdahan, Huay Sing guard of National Park, Huay Sing reservoir and Nang Hong mountain.

Traditional Festival

21) Combined tradition of Mukdahan tribes, sweet tamarinds festival at Mekong River was arranged to promote the local products and tourism between January 9th to January 15th annually in front of the City Hall to carry on and conserve cultural arts of eight tribes in Mukdahan, such as, Thai Isan, Pu Thai, Ka, Thai Yoi, Thai Sak and Thai Kula. The activities consisted of procession with local tribes dancers in tribes traditional dresses, sweet tamarinds contest, Thi Da Pao Thai beauty contest, small shops and local traditional shows.

22) Traditional Boat Racing to celebrate ending of Buddhist Lent has been traditional ceremony since ancient. The boat race took place annually in Mekong River during the end of Buddhist Lent, 13-15 full moon of November. Competition from speedy boats to beautiful boats, including small, medium and large size boats. All boats must be rounded dugout boats. Many boats from Laos entered the. Before the race, there would be a procession along the roads with the procession from Kwaeng Sawannakhet of Laos. The traditional boat race of Mukdahan received much attention from people of Mukdahan and nearby provinces including Laotians in Kwaeng Sawannakhet who crossed Mekong River to participate in the traditional boat race.

(2) Tour Based in Amnat Charoen Province

Amnat Charoen Provinces located adjacent to Mekong River about 38 kilometers at Chanuman District with average attractive tour based as follows:

1) Beautiful sunset in front of Chanuman District Office with scenic view along Mekong Riverbanks .

2) Tang Lang Rapids at Sri Somboon Village near the District as the beautiful natural rapids.

3) Hin Kun Rapids at Ban Hin Kun further from the South of district

about 13 kilometers as the beautiful natural tour based with the center to sell OTOP merchandises.

4)Kan Soung Rapids as the Nature Tour Based and the place for traditional boat race.

5)Tad Yai Waterfall located in the administrative area of Kok Kong, Local Administrative Organization, hardly known due to inconvenience transportation.

6)Tad Noi Waterfall is hardly known among the tourists due to inconvenience transportation.

Traditional Festival

7) The traditional boat racing during November of every year in front of Chanuman District Office located adjacent to Mekong River. There were boats from Don Tan District, Mukdaharn Province, Kemmaraj District, Ubon Rat Chathani and boat from Laos entered the race.

(3)Tour Based in Ubol Rat Chathani

Ubon Ratchathani has been a well known for her exquisite tour based among the tourists with many interesting places in the study area, historical as well as nature including the local culture.

1)National Park of Pa Tam located at Huay Pai Sub District, Kong Jiam District with the area of 140 squarekilometers, approximately 212,500 Rai. It covered the area of Kongjiam Sri Muangmai District and Phosai District , adjacent to Laos, having Mekong River to divide the border. Its topography is consisted of high plain with steep cliffs. Most forests contained forest woods and mixed deciduous forest. Because of its resources diversity, there have been plenty of tour based in the area.

2)Pa Tam as part of Pu Pa Kham, a sandstone mountain, located at the lower Pupan mountain range. It has become a significant tour based with history and beautiful scenery. It has featured tall and gigantic cliff along Mekong River that was undermined by the current of Mekong River. As a result, the steep cliff appeared after the rocks along the riverbanks had collapsed. On the top of Pa Tam, a wide rock court has become a beautiful scenic point to watch sunrise and sunset, including the

breathtaking scenery of Mekong River and Laos on the east side. The leaning cliff on the south side of the rock court has founded over 100 extended paintings, dated approximately 3,000 years old. It has been considered as the biggest and oldest group of color painting ever discovered in Thailand. Details of those paintings were still completed and clearly seen as if they were the record to portray lifestyles and cultures of pre-historic tribes in this area. Besides, traveling during the end of rainfall and beginning of winter, the tourists could see plenty of colorful wild flowers blooming all over the rock court amidst the greenery in the area behind Pu Pakhan.

3)Chaleng Pillars as the natural sculpture resulted from water, sun and rain continuously eroded for millions of years until those rocks had been carved into the giant mushroom shapes. The mushroom stems located lower contained the mixture of sandstone and limestone, with less strength, making them unable to withstand the erosion as contrast to the upper part which purely made of sandstone.

4)Kok Hin located above Pa Kham is a wide rock court with the display of giant rocks placing next to each other in a circle. Most archeologists believed that this place has been the ceremonial place of pre-historic men. So called “Standing Rocks Ceremony” to reveal the believe in fertility and pay respect to ancestors, mostly founded in South-East region of Asia.

5) Pa Tam Court is the rock court on Pa Tam extended parallel with Mekong River over 200 meters. It has been designated as the scenic point to view the wide area of field and complex mountainous ridges of Laos and Mekong River that extended further and also being the point to view beautiful sunrise and sunset. When one stand facing Mekong River, the sun would come up on the left and set on the right. The best area to view the beautiful sunset situated at the far east of Pa Tam on the hilltop of Pu Kham with the height approximately 10 meters. The hilltop was not too steep for a person to climb up.

6)Historical Paintings were painted next to each others under the cliff. The bridge was constructed along the edge of the cliff for conveniently viewing. Following a tourist sign from Pa Tam Court, approximately 200 meters, there would be three major groups of paintings, Pa Kham, Pa Tam, Pa Mon Noi and Pa Mon. From there, the road would circle to Pa Tam without returning to the same route. Details of each group paintings were presented as follows:

1st Pa Kham located next to Pa Tam by the walking distance of 430 meters. This group of paintings were painted with maroon color. Most paintings were faded away, hardly recognizable. However, the painting of four big fishes could still be seen the fish bones inside as well as the sketch of a four legged animals.

2nd Pa Kham extended further for 300 meters with a balcony to see the scenery. Here, the biggest group of painting with the length of 180 meters had been founded. Mostly were maroon color paintings covered the areas more than 300 pictures including those on the cliff itself.

Most paintings were animals, such as, mother elephant and her baby, Pla Bug over 4 meters wide and other kinds of animals, for example, cows, dogs, wolves, string-rays, turtles. Human paintings were small. Some paintings explicitly revealed male genitals. Besides, over 200 paintings of palms painted by coloring the palms before laying them flat on the cliff wall to make dark color hands. Some paintings were done by laying the hands on the cliff wall to spray red color around them. Furthermore, some paintings were similar to the local fishing tools, so called "Toom". Only few scholars assumed that it could be the painting of a person dressed for the ceremony wearing a triangle hat and a cloak similar to Pee Ta Kon at Laei Province while some imagined to be the extraterrestrial.

3rd Mon Noi Cliff and Mon Cliff located further from Pa Tam 1 kilometer or traveling by automobile from Chaleng Pillars approximately 300 meters to Royal Pavilion with the walkway down to Mon Cliff and Mon Noi Cliff. At Pa Mon, there were the sketch similar to a house, paintings of children and adults and many humans. One particular picture was painted as a female wearing long skirt with hand on the waist. As for the paintings at Pa Mon which located above the eyes level were unclearly seen. They were agricultural paintings with two legged animals in the rice field, having horns as a deer and a man carried a weapon just about to shoot that animal. It suggested the occupation of this group as fishermen, food growers and hunters.

7)Flowers Court referred to rock court or moist earth court or near the creek, such as the back area for camping or along the way to the Royal Pavilion. During the end of rainfall and beginning of winter, varieties of colorful wild flowers started to bloom covering the court, such as, purple color Dusita, Sarasjunthorn and

Tipkasorn, bright yellow color Soi Su Wanna, yellow color Buo grass, Manee Dava or White Gra Dum Ngen.

8) Soi Sawan Waterfall as the two falls 30 meters high which is originated from the water of creek” Soi” and “Sae Pai” fallen from the top of the mountain to meet below. The tourists could view the waterfall from the top at different angles. Since the cliff that located waterfall has shaped similar to horseshoe, the opposite side of the waterfall could be another scenery point. If one wishes to swim, one must walk to the valley down below to the reservoir of clear water under the shade of the big trees suitable for swimming and being another place to take beautiful picture.

9) Group of Cotton Weaving Housewives who usually weaving cotton on the ground floor of one story house from the natural dye color, such as, purple from Lok Var, yellow from cumin, green from Hu Kwang Leaves, red from crust. Besides being the plain color clothes, most cotton fabric could be made into scarves and handbags. The merchandises here had the same price as those sold in the Visitor Information Center at Pa Tam.

10) Boat Tour along Mekong River: Since most men in the village were fishermen, almost every households had owned the small long-tailed boats. Interesting tourists could rent the whole boat, seated 8 persons, to see nature and lifestyles along Mekong River for 1,000 baht per trip. The best time to arrange the tour should be the morning with fresh and cool weather. The most popular route has been Ban Khum-Kong Jiam, Loas Village(Ban Mai), Pak Mool, Kang Ta Na-Ban Ta Mui-Ban Ta Long, stopped for sightseeing Ban Sura, Laos before returning to the starting point at Ban Khum.

11) Ban Ta Long Community lived the Bru who were experts in handicrafts as well as Ban Wien Big. After planting rice fields and cultivation, the villagers would make different handicrafts in the spare time, such as, bamboo container for cooked glutinous rice, bamboo steamer and fishes container. Most of these handicrafts were inexpensive items that could be made into souvenirs or creative household items, for example, bamboo steamer or fishes container as the lamp shade, bamboo container for cooked glutinous rice to keep small personal items.

12) Sang Jun Waterfall has been the most famous waterfall of Pa Tam that originated from Talung Creek as the small canals extended from Mekong Rivers. This waterfall has the unique feature of flowing water from the hollow space of the cliff, being named as the “Waterfall through the hole”.

13) Tung Na Muang Waterfall is a small waterfall located between the way to Pa Chanadai. One could visit without wasting too much time. However, there is plenty of water only in the rainy season. In the dry season, one could see only the rock valley. The Office of Guardian of Pa Tam is located opposite the bank (Kun Ta Guien), where one could ask for information or advice for the trip and request for camping area. Since the waterfall originated from the channel to support the water from the mountain, the water supplies were only available during rainfall. In order to see the beauty of this waterfall, one should visit at the time when the water was plenty. It was best to view the waterfall from the top to see the flow of water fell to the valley below with the depth approximately 20 meters and disappeared completely into the rock corner. Thus, the villagers had given another name as “Waterfall through the hole”.

14) Natam Forest-Pa Chanadai is located on the north of Pa Tam. It has been one of the most beautiful nature based with steep standing cliff near Mekong River and rock court full with slanting pillars and rock columns of strange shapes spreading all over. Most forest contained hard forest and dwarf trees in beautiful forms. At the end of rainy season and beginning winter, many wildflowers would bloom covering the rock court which created beautiful forest. Furthermore, it has been the far east point of the country to the first sunrise in Thailand. Besides Pa Chana Di that Thai Meteorological Department designated for the first sunrise, many cliffs located nearer to the East than Pa Chana Di, such as Pa Kumpan, Pa Hin Tak, Pa Ya Ped as the place to watch the beautiful sunrise also.

15) Boat Cruise along Pakla- Pa Chan with the distance of 20 kilometers and 3 hours round trips. Departure from Ban Pakla, one could see the concave leaning cliff in different shapes, depended on one vivid imagination, especially more beautiful during morning when the sunshine hit the cliff. During October to November, there would be the fishing boats with the fishermen fishing along Mekong River to see. After the harvest, more than 40 families of fishermen

would stay in the caves and shacks along the cliff. Some lived in the built-in shacks at the beach, especially, the area at Huay Pak Lan with many locals lived in the hollow caves spreading along the cliff. They would turn their catches into dried fishes and anchovy to store as food supplies for the coming cultivation and migration back to their farmland. The tourists could experience the local fisherman lifestyle . Furthermore, the areas looked like giant tray with the design of brain like or sponge from the undermined current. Pa Ma Vor has become another spot to take picture since its huge cliff protrude into the River

Tour based at Kong Jiam District , Kong Jiam City has become the community market tour and nature tour along Mekong River. It is quite interest for the one who preferred local lifestyles with many interesting tour based.

16) Don Hin Tung Public Park is the point to watch beautiful sunrise since it has faced Mekong River in the East. In some month, one could see the sunrise at the middle of the river. From this public park, also see the fishing boat passed by, some remained ashore, making the enjoyable morning.

17) Cruise along Mekong River - Mool River on the long-tail boats that wait for the tourists along Mekong River. Cruise should be done in the morning when the weather is not too hot and nice atmosphere. The cruise route lasted for 1-2 hours with 2 interesting route, one to Laos to visit small village and see their lifestyles. The most interesting route is rafting through Kang Tana since it has passed different tour based of Kang Tana, such as, Hi Cave, Rim Mool Waterfall, Kang Tana, Mool Basin, Songsee River.

18) Kong Jiam Morning Market is a nice place to see the local morning market, plenty of people, with the female vendors bring seasonal vegetables and some animals for sale, such as, lizards, frogs, toads, ground lizards, others insects, fresh fishes from small size, Kayang, Soi to big size weight many kilograms, Taepo Gudkung and also hard to find in Bangkok, Ma and Nae Oon. Besides, one could also find traditional made coffee and tea, Ovaltine and fried Patongko.

19) Fish Pier at Mekong River with fresh fish from Thai and Laos fisherman, able to view fishermen selling big fishes from Mekong River.

20) Don Dan Pak Mool is a place to view Song See River where Mekong River and Mool River have met with two distinctive color. There is a saying that “ Kong with cement color, Mool with indigo color” as the outstanding beautiful nature of Kong Jiam District that impressed most visitors. During the drought season, one could walk to Don Dan Pak Mool to see the scenery of Mekong River that flow into Laos or watching sunrise in the morning. The beautiful scenery combined with many rock islets and beaches which has made this place one of the most preferred tour based.

21) Wat Tum Koo Ha Sawan is famous for being a place to keep the non-decay body of deceased Luang Pu Kum Nung, the famous meditation monk and respected by most Buddhists. At the Wat, there is a place to view Mekong River and Kong Jiam District from the high ground.

Tour Based in other districts in Ubon Ratchathani Province

22) Pu Lung Song with the tour based and attractive Waterfalls

23) Pu Samui located in Pa Tam. Climbing Pu Samui must contact directly with Samrong Local Administrative Organization since the entrance is located in that area and to make reservation for navigator and carrier. On the top of the mountain , founded the flat plain with the sea elevation of 400 meters with the place to view scenery, the natural phenomena of sand stones that could be imagined for different shapes. Besides, in the rainy season, flowers on the lower ground were beautifully bloom.

24) Kanya Rapids as one of the most beautiful nature-made rapids.

25) Sam Pun Bok as the natural phenomena of Mekong River from the water current continuously hit the sandstone in the river to create hollow rocks. In order to see this hollow rocks, the tourists must visit the place during the water receding from winter to drought season. The only setbacks had been the transportation accessibility and publicity.

26) Saling Beach, Ban Song Kon, the beautiful beach with beautiful scenery along both sides of the Mekong riverbanks. During the drought, there has been the activities on the beach in the middle of Mekong River.

27) Pak Bong as the most narrow channel of Mekong River, only 56 meters wide and the beautiful scenery.

28) Wat Pu Kao Ngen with the ancient and precious objects.

29) Pak Sang Beach, the beautiful beach

30) Wat Pak Sang presides Phra Chao Yai Ong Tae as the respected monk of Thai and Laos people.

31) Pak Huay Ka has been the potential interesting tour based with the right promotion.

32) Wat Pho presides Phra Chao Yai Ong San as the respected monk of the locals.

33) Wat Oopmung presides Phra Chao Yai Ong Maen as the respected monk of the locals.

Beside, tourism sources in Ubon Ratchathani, such as, Ban Pung Suay, Beautiful sunset in front of Khemmarat District Office, Sai Sung beach, Tam Tong mountain, Jor Kor mountain, Pra Toe temple, Phu Khao Tong temple, Rung Gaew temple, Phu Moo Lom temple, Hew Sin Chai cave, Pha Dang cave, Pok Rue Waterfall, Tad Ton Waterfall and Sae Yai Waterfall.

4.1.4 Tour based information of the research areas, tour based information of the neighboring countries and Procedures for crossing border to neighboring countries

Tour based information of research areas, tour based information of the neighboring countries and procedures for crossing border to neighboring countries presented tourism information and tourism sources in the Emerald Triangle and procedures for crossing border to neighboring countries by reviewed from related research finding:

Tourism sources in Laos, Most interesting tourism sources in southern of Laos, in sub district Jumpasak, Sekong, Attapue, such as, Khon Phapheng Waterfall, Liphi Waterfall, Tad Fane Waterfall, Jumpasak Communities and The Center of

Conservation dolphin. Tourism sources in Cambodia, such as, Tonle Sap, Angor Wat, Angor Thom.

Tourism patterns in research areas neighboring countries, such as, cruise and private automobile. Route of cruise at Mekong River consisted of 4 routes, such as, route of the Lower of the Mekong River (Nakhon Phanom), route of the Lower of the Mekong River (Mukdahan), route of the Lower of the Mekong River (Kong Jiam), route of the Lower of the Mekong River (Khon Phapheng). Beside, tourism of neighboring countries to connected with tourism sources consisted of 5 tourism sources, such as, civilization and historical tour, Mekong River tour, forest site tour, lake tour and art culture, religion and community lifestyles tour.

See the details of tour based information of research areas, tour based information of the neighboring countries and procedures for crossing border to neighboring countries in the Appendix C

4.1.5 Tourism Policies and Development Plan

Tourism Policies and development plan in this particular study were conducted from national, provinces, town and district municipality and sub district administration.

4.1.5.1 National Policies, strategies and tourism plan

The result of National Policy in tourism policy ,such as, Government Policy in tourism, Strategies Tourism in 2004-2008, Tourism Market Plan in 2005, Tourism Market Direction in 2006-2008 and Ecotourism Policy

1) National Policy in tourism policy, such as, Tourism and Services Policy, Services Development Policy, Supported tourism Policy

2) Strategies Tourism in 2004-2008 had main purpose, To support tourism industry , Tourism Hub of Asia by 3 strategies, such as, to increased ability of tourism

competition, to developed products and tourism services, to developed system of tourism management.

3) Tourism Market Plan in 2005 and Tourism Market direction in 2006-2008 consists 5 strategies, such as, to advertising Thailand imaged for quality of tourism sources and happiness tourism sources, to canvass target of potential tourists, to promote tourism product, to support standard of product and services tour and to support industrial tourism participation.

4) Ecotourism Policies consist of 6 strategies, such as, Policies toward Tourism Resources and Environmental Management, Policies toward Education and Raising Awareness, Policies toward Local People Participation, Marketing Promotion and Tourism Policies, Policies toward Basic Structure Management and Tourism Management, Policies toward Investment Promotion.

See detail of Policy, strategies, and Plan toward National Tourism in Appendix D

4.1.5.2 Strategic Provincial Development Plan

From resolution of the Council of Ministers on November 17, 2003, by summarized strategy to develop the provinces in the study areas

(1) Mukdahan Province

Mukdahan was participation of North-east Province group (group 2) composed of Kalasin, Nakhon Panom, Mukdahan and Sakon Nakhon and determine development strategies for provinces in group:

“To develop Human resource, Tourism, Agriculture, and Industry by increased ability of Personals and Labor, increase tourism basic construction and develop personals of trade service and development pattern of participation, Over all, to associate with neighbor countries.”

Mukdahan Strategies Development Plan

“City of Trend and tourism on Lower side of the Mekong River at Gate way to Indo China by human development for increased ability of personals and labors, Trend border development to increased quantity and valuated for trend of border and transnational, Tourism development by increased tour sources and personals services, Agricultural development and adapted system of agriculture products and participation development. Over all, associated with neighbor countyies.

(2) Amnat Charoen Province

Ubun Ratchathani and Amnat Charoen were participation of North-east Province group composed of Ubun Ratchathani, Sisaket, Yasothon and Amnat Charoen and determine development strategies for provinces in group:

“Partners of Economic with neighbor countries, by adapted construction and establish partner of products and agriculture pattern products, Tourism and Services with neighbor countries. Over all OTOP products.”

Amnat Charoen Strategy Developing Plan

“ Rice sale transnational, change products and supported Mali Rice sale by direct sale and debit for target group who Isan exotic workers and abroad. To supported changes products in Agiculture with seafood of provinces in the Middle of Thailand. Establish Center of Rice and OTOP products for sale and change with other products. Supported consumption and used local products and Agriculture products which production in provinces, Increase price of cultivated products by Agriculture life, Standardization, Make Values of used products which unique of province, tourism management, increased efficiency of village funds management. Protected and suppress drug, who had power and corruption.

(3) Ubon Rat Chathani Strategy Developing Plan

“Model of perfected border countries by supported establish of Special Economic zone, The Emerald Triangle to invested in Thailand and abroad. Supported tourism development in Thailand and neighbor counties on the Emerald Triangle, increased potential of services and attraction of tourism sources in province, Supported system of production and quality development and increased valuate of Life Agriculture Products. Supported Labors development in nation and abroad. Supported social and quality of life participation of Public sector, private sector and citizen. Over all, natural resources and environmental management.

See detail of Strategic Provincial Development Plan in Appendix E

4.1.5.2 Developing Plan at Municipality Level

For this particular study, Mukdahan, District Municipality was directly involved as being summarized in the vision and development strategies.

Developing Vision of Mukdahan Municipality

Development by concentrating on population, preparing for solid foundation, arranging for lively surroundings, aiming toward strong community network, promoting tour based and culture, leading the administrative and political system.

Strategy for Developing of Mukdaharn Municipality

- (1) Developed tour based and culture
- (2) Developed sound economy
- (3) Developed human center
- (4) Developed strong community network
- (5) Developed livable city
- (6) Developed politic and administration
- (7) Developed basic economic foundation

See detail of Strategic Provincial Development Plan in Appendix F

4.1.5.3 Strategies at District Administration Level (Or.Bor.Thor)

Strategies and Direction of Vision and Strategy for Local Developing Plan in District Administration Level under strategies developing plan (2005-2009) consisted of 5 strategies ,such as, Basic construction strategy, Economic, trade and tourism developing strategy, Quality of life developing strategy, Environment developing strategy and Country management developing strategy. The development strategies has been summarized as shown in the Appendix G

4.1.6 Opinion Analysis of Tourists toward the development of network for Ecotourism

Community of Lower Mekong River: In this study, the analysis of opinion regarding the development of network covered these areas.

- 4.3.1 Analysis of the basic structure of the sample tourist group.
- 4.3.2 Analysis of data regarding the tourism venues of tourists
- 4.3.3 The opinion toward tourism services
- 4.3.4 The opinion of tourists regarding toward the development of network tour.

More details were provided as follows:

4.1.6.1 Analysis of the basic structure of the sample tourists

The basic structure of the sample tourists in this research were sex, ages, domicile, occupation, monthly average income with the following details:

The number of sample tourists came from 2 tour based, Indochina Market, Mukdaharn, the border market and Pa Tam Court, the National Park of Pa Tam, Ubon Rat Chatani has been considered as the well known nature and historical tour based among the tourists. The study of opinion was conducted on 176 sample tourists in that area. Total 71 tourists were selected from Indochina Market and 151 tourists from Pa Tam Court.

Table 4-2 Number of the Sample Tourist Group classified by sex

Study Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number of Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
	71	100.00	105	100.00	176	100.00
Male	43	60.6	42	40	85	48.3
Female	28	39.4	63	60	91	51.7

From Table 4-2, the number of female tourists were more than male tourists, at 48.3% and 51.7% respectively. The male tourists from Indochina market were proportionately more than female tourists (60.6% and 39.4%, respectively). As for the tourists at Pa Tam Court, the number of female tourists were more than male tourists (60.0% and 40.0%, respectively)

Table 4-3 Number of the Sample Tourist Group classified by Age

Study Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor Pa Tam		Total Study Areas	
Number of the Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
	71	100.00	105	100.00	176	100.00
Between 15-24 Years Old	18	25.4	26	24.8	44	25.0
Between 25-34 Years Old	30	42.3	46	43.8	76	43.2
Between 35-44 Years Old	12	16.9	14	13.3	26	14.7
Between 45-54 Years Old	4	5.6	12	11.4	16	9.4
Between 55-64 Years Old	4	5.6	6	5.7	10	5.7
Over 64 Years Old	3	4.2	0	0.0	3	1.7
Not Specify	0	0.0	1	1.0	1	0.6

From Table 4-3, the sample tourists between 25-34 years old were the most, following by the sample tourists between 15-24 years old, at 42.3% and 25.4%, respectively. The sample tourists from Indochina market were proportionately younger than the sample tourists from Pa Tam Court (42.3% and 43.8%, respectively). In tourists were more than male tourists (60.0% and 40.0%, respectively)

Table 4-4 Number of the Sample Tourist Group classified by Domicile

Study Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number of Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
Northern Region	7	9.9	5	4.8	12	6.8
Eastern Region	10	14.1	23	21.9	33	18.8
Central Region	24	33.8	38	36.2	62	35.2
Northeast Region	27	38.0	35	33.3	62	35.2
Western Region	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Southern Region	3	4.2	4	3.8	7	4.0

From Table 4-4, the tourists who lived in the Central and Northeastern regions had the same percentage of 35.2%, next those who lived in the East at 18.8%. . Most tourists at Indochina market came from the Northeastern Region, at 38.0%. As for most tourists from Pa Tam Court came from the Central Region, at 36.2%.

Table 4-5 Number of the Sample Tourist Group classified by Occupation

Study Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor. Pa Tam		Total Study Area	
Number of Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
High School/ College Students	13	18.3	21	20	34	19.3
Public Officers/State Entrepreneurs	8	11.3	19	18.1	27	15.3
Businessmen	8	11.3	12	11.4	20	11.4
Employees	19	26.8	33	31.4	52	29.5
Farmers	8	11.3	0	0.0	8	4.6
Housewives	4	5.6	4	3.8	8	4.6
Retired Officers	0	0.0	2	1.9	2	1.1
Others	11	15.5	13	12.4	24	13.6
Not Specify	0	0.0	1	1.0	1	0.6

From Table 4-5, most sample tourists were of female tourists were employees, at 29.5%, next were the high school and college students at 19.3% The tourists at Indochina market were proportionately less percentage in occupational issue than the tourists at Pa Tam Court (26.8% and 31.4%, respectively).

Table 4-6 Number of the Sample Tourist Group classified by Income Level

Study Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or. Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
Less than 5,001 baht	25	35.2	25	23.7	50	28.4
5,001-15,000 baht	23	32.4	47	44.8	70	39.8
15,001-25,000 baht	4	5.6	15	14.3	19	10.8
25,001-35,000 baht	7	9.9	4	3.8	11	6.2
35,001-45,000 baht	2	2.8	4	3.8	6	3.4
45,001-55,000 baht	3	4.2	4	3.8	7	3.9
Over 55,000 baht	5	7.1	3	2.9	8	4.5
Not Specify	2	2.8	3	2.9	5	2.8

From Table 4-6, the average income of most tourists were 5,001-15,000 baht, next, below 5,001 baht ,at 39.8% and 28.4% respectively. The highest number tourists at Indochina market earned less than 5,001, at 35.2%. The income earned by the tourists at Pa Tam Court between 5,001 baht-15,000 baht, at 44.8%

Table 4-7 Number of the Sample Tourist Group classified by Education Level

Study Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
-Primary	12	16.9	4	3.8	16	9.1
-Elementary	11	15.5	20	19.0	31	17.7
-Associate Art - Degree/Commercial School Certificate	15	21.1	19	18.1	34	19.3
-Bachelor Degree or equivalence	26	36.6	50	47.6	76	43.2
-Post Graduate	6	8.5	9	8.6	15	8.5
-Others	1	1.4	1	1.0	2	1.1
-Not Specify	0	0.0	2	1.9	2	1.1

From Table 4-7, Most sample tourists had Bachelor Degree, next, Elementary education, at 47.6% and 19.0%, respectively, Both tourists at Indochina market and Pa Tam Court graduated with Bachelor Degree. The tourists at Indochina were proportionately less percentage in educational level than the tourists at Pa Tam Court (36.6% and 47.6%, respectively).

4.1.6.2 Analysis of data regarding the tourism venues of tourists

In this study, the following issues were studied to collect information. They were, the main purpose for travel, traveling mode, traveling vehicles, numbers of visit, tour based destination, travel duration, accommodation and tour expenses.

Table 4-8 Number of the Sample Tourist Group classified by Visiting Purposes

Study Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or. Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
Business	4	5.6	0	0.0	4	2.3
Holidays Vacation	39	54.9	89	84.8	128	72.7
Conference or Seminar	0	0.0	2	1.9	2	1.1
Official Duty	2	2.8	2	1.9	4	2.3
Visiting Relatives or Friends	19	26.8	11	10.5	30	17.0
Others	7	9.9	1	1.0	8	4.6

From Table 4-8, the main purpose for traveling among was Holiday Tour, at 72.7%, following by visiting relatives or friends at 17.0%. The main purpose of the tourists at Indochina Market was Holiday Tour (54.9% and 84.8%, respectively). Proportionately, the number of tourists at Pa Tam Court were more than Indochina Market.

Table 4-9 Number of the Sample Tourist Group classified by Impressive Objects

Study Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or. Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number of Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
1) Historical Monuments	13	18.3	36	34.3	49	27.8
2) Local Friendliness	12	16.9	11	10.5	33	18.8
3) Town Serenity	8	11.3	9	8.6	17	9.7
4) Beautiful Nature	23	32.4	83	79.0	106	60.2
5) Local Lifestyle	18	25.4	10	9.5	18	10.2
6) Beautiful Town	8	7.6	8	7.6	16	9.1
7) Temple/ Significance Religious Monuments	10	9.5	3	2.9	13	7.4
8) Others	15	14.3	4	3.8	19	10.8

From Table 4-9, the most impressive object among the sample tourist group of 60.2% was natural beauty, following by 27.8% preferred the Historical Monuments. The most impressive object among the tourists at Indochina Market was the natural beauty, following by local lifestyle (32.4% and 25.4% respectively) while the tourists at Pa Tam Court preferred the natural beauty and Historical Monuments (79.0% and 34.3% , respectively).

Table 4-10 Number of the Sample Tourist Group classified by Traveling Companion

Study Issues	Opinion of Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number of Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
	71	100.00	105	100.00	176	100.00
Alone	2	2.8	1	1.0	3	1.7
Family	40	56.4	60	57.1	100	56.8
Friends	27	38.0	43	40.9	70	39.8
Others	2	2.8	1	1.0	3	1.7

From Table 4-10 , most tourists of 56.8% traveled with the family, following by 39.8% with friends. Both tourists at Indochina Market and Pa Tam Court were traveled with the family (56.4% and 57.1% respectively).

Table 4-11 Number of the Sample Tourist Group classified by Tour Types

Study Issues	Opinion of Number of Sample Tourist Group					
	Indochina		Or.Chor.Pa Tam		Total Study Areas	
Number of Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
	71	100.00	105	100.00	176	100.00
Personal	63	88.7	92	87.6	155	88.1
Tour Group	8	11.3	13	12.4	21	11.9

As seen from Table 4-11, most sample tourist group 88.1% preferred private traveling as compared to 11.9% preferred to travel with agency. Proportionately, the number of tourists at Indochina Market preferred private traveling were more a little more than the tourist at Pa Tam Court (88.7% and 87.6% respectively).

Table 4-12 Number of the Sample Tourist Group classified by Traveling Vehicles

Study Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor. Pa Tam		Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
1)Private Automobile	48	67.6	89	84.4	137	77.8
2)Bus	6	8.5	0	0.0	6	3.4
3)Motorcycle	2	2.8	0	0.0	2	1.1
4)Train	0	0.0	0	0.0	0	0.0
5)Airplane	1	1.4	0	0.0	1	0.6
6)Coach	0	0.0	3	2.9	3	1.7
7)Office Automobile	9	8.6	0	0.0	9	9.1
8)Group Rent Car	8	11.3	11	10.5	19	10.8
9)Others	0	0.0	2	1.9	2	1.1

From Table 4-12, the vehicle most used among the sample tourist group of 77.8% was private automobile, following by car rent for private group 10.8%. The number of tourists at Pa Tam Court used private automobile were proportionately more than the tourists at Indochina Market (84.8% and 67.6% respectively).

Table 4-13 Number of the Sample Tourist Group classified by visiting at nearby tour sites

Study Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number of Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
Visiting	46	64.8	35	33.3	81	46.0
Not Visiting	25	35.2	70	66.7	95	54.0

From table 4-13, during the tour, 54.0% of the tourists had visited the nearby tour sites. Comparison between tourists from both tour sites suggested that 64.8% of the tourists at Indochina Market had not stopped at any other places more than 33.3% of the tourists at Pa Tam Court.

Table 4-14 Number of the Sample Tourist Group classified by duration of visiting at nearby tour sites

Study Areas	Opinion of Sample Tourist Group	
	Total Study Areas	
Sample Tourist Group	No.	%
		176
Stay Overnight		
1 Night	70	39.8
2 Nights	34	19.3
3 Nights	23	13.1
4 Nights	17	9.7
5 Nights	3	1.7
Over 5 Nights	3	1.7

As seen from Table 4-14, the longest time spending in tour among the sample tourist group were 39.8% staying overnight while 19.3% staying for 2 nights.

Table 4-15 Number of the Sample Tourist Group classified by Lodgings

Study Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor.Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
Relatives or Friends	47	66.2	23	21.9	70	39.8
- Hotel	20	28.2	29	27.6	49	27.8
- Resort	2	2.8	25	23.8	27	15.3
- Guest House	0	0.0	1	1.0	1	0.6
- Homestay	0	0.0	2	1.9	2	1.1
- Camping	1	1.4	37	35.2	38	21.6
- House Renting	0	0.0	1	1.0	1	0.6
- Private official Housing	1	1.4	6	5.7	7	4.0

As seen from Table 4-15, the lodgings most chosen among the sample tourist group were relatives or friends houses and hotels, at 39.2% and 27.8% respectively. The tourists at Indochina Market of 64.8% preferred to stay overnight at relative’s houses while the tourist at Pa Tam Court of 35.2 preferred camping the most.

Table 4-16 Number of the Sample Tourist Group classified by Tourist Expenses

Study Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor. Pa Tam		Total StudyAreas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
Less than 501 baht	16	22.5	19	18.1	35	19.9
- 501-1000 baht	16	22.5	13	12.4	29	16.5
- 1001-1500 baht	0	0.0	10	9.5	10	5.7
- 1501-2001 baht	10	14.1	10	9.5	20	11.4
- 2001-2500 baht	6	8.5	3	2.9	9	5.1
- 2501-3000 baht	7	9.9	14	13.3	21	11.9
- Over 3000 baht	13	18.3	16	15.2	29	16.5

As seen from Table 4-16, the tour expenses per one person among the sample tourist group were less than 19.9%. The expenses of tourists at Indochina Market were less than 500 baht, proportionately a little more than the tourist at Pa Tam Court (22.5% and 18.1% respectively).

Table 4-17 Number of the Sample Tourist Group classified by Tour Plan in the nearby tourist sites

Study Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor. Pa Tam		Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
Not Planning	43	60.6	24	22.9	67	38.1
Planning	28	39.4	81	77.1	109	61.9

From Table 4-17 , the sample tourist group of 61.9% had planned to extend tour in the nearby tour sites. The tourists at Indochina Market of 60.6% had no plan to extend tour in contrast to the tourists at Pa Tam Court of 77.1% with the plan to extend tour program in the nearby tour sites.

4.1.6.3 The opinion toward tourism services

Following provided the opinion of tourists toward services in the studying areas.

1. Convenience in Lodging
2. Convenience in Meals
3. Convenience in Tourism services information
4. Convenience in Traveling
5. Convenience in Communication
6. Convenience in finding souvenir and other services station

As the following details

(1) Convenience in Lodging

The tourists opinion in Lodging in this study based on the quality, reasonable price, safety and sufficient in numbers as being classified according to tour based.

Table 4-18 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the quality of Lodgings

Study Areas	Opinion Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor. Pa Tam		Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
Excellent	6	8.5	17	16.2	23	13.1
- Good	51	71.8	72	68.6	123	69.9
- Fair	11	15.5	15	14.3	26	14.8
- Need Improvement	1	1.4	1	1.0	2	1.1
- Not Specify	2	2.8	0	0.0	2	1.1

From Table 4-18, the opinion of sample tourist group regarding the quality of lodgings were good and fair, at 69.9% and 14.8% respectively. Both tourists at Indochina Market and Pa Tam Court had agreed that the lodging quality in the tour sites both remained at good level (71.8% and 68.6% respectively).

Table 4-19 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the appropriate price of accommodation

Study Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor.Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
Excellent	6	8.5	5	4.8	11	6.3
- Good	36	34.3	30	28.6	66	37.5
- Fair	27	38.0	58	55.2	85	48.3
- Need Improvement	0	0.0	7	6.7	7	4.0
- Not Specify	2	2.8	5	4.8	7	4.0

From Table 4-19, the sample tourist group had agreed that the lodging prices were reasonable and fair, at 48.3% and 37.5% respectively. The tourists at Pa Tam Court had given more opinion on this matter than the tourists at Indochina Market (55.2% and 38.0% respectively).

Table 4-20 Number of the Sample Tourist Group classified by opinion toward safety of accommodation

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor.Pa Tam		Total Studying Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
Excellent	8	11.3	18	17.1	26	14.8
- Good	51	71.8	68	64.8	119	67.6
- Fair	10	14.1	17	16.2	27	15.3
- Need Improvement	1	1.4	2	1.9	3	1.7
- Not Specify	1	1.4	0	0.0	1	0.6

From Table 4-20, the safety of the lodging was at good and fair level, with 67.6% and 15.3% respectively. The tourists at Indochina Market had given more opinion on this matter than the tourists at Pa Tam Court (71.8% and 64.8% respectively).

Table 4-21 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the sufficient number of Lodgings

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
Excellent	12	16.9	14	13.3	26	14.8
- Good	44	62.0	62	59.0	108	61.4
- Fair	13	18.3	23	21.9	36	20.5
- Need Improvement	1	1.4	5	4.8	6	3.4
- Not Specify	1	1.4	1	1.0	2	1.1

From Table 4-21, the opinion of sample tourist group regarding the sufficient number of Lodgings were good and fair, at 61.4% and 20.5% respectively. The tourists at Indochina Market had given more opinion on this matter than the tourists at Pa Tam Court (62.9% and 59.0% respectively).

(2) Convenience in Meals

The tourists opinion in meals in this study based on foods quality, reasonable price and sufficient numbers of restaurants as being classified according to tour sites:

Table 4-22 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward foods quality

Studying Issues	Opinion Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor.Pa Tam		Total Studying Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
Excellent	11	15.5	8	7.6	19	10.8
- Good	42	59.2	57	54.3	99	56.3
- Fair	11	15.5	37	35.2	48	27.3
- Need Improvement	6	8.5	1	1.0	7	4.0
- Not Specify	1	1.4	2	1.9	3	1.7

From Table 4-22, the opinion of sample tourist group regarding the quality of foods were good and fair, at 56.3% and 27.3%, respectively. The tourists at Indochina Market and Pa Tam both agreed that the quality of foods were at good level. However, the tourists at Indochina Market had given more opinion on this matter than the tourists at Pa Tam Court (59.2% and 54.2% respectively).

Table 4-23 Number of the Sample Tourist Group classified by opinion toward the reasonable foods price

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor.Pa Tam		Total Study Areas	
Number of Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
Excellent	7	9.9	4	3.8	11	6.3
- Good	44	62.0	58	55.2	102	58.0
- Fair	16	22.5	37	35.2	53	30.1
- Need Improvement	4	5.6	4	1.0	8	4.5
- Not Specify	0	0.0	2	1.9	2	1.1

From Table 4-23, the opinion of sample tourist group regarding the reasonable foods price were good and fair, at 58.0 % and 30.1% respectively. The tourists at Indochina Market had given more opinion on this matter than the tourists at Pa Tam Court (62.0% and 55.2% respectively).

Table 4-24 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the sufficient number of restaurant

Studying Issues	Opinion Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
Excellent	5	7.0	5	4.8	10	5.7
- Good	37	52.0	52	49.5	89	50.6
- Fair	24	33.8	39	37.1	63	35.8
- Need Improvement	3	4.2	6	5.7	9	5.1
- Not Specify	2	2.8	3	2.9	5	2.8

As seen from Table 4-24, the opinion of sample tourist group regarding the sufficient number of restaurant were good and fair, at 50.6 % and 35.8% respectively. The tourists at Indochina Market had given more opinion on this matter than the tourists at Pa Tam Court (52.0% and 49.5% respectively).

(3) Convenience in Tourism Services Information

The tourists opinion in Tourism Services Information in this study based on opinion regarding Tourists Service Center, Tour Sites information, Display Sign and Tour Sites promotion as classified by the tour sites.

Table 4-25 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the Tourist Service Center

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor.Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
Excellent	5	7.0	21	20.0	26	14.8
- Good	30	42.3	67	63.8	97	55.1
- Fair	23	32.4	11	10.5	34	19.3
- Need Improvement	10	14.1	6	5.7	16	9.1
- Not Specify	3	4.2	0	0.0	3	1.7

From Table 2-25, the opinion of sample tourist group regarding the Tourist Service Center were good and fair, at 55.1 % and 19.3% respectively. The tourists at Indochina Market had given less opinion on this matter than the tourists at Pa Tam Court (42.3% and 63.8% respectively).

Table 4-26 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the information on the tour sites

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
Excellent	5	7.0	19	18.1	24	13.6
- Good	30	42.3	56	53.3	86	48.9
- Fair	18	25.4	21	20.0	39	22.2
- Need Improvement	17	23.9	9	8.6	26	14.8
- Not Specify	1	1.4	0	0.0	1	0.6

From Table 4-26, the opinion of sample tourist group regarding the information on tour sites were good and fair, at 48.9 % and 22.2% respectively. The tourists at Indochina Market had given less opinion on this matter than the tourists at Pa Tam Court (42.3% and 53.3% respectively).

Table 4-27 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the display sign

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Studying Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
Excellent	6	8.5	16	15.2	22	12.5
- Good	28	39.4	55	52.4	83	47.6
- Fair	16	22.5	23	21.9	39	22.2
- Need Improvement	21	29.6	9	8.6	30	17.0
- Not Specify	0	0.0	2	1.9	2	1.1

As seen from Table 4-27, the opinion of sample tourist group regarding the display sign were good and fair, at 47.6 % and 22.2% respectively. The tourists at Indochina Market had given less opinion on this matter than the tourists at Pa Tam Court (39.4% and 53.3% respectively).

Table 4-28 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the Tour Sites promotion

Studying Areas	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
- Excellent	5	7.0	13	12.4	18	10.2
- Good	28	39.4	50	47.6	78	44.3
- Fair	17	23.9	30	28.6	47	26.7
- Need Improvement	19	26.8	9	8.6	28	15.9
- Not Specify	2	2.8	3	2.9	5	2.8

From Table 4-28, the opinion of sample tourist group regarding the Tour Sites promotion were good and fair, at 44.3 % and 26.7% respectively. The tourists at Indochina Market had given less opinion on this matter than the tourists at Pa Tam Court (39.4% and 47.6% respectively).

(4) Convenience in Traveling

The tourists opinion in convenience in Traveling in this study based on opinion regarding Traveling services, such as , Bus, Train and Airplane services, convenience of route toward tour sites, sufficient traveling services, renting vehicles as classified by the tour sites.

Table 4-29 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the traveling services (Bus, Train, Airplane)

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or. Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
	71	100.00	105	100.00	176	100.00
- Excellent	8	11.3	5	4.8	13	7.4
- Good	32	45.1	50	47.6	82	46.6
- Fair	15	21.1	25	23.8	40	22.7
- Need Improvement	7	9.9	6	5.7	13	7.4
- Not Specify	9	12.7	19	18.1	28	15.9

From Table 4-29, the opinion of sample tourist group regarding convenience in Traveling were good and fair, at 46.6 % and 22.7% respectively. The tourists at Indochina Market had given less opinion on this matter than the tourists at Pa Tam Court (45.4% and 46.6% respectively).

Table 4-30 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the accessibility of tour sites

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or. Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
- Excellent	6	8.5	9	8.6	15	8.5
- Good	45	63.4	66	62.9	111	63.1
- Fair	16	22.5	22	21.0	38	21.6
- Need Improvement	4	5.6	7	6.7	11	6.3
- Not Specify	0	0.0	1	1.0	1	0.6

From Table 4-30, the opinion of sample tourist group regarding the accessibility to tour sites were good and fair, at 63.1 % and 21.6% respectively. The tourists at Indochina Market had given more opinion on this matter than the tourists at Pa Tam Court (63.4% and 62.9% respectively).

Table 4-31 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward sufficiency of traveling services

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
- Excellent	4	5.6	9	8.6	13	7.4
- Good	45	63.4	70	66.7	115	65.3
- Fair	19	26.8	22	21.0	41	23.3
- Need Improvement	2	2.8	3	2.9	5	2.8
- Not Specify	1	1.4	1	1.0	2	1.1

As seen from Table 4-31, the opinion of sample tourist group regarding the sufficiency of traveling services were good and fair, at 65.3 % and 23.3% respectively. The tourists at Indochina Market had given less opinion on this matter than the tourists at Pa Tam Court (63.4% and 66.7% respectively).

Table 4-32 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the car rent services

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or. Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
- Excellent	5	7.0	3	2.9	8	4.5
- Good	31	43.7	45	42.9	76	43.2
- Fair	19	26.8	31	29.5	50	28.4
- Need Improvement	6	8.5	4	3.8	10	5.7
- Not Specify	10	14.1	22	21.0	32	18.2

From Table 4-32, the opinion of sample tourist group regarding the car rent services were good and fair, at 43.2 % and 28.4% respectively. The tourists at Indochina Market had given more opinion on this matter than the tourists at Pa Tam Court (43.7% and 42.9% respectively).

(5) Convenience in Communication

The tourists opinion in convenience in communication in this study based on sufficient number of the public phone, mobile phone reception, telegram as being classified according to tour sites:

Table 4-33 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the sufficiency of Public Telephone

Study Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or. Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number of Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
- Excellent	5	7.0	1	1.0	6	3.4
- Good	34	47.9	27	25.7	61	34.7
- Fair	26	36.6	44	41.9	70	39.8
- Need Improvement	4	5.6	21	20.0	25	14.2
- Not Specify	2	2.8	12	11.4	24	13.6

From Table 4-33, the opinion of sample tourist group regarding the sufficiency of public telephone were fair and good, at 39.8 % and 34.7% respectively. The tourists at Indochina Market had given more opinion on good level than the tourists at Pa Tam Court (47.9% and 25.7% respectively) while the opinion on fair level had been given more by the tourists at Pa Tam Court than the tourists at Indochina Market (41.9% and 36.6% respectively).

Table 4-34 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the Mobile Phone reception

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or. Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
- Excellent	7	9.9	8	7.6	15	8.5
- Good	45	63.4	33	31.4	78	44.3
- Fair	13	18.3	39	37.1	52	29.5
- Need Improvement	6	8.5	24	22.9	30	17.0
- Not Specify	0	0.0	1	1.0	1	0.6

As seen from Table 4-34, the opinion of sample tourist group regarding the mobile phone reception were good and fair, at 44.3 % and 29.5% respectively. The tourists at Indochina Market had given more opinion on good level than the tourists at Pa Tam Court (63.4% and 31.4% respectively) while the opinion on fair level had been given more by the tourists at Pa Tam Court than the tourists at Indochina Market (37.1% and 18.3% respectively).

Table 4-35 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the Telegram

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or. Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
	71	100.00	105	100.00	176	100.00
- Excellent	3	4.2	2	1.9	5	2.8
- Good	31	43.7	26	24.8	57	32.4
- Fair	23	32.4	46	43.8	69	39.2
- Need Improvement	2	2.8	10	9.5	12	6.8
- Not Specify	12	16.9	21	20.0	33	18.8

From Table 4-35, the opinion of sample tourist group regarding the telegram were fair and good, at 39.2 % and 32.4% respectively. The tourists at Indochina Market had given less opinion on good level than the tourists at Pa Tam Court (43.7% and 24.8% respectively) while the opinion on fair level had been given more by the tourists at Pa Tam Court than the tourists at Indochina Market (43.8% and 32.4% respectively).

(6) Convenience in finding souvenir and other services station

The tourists opinion in finding souvenir and other services station as being classified by tour sites:

Table 4-36 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward Souvenir

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or. Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
	71	100.00	105	100.00	176	100.00
- Excellent	14	19.7	6	5.7	20	11.4
- Good	38	53.5	43	41.0	81	46.0
- Fair	15	21.1	43	41.0	58	33.0
- Need Improvement	4	5.6	11	10.5	15	8.5
- Not Specify	0	0.0	2	1.9	2	1.1

As seen from Table 4-36, the opinion of sample tourist group regarding the souvenir were good and fair, at 46.0 % and 33.0% respectively. The tourists at Indochina Market had given more opinion than the tourists at Pa Tam Court (53.5% and 41.0% respectively).

Table 4-37 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward other services institutions, such as, Banks/Entertainment Centers

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor.Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
	71	100.00	105	100.00	176	100.00
- Excellent	8	11.3	4	3.8	12	6.8
- Good	48	67.6	38	36.2	86	48.9
- Fair	12	16.9	35	33.3	47	26.7
- Need Improvement	3	4.2	20	19.0	23	13.1
- Not Specify	0	0.0	8	7.6	8	4.5

From Table 4-37, the opinion of sample tourist group regarding other services stations were good and fair, at 48.9 % and 26.7% respectively. The tourists at Indochina Market had given more opinion on good level than the tourists at Pa Tam Court (67.6% and 36.2% respectively) while the opinion on fair level had been given

more by the tourists at Pa Tam Court than the tourists at Indochina Market (33.3% and 16.9% respectively).

4.1.6.4 Opinion of Tourists regarding the network tourism

The opinion of tourists as related to network tourism were presented according in the following tables:

Table 4-38 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion of Services Activities

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or. Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
	71	100.00	105	100.00	176	100.00
- Diversified Activities	27	38.0	39	37.1	66	62.9
- Appropriateness of Activities	14	19.7	16	15.2	30	17.0
- Tour Sites Safety	25	35.2	69	64.7	94	53.4
- Tour Sites Officer Services	24	33.8	68	64.8	92	52.3
- Public Services Toilet	26	36.6	41	39.0	67	38.1
- Tour Sites Parking Services						

From Table 4-38, essential services in the tour areas most concerned among the tourists was safety at 72.7% Proportionately, the tourists at Indochina Market had given less opinion than the tourists at Pa Tam Court (63.4% and 79.0% respectively).

Table 4-39 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward the interest in network tourism

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or. Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
	71	100.00	105	100.00	176	100.00
- Interested	67	94.4	102	97.1	169	96.0
- Not Interested	4	5.6	3	2.9	7	4.0

From Table 4-39, interest in network tourism(Mukdaharn, Amnat Charoen and Ubon Rat Chathani) among the tourists was at 96.0% Proportionately, the tourists at Indochina Market had given less opinion than the tourists at Pa Tam Court (94.4% and 97.1% respectively). Only 4.8% of the tourist were not interested in network tourism. Proportionately, the tourists at Indochina Market had given less opinion than the tourists at Pa Tam Court (5.6% and 2.9% respectively).

Table 4-40 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward satisfaction in travelling venue

Study Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
	71	100.00	105	100.00	176	100.00
- Automobile	57	80.3	70	66.7	127	72.2
- Boat	14	19.7	35	33.3	49	27.8

From Table 4-40, satisfaction in traveling by automobile among the tourists was at 72.2% Proportionately, the tourists at Indochina Market had given more opinion than the tourists at Pa Tam Court (80.3% and 66.7% respectively). Only 27.8% of the tourist preferred to travel by boat. Proportionately, the tourists at Indochina Market had given less opinion than the tourists at Pa Tam Court (19.7% and 32.3% respectively).

Table 4-41 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward traveling expenses

Study Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or. Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
	71	100.00	105	100.00	176	100.00
- Higher	2	2.8	6	5.7	8	4.5
- Lower	25	35.2	31	29.5	56	31.8
- Equal	43	60.6	66	62.9	109	62.0
- Not Specify	1	1.4	2	1.9	3	1.7

From Table 4-41, opinion on traveling expenses quite the same with other region among the tourists was at 62.0% , following by 29.5%. Proportionately, the tourists at Indochina Market had given less opinion than the tourists at Pa Tam Court (60.6% and 62.9% respectively).

Table 4-42 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward tour sites preferred by the tourists

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or. Chor Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
	71	100.00	105	100.00	176	100.00
- Nature	49	69.0	95	90.5	144	81.8
- Culture & Local Lifestyle	22	31.0	18	17.0	40	22.7
- Historical Monuments	20	28.2	38	36.2	58	33.0
- Religious Monuments	11	15.5	10	9.5	21	11.9
- Man-made Sites	8	11.3	8	7.6	16	9.1
- Others	3	4.2	4	3.8	7	4.0

From Table 4-42, the opinion toward tour based most preferred by the tourists was at 72.2%, next the ancient monuments/historical at 81.8% and 33.0%. The tourist at Indochina Market proportionately had given less opinion than the tourists at Pa Tam Court (90.5% and 69.0% respectively).

Table 4-43 Number of the Sample Tourist Group classified by the opinion toward tour types

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or. Chor. Pa Tam		Total Studying Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
- Self Traveling	68	95.8	92	87.6	160	90.9
- Tour Group	3	4.2	13	12.4	16	9.1

From Table 4-43, Tour types including self-selected by the tourists were at 90.0% Proportionately, the tourists at Indochina Market had given more opinion than the tourists at Pa Tam Court (94.4% and 86.7% respectively). Traveling with the tour company at 9.1%. Proportionately, the tourists at Indochina Market had given less opinion than the tourists at Pa Tam Court (4.2% and 12.3% respectively).

Table 4-44 Number of the Sample Tourist Group classified by Tourist good impression

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or.Chor. Pa Tam		Total Study Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
- Art Culture	13	18.3	18	17.1	31	17.6
- Beautiful Nature	37	52.1	91	86.7	128	72.9
- Historical Monuments//Objects	11	15.5	22	21.0	33	18.8
- Temple/Religious Monuments	13	18.3	8	7.6	21	11.9
- Culture and Local Lifestyle	27	38.0	15	14.3	42	23.9
- Cruise	1	1.4	10	9.5	11	6.3

From Table 4-44, Tourists were most impressed on the beautiful scenery , next local lifestyles at 72.9% and 2.3% respectively. The tourists at Indochina Market had given less opinion than the tourists at Pa Tam Court (52.1% and 86.7% respectively). Only 38% of the tourist at Indochina Market were impressed while the tourists at Pa

Tam preferred historical ancient monument, at 21.0%. Overall, the tourists who would like to revisit equal to 80.7%. Proportionately, the tourists at Indochina Market had given more opinion than the tourists at Pa Tam Court (85.9% and 77.1% respectively).

Table 4-45 Number of the Sample Tourist Group classified by the need for come back

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or. Chor. Pa Tam		Total Studying Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
- Revisit	61	85.9	81	77.1	142	80.7
- Not revisit	0	0.0	2	1.9	2	1.1
- Uncertain	10	14.1	22	20.9	32	18.2

From the table 4-45, the tourists who would like to revisit if possible equal to 80.7%

Table 4-46 Number of the Sample Tourist Group classified by the need for improvement

Studying Issues	Opinion of Sample Tourist Group					
	Indochina Market		Or. Chor. Pa Tam		Total Studying Areas	
Number Sample Tourist Group	No.	%	No.	%	No.	%
		71	100.00	105	100.00	176
- Safety	22	31.0	43	41.0	65	36.9
- Details Crossing Border	23	32.4	40	38.1	63	35.8
- Tour Sites Cleanliness	27	38.0	27	25.7	54	30.7
- Tourism Information	32	45.1	52	49.5	84	47.7
- Traveling	20	28.2	24	22.9	44	25.0
- Others	4	5.6	12	11.4	56	31.8

From Table 4-46, Improvement needed in the tour based referred to satisfaction information, safety, details crossing border, at 47.7%, 36.9% and 35.8% respectively. Proportionately, the tourists at Indochina Market had given less opinion than the tourists at Pa Tam Court (45.1% and 49,5% respectively). For safety improvement, the tourists at Indochina Market had given less opinion than the tourists at Pa Tam Court (31.0% and 41.1% respectively). With the need for details crossing the border, the tourists at Indochina Market had given less opinion than those at Pa Tam (32.4% and 38.1%, respectively).

4.1.7 Opinion Analysis of Local Administrative Organization (City Municipality, Sub District Municipality and Local Administrative Organization) toward the development of Community Ecotourism network on the Lower Mekong River.

In this research, the researcher has collected data regarding opinion of 23 Local Administrative Organizations by mail and received response through returning questionnaires from 17 organizations, equal to 73.9% of all Local Administrative Organization in the study area. Findings from data collection, information were provided by the Deputy of District Administrative Organization, following by the planning and policies analyst.

4.1.7.1 Revision of Division Authorities

Section 1. General information related to the divisions, such as, division authority, tourism management in the responsible areas, tourism duties and tourism policies of divisions and local administrative office in the study areas with overall authorities related to people and develop responsible areas as being summarized:

(1) Authority of the Local Administrative Organization

- (1) Safety of the people 70.6%
- (2) Public Areas Cleanliness 100.0%
- (3) Provided education for people 94.1%

- (4) Provided floating markets, harbors and piers 35.3%
- (5) Maintained and encouraged community occupations 94.1%
- (6) Improving the slum and local cleanliness 70.6%
- (7) Provided for infrastructures and public welfare 94.1%
- (8) Promoted agriculture, handicrafts and cooperative 94.1%
- (9) Commercial
- (11) Commercial 41.2%
- (12) Tourism 70.6%
- (13) City Planning 47.1%
- (14) Finding income for division, such as, tax collection 100.0%
- (15) Natural Resources and environmental management, protection and maintain 100.0%
- (16) Maintaining Art/Culture, tradition and good local wisdom 100.0%.

Overall, the main responsibility of the Local Administration Organization has been the involvement to raise quality of life among the locals including the materials development and maintenance of Art/Culture and in raising life quality level the authority covered unauthorized areas, such as, floating markets, harbors, piers, commercial business, city planning business (see details in the appendix 9, Table 4-47).

(2) Established Divisions or Officers specifically in charge of tourism

In general, almost 100% of the Local Administrative Organization in the study area was not under any specific division in charge of tourism. Since, 82.4% of those divisions were subjected to Office of the Deputy, most Local Administrative Organization had operated without officer specially in charge of tourism. Therefore, the number of officers in charge of tourism could not be identified (see details in the appendix H, Table 4-48).

(3) Toursim Resources under the Local Administration Authority

In this research, the natural resources were divided into 5 areas of the Local Administrative Organization

- 1) Nature, such as, forests, waterfalls, caves
- 2) Historical/ religion/ ancient monuments and ancient artifacts
- 3) Culture and activities
- 4) Tradition and games, local uniqueness
- 5) Souvenirs, handicrafts

Most natural resources in the study area involved with tradition, games, local uniqueness, at 76.5%, next, nature at 70.6% and the other areas as well.

History/religion at 23.5%

Culture/activities 23.5%

Souvenirs and handicrafts at 29.4%

Others, such as Conservation Village at 35.5%

(See details appendix H, Table 4-49)

(4) Tourism activities related to the Local Administrative Organization

The Local Administrative Organization had prepared activities related to tourism in the study area. These were infrastructures, such as, roads to support tourism at 94.1%, promoted employment in the community and income from tourism as well as promotion activities/ public relations on tourism and tour based, maintenance, development of tour based at 82.4%, 76.5% and 76.5%, respectively. Besides, arranging activities in some areas, such as improvement and increasing the number of public bus and air-conditioned bus, entrance fees for the tour based and designing varieties of services in the tour based in that area, at 0.0%, 11.8% and 23.5%, respectively. More areas of management as follows:

- 1) Safety for the tourists at 47.1 %
- 2) Coordinating work with the nearby divisions regarding tourism at 64.7%.
- 3) Improving communication route and network at 58.8%
- 4) Improving the quality and increasing accommodation to serve the tourists at 17.6%

The overall picture of Local Administrative Organization related to tourism (See details appendix H, Table 4-50)

(5) Local Administrative Organization related to tourism

The Local Administrative Organization in the study area has provided the policies directly and indirectly related to tourism to cooperate with public, private sectors including and local people, the highest 94.1%, next promoted and developed community to support tourism 88.2% and the least promoted in recycling tourism waste management. The policies of Local Administrative Organization could be classified as follows:

- 1) Development of capacity in tourism at 82.4%
 - 2) Promoted the basic structure of public utilities and infrastructures at 82.4%
 - 3) Development of nature interpretation, such as, tourism signs at 64.7%.
 - 4) Managed unique tour based at 70.6%
- Promoted conveniences and services at 64.7% (see details appendix 9, Table 4-51)

(6) Gateway To Indochina

Every Local Administrative Organizations in the study has located in the areas adjacent to the neighboring country, Laos. Therefore, in the development to link the area with Indochina countries according to the government plan, the Local Administrative Organization has become important division to participate in developing the area under its administration to be the gateway to Indochina. By all, the Local Administrative Organization in the study area has most supported budget to provide conveniences, public utilities and infrastructures at 76.5%, next supporting the production of handicrafts, handmade with the cooperation of private sector and population in the area development at the same concept, at 70.6%. The least support policy was the duty-free shop at 17.6%. Besides, the policies of Local Administrative

- (1) Supporting private sector in tourism activities at 41.2%.
- (2) Developing nature interpretation, such as making signs in 3 languages (Thai, Laos and English) at 41.2%.

(3) Setting up the non-restricted commercial area at 35.3%.

(4) Developing capable personnel , such as, training personnel in foreign languages at 47.1%

(5) Improving new scenery, such as, get rid of waste/garbage/ local environment at 64.7%.

(6) Providing more security for people and tourists at 47.1% (see detail appendix H, Table 4-52)

(7) Tourism Strengths in the area of Local Administrative Organization

In order to develop the tourism in the area, the Local Administrative Organization must know its strength as the basic foundation for best planning and supporting the development. The strengths of the study area were local unique culture and tradition at 94.1%, next, tour based both nature-made and beautiful man-made at 70.6%. With the support of public sector in tourism received the least percentage, such as, budgeting and conveniences and sufficient services to support tourism. Hotel/lodgings and public utilities and infrastructures were at equal percentages 29.4%. Besides, the strengths of Local Administrative Organizations in the study area could be classified as follows:

(1) Well known Historical/Religious sites at 35.3%

(2) Being the central route passing to the other provinces at 41.2%

(3) Having handicraft, beautiful handmade at 41.2%

(4) Being the gateway to Indochina countries at 64.7%

(5) Ready to develop tourism in the area at 47.1%

(6) Received participation from private sector and people in tourism management at 52.9%(see details appendix H, Table 4-53)

(8) Tourism weaknesses in the area of Local Administrative Organization

At the same time, the Local Administrative Organization must also know its weaknesses as the basic foundation for best planning and supporting the development in the area. The weaknesses of the study area were lacking conveniences and services to support tourism at 76.5%, next, not prepared for developing areas for tourism at

70.6%. The least percentage had been no crossing border area to Indochina and lacking cooperation from public sector and people in tourism management at 11.8%.

The strength of the Local Administrative Organization could be further classified as follows:

- 1) Interesting tour based resources were not available at 17.6%
- 2) Qualifies lodgings were not available at 64.7%
- 3) Lacking the support from public sector in the development of tourism, such as , budgeting at 17.6% (See details appendix H, Table 4-54)

Section 2: Opinion from the results of network development of Community-Ecotourism Route Development, Lower Mekong River and interesting tour based that should be promoted

According to the opinion of the Local Administrative Organization regarding results of network development of Community Ecotourism Route Development, Lower Mekong River,

The development of tourism no matter in which areas usually brought negative and positive impact to the community, only some benefits such as, creating employment and work in the community as well as some impacts to the lifestyles of the locals. As a result from this study, the local division could identify impacts from the development of tourism.

(1) Changing in economy: Most agreed with 52.9% changes for the better due to better economic conditions if the tourism has been improved in the area.

(2) Tour business expansion in the area: Most agreed with 47.1% with changes for the better since tour business expansion brought more growth to tourism in the area

(3) Creating employment and work: Most agreed with 47.1% changes for the better since it promoted and develop employment in the community and generate income as well.

(4) Out of season unemployment: Most agreed with 58.8% changes with least effect but for the better since most locals were in agricultural. Unemployment occurred outside the tour season that had no significant impact on the tourism business.

(5) Public Relations of the area: Most agreed with 52.9% changes for the better due more tour promotion made the area well known among the tourists.

(6) Conflict of interest among the locals: Most agreed with 52.9% changes without any or least impact since the locals respected each others and treated others as relatives not as stranger doing business in the area.

(7) Expenses in managing community: Most agreed with 70.6% changes with least impact. The Local Administrative Organization realized that managing the community has been one of the priority not problems. The only concern was the insufficient budget.

(8) Understanding between tourists and the locals: Most agreed with 41.2% changes for the better since tourism would allow the tourists to see the living conditions and lifestyles, cultures and tradition in the area. However, it depended upon the tour behavior of each tourist.

(9) Changing lifestyles of the locals: Most agreed with 76.5% changes with the least impact. However, the Local Administrative Organization realized that the tourism brought about the development, resulting in changing lifestyles to support tourism. In this study, tourism that has been the strong selling point was the uniqueness of the area and the community. Therefore, the community must maintain its uniqueness although few changes might occurred from the development.

(10) Cooperation between the public sectors and private sectors and people: Most agreed with 58.8% changes for the better due to the network development could result in cooperation between concerned divisions.

(11) Destruction of Culture, local value: Most agreed with 64.7 % changes with no impact and the Local Administrative Organization realized that development in tourism had not destroyed Art Culture. In contrary, the tourism should promote the feeling of belongings and the need to the preserve Art Culture of the community.

(12) Changing in economy: Most agreed with 52.9% changes for the better due to better economic conditions if the tourism has been improved in the area.

(13) Destruction of tour based and Natural Resources: Most agreed with 52.9 % changes with no impact and the Local Administrative Organization had cooperated with each other to protect the natural resources and tour based in the area. Besides, most tourist had travel with more consciousness

(14) Safety: Most agreed with 64.7% changes with the most impact. The Local Administrative Organization realized the good results from the development of tourism and promotion. If the tourists visited the area more, the Local Administrative must pay more attention in this area.

(15) Cooperation in maintaining the local environment: Most agreed with 52.9% changes with the most impact. The Local Administrative Organization realized that more tourists in the area might cause some decay in the environment that could be the reason for the people to constantly maintained the area for sustainable tourism as the way to generate income on going basis.

(16) Tour Information: Most agreed with 70.6% changes with the most impact. The Local Administrative Organization realized that the area has been the gateway to Indochina, the information regarding the neighboring countries were interested in formation, such as , procedures for crossing the border. These information could assist the tourists who want to visit Indochina countries as well as promoting Thailand as the center of tourism in this region.

(17) Diversified Tourism: Most agreed with 58.8% changes with the most impact. The Local Administrative Organization realized changes for the better since many tourism resources were available . Therefore, managing tourism as network matching with the capability of the area would attract more tourist attention .

See Appendix H, Table 5-55 for more details on the opinion of the Local Administrative Organization.

4.2 Community Network Tourism on the Lower Mekong River (Mukdahan, Amnat Charoen and Ubon Rat Chathani)

From overall study, the researcher had analyzed data and formulated the Community Network Tourism consisted of Mukdahan Province, Amnat Charoen Province and Ubon Ratchathani that already prepared the policies to promote and support tourism since these areas had been known as the gateway to Indochina. Besides, the tour based in the area were diversified and spreading all over the study areas, suitable for making into the tourism network.

(1) Most nature tour based spreading themselves within the provincial area of Ubon Ratchathani even though some were available in Mukdahan and Amnat Charoen, they were not outstanding, except the National Park of Mukdahan (Pu Pa Toeb) with different shapes of nature-made rocks and being one of the tour based in UNSEEN IN THAILAND program of the Tourism Authority of Thailand.

(2) Most tour based in history, religion, ancient monuments and objects spreading themselves within the study areas and the most outstanding one has been the prehistoric paintings at the National Park at Pa Tam, Ubon Ratchathani, Mahoratuk Drum at Wat Matchimmawas, Don Tan District, Mukdahan Province and many temples.

(3) Most tour based in cultural art, tradition, activities and lifestyles spreading themselves within the study areas, especially Mukdahan Province with cultures of different tribes gathered at the Grandeur Glass Tower at Mukdahan. Besides, there were annual tradition boat racing of 3 Provinces and different festivals at each seasons.

(4) Most man-made tour based were made from improving nature to be more beautiful and interesting. These tour based spread themselves in the study area and the most interesting place has been the Grandeur Glass Tower of Mukdaharn. More tour based were reservoirs and public parks.

Information from tour based in the study areas and documents related to tourism could assist in the designing of manual network for Community Ecotourism route at Lower Mekong River.

The Community Ecotourism network route at Lower Mekong River (Mukdahan, Amnat Charoen and Ubon Ratchatani) with the jingle as” **Glory morning, merit making, ancient tradition, mountainous range, beautiful rocks along Mekong Rivers connecting with Indochina**”. This tour manual consisted of map of tour based in the study area (illustration 4-1), travel programs, boat cruises, lodgings, restaurants, telephone numbers of important places and procedures for crossing border with the neighboring countries.

Figure 4-2 Connection tourism sources in research areas map

Figure 4-3 Connection tourism sources with neighbor countries on International Immigration office and Ease Checkpoint in research areas

4.2.1 Tour Programs in the Studying Areas

Tour program in this study contained rainy season tour, ending rainfall-beginning winter (3days2 nights). The tour program during ending rainfall-beginning winter consisted of hiking-rafting (2days 1 night) and tour program during winter-summer (3days 2 nights) per the following details.

4.2.1.1 Tour Programs during the Rainy Season until beginning Winter Season

First Program (3 days 2 nights)

First Day

- Nature Tour along Mekong River Bank, shopping and observing local lifestyle at Indochina market.
- Pay homage to Fa Mung Muang Holy Father Shire, Song Nang Song Pee Nong Holy Mother Shire, Wat Sri Mongkol Tai, Phra Bud Sing Song at Wat Sri Boon Rung.
- View Mukdahan historical background and eight tribes of Mukdahan, scenery of Mukdahan Province and Sawanna Khet of Laos from the Glass Tower of Mukdahan.
- Having lunch in Mukdahan province, comprised of varieties of local and Vietnamese foods to choose from.
- View scenery of Mukdahan, Mekong River and Sawanna Khet District as well as nature tour at Pu Manorom.
- View Scenery of the National Park of Mukdahan, such as, Pu Pa Teb, Mujalin Court, Wang Mujalin Court, Wang Duen Ha Waterfall.
- Pay homage to the statue of Buddha at Wat Mutchimawas and viewing the ancient victory drum at Don Tan District.
- Visit Historical Princess Mother National Park(Vorawat Base Operation).
- Visit the beautiful Hin Beach and Wat Wenchai, especially during ebbed tide.
- Visit the Dam and view nature along Mekong River Bank at Don Tan District.

- Stay at the conserved tourism village, Ban Nonglom, Pho Sai District to view nature along Mekong River Bank, local culture including pay homage to Mujalin Holy Father, having meals on the raft and stay overnight in the bamboo hut.

Second Day

- Visit Public Park during morning, local lifestyles in front of Chanuman District Office.

- Pay homage to the statue of Buddha at Wat Ubbmung, also house “ Great Lord Ong Muen” whom the local gave the most respected.

- View scenery along Mekong River Bank and temporary checkpoint in front of Kemrat Municipality Office with the display of local merchandise, forest goods from Laos for sale.

- Pay homage to the statue of Buddha at Wat Pho (Great Lord Ong San) and Wat Pak Sang (Great Lord Ong Tae) whom the local respected the most.

- View scenery along Mekong River Bank near the beach at Song Kon Sub District, Pho Sai District and having lunch at the restaurant near Mekong River

- Swimming at Kanya islet, Sampan Bok, originated from the current of Mekong River passed through the stone to make it hollow at Laui Ngam Sub District which is considered an amazing natural phenomena.

- View Chaleng Yai Pillar at Sumrong Sub District which is considered much bigger than those at Pa Tam

- View sunset at Or.Chor. Pa Tam and stay at Or.Chor Pa Tam guest houses or camping. Overnight stay at the guest house must contact the National Park in advance.

Third Day

- View beautiful sunrise at Pa Tam Court, Or.Chor Pa Tam when the day light first appeared and the scenery of Mekong River as far as one could see.

- View the historical color pictures at Pa Tam over 300 years old.

- View Chaleng Mushroom Pillar as an amazing nature-made.

- View and swim at Soi Sawan and Sang Jun Waterfall

- Having lunch at the raft near Mekong River Bank at Kong Jiam District.

- View scenery near Mekong River Bank at Bon Hin Tung Public Park.
- Pay homage to Luang Pu Kum Kanung at Wat Tum Kuha Sawan.
- Shopping for local merchandise at the border market of Meg Channel as the tour sites near the studying area.
- Return to Ubon Ratchathani.

Second Program (3days 2 nights)

First Day

- Nature Tour along Mekong River Bank, shopping and observing local lifestyle at Indochina market.
- Pay homage to Fa Mung Muang Holy Father Shire, Song Nang Song Pee Nong Holy Mother Shire, Wat Sri Mongkol Tai, Phra Bud Sing Song at Wat Sri Boon Rung.
- View Mukdaharn historical background and eight tribes of Mukdaharn, scenery of Mukdaharn Province and Sawanna Khet of Laos from the Glass Tower of Mukdaharn.
- Having lunch in Mukdaharn province, comprised of varieties of local and Vietnamese foods to choose from.
- View scenery of Mukdaharn, Mekong River and Sawanna Khet District as well as nature tour at Pu Manorom.
- View scenery of the National Park of Mukdaharn, such as, Pu Pa Teb, Mujalin Court, Wang Mujalin Court, Wang Duen Ha Waterfall.
- Pay homage to the statue of Buddha at Wat Mutchimawas and viewing the ancient victory drum at Don Tan District.
- Visit historical Princess Mother National Park(Vorawat Base Operation).
- View the Dam and nature along Mekong River Bank at Don Tan District.
- Stay at the conserved tourism village, Ban Nonglom, Pho Sai District to view nature along Mekong River Bank, local culture including pay homage to Mujalin Holy Father, having meals on the raft and stay overnight in the bamboo hut.

Second Day

- Visit Public Park during morning, local lifestyles in front of Chanuman District Office.

- Pay homage to the statue of Buddha at Wat Ubbmung, also house “ Great Lord Ong Muen” whom the local gave the most respected.

- View scenery along Mekong River Bank and temporary checkpoint in front of Kemrat Municipality Office with the display of local merchandise, forest goods from Laos for sale.

- Pay homage to the statute of Buddha at Wat Pho (Great Lord Ong San) and Wat Pak Sang (Great Lord Ong Tae) whom the local respected the most.

- View scenery along Mekong River Bank near the beach at Song Kon Sub District, Pho Sai District and having lunch at the restaurant near Mekong River

- Swim at Kanya islet, Laui Ngam Sub District , Pho Sai District.

- View Chaleng Yai Pillar at Sumrong Sub District which is considered much bigger than those at Pa Tam

- View sunset at Or.Chor. Pa Tam and staying at Kong Jiam District.

Third Day

- Watch beautiful sunrise at Don Hin Tung Public Park.

- Visit local market during morning, Ta Pla near Mekong River Bank and having Vietnamese meals.

- View the historical color pictures at Pa Tam over 300 years old.

- View Chaleng Mushroom Pillar as an amazing nature-made.

- View and swim at Soi Sawan and Sang Jun Waterfall

- Having Lunch at the raft near Mekong River Bank at Kong Jiam District.

- View scenery near Mekong River Bank at Bon Hin Tung Public Park.

- Shopping for local merchandise at the border market of Meg Channel as the tour sites near the studying area.

- Return to Ubon Rat Chathani.

Tour route and tourism sources on Tour Programs during the Rainy Season until beginning Winter Season (illustration 4-5)

Figure 4-5 Tour Programs during the Rainy Season until beginning Winter Season Map

4.2.1.2 Tour Program for ending rainy season and beginning winter (October-December)

Natam Dense Forest-Pa Chanadai , Forest Walk-Rafting (2days 1 night)

Traveling to Natam Dense Forest-Pa Chanadai could be chosen from 3 points, guardian point at Or.Chor Pa Tam (Ban Tung Na Muang), Wat Pathiharn and Ban Pakla but mostly used for descending.

Ban Tung Na Muang Route-Huay Pok Waterfall

First Day

- Depart from the Guardian point Or.Chor Pa Tam4 (Ban Tung Na Muang), this route was suitable for the tourists who preferred to be close to nature. However, one must be in good physical shape since in walking path was 10.5 Kilometers long, lasting for 6 hours walk, with many interesting points along the route.

- Phra Sung Cave as similar as Chaleng Pillar and Rock Hollow that the local had placed the statue of Buddha made of wood and Krung. Currently, it has been stolen.

- Tung Na Muang Waterfall as the small waterfall, suitable for swimming.

- Pu Nam Tum as the sandstone mound with the flowing water.

- Hin Foon Cliff as the sandstone Cliff for sharpen the knife

- Bok Long Cliff as the mountain mound, finding the ancient casket that had already been burnt.

- Chaleng Pillar as the group of 2-3 pillars, smaller than the ones at Pa Tam.

- Yok Rock as the giant rock weight around 50 tons, but one could push it easily with one hand.

- Pu Jom Kon located between Chaleng Pillar and Yok Rock with beautiful flowers on the rock court.

- Pa Dang as the beautiful scenic point.

- Nean Son Song Bai as many second leaves Pine trees grew along the rock, giving nice shade.

- Pa Chanadai the extended cliff into Mekong River that the Met Department has set the sunrise in Thailand on both side of Mekong River and Laos during September to December, covering by the sea of cloud with cool weather.

- Huaypok Waterfall as the small water with three levels of falls. During rainy season with lots of water, one could swim. Among the rock along the waterfall, finding yellow Nuanchan grow beautifully. The area along Huaypok Waterfall can be the camping area.

Second Day

- Watch sunrise before anyone in the country at Chanadai Cliff.
- Return through Ban Pakla route, passing through many interesting points.
- Kumpan Cliff, as the point to view scenery , with the shape of Kumpan ship with the flower field, such as, Soisuwanna, growing on the giant rock court.
- Hin Tak Cliff as the large cliff extended into the river, similar to Lomsak Cliff at Pukradung, without the Pine trees. It has become the pont to watch the sunrise and sun set.
- Nam Kwangton or Kwangton, represented the jumping deer, as the one story cliff
- Red Palm Cave
- Ban Pak La for the tourists to cruise along Mekong Riverbank to Ban Kantaguian for 30 minutes, enabling them to see the fisherman lifestyle who staying in the shack built for fishing. The tourists would be able to arrange for a car picked-up at Ban Taguian.
- Returning

Wat Tum Pathiharn-Huay Pok Waterfall Route

First Day

- Depart from Wat Tum Pathiharn Route, suitable for a person with little time, enable to drive along the gravel road to the temple, continuing by walking tour for 8.5 Kilometers. There were many interesting points along the path.
- Kid Waterfall as the one story Waterfall flew from the Cliff
- Turtle seeing Moon Rock as the sandstone rock shaped like a giant turtle looking over the sky. Finding wild flowers, such as, Ma Ving or Red Ubol grew along the rock.
- Sapun Waterfall as the small Waterfall similar to Kid Waterfall
- Waterhole with water from the ground, covered by green fern.
- Plan Hin Tum Hi as the giant stone park with the field of flowers covering the stone, such as, Soisuwanna, Dusita, Maneedeva, Tipkaysorn, Bua Grass. In the evening, it has become the place to watch the beautiful sunset.
- A pair of Chaleng Pillar

- Knon Tam
- Nean Son Song Bai as many second leaves Pine trees grew along the rock, giving nice shade.
- Chanadai cliff as the extended cliff into Mekong River.
- Huay Pok Waterfall as the camping ground.

Second Day

- Watch sunrise before anyone in the country at Chanadai Cliff.
- Return through Ban Pakla route, passing through many interesting points.
- Kumpan Cliff, as the point to view scenery , with the shape of Kumpan ship with the flower field, such as, Soisuwana, growing on the giant rock court.
- Hin Tak Cliff as the large cliff extended into the river, similar to Lomsak Cliff at Pukradung, without the Pine trees. It has become the pont to watch the sunrise and sun set.
- Nam Kwangton or Kwangton, represented the jumping deer, as the one story cliff
- Choi Waterfall
- Red Palm Cave
- Ban Pak La for the tourists to cruise along Mekong River Bank to Ban Kantaguan for 30 minutes, enabling them to see the fisherman lifestyle who staying in the shack built for fishing. The tourists would be able to arrange for a car picked-up at Ban Taguan.
- Returning

Tourism Route and tour sources on Tour Program for ending rainy season and beginning winter (October-December), Wat Tum Pathiharn-Huay Pok Waterfall Route and Ban Tung Na Muang Route-Huay Pok Waterfall (illustration 4-6)

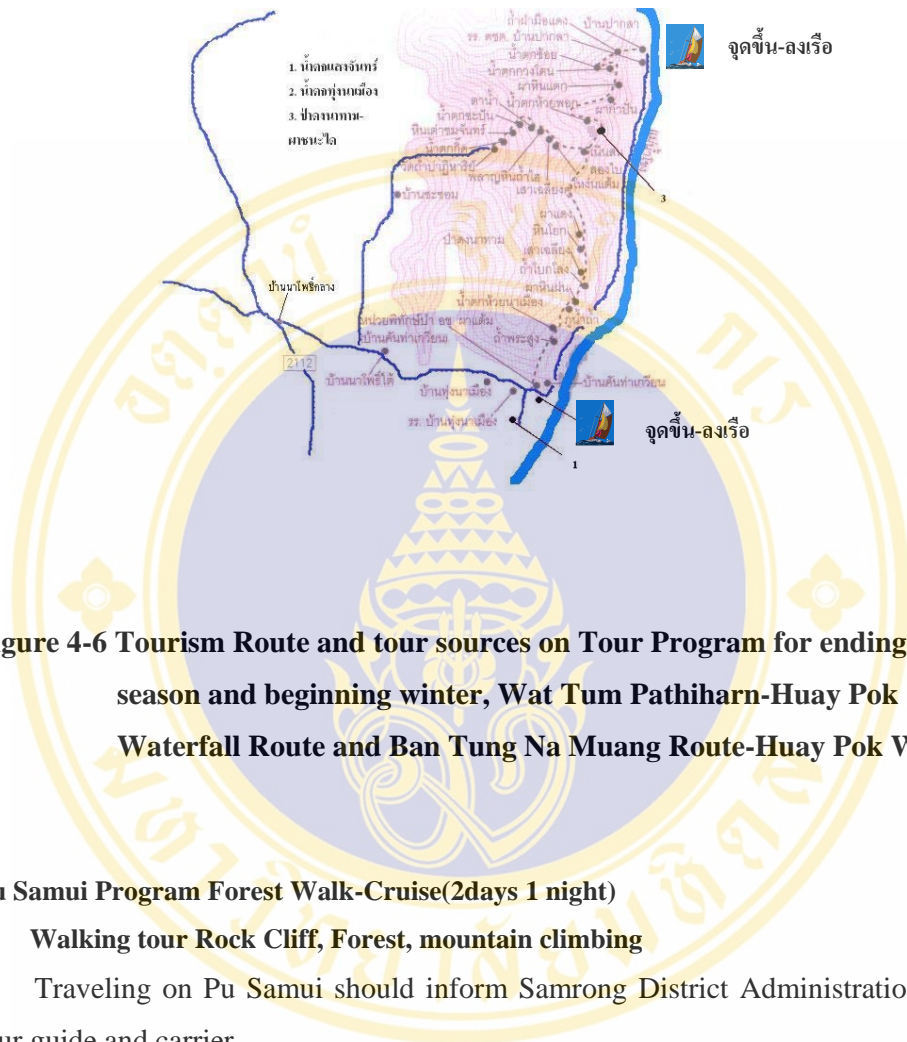

Figure 4-6 Tourism Route and tour sources on Tour Program for ending rainy season and beginning winter, Wat Tum Pathiharn-Huay Pok Waterfall Route and Ban Tung Na Muang Route-Huay Pok Waterfall

Pu Samui Program Forest Walk-Cruise(2days 1 night)

Walking tour Rock Cliff, Forest, mountain climbing

Traveling on Pu Samui should inform Samrong District Administration to find tour guide and carrier.

First Day

- Cruise along Mekong River at Song Kon Beach to view the nature along both sides of Mekong River banks and lifestyle of the locals, such as, fishery.
- Viewing Kunya Islet, swimming at Lau Ngam Sub District
- Chaleng Yai Pillar located high at the Dwarf Forest, larger than Chaleng Pillar at Pa Tam National Park.
- Contacting Sumrong District Administration for the Tour guide and Carrier
- Traveling to Ban Saeng Thong leading to Pu Samui.
- Traveling to Pu Samui for 1.5 Kilometers.

- Lodging at Doi Mee as the highest peak of Pu Samui with rocks in different shapes according to the imagination. Camping at Pu Samui without much convenience including toilet since it was located in Or.Chor Pa Tam area.

- Traveling to beautiful Pa Nang Koi to watch sunset.

Second Day

- Watch sunrise and sunset at beautiful Pa Rung Arrun.
- Hung Kumprang as the place to view the beautiful sea of cloud in the morning.
- Visting Pa Nok haw as the place to view Mekong River in the high ground.
- Tam Cave with the Historical painting on the cave wall
- Returning

Figure 4-7 Tourism route and Tour sources on Program for ending rainy season and beginning winter, Pu Samui Program Forest Walk-Cruise

4.2.1.3 Tour Program from ending of Rainy season to beginning of Draught

First Program (3 days2 nights)

First Day

- Nature Tour along Mekong River Bank, shopping and observing local lifestyle at Indochina market.
- Pay homage to Fa Mung Muang Holy Father Shire, Song Nang Song Pee Nong Holy Mother Shire, Wat Sri Mongkol Tai, Phra Bud Sing Song at Wat Sri Boon Rung.
- View Mukdaharn historical background and eight tribes of Mukdaharn, scenery of Mukdaharn Province and Sawanna Khet of Laos from the Glass Tower of Mukdaharn.
- Having lunch in Mukdaharn province, comprised of varieties of local and Vietnamese foods to choose from.
- View scenery of Mukdaharn, Mekong River and Sawanna Khet District as well as nature tour at Pu Manorom.
- View scenery of the National Park of Mukdaharn, such as, Pu Pa Teb, Mujalin Court, Wang Duen Ha Waterfall.
- Pay homage to the statue of Buddha at Wat Mutchimawas and viewing the ancient victory drum at Don Tan District.
- Visit Historical Princess Mother National Park(Vorawat Base Operation).
- Viewing the beautiful Hin Beach and Wat Wenchai, especially during ebbed tide.
- View the Dam and nature along Mekong River Bank at Don Tan District.
- Stay at the conserved tourism village, Ban Nonglom, Pho Sai District to view nature along Mekong River Bank, local culture including pay homage to Mujalin Holy Father, having meals on the raft and stay overnight in the bamboo hut.

Second Day

- View Public Park during morning, local lifestyles in front of Chanuman District Office.

- View Talang Islet, Hin Kun Islet, enabled to see beautiful rock islet during the ebb tide.
- Pay homage to the statue of Buddha at Wat Ubbmung, also house “ Great Lord Ong Muen” whom the local gave the most respected.
- View scenery along Mekong River Bank and temporary checkpoint in front of Kemrat Municipality Office with the display of local merchandise, forest goods from Laos for sale.
- Pay homage to the statute of Buddha at Wat Pho (Great Lord Ong San) and Wat Pak Sang (Great Lord Ong Tae) whom the local repected the most.
- View scenery along Mekong River Bank near the beach at Song Kon Sub District, Pho Sai District and having lunch at the restaurant near Mekong River
- View Pak Bong as the most narrow area of Mekong River with the width of 56 meters.
- Swim at Kanya islet, Sampan Bok, originated from the current of Mekong River passed through the stone to make it hollow at Laui Ngam Sub District which is considered an amazing natural phenomena.
- View Chaleng Yai Pillar at Sumrong Sub District which is considered much bigger than those at Pa Tam
- View sunset at Or.Chor. Pa Tam and staying at Or.Chor Pa Tam , having both guest houses and areas for camping. Wanting to stay at the guest house must contact the National Park in advance.

Third Day

- View beautiful sunrise at Pa Tam Court, Or.Chor Pa Tam when the day light first appeared and the scenery of Mekong River as far as one could see.
- View the historical color pictures at Pa Tam over 300 years old.
- View Chaleng Mushroom Pillar as an amazing nature-made.
- Have Lunch at the raft near Mekong River Bank at Kong Jiam District.
- Boat Tour at Tana Islet passing through Hi Cave, Rimmool Waterfall, Mool River Basin, Song See River.
- View scenery near Mekong River Bank at Bon Hin Tung Public Park.
- Pay homage to Luang Pu Kum Kanung at Wat Tum Kuha Sawan.

- Shopping for local merchandise at the border market of Meg Channel as the tour sites near the studying area.
- Return to Ubon Rat Chathani.

Second Program (3 days 2 nights)

First Day

- Nature Tour along Mekong River Bank, shopping and observing local lifestyle at Indochina market.
- Pay homage to Fa Mung Muang Holy Father Shire, Song Nang Song Pee Nong Holy Mother Shire, Wat Sri Mongkol Tai, Phra Bud Sing Song at Wat Sri Boon Rung.
- View Mukdaharn historical background and eight tribes of Mukdaharn, scenery of Mukdaharn Province and Sawanna Khet of Laos from the Glass Tower of Mukdaharn.
- Having lunch in Mukdaharn province, comprised of varieties of local and Vietnamese foods to choose from.
- View scenery of Mukdaharn, Mekong River and Sawanna Khet District as well as nature tour at Pu Manorom.
- View Scenery of the National Park of Mukdaharn, such as, Pu PA Teb, Mujalin Court, Wang Duen Ha Waterfall.
- Pay homage to the statue of Buddha at Wat Mutchimawas and viewing the ancient victory drum at Don Tan District.
- View History at the Princess Mother National Park(Vorawat Base Operation).
- View the beautiful Hin Beach and Wat Wenchai, especially during ebbed tide.
- View the Dam and nature along Mekong River Bank at Don Tan District.
- Stay at the conserved tourism village, Ban Nonglom, Pho Sai District to view nature along Mekong River Bank, local culture including pay homage to Mujalin Holy Father, having meals on the raft and stay overnight in the bamboo hut.

Second Day

- View Public Park during morning, local lifestyles in front of Chanuman District Office.

- Pay homage to the statue of Buddha at Wat Ubbmung, also house “ Great Lord Ong Muen” whom the local gave the most respected.

- View scenery along Mekong Riverbank and temporary checkpoint in front of Kemrat Municipality Office with the display of local merchandise, forest goods from Laos for sale.

- Pay homage to the statue of Buddha at Wat Pho (Great Lord Ong San) and Wat Pak Sang (Great Lord Ong Tae) whom the local respected the most.

- View scenery along Mekong Riverbanks near the beach at Song Kon Sub District, Pho Sai District and having lunch at the restaurant near Mekong Riverbank.

- View Pak Bong as the most narrow area of Mekong River with the width of 56 meters.

- Swim at Kanya islet, Sampan Bok, originated from the current of Mekong River passed through the stone to make it hollow at Laui Ngam Sub District which is considered an amazing natural phenomena.

- View Chaleng Yai Pillar at Sumrong Sub District which is considered much bigger than those at Pa Tam

- View sunset at Or.Chor. Pa Tam and returning to Kong Jiam District.

Third Day

- View sunrise at Don Hin Tung Public Park.

- Visit morning local market, fish pier near Mekong Riverbanks and having Vietnamese foods.

- Boat Tour at Ban Kum-Kong Jiam, Laos Village (Ban Mai)-Pak Mool-Tana Islet- Mae Nam Song See.

- View and swimming at Soi Sawan Waterfall and Sang Jun Waterfall.

- Having lunch on the raft near Mekong River Bank at Kong Jiam Sub District.

- View Historical Color Pictures at Pa Tam over 300 years old.

- View Chaleng Mushroom Pillars as an amazing nature-made.

- Shopping for local merchandise at the border market at Meg Channel as the tour based near the study area.

- Returning to Ubon Ratchathani.

Tourism Route and Tour sources on Tour Program from ending of Rainy season to beginning of Draught

Figure 4-8 Tourism Route and Tour sources on Tour Program from ending of Rainy season to beginning of Draught

The Community-Ecotourism Route Network at the Lower side of Mekong River, present in handbook see detail in appendix

4.3 The Evaluation for developing Community-Ecotourism Route Network of the Lower Mekong River

Evaluation for developing Community-Ecotourism Route Network of the Lower Mekong River, evaluated by representatives from:

1. Local District Administration Organization in research areas, such as, City Municipality of Mukdahan 1 office, Sub District Municipality 4 offices and Local Administrative Organization 19 offices.

2. Head of Pa Tam National Park and Mukdahan National Park total 2 offices.

3. The Tourism Authority of Thailand, North-East Region Branch 2 and 4 total 2 offices.

Then, total 28 representatives who evaluated for developing Community-Ecotourism Route Network of the Lower Mekong River, by researcher was posted evaluate form and tourism network to officers and the officers had accept 21 officers, evaluated result (illustration on Table 4-47) follow:

Table 4-47 Evaluated of Community-Ecotourism Route Network of the Lower Mekong River

Evaluate pattern	level of appropriate					Average Score	Mode
	Maximum	Several	Medium	Few	Minimum		
	5 (%)	4 (%)	3 (%)	2 (%)	1 (%)		
Pattern of tourism Network							
1. The appropriated of route on tourism network	6 (28.6)	9 (42.9)	5 (23.8)	1 (4.8)	0 (0.0)	3.95	4
2. The appropriated of tourism sources on tourism network	7 (33.3)	9 (42.9)	4 (19.0)	1 (4.8)	0 (0.0)	4.04	4
3. The appropriated of lodge	0 (0.0)	12 (57.1)	7 (33.3)	2 (9.5)	0 (0.0)	3.47	4
4. The appropriated of tour program	2 (9.5)	8 (38.1)	9 (42.9)	2 (9.5)	0 (0.0)	3.47	3
5. The appropriated of time with tourism program	2 (9.5)	5 (23.8)	13 (61.9)	1 (4.8)	0 (0.0)	3.38	3
6. . The appropriated of activities on tourism network	2 (9.5)	8 (38.1)	9 (42.9)	2 (9.5)	0 (0.0)	3.47	3
Pattern of connection tourism network							
1. The appropriated of connected tourism sources on tourism network	4 (19.0)	10 (47.6)	5 (23.8)	2 (9.5)	0 (0.0)	3.76	4

Table 4-47 Evaluated of Community-Ecotourism Route Network of the Lower Mekong River (cont.)

Evaluate pattern	level of appropriate					Average Score	Mode
	Maximum	Severel	Medium	Few	Minimum		
	5 (%)	4 (%)	3 (%)	2 (%)	1 (%)		
Pattern of connection tourism network							
2. Connection, coordination of Local Administration Organization in that province on tourism network	1 (4.8)	7 (33.3)	9 (42.9)	4 (19.0)	0 (0.0)	3.23	3
3. Connection, coordination of Local Administration Organization between province on tourism network	2 (9.5)	7 (33.3)	8 (38.1)	4 (19.0)	0 (0.0)	3.33	3
4. Connection, coordination of relate offices both of public sector and private sector on tourism network	2 (9.5)	6 (28.6)	10 (47.6)	3 (14.3)	0 (0.0)	3.33	3

From Table 4-47, Evaluated result of Community-Ecotourism Route Network of the Lower Mekong River follow:

The appropriated of route on tourism network of evaluation was several level (42.9%) and evaluated summarize was medium level in average score is 3.95

The appropriated of tourism sources on tourism network of evaluation was several level (42.9%) and evaluated summarize was several level in average score is 4.04

The appropriated of lodge point on tourism network of evaluation was several level (57.1%) and evaluated summarize was medium level in average score is 3.47

The appropriated of tour program on tourism network of evaluation was medium level (42.9%) and evaluated summarize was medium level in average score is 3.47

The appropriated of time with tourism program on tourism network of evaluation was medium level (61.9%) and evaluated summarize was medium level in average score is 3.38

The appropriated of activities on tourism network of evaluation was medium level (42.9%) and evaluated summarize was medium level in average score is 3.47

The appropriated of connected tourism sources on tourism network of evaluation was several level (47.6%) and evaluated summarize was medium level in average score is 3.76

The appropriated of Connection, Coordination of Local Administration Organization in that province on tourism network of evaluation was medium level (42.9 %) and evaluated summarize was medium level in average score is 3.32

The appropriated of Connection, Coordination of Local Administration Organization between province on tourism network of evaluation was medium level (38.1%) and evaluated summarize was medium level in average score is 3.33

The appropriated of Connection, Coordination of Local Administration Organization relate offices both of public sector and private sector on tourism network of evaluation was medium level (47.6%) and evaluated summarize was medium level in average score is 3.33

CHAPTER 5

DISCUSSIONS

The study to develop network for Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River covered areas in three Provinces, Mukdahan, Amnat Charoen and Ubon Ratchatani, with the purpose to formulate the manual for network route appropriated for tourism in the study areas. It was aimed to link tourism in all three Provinces by having the Mekong River as the starting point as well as connecting tourism with the neighboring countries that might be adapted for using in other areas quite similar to the study areas for their own benefit. Study and results could be summarized as follows.

5.1 Tourism Resources and Services in the study areas

Status of the tourism resources in the study areas was in good conditions with diversified tourism resources along the Mekong River, especially Ubon Ratchathani Province. Most tour based had been in good conditions and well known among the tourists. Besides, Ubon Ratchathani Province has become the center for tourism in this region due to the readiness in the basic infrastructures and conveniences in tourism, such as, tourism services, accommodations, restaurants and communication. It was coincided with the research study of Nanthana AnanThai(1994) who studied planning development of tourism in Ubon Ratchathani Province. She founded that general status, such as, topography, culture and ancient tradition including the public utilities services had supported tourism expansion of Ubon Ratchathani. The research study of Sompong Thongchai and Associates (2004) who had studied the readiness in services of tourism industry provided by Thai Local Administrative Organization of Lower Mekong River (Mukdahan, Amnat Charoen and Ubon Ratchathani Provinces) also concided with the study. Finding Ubon Ratchathani Province continuously developed tourism based to become the tourism center of this region with complete

diversified tour based. As for Mukdahan Province and Amnat Charoen Province, both cities have been developing tourism, especially Mukdahan from the construction of the 2nd bridge across Mekong River that would link tourism between the neighboring countries, luring both potential tourists and investors. Seizing the opportunity to reinforce both economy and tourism, Mukdahan Province has developed policies to actively promote tourism in all aspects, tour based, activities and convenience to welcome the tourists, This has concurred with the research study of Sompong Thongchai and Associates (2004). Finding that Mukdahan Province has constantly developed tourism tour based, both new and old to attract the tourists. As for Amnat Charoen Province with the least area to study and tour based that was not quite attractive, approximate area of 38 kilometers. Therefore, the need development in tourism concurred with the research of Sompong Tongchai and Associates (2004) who had studied the readiness in tourism services industry by Thai Local Administrative Organization of Lower Mekong River (Mukdahan, Amnat Charoen and Ubon Ratchathani Provinces). Finding Ubon Ratchathani Province and the newest established Province, Amnat Charoen had not been actively prepared for tourism and still needed more development.

5.2 Opinion of the Tourists towards Tourism in the Study Areas

In this research, the tourists in this random sampling were 176 persons by collecting samples from 2 tour based, Indochina Market, Mukdahan Province and Pa Tam Court, The National Park of Pa Tam, Ubon Ratchathani, proportionately.

For research purposes, the researcher has given more attention to the need of the tourists and their satisfaction in conveniences from traveling in the research area. Besides, the researcher took interest in network tourism just to extract information for designing the tourism network (illustration in 5.2 to develop tourism network for Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River). Information from questionnaires suggested that most tourists who traveled to the area attracted to the natural beauty since the study area located Mekong River with beautiful attractive

scenery and ancient monuments. This finding was coincided with the study of Nongnuch Rojvetch (2586) who had studied the development of network and traveling plan within the country: Specific case study on the northeast region founded that the natural tour based was the most preferred tour based and coincided with the research of Pensri Charoenvanich and Associates (2000) who studied the tourism of northeast region: Case studies on tour based of Southern Isan on the Provinces of Buri Ram , Nakhorn Ratchasima , Surin , Sri Sa Ket and Ubon Rat Chathani. Finding that the most preferred and interested tour based among the tourists were ancient monuments and historical parks, next to natural tour based.

Besides, the tourists who had visited the study areas were impressed by the natural beauty and expressed the desire to revisit whenever possible. However, there has been some concern in tourism information and safety including the details for crossing border to the neighboring countries, tour based and tourism services of the neighboring countries. These information were considered essential for the tourists traveling to Indochina countries and crucial information for the responsible agencies due to their locations near the border that could be linked to the neighboring countries in Indochina. This study was coincided with the research of Sompong Thongchai and Associates (2004) who had studied the readiness in the tourism industry by Thai Local Administrative Organization of Lower Mekong River (Mukdahan, Amnat Charoen and Ubon Ratchathani). Findings that the tourist were quite impressed and would like to revisit whenever possible. However, the public relations and the tourism promotion still needed further development and better improvement, similar to the work of Pensri Charoenvanich and Associates (2000) who had conducted the study on the development of tourism market of the northeast region: Case study of South Isan tour based, Buri Ram, Nakhorn Ratchasima , Surin , Sri Sa Ket and Ubon Ratchathani suggested that most visited tourists would like to revisit in the future. The government divisions and business proprietors have become essential in the development of tourism market in Southern Isan. This finding was coincided with the study of Pitsanu Waiwuthi (1999) regarding factors effected the acceptance of foreign visitors. He has founded that limiting proper tourism route, advertising through leaflets and traveling manuals impacted tourism market and tourist's satisfaction.

The tourists in the areas had paid more attention in the network tourism and private tour through automobile since most tourists were locals. Besides, automobile traveling gave more conveniences and privacy than traveling with tour agency. This finding was coincided with the research of Pensri Charoenvanich and associates (2000) who had studied tourism market of northeast region: Case study of South Isan tour based, Buri Ram, Nakhorn Ratchasima , Surin , Sri Sa Ket and Ubon Rat Chathani suggested that most visited preferred to travel by private automobiles

5.3 Opinion of Local Administrative Organization in the Study Areas

The Local Administrative Organization in the research areas consisted of City Municipality, Sub District Municipality and Local Administrative Organization. In overall, their primary duties concerned with raising the local's quality of lives as well as developing the fundamental structure and maintaining the local art and culture. As for tourism, the Local Administrative Organization has arranged promotion for fundamental structure to support tourism and publicize local tour based well known among the tourists.

Findings from the research suggested that most Local Administrative Organization were ready for planning and developing policies to promote tourism but missing crucial elements in personnel, budget, conveniences and services in the areas. It was coincided with the research of Sompong Thongchai and Associates (2004) who had studied the readiness of tourism industry a group of Thai Local Administrative Organization of Provinces along Lower Mekong River (Mukdahan, Amnat Charoen and Ubon Ratchathani). Findings that most local administrators were excellent in planning to set up committee in charge of festival, tour based improvement, finding conference center, products exhibition center to support tourism, developing transportation routes and accessibility for most Provinces along the Lower Mekong River but lacking personnel and budget to support tourism. It was also coincided with the study of Rapeepol Yuvaniyom (1998), who stated that two obvious problems that could be seen from the planning of Tourism Authority of Thailand were insufficient personnel and budget. Furthermore, the study of Manus Suwan (1998) on the trend of tourism administration and management in the responsible areas of the Local

Administrative Organization and Sub District Council had concurred with former findings. He had found that the Local Administrative Organization must try to make the tour based and services in own areas well known and popular among the targeted tourists.

Findings further from the research that, the Local Administrative Organization concerned mostly on the tourism networks that brought more changes to the community and population in the areas. These were changes in economic, business expansion, creating employment and occupation, publicity, friendship between the tourists and locals, cooperation between public, private sectors and population, security and environmental awareness, information regarding tourism in the area and nearby and the neighboring countries and finally the diversified forms of tourism. Since those changes had brought more benefits to the community and locals, the Local Administrative Organization has set up the plan and policies to manage tourism in own area even though within narrow limitation due to insufficient numbers of personnel and budget constraint that became big barrier to the operation. Only the Local Administrative Organization with well-known tour based under its supervision could operate systematically.

Information collected from tourism resources and tourism services including opinion survey of tourists towards traveling as well as survey opinion of the Local Administrative Organization in the research area could be applied as the fundamental data in the design of network for Rural and Community Based Ecotourism.

5.4 Network Development for Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River

Results from the research of the tourism network development came from the study of documents, subjects, research, policies, strategies and tourism planning including the field study as well as gathering opinion of the tourists and local administrative officers in the research areas. The researcher had designed and

formulate the structure of tourism network route based on the basic information from the maps of research areas, tour programs, boating information, lodgings, restaurants, telephone, numbers of important places and procedures for entering to the neighboring countries.

The researcher has designed jingle for leaflets to promote the development for network for Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River.

“Glory morning, offer merit, ancient tradition, magnificent mountain, beautiful rocks along Mekong, connecting Indochina”. The tourism network consisted of the map showing tour based in the research areas, tour programs, boating information, lodgings, restaurants, telephone numbers of important places and procedures for crossing border to neighboring countries. There were 3 tourism programs in this tourism network, ending of rain-starting winter (3 days 2 nights). Ending of rain-starting winter (2 days 1 night) and winter to summer (3 days 2 night).

This tourism network would be able to take tourists to any tour based, nature, cultural and tradition, religion, history or even man-made by improving scenery. Besides, tourism network could give the tourists knowledge in historical background of tour based in the research area. Moreover, traveling route maps, accommodations, restaurants, telephone numbers of important places and procedures for entering the neighboring countries were available as the basic information and provide conveniences for the tourists. It was agreed with the suggestion of Sompong Thongchai and Associates (2004) regarding the readiness in services of tourism industry provided by Thai Local Administrative Organization of Lower Mekong River (Mukdahan, Amnat Charoen and Ubon Ratchathani Provinces). Finding the areas of Mukdahan, Amnat Charoen and Ubon Ratchathani Province had the capability and readiness to support tourism. It has provided support for inland, along the Mekong River, within the river and connecting with the neighboring countries within the capacity of tourism resources of both nature and man-made, including art and culture, ancient monuments and religion.

It was also emphasized on the economic development collaboration with 3 countries in the Emerald Triangle, having tourism as the core development in the readiness of services in the tourism industry. This finding was also similar to the work of Science and Technological Research Institution of Thailand (2000) in the report of planning project to develop Emerald Triangle connecting Thailand, Laos and Cambodia. It had revealed the unique feature of the area as the origin of Cambodian's ancient traditions. Besides, the wide areas with abundant and well-known diversified tour based were able to accommodate large number of tourists. With the opportunity to expand tourism in this region as the new tourism market with calamity and collaboration of 3 countries, these tour based could well developed to be a single market to support the tourists with high purchasing power.

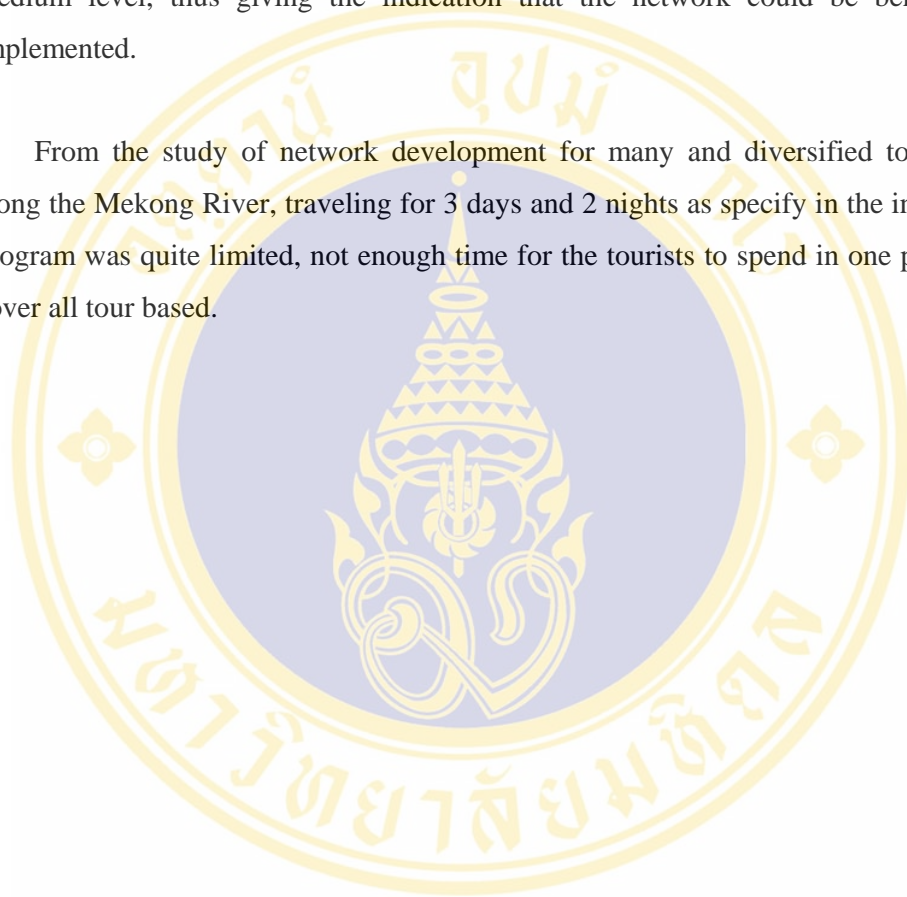
Moreover, this research was coincided with the research study of Seksan Youndvanich and Associates (2003) on the management and development of tourism between countries: Case study of tourism routes between northeast region of the Laos's People's Democratic Republic, Cambodia and Vietnam. It suggested that most tourists who had visited the countries along the Mekong River would use Thailand as the passage to those countries. The role of Thailand as the Gateway to Indochina was only the passage for the tourists. Therefore, it was crucial that the responsible parties, both public and private sectors must find new strategies to promote and develop the northeast region to become the real center for tourism of Indochina.

5.5 Network Evaluation for appropriateness of the Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River

In order to evaluate the appropriateness of network for Rural and Community Based Ecotourism of the Lower Mekong River, 28 representatives from 24 Local Administrative Organizations in the research areas and Chief of Mukdahan and Pa Tam National Park including the Director of Tourism Authority of Thailand, Northeast region, Area 2 and 4 were selected. They were requested to answer questionnaires, only 21 or 75% response back. Judging the appropriateness of this

tourism network, the researcher has weight on the design of tourism network, connection of tourism network and tourism network itself since almost all tour based situated along Mekong River, easily access and extended traveling together with diversify tour based. Other matters and overall picture of the network were rated at medium level, thus giving the indication that the network could be beneficially implemented.

From the study of network development for many and diversified tour based along the Mekong River, traveling for 3 days and 2 nights as specify in the in the tour program was quite limited, not enough time for the tourists to spend in one place and cover all tour based.

CHAPTER 6

CONCLUSION AND SUGGESTIONS

The research entitled “The Community-Ecotourism Route Network Development on the Lower of the Mekong River” was conducted as the Survey Research. It had accomplished the following main purposes of the research: 1) To study, explore, collect, analyze and categorize standard data of tourism resources and services in the tourism industry both public and private sectors. 2) To study, design and formulate the manual for the Community-Ecotourism Route Network on the Lower Mekong River. 3) To assess the appropriateness of the Community-Ecotourism Route Network on Lower Mekong River. The conclusion of this research were presented as follows:

In order to explore, collect, analyze and categorize standard data of tourism resources and services in the public and private sectors of tourism industry, data related to the study areas had been collected from various literatures and research. It also included the design of tourism network, on sites and opinion survey of the tourists and local administrative personnel and evaluation of the tourism network by the local administrative personnel to provide the following results.

Research results suggested the different in tourism capability in all three provinces with adjacent areas along the bank of Mekong River. The differences were caused by the basic foundation dissimilarity in the development of public utilities that had created various basic resources to support tourism. This could impact tourism development as well as tourism resources of that Province, such as, Tourism Policy. Findings revealed that Ubon Ratchathani was more prepared for tourism than Mukdahan and Amnat Charoen especially in tourism resources and sanitation. Meanwhile, Mukdahan had given its full support in tourism development and sanitation to increase the capacity for future

tourism. As for Amnat Charoen, the emphasis was put on Cultural Tourism since the city had lacked attractive tourist based

To summarize, most tourists who traveled to the area were attracted to its natural beauty. However, there has been some concern in unavailable tourism information, including the details for crossing border to the neighboring countries, tour based, tour travel and safety while traveling in the tour based. All these information were quite important for tourists. Most tourists preferred traveling through the Community-Ecotourism network in the study areas by private automobile.

Opinion of Local Administrative Organization derived from the City and Sub District Municipality and Sub District Administrative Organization. Findings that most Local Administrative Organization was fairly prepared in policy and plan to support tourism, nevertheless, lacking of personnel and budget. Besides, the Local Administrative Organization agreed that the development of Community-Ecotourism route Network on the Lower Mekong River could be given more advantages rather than doing damages to the community.

The Community-Ecotourism route Network Development on the Lower Mekong River, collecting data from various documents to data based for designed the network and presented with folders including self-guiding activities, with the jingle as” Glory morning, merit making, ancient tradition, mountainous range, beautiful rocks along Mekong Rivers connecting with Indochina”. This tour manual consisted of map of tour based in the study areas, travel programs, boat cruises, lodgings, restaurants, telephone numbers of important places and procedures for crossing border with the neighboring countries. Tour program in this study contained rainy season tour, ending rainfall-beginning winter (3days2 nights). The tour program during ending rainfall-beginning winter consisted of hiking-rafting (2days 1 night) and tour program during winter-summer (3days 2 nights).

Assessment the appropriateness of Community-Ecotourism Route Network on Lower Mekong River. The evaluation for the appropriateness of such Community-Ecotourism network by 24 representatives officers from the District Administration Organization, 2 representatives officers from the Tourism Authority of Thailand, North-East Region Area 2 and 4 and 2 representatives from Pa Tam National Park and Mukdahan National Park. Overall results also indicated the appropriateness of the Community-Ecotourism network on the Lower Mekong River measured at medium level.

The research result presented to the Community-Ecotourism Route Network on the Lower Mekong River has suggested potential and tourism varieties that could attract tourists. It could give good support to tourism development in study areas. Therefore, the concerned agencies should promote tourism through communication network and directional display signs to provide convenience for domestic and international travelers. However, to avoid delay in traveling, the tourists should contact the tour operator prior to their arrival. Since the area had become Tourism Hub and the Gateway to Indo China, such agency as the District Administration Organization should manage tourism with more transparency.

Since this research has provided interesting subjects in other areas beyond the research boundaries that worth investigation, the researcher would like to make few recommendations for future research.

1. Thailand's tourism resources, starting from Chiang Rai to Ubon Ratchathani were so much in varieties that tourism development along the Lower Mekong River should be supported as well as promotion support of tourism in the northern region of Thailand to Lower Isan to be well known among the tourists.

2. Promoted the study of community's lifestyles at the Lower Mekong River, such as, cultural, tradition and local lifestyles of bordering communities and tracking culture of Isan communities.

3. Tourism development along the Mekong River in Thailand to link tourism based with the District of Sawannakhet, Laos should be done by starting at the 2nd bridge across Mekong River at Mukdahan Province of Thailand.

REFERENCE

- Boo, E. (1991). Planning for Ecotourism. Park 2 (3)
- Chettamart, S. (1983). Interpretation as a management Tool Forestry. 2 (January-March 1983), Bangkok.
- Sharp, G.W. (1982). Interpreting the environment. (2nd ed.) New York: John Willey and Sons, Inc.
- Tilden, F. (1987). Interpreting our Heritage. (13 th. ed). Chapel Hill, NC: The University of North Carolina. Press.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2538). นโยบายและแนวทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) ปี พ.ศ. 2538-2539. กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2540). สรุปนโยบายการเชิงนิเวศ. เอกสารประกอบการวางแผนการท่องเที่ยว เล่มที่ 2. กรุงเทพมหานคร.
- _____. (ม.ป.ป.). การดำเนินงานโครงการปีการท่องเที่ยวไทย 2541-2542. อัดสำเนา.
- เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. คณะวนศาสตร์. ศูนย์วิจัยป่าไม้.(2538). โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ กรณีศึกษา ภาคใต้. กรุงเทพมหานคร.
- ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย. คณะวิทยาศาสตร์. ภาควิชาสถิติ และกองสถิติและวิจัย. ฝ่ายวิชาการ. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2547). การสำรวจสถิติการท่องเที่ยว ภายในประเทศ ปี 2546 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพมหานคร.
- ฉลอง น้อยฉิม. (2542). การพัฒนาคู่มือสื่อความหมายธรรมชาติและประวัติศาสตร์ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.
- ดร.รชนี เอมพันธ์ และสุรเชษฐ์ เชนฐมาส. (2539). การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : แนวคิด หลักการ และความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้ในอุทยานแห่งชาติ. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา เรื่อง อุทยานแห่งชาติกับนันทนาการและการท่องเที่ยวในศตวรรษหน้า เพื่อพัฒนาทรัพยากรที่ยั่งยืน วันที่ 27-28 พฤษภาคม 2539. (อัดสำเนา).

- ไทยโพส, หนังสือพิมพ์. (30 มกราคม 2547). การท่องเที่ยวชุมชน. กรุงเทพมหานคร.
- ธวัช ปุณโณทก. (2532). เที่ยวอีสาน. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นงนุช โรจนเวทย์. (2529). รายงานการศึกษาเรื่องการพัฒนาโครงข่ายและแบบแผนการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ : ศึกษาเฉพาะเส้นทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- นันทนา อนันต์ไทย. (2537). การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิวัติ เรืองพานิช. (2532). การสื่อความหมายธรรมชาติกับการจัดการอุทยานแห่งชาติ. เอกสารประกอบการบรรยายในการฝึกอบรมประสิทธิภาพพนักงานพิทักษ์ป่า วันที่ 28 สิงหาคม-2 ตุลาคม 2532 อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. อุดรธานี
- บุญธรรม กิจปรีดาปริสุทธิ. (2535). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 6) กรุงเทพมหานคร : B&B Publishing.
- พรรณวิภา ดารามาศ. (2543). การสร้างและทดลองใช้คู่มือศึกษาธรรมชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า โดนปริวรรตสำหรับเยาวชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.
- เพ็ญศรี เจริญวานิชย์ บุญเลิศ เล็กสมบูรณ์ ประมัตต์ เพ็ญนอก และชื่นจิตร อังวรารักษ์. (2543). รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวในอีสานใต้ คือ บุรีรัมย์ นครราชสีมา สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไพลินพันธุ์ สร้อยจาตุรงค์. (2538). กลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติแนวอนุรักษ์ในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ โดยใช้คู่มือศึกษาเชิงระบบนิเวศ กรณีศึกษา : นักศึกษาชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สถาบันราชภัฏเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภรณ์ สวัสดิ์ศรีรักษ์ (หัวหน้าโครงการ). (2546). รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนปฏิบัติการการพัฒนาบริการท่องเที่ยว. เสนอต่อ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดย บริษัท คอรั พลลนนิ่ง แอนด์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด
- มนัส สุวรรณ (หัวหน้าโครงการ). (2541). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และสภาตำบล (สต.). เสนอต่อ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดย โครงการศึกษาวิจัยการจัดการ

- มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักปลัดกระทรวง สำนักปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย ยุวดี นิรัตน์ตระกูล. (2544). การท่องเที่ยวชุมชน: life-seeing vs sightseeing. จุลสารการท่องเที่ยว ปีที่ 20 ฉบับที่ 2 เม.ย.-มิ.ย. 2544. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2541).
- เสกสรรค์ ขวณิษฐ์. (2546). รายงานฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- เสกสรรค์ ขวณิษฐ์ วีระศักดิ์ จารุชัยนิวัฒน์ สุกัญญา เออมัธธรรม และสุนีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์. (2546). การศึกษาการจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ : กรณีศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวระหว่าง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สปป.ลาว กัมพูชา และเวียดนาม. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2542). รายงานความก้าวหน้าการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ (Ecotourism) เสนอต่อ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2543). โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาสามเหลี่ยมท่องเที่ยวเชื่อมโยง ไทย ลาว กัมพูชา. เสนอต่อ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร.
- สมพงษ์ ชงไชย พิเศษ เสนาวงษ์ และพินัย วิถีสวัสดิ์. (2547). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการความพร้อมในการบริการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของ ไทยในกลุ่มจังหวัดริมแม่น้ำโขงตอนล่าง (จังหวัดมุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี). คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. เสนอต่อ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สร้อยทิพย์ สมค์ร์เขตร์การณ. (2543). การพัฒนาคู่มือศึกษาธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศประจำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุรเชษฐ์ เชษฐมาศ. (2531). คำบรรยายประกอบการสอนวิชาเทคนิคการสื่อความหมายสิ่งแวดล้อม. ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรเชษฐ์ เชษฐมาศ. (2530). รายงานการประเมินสถานภาพอุทยานแห่งชาติ พื้นที่อนุรักษ์สัตว์ป่า และพื้นที่คุ้มครองอื่นในประเทศไทย. คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร

- สุรเชษฐ์ เชษฐมาต และดร.ชนิ เอ็มพันธ์. (2538). แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง แนวทางการจัดการอุทยานแห่งชาติทางทะเล วันที่ 19-21 กรกฎาคม 2538. (อัครา.นา.)
- โสภี โสพิณ. (2544). กลยุทธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยใช้สื่อแผ่นพับ ภูมิศึกษ การท่องเที่ยวล่องแก่ง ตำบลกรุงชิง กิ่งอำเภอเทพา จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนา ชุมชนและชนบท บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2546). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ฐกัต ศรีคำ พร (หัวหน้าโครงการศึกษาวิจัย). เสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. (2539). รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2539. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม.
- หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์. (30 มกราคม 2547). กรุงเทพมหานคร.
- หนังสือ ขอผลกลาง. (2546). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง สถานการณ์และกระบวนการใช้สื่อ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสาร. (2547). แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2548-2550). อำนาจเจริญ, องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสาร
- องค์การบริหารส่วนตำบลคอนตาล. (2547). แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2548-2550). มุกดาหาร, องค์การบริหารส่วนตำบลคอนตาล
- องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไทร. (2547). แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2548-2550). มุกดาหาร, องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไทร
- องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไทร. (2547). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ.2548-2550). มุกดาหาร, องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไทร
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางทรายใหญ่. (2547). แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2548-2550). มุกดาหาร, องค์การบริหารส่วนตำบลบางทรายใหญ่
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางทรายใหญ่. (2547). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ.2548-2550). มุกดาหาร, องค์การบริหารส่วนตำบลบางทรายใหญ่
- องค์การบริหารส่วนตำบลโขงเจียม. (2543). แผนพัฒนาประจำปี 2547. อุบลราชธานี, องค์การ บริหารส่วนตำบลโขงเจียม

อุดม บัวศรี และคณะ. (2543). รายงานการวิจัยการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เรื่อง การศึกษาศักยภาพทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อุษาวดี พูลพิพัฒน์. (2545). การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน: กรณีศึกษาการท่องเที่ยว. จุดสารการท่องเที่ยว
ปีที่ 21 ฉบับที่ 4 ต.ค.-ธ.ค. 2545. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

<http://www.amnatcharoen.go.th>

<http://www.ecotour.in.th>

<http://www.godmay.com>

<http://www.guideubon.com>

<http://www.homestayfanclub.com>

<http://www.mukdahan.go.th>

<http://www.tat.or.th>

<http://www.tourism.go.th>

<http://www.ubonpao.in.th>

<http://www.ubonratchathani.go.th>

APPENDIX A

Community at Mekong River

ชุมชนริมแม่น้ำโขง

ธวัช (2532) กล่าวว่าชนกลุ่มวัฒนธรรมในภาคอีสานสามารถแบ่งได้หลายชาติพันธุ์ ในการวิจัยครั้งนี้จะยกมาเพียงชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่วิจัยเท่านั้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ชนกลุ่มวัฒนธรรมไทย-ลาว

กลุ่มไทย-ลาว หรือเรียกทั่วไปว่า “ชาวอีสาน” ที่เป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดมีประชากรมากที่สุดในภาคอีสาน ชนกลุ่มนี้ชาวภาคกลางมักจะเรียกว่า “ลาว” เพราะเหตุว่ามีภาษาพูดเป็นภาษาเดียวกับลาวในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แต่ความจริงแล้วเป็นภาษาไทยภาษาหนึ่ง รวมทั้งชาวลาวทั้งประเทศลาวด้วย ฉะนั้น อยากจะทำความเข้าใจกันก่อนว่า ชาวอีสานก็คือ ชาวลาวในประเทศลาวก็คือ เรียกตัวเองว่า “ไท” หรือ “ไทย” ซึ่งแปลว่า “คน” หรือ “ชาว” ทั้งสิ้น เช่น ไทยเวียง ไทยหลวงพระบาง ไทยร้อยเอ็ด ไทยขอนแก่น แต่ภาษาไทยภาคกลางเรียกแยกกลุ่มคนไทยที่เสียงเพี้ยนเหนือไม่เหมือนกับคนไทยภาคกลางว่า “ลาว” ซึ่งเป็นความเข้าใจผิดกันมานาน เช่นเดียวกับชาวภาคเหนือ และชาวไทยในสิบสองปันนา รวมทั้งชาวไทยในรัฐชานของพม่าด้วย ต่างก็เรียกตนเองว่า “ไท” (ออกเสียงเป็น “ไต”) เช่น ไทลื้อ ไทยอง ไทเงิน ไทใหญ่ เป็นต้น ซึ่งหมายความว่า “คน” เสียงคำต่อท้ายหมายถึงชื่อเมือง ชื่อกลุ่มเท่านั้น เช่น ไทยอง คือคนเมืองของไทเงิน คือคนเมืองเงิน เป็นต้น

ชาวอีสานกลุ่มไทย-ลาว ที่เรียกกันที่นี่เพื่อสื่อความเข้าใจเท่านั้น มิได้หมายถึงชนเผ่าที่แตกต่างกับชาวไทย เพียงแต่เป็นไทยสาขาหนึ่ง หรือกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีโครงสร้างทางวัฒนธรรมหลักเหมือนกับคนไทย เช่น ภาษา ศาสนา ความเชื่อ จารีตประเพณี ฯลฯ แต่มีวัฒนธรรมย่อยแตกต่างกันไปเฉพาะกลุ่มชนท้องถิ่น ที่ตั้งภูมิลำเนาห่างไกลกับราชธานี และติดต่อคมนาคมกันไม่สะดวกในสมัยอดีต

กลุ่มไทยลาวเป็นกลุ่มที่สืบวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงมาแต่โบราณ (ร่วมกับกลุ่มไทยเวียง หรือ ชาวเวียงจันทน์) มีตัวอักษรของตนเองใช้สืบเนื่องมาแต่สมัยอยุธยา เป็นอย่างน้อย และอาจจะร่วมสมัยกับสุโขทัย ตัวอักษรที่ใช้มี 2 แบบ คือ อักษรไทยน้อย และอักษรตัวธรรม อักษรไทยน้อยเป็นอักษรสุโขทัยสาขาหนึ่ง ที่ได้ต้นแบบตัวอักษรจากสุโขทัย ส่วนอักษรตัวธรรมเป็นอักษรที่ได้ต้นแบบจากอักษรมอญโบราณคล้ายอักษรตัวเมืองของภาคเหนือ มีวรรณกรรมท้องถิ่นของตนเอง

เช่น เรื่องสินไซ (สังข์ศิลป์ชัย) จำปาสีตัน ท้าวกำกาคำ นางम्मหอม ไก่แก้ว ลิ่นทอง กำพร้าวฝ้ายน้อย ชูลู นางอ้ว ท้าวผาแดงนางไอ่ ฯลฯ

ชาวไทย-ลาวยึดมั่นในจารีตประเพณี ดำเนินชีวิตตาม “ฮีดลิบสอง” (คือกิจประเพณี ในรอบ 12 เดือน) นับถือศาสนาพุทธแบบชาวบ้าน (Popular Buddhism) คือพุทธศาสนาที่ปรับเข้ากับจารีตของชาวบ้านมุ่งที่จะสั่งสอนให้เป็นพลเมืองดี มากกว่าที่จะสอนให้ละโลกีย์ไปสู่นิพพานตามปรัชญาพุทธศาสนา นอกจากนี้ยังนับถือผีบรรพบุรุษ ผีฟ้าผีดิน รวมทั้งผีเฝ้าไร่นา ฯลฯ โดยเฉพาะผีบรรพบุรุษยังมีอิทธิพลต่อสังคมปัจจุบันมาก นั่นคือ ผีปู่ตา ทุกชุมชนในชนบทจะมีศาลปู่ตา (ตูปู่ตา) เป็นประจำหมู่บ้าน และมีตำแหน่งเฒ่าจ้ำ หรือหมอจ้ำ เป็นผู้ที่ติดต่อกับวิญญาณ เฒ่าจ้ำจะเป็นผู้ที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือมากที่สุดผู้หนึ่ง

กลุ่มไทย-ลาว ตั้งภูมิลำเนากระจายอยู่ทั่วไปในภาคอีสาน โดยเฉพาะตอนบนของภาค นับตั้งแต่ หนองคาย อุดรธานี สกลนคร นครพนม กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ขอนแก่น ชัยภูมิ ร้อยเอ็ด ยโสธร อุบลราชธานี เลย มุกดาหาร และบางอำเภอของศรีสะเกษ สุรินทร์ (อ.รัตนบุรี) นครราชสีมา (อ.บัวใหญ่ อ.สูงเนิน อ.ปักธงชัย) บุรีรัมย์ (อ.พุทไธสง)

กลุ่มไทย-ลาว เมื่อพิจารณาวัฒนธรรมย่อยลงไปอีก โดยเฉพาะภาษาก็นับว่ามีถิ่นกำเนิดพื้นไป และจารีตเฉพาะกลุ่ม สามารถจำแนกได้ 5 กลุ่ม คือ ไทย-ลาว ไทยข้อ ไทยโย้ย ผู้ไทย ไทยแสก

ไทยลาว หรือชาวอีสาน

เป็นประชากรกลุ่มใหญ่และมีวัฒนธรรมสูงกว่าไทย-ลาว กลุ่มอื่นๆ พุคภาษาลาว (ภาษาอีสาน) เป็นกลุ่มที่มีตัวอักษรใช้ทั้ง 2 แบบดังกล่าวข้างต้น กลุ่มไทยลาวรับวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงมาช้านานนับตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา เช่น จารึกฐานพระพุทธรูปพระประธานวัดพระธาตุพนม ลงศักราช พ.ศ. 2046 ใช้อักษรตัวธรรม และจารึกวัดแคนเมือง ลงศักราช พ.ศ. 2073 ใช้อักษรไทยน้อย หลังจากนั้นก็พบจารึกที่ใช้อักษรทั้งสองสืบทอดมา จนถึงตัวอักษรที่ใช้จารในโบราณภาคอีสานสมัยต้นรัตนโกสินทร์ อาจจะกล่าวได้ว่า กลุ่มไทยลาวหรือชาวอีสานเป็นกลุ่มผู้นำทางด้านวัฒนธรรมภาคอีสาน ฉะนั้นภูมิปัญญาสังคม เช่น ฮีดคอง คำนาน อักษรศาสตร์ จารีตประเพณี กลุ่มไทยลาวจะเป็นกลุ่มที่สืบทอด และถ่ายทอดให้ชนกลุ่มไทยกลุ่มอื่นๆ อีกด้วย

การตั้งหมู่บ้าน ชาวไทยลาวนิยมตั้งหมู่บ้านเป็นกลุ่ม บนที่ดอนเรียกตามภาษาท้องถิ่นว่า “โนน” โดยยึดทำเลการทำนาเป็นสำคัญ นั่นคือบริเวณรอบหมู่บ้านจะมีที่ราบลุ่มกว้างใหญ่ มีหนองน้ำหรือลำน้ำเล็กๆ ที่มีน้ำสำหรับบริโภคในฤดูแล้งไม่ห่างไกลหมู่บ้านจะมีป่า

ละม้ายสาธิตประโยชน์ ซึ่งใช้เป็นที่พักผ่อน กล้วยในฤดูทำนา และเป็นแหล่งเก็บพืชผักป่าอีกด้วย

สถาบันของหมู่บ้าน มีวัดจะตั้งอยู่ตอนท้ายของหมู่บ้านเป็นส่วนใหญ่ เพราะความเชื่อที่ว่า วัดควรแยกจากหมู่บ้าน คือวิสุคามเสมา (แปลว่า เขตนอกชุมชน) แต่โดยปฏิบัติแล้ว พระภิกษุกับชาวบ้านจะมีกิจกรรมร่วมกันอย่างใกล้ชิดทั้ง 12 เดือน พระภิกษุชาวอีสานนอกจากจะเป็นผู้นำทางวิญญาณแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นผู้นำทางกิจประเพณี โดยไม่เลือกว่าจะเป็นเรื่องของพุทธหรือความเชื่อเรื่องผี สถาบันหมู่บ้านที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ ศาลปู่ตา หรือเรียกตามภาษาถิ่นว่า “ตูปู่ตา” ซึ่งมักจะตั้งอยู่ทางเข้าหมู่บ้าน ซึ่งเป็นตอนที่ขึ้นออกมา บางแห่งมีพื้นที่กว้างใหญ่เรียกว่า “ดอนปู่ตา”

การสร้างบ้านเรือน ชาวอีสานสร้างเรือนเพื่ออยู่อาศัย จึงไม่ประณีตบรรจงมากนัก นั่นคือ ผู้มีฐานะปานกลางจะสร้างบ้านเรือนที่มีขนาด 2 ห้องนอน คือ ห้องส้วม (ห้องลูกสาวและห้องหอ) และห้องเปิง (ห้องหัวหน้าครอบครัวและไว้หิ้งผี ที่เรียกว่า “ของรักษา”) มีส่วนที่เป็นห้องโถงอีกส่วนหนึ่งใช้นั่งพัก ทำกิจกรรมอื่น ๆ และเป็นที่พักนอนของลูกๆ เครื่องมือมีขนาดเล็ก (ไม่มีหลังคา) เพื่อติดต่อกับครัว ซึ่งส่วนใหญ่จะมีขนาดเล็ก บ้านใต้ถุนสูงเพื่อทำกิจกรรม เช่น ทอผ้า เก็บเครื่องมือทำนา และให้วัวควายนอนส่วนหนึ่ง

การแต่งกาย ชาวอีสาน (ไทยลาว) ปัจจุบันแต่งกายเปลี่ยนไปมาก การแต่งกายสมัยอดีต ผู้หญิงจะนุ่งผ้าซิ่นยาวปิดเข่าเล็กน้อย นิยมตกแต่งลายผ้าซิ่น เรียกว่า “ตีนซิ่น” ผ้าซิ่นสีน้ำเงินเข้ม ทางลงสีขาว ปกติใช้ผ้าฝ้าย หากเป็นพิธีการใช้ผ้าไหม เสื้อแขนกระบอก เก้าฝั่มมวยสูง หากอายุมากจะเกล้าฝั่มมวยต่ำ ไร่ที่ท้ายทอย ห่มสไบทับเสื้อในงานพิธี ส่วนชายนุ่งกางเกง เรียกตามภาษาถิ่นว่า “โฉบ” กางเกงยาวเหนือเข่า หรือเสมอเข่า เสื้อคอกลมผ่าหน้าติดกระดุม แขนกระบอก ผ้าขาวม้าคาดเอว บางครั้งก็นุ่งผ้าโสร่งไหม

อาหาร ชาวอีสานรับประทานข้าวเหนียว อาหารหลักของชาวบ้านคือ เครื่องจิ้ม (เช่น แจ่วบอง ปั่น) กับผัก ส่วนอาหารพิเศษอื่น ๆ ได้แก่ ลาบ ก้อย เนื้อย่าง ส้มตำ (เท่าที่รู้จักกันดีตามร้านอาหารอีสานทั่วไป)

การละเล่น เครื่องดนตรี ได้แก่ หมอลำ เซิ้ง ส่วนเครื่องดนตรีสำคัญ ได้แก่ แคน ซึ่งหรือพิณ ฉิ่ง ฉาบ (เครื่องดนตรีอื่นๆ ที่เห็นในปัจจุบันเพิ่มเติมมาใหม่)

ผู้ไทย

ผู้ไทยเป็นไทยสาขาหนึ่งจัดอยู่ในกลุ่มไทยลาว มีจารีตประเพณีคล้ายไทยลาว ภาษาพูดมีคำพื้นฐานตรงกับไทยลาว ต่างแต่สำเนียงพูดที่ผู้ไทยออกเสียงสระอัว เอีย เอือ ไม่ได้ คือ ออกเสียง อัว เป็น โอ และเอีย เป็น เอ และ เอือ เป็น เออ เช่น วัว (งัว) เป็น โง , หัว เป็น โห , เสือ เป็น เส , เมือง เป็น เมิง เป็นต้น คือออกเสียงสระเหมือนกลุ่ม ไทยพวน

ผู้ไทยตั้งบ้านเรือนเป็นกลุ่มๆอยู่ปะปนกับไทยลาว ดังนี้ อ.เรณูนคร อ.นาแก อ.ธาตุพนม อ.ศรีสงคราม จังหวัดนครพนม อ.สหัสขันธ์ อ.กุฉินารายณ์ อ.เขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ อ.คำชะอี อ.หนองสูง จังหวัดมุกดาหาร อ.วาริชภูมิ อ.พังโคน อ.พรรณานิคม อ.วานรนิวาส จังหวัดสกลนคร นอกจากนี้ยังตั้งภูมิลำเนาอยู่บางตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี อุตรธานีและจังหวัดเลย (บ้านป่าหนาด) นับว่าเป็นชนกลุ่มใหญ่รองจากไทย-ลาว

ชาวผู้ไทยมี 3 กลุ่ม แบ่งตามเครื่องแต่งตัวที่เป็นพิธีการ คือ ไทยดำ ไทยแดง (ไทยลาย) ไทยขาว ซึ่งในเอกสารสมัยรัชกาลที่ 5 จะเรียกว่า ไทยทรงดำ ไทยทรงขาว (ทรง คือ ไชง ที่แปลว่า กางเกง) ดังเช่นไทยดำ (ไทยทรงดำ) ที่ อ.เขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ถูกเรียกว่า “ลาวไชง” คำเรียกชื่อต่างๆดังกล่าวนี้ หมายถึง “ผู้ไทย” ทั้งสิ้น

ส่วนใหญ่ผู้ไทยในภาคอีสานนั้น ปรากฏหลักฐานว่าได้เกลี้ยกล่อมให้เข้ามาตั้งภูมิลำเนาในภาคอีสานสมัยหลังกบฏเจ้าอนุวงศ์ (พ.ศ. 2370) มาหลายครั้ง หลายกลุ่ม ซึ่งมีหัวหน้านำมา ชาวผู้ไทยที่เข้ามาตั้งภูมิลำเนาในภาคอีสานนั้น ตั้งบ้านเรือนอยู่ในหัวเมืองตอนใต้ของลาว เช่น เมืองพิณ เมืองนอง เมืองวัง เมืองคำเกิด เมืองกะปอง เมืองผาบ้ง ผู้ไทยบางกลุ่มก็อพยพมาพร้อมกับไทยย้อเมืองมหาชัยก่องแก้ว ชาวผู้ไทยทราบว่าเดิมมีภูมิลำเนาอยู่ที่แคว้นสิบสองจุไทย แสดงว่าคงอพยพมาอยู่หัวเมืองลาวตอนใต้ระยะหนึ่ง จึงอพยพโดยการเกลี้ยกล่อมให้มาตั้งบ้านเรือนอยู่ในภาคอีสาน ผู้ไทยในภาคอีสานเป็นผู้ไทยขาวส่วนใหญ่ มีไทยดำเล็กน้อยที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในเขตจังหวัดอุตรธานี และบ้านนาป่าหนาด จังหวัดเลย ส่วนผู้ไทยแดง หรือไทยลาย ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ อ.เขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

การตั้งหมู่บ้าน ชาวผู้ไทยนิยมตั้งหมู่บ้านเป็นกลุ่มเช่นเดียวกับชาวไทยลาว

สถาบันหมู่บ้าน ชาวผู้ไทยยึดมั่นในวิญญูณมากกว่าชาวไทยลาว จึงมีพิธีกรรมเช่น สรวางวิญญูณบรรพบุรุษมากกว่า เช่น การเสนเอือน คือให้ผีประจำตระกูล มีรายชื่อบรรพบุรุษเขียนไว้ใ้ในสมุดเรียกว่า “บั้งผีเอือน” ลูกหลานในตระกูลจะมาร่วมกัน เพื่อให้ผีบรรพบุรุษคุ้มครอง วันพิธีจะจัดอาหารหวานคาวเพื่อเซ่น “ผีเอือน” หลังจากนั้นก็เลี้ยงลูกหลานทุกคนที่มาร่วมพิธี นอกจากนี้ผีบรรพบุรุษอื่นๆ ชาวผู้ไทยต่างก็ยึดมั่นเช่นเดียวกับชาวไทยลาว เช่น ผีปู่ตา ผีฟ้าผีเถน

ชาวผู้ไทยนับถือศาสนาพุทธ และดำเนินชีวิตตามแนวชาวพุทธอีกด้วย ฉะนั้นจึงมีพิธีกรรมในรอบปี ตาม “ฮีตสิบสอง” เช่นเดียวกัน

การสร้างบ้าน ปัจจุบันไม่พบว่ามีบ้านที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวผู้ไทย แต่ในสมัยอดีตนั้น ชาวผู้ไทยสร้างบ้านตามแบบแผนของชาวผู้ไทย ดังที่เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรีแม่ทัพใหญ่ควบคุมเมืองหลวงพระบางสมัยรัชกาลที่ 5 ได้เขียนว่า “พวกไทยคำนี้ ตั้งบ้านอาศัยอยู่ในดินแดนแขวงสิบสองจุไทย ทำโรงเป็นที่อาศัยก็เช่นเดียวกับลาวตามธรรมดา แต่แปลกกันอยู่ที่เฉลียวด้านสกัดนั้น ทำเป็นวงโค้งกลมเหมือนกระโจมโรงหีบ แลใหญ่ยาวถึง 9 ห้อง 11 ห้องก็มี เรือนหลังหนึ่งอาศัยอยู่ด้วยกันหลายครัว คือ ลูกเขย ลูกสะใภ้ แลพวกญาติพี่น้องมักรวมอยู่ในเรือนหลังเดียวกัน...” บ้านดังกล่าวยังพบที่ อ.เขาย้อย จังหวัดเพชรบุรีบ้าง

การแต่งกาย การแต่งกายในชีวิตประจำวันไม่เด่นชัด แต่ในพิธีกรรมชาวผู้ไทยจะมีชุดประจำเผ่า เช่น ไทยดำ นิยมใช้สีดำเป็นพื้น มีสีแดงสลับเป็นลายตกแต่ง ไทยขาวนิยมใช้สีขาวในงานพิธี มีสีแดงสลับตกแต่ง ส่วนไทยลายนิยมใช้สีแดงสลับขาวเป็นชุดประจำเผ่า เป็นต้น ในที่นี้จะกล่าวถึงชุดแต่งกายของไทยดำ ผู้ชายใส่กางเกงเสมอเข้า เรียกว่า “ช่วงก้อม” (กางเกงสั้น) เสื้ออกกลมผ่าอก ติดเม็ดกระดุมทำด้วยเงินก่อนข้างถี่ แขนเสื้อทรงกระบอกยาวเลยศอก เรียกว่า “เสื้อก้อม” (เสื้อสั้น) ถ้าเป็นชุดพิธีการจริงๆจะใช้ชุดสี (ขาว) คือกางเกงขาขาว เรียกว่า ช่วงสี (เสื้อยาว)

การแต่งกายของหญิงผู้ไทยนั้น นุ่งผ้าซิ่นสีดำ สีน้ำเงินคราม ขลิบแดงเชิงซิ่น เสื้อแขนกระบอกผ่าอกติดกระดุมเงินถี่ๆเรียกว่า เสื้อก้อม หากชุดพิธีการจะใส่เสื้อสีขาวคลุมจนเกือบถึงเข่า ประดับประดาด้วยเงินตามฐานะ และขลิบสีแดง การนุ่งผ้าซิ่นของไทยดำจะใช้มุมผ้าทางซ้ายและขวามาทับกันแล้วคาดเข็มขัด ตรงกลางจะแหวกเป็นฉากเดินสะดวกดี หญิงสาวห่มผ้าสีทับเสื้อเรียกว่า “ผ้าเปี้ยว” มีสามีจะห่มผ้าสไบดำ

การไว้ผม สมัยอดีตชายผู้ไทยไว้ผมยาวเกล้ามวยสูง ป้ายไปด้านหลังซ้ายมือเล็กน้อย ผู้หญิงวัยสาวจะเกล้ามวยผมขอดีไว้กลางศีรษะ ถ้าแก่จะเกล้ามวยต่ำเรียก “ปิ่นเกล้า”

อาหาร ชาวผู้ไทยรับประทานข้าวเหนียว อาหารประจำคือ เครื่องจิ้ม กับผักเท่าที่หาได้ ส่วนอาหารพิเศษนั้น เช่นเดียวกับอาหารอีสานทั่วไป

การละเล่น ประเพณี ชาวผู้ไทยมีนาฏศิลป์การฟ้อนที่ประกอบวงแคน ไล่เล็บรำรำรำ ลีลาอ่อนช้อย จังหวะเนิบกว่ากลุ่มไทยลาว เรียกว่า “ฟ้อนผู้ไทย” มีประเพณีต้องรับแขกบ้านแขกเมืองประทับใจ นั่นคือ จัดบายศรีสู่ขวัญ เลี้ยงอาหาร ช้างคู่ (คู่คอกคู่ชายหญิง) นั่นคือ เหล้าหมักแบบท้องถิ่น คุณกันทั้งไห โดยใช้หลอดไม้ซางคุณน้ำเหล้าจากไห

หมู่บ้านชาวไทยที่นักท่องเที่ยวนิยมไปดูวิถีชีวิตของชาวไทย ได้แก่ อ.เรณูนคร จังหวัดนครพนม ในตลาดมีเสื้อผ้าที่เย็บตัดจากชาวบ้านและหัตถกรรมครัวเรือน กิ่งอ.หนองสูง จังหวัดมุกดาหาร บ้านนาหอย อ.วาริชภูมิ และบ้านจำปานาโพนทอง อ.พังโคน จังหวัดสกลนคร

ไทยย้อ

ไทยย้อเป็นประชากรกลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่งในจังหวัดสกลนครและนครพนม มีภาษาพูดพื้นฐานเป็นภาษาไทยลาว (ภาษาอีสาน) ต่างสำเนียงเล็กน้อย คือ น้ำเสียงสูงอ่อนหวาน ไม่ห้วนสั้นเหมือนไทยลาวผิวขาว บ้านเรือนสะอาดเช่นเดียวกับชาวไทย ชาวไทยย้อถือว่ากลุ่มตนเป็นกลุ่มที่มีวัฒนธรรมสูงกว่าไทยลาว

ไทยย้อ หากพิจารณาสำเนียงพูดจะแบ่งได้ 2 กลุ่ม นั่นคือย้อสกลนคร และย้อท่าอุเทน ย้อบ้านแพง จังหวัดนครพนม รวมทั้งย้อ อ.บึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ไทยย้อสกลนครพูดสำเนียงไทยลาว ส่วนย้อท่าอุเทน บ้ายแพง บึงกาฬ จะพูดสำเนียงภาคเหนือผสมกับไทยลื้อ โดยเฉพาะไทยย้อท่าอุเทนจะนิยมสักขาลาย (ตามแบบลาวพุงดำ หมายถึงภาคเหนือ) บางคนยังสักรูปที่แก้มเหมือนชาวกะเลิงก็มี ดังมีสำนวนสาวพูดกับหนุ่มว่า “เอิกแดงแล้ว นกน้อยๆอยแก้มก็มี” (สักหน้าออกแล้วยังไม่ได้สักรูปนกน้อยที่แก้ม) ซึ่งแม่เต้าบ้าน โพน อ.ท่าอุเทน ยืนยันคำดังกล่าว

การตั้งหมู่บ้าน จารีต อาหาร การแต่งกาย ของชาวย้อไม่แตกต่างไปจากกลุ่มไทยลาวมากนัก ยิ่งในปัจจุบัน ไม่พบความแตกต่างกันเลย นอกจากสำเนียงภาษาเท่านั้น

2. ชนกลุ่มวัฒนธรรมมอญ-เขมร

กลุ่มชนมอญ-เขมร คือใช้ภาษาตระกูลมอญ-เขมร ที่ตั้งภูมิลำเนาอยู่ตอนล่างของภาคอีสาน ซึ่งในพงศาวดารไทยจะเรียกว่า “หัวเมืองเขมรป่าดง” แต่ชาวท้องถิ่นจะเรียกว่า “เขมรเเลอ” (แปลว่าเขมรสูง) ซึ่งมีภาษาต่างไปจากเขมรต่ำ (คือเขมรในประเทศกัมพูชา) บ้าง คือ เป็นภาษาเขมรท้องถิ่นนั่นเอง ในพงศาวดารไทยรู้จักเมืองเขมรป่าดงมาตั้งแต่สมัยพระนารายณ์ ที่ส่งพระยายมราช (สังข์) มาครองเมืองนครราชสีมาแล้ว แต่ดูเหมือนว่ากรุงศรีอยุธยายังไม่เข้าครอบครองหัวเมืองเขมรป่าดงอย่างชัดเจนนัก ครั้นเมื่อสมัยพระที่นั่งสุริยามรินทร์ ช้างเผือกได้แตกโรหนิเข้าป่ามาทางภาคอีสานตอนล่าง เขตเมืองพิมายกรุงศรีอยุธยาได้ส่งเสนาบดีติดตามช้างเผือกมาถึง สุรินทร์ ปัจจุบัน หัวหน้าชุมชนกวย (ส่วย) ได้ช่วยติดตามช้างเผือกจนสำเร็จ ได้ความดีความชอบเป็นหลวงภายหลังได้เลื่อนเป็นพระ ที่เจ้าเมืองที่ตนเป็นหัวหน้า คือ เชียงสี เชียงปุม เชียงฆะ เชียงจัน เป็นพระศรีนครเตา เมืองรัตนบุรี (ยกบ้านกุดหวายเป็นเมือง) พระสุรินทร์ภักดีศรีณรงค์ เมืองสุรินทร์ (ยกบ้านกูปะทายสมันต์เป็นเมือง) พระสังฆะบุรี เมืองสังฆะ (ยกบ้านอจจะปิงเป็นเมือง) และพระไกรภักดีศรีนครลำดวน เมืองขุขันธ์ (ยกบ้านลำดวนเป็นเมือง)

ภายหลังกลุ่มเขมรเข้ามาแต่งงานกับบุตรหลานเจ้าเมืองกุย (ส่วย) วัฒนธรรมเขมรสูงกว่ากุยเป็นสาเหตุหนึ่งที่ชาวเมืองนิยมพูดภาษาเขมรมากขึ้นสำหรับคนรุ่นใหม่ ดังตัวอย่างของออกญาเดโชเจ้าเมืองกำแพงเพชร (ในกำแพงเพชร) พาสัมครพรรคพวกหนังกัยการเมืองเข้ามา เมื่อ พ.ศ. 2353 บุตรหรือออกญาเดโชแต่งงานกับลูกหลานเจ้าเมืองสังขะ เป็นส่วนที่ชาวเขมรเข้ามามีอิทธิพลในเมืองกุย (ส่วย) และขุนนางเขมรที่ติดมากับออกญาเดโช บางคนก็เข้ามาอยู่ที่เมืองสุรินทร์ แต่งงานกับบุตรหลานขุนนางสุรินทร์ เป็นสาเหตุให้เจ้ากุย (ส่วย) หรือลูกหลานเจ้าเมืองรับภาษาเขมรจากชาวเขมรที่อพยพมาภายหลัง ในปัจจุบันนี้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองสุรินทร์ สังขะ ปราสาท และอำเภออื่นๆ มักจะพูดภาษาเขมร ส่วนตำบลที่ห่างออกไปชาวบ้านยังพูดภาษากุย (ส่วย) อยู่จำนวนมาก

กุย (ส่วย)

กุยเป็นชนชาติที่กระจัดกระจายอยู่ตามลุ่มแม่น้ำมูล และลาวตอนใต้แขวงจำปาสัก เรียกชนเผ่าตนเองว่า “กุย โทย กวย” ซึ่งแปลว่า “คน” แต่คนไทยเรียกว่า “ส่วย” ลาวเรียกว่า “ซา” การที่กระจัดกระจายอยู่เป็นกลุ่มๆ ภาษากุยจึงผิดเพี้ยนกันบ้าง ฉะนั้นจึงมักมีชื่อต่อท้ายเป็นโคตรตระกูลบ้าง ภูมิลำเนาบ้าง เช่น กุยเปราะ (ส่วยเฉียงช้าง) กุยเข้อร์ กุยมะลัว กุยบรู ฯลฯ เป็นต้น

กุยเป็นชนเผ่าที่มีวัฒนธรรมอ่อนกว่าชนเผ่าใกล้เคียง ฉะนั้นจึงยอมรับวัฒนธรรมอื่นๆ เข้ามาปะปนกับวัฒนธรรมเดิม ของกุยเช่น เขมร และไทยลาว เป็นต้น

การตั้งหมู่บ้าน ชาวกุยสร้างหมู่บ้านเป็นกลุ่ม เช่นเดียวกัน บ้านเรือนของชาวกุยไม่ค่อยประณีต ชีวิตความเป็นอยู่ค่อนข้างจะลำบาก เมื่อเทียบกับเขมรและไทยลาว

สถาบันหมู่บ้าน ปัจจุบันกุยนับถือศาสนาพุทธ วัดจึงเป็นสถาบันหลักของหมู่บ้าน แต่กระนั้นความเชื่อเรื่องภูติผีวิญญาณของชาวกุยยังมั่นคง และยังมีอิทธิพลในการดำเนินชีวิตประจำวันอยู่ ผีปะกำ เป็นผีที่มีอำนาจสูงสุดของชาวกุย โดยเฉพาะกุยเปราะ (ส่วยเฉียงช้าง) หรือเรียกตามภาษาเขมรว่า กุยคำไรย (ส่วยช้าง) จะตั้งเรือนผีปะกำไว้ข้างบ้านผู้มีอาชีพจับช้าง นอกจากนี้ยังนับถือผีปู่ตา เรียกว่า “ข่าจู้ดุง” (ผีประจำบ้าน) และผีไร่ผืนา อีกด้วย

การแต่งกาย ปัจจุบันไม่เห็นลักษณะเฉพาะ

จารีตประเพณี ชาวกุยเชื่อว่าบรรพบุรุษตายไปแล้วจะกลับมาเกิดในตระกูลเดิม ฉะนั้น การตั้งชื่อลูกหลาน มักจะตั้งชื่อตามปู่ย่า ตายาย ที่ล่วงลับไปแล้ว โดยสังเกตจากปฏิกิริยาของเด็กทารก หรือนิมิต ลางสังหรณ์ หรือความฝันของพ่อแม่ทารก การตั้งชื่อตามชื่อปู่ย่า ตายาย ยังนิยมทำกันในหมู่บ้านกุยเปราะ การเจ็บป่วยกุยเชื่อว่าผีกระทำ ฉะนั้นต้องหา “มอ” หรือบางแห่งเรียกว่า “จ๊า”

“หม้อจ้ำ” มาจากฝัดฝัดคนใด เมื่อทราบแล้วก็เช่นสรวงผืนนั้นๆ การตายนั้นชาวญวไม่นิยมเผา เพราะเชื่อว่าการเผาศพทำให้วิญญาณผู้ตายร้อนรน จะนำศพไปฝังในไร่นาของผู้ตาย หันศีรษะไปทางทิศตะวันออก (ยังไม่ทราบสาเหตุ) การฝังกระทำกันเอง โดยไม่มีพระภิกษุ แต่ปัจจุบันชาวญวเผาศพตามธรรมเนียมพุทธแล้ว

กะโล้ หรือโซ่

กะโล้เป็นชนเผ่าหนึ่งที่ใช้ภาษากล้ายกับญว ถือเป็นภาษาเดียวกันที่ออกสำเนียงเพี้ยนกันไป คำพื้นฐานของญว และกะโล้ใช้ตรงกัน มีบางคำประมาณ 10-20 เปอร์เซนต์ ที่เป็นคำใช้เฉพาะเผ่าพันธุ์ ชาวกะโล้ตั้งภูมิลำเนาอยู่ที่อำเภอ กุศุมลย์ จังหวัดสกลนคร อ.ท่าอุเทน นครพนม บางตำบล อ.เขาวง กาฬสินธุ์ ตำบลดงหลวงและใกล้เคียง อ.ดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร บางตำบลของ อ.โซ่พิสัย จังหวัดหนองคาย

การสร้างหมู่บ้านและวิถีชีวิต ชาวกะโล้ในปัจจุบันดำเนินชีวิตคล้ายกลุ่มไทยลาวมาก แต่นับถือวิญญาณมันคงมากกว่าไทยลาว ส่วนบ้านเรือนสร้างแบบลาว ใช้หญ้าคามุงหลังคา ผู้มีฐานะจะใช้ไม้แผ่นกระดานมุงหลังคา (ทำรูปคล้ายกระเบื้องดินเผา) วางซ้อนกันเหมือนกระเบื้องดินเผา

การแต่งกาย ผู้ชายกะโล้ปัจจุบันแต่งกายเหมือนไทยลาว สมัยอดีตนุ่งผ้ากะเตี่ยว หากชายผู้ใดเรียนอาคมไสยศาสตร์ จะใส่ลูกประคำแก้วคล้องคอเป็นสัญลักษณ์ด้วย หญิงจะใส่เสื้อสีดำแขนกระบอกเลยข้อศอกลงมาเล็กน้อย ผ่าอกขลิบแดง ปล่อยให้เลยชายเสื้อลงไป 2-3 นิ้ว กระคุมเงินกลม หรือเงินเหรียญเท่าที่ทำได้ ชายเสื้อด้านข้างแหวกชาย 2 ข้าง ใช้ด้ายแดงตกแต่ง ขอบชายเสื้อคอเสื้อ และปลายแขน ชายเสื้อจะมีด้ายแดงปล่อยให้เลยห้อยลงมาตรงเอวทั้ง 2 ด้าน 2-3 ปอย ผ้านุ่งใช้ผ้ามัดหมี่ฝ้าย สีน้ำเงิน-ขาว ต่อตีนซิ่นและหัวซิ่น ด้วยผ้าแถบสีสันสวยงาม ทรงผมผู้หญิงจะเกล้ามวยสูง เรียกว่า “มะยวล” ในงานพิธีจะนุ่งผ้าไหม ใส่กำไล ข้อมือ ข้อเท้า สร้อยเงิน คຸ່ມหู ตามฐานะ ห่มผ้าสไบทับเสื้อด้วย

กระเลิง

ชาวกระเลิงเป็นข่าเผ่าหนึ่ง มีภาษาพูดของเผ่าเช่นเดียวกับกะโล้ แต่ปัจจุบันกระเลิงพูดภาษาไทยลาว ชาวกระเลิงสมัยอดีตนิยมสักรูปนกที่แก้ม สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์เจ้าคณะภาค 10 ได้เขียนไว้เมื่อ พ.ศ. 2499 ว่า “...พวกกระเลิงพบในแขวงสกลนครมีมากกว่าถิ่นอื่น เดิมอยู่เมืองกะตาก แต่ไม่รู้ว่าเมืองกะตากอยู่ที่ไหน เพราะอพยพมาในในแดนล้านช้างหลายชั่วคนแล้ว พูดภาษาหนึ่งต่างหาก ผู้ชายบางคนไว้ผมมวย บางคนไว้ผมประบ่า และมักจะสักรูปนกที่แก้ม...”

ชาวกระเล็งมีถิ่นฐานเดิมอยู่ในแขวงสุวรรณเขต แขวงคำม่วน กระจัดกระจายอพยพ มาอยู่ภาคอีสานสมัยเดียวกับชาวสกลนครกลุ่มอื่นๆ ปัจจุบันตั้งบ้านเรือนอยู่ในบริเวณเทือกเขา ภูพาน ก่อนข้างจะเก็บตัว เช่น บ้านภูอิ บ้านนาหลวง บ้านโนนสังข์ บางหมู่บ้านตำบลบ้านซ่ง อ.คำชะอี จังหวัดมุกดาหาร แถบเทือกเขาภูพาน อ.เมืองสกลนคร ตำบลรามราช อ.ท่าอุเทน นครพนม

วัฒนธรรมประเพณีของชาวกระเล็ง ปัจจุบันได้เปลี่ยนไปเป็นวัฒนธรรมไทยลาว แม้แต่ภาษาพูด คนรุ่นใหม่พูดภาษากระเล็งไม่ได้แล้ว

บรู

บรู บางท้องถิ่นเรียกว่า “ข้าบรู” ความจริงแล้วเป็นชาติพันธุ์กวย คือ “กวยบรู” (แปลตามภาษา กวยว่า คนภูเขา) ในที่นี้ย่อจะทำความเข้าใจเรื่อง กวย กับ ข้า ความจริงเป็นชาติพันธุ์เดียวกัน เพียงเป็นกลุ่มย่อยที่สำเนียงภาษาต่างกันบ้าง เหมือนไทยกับไทยลาว ชาวไทยเรียกคนกลุ่มนี้ว่า “ส่วย” ชาวลาวในประเทศลาวเรียกว่า “ข้า” ปัจจุบันภาษาไทยเรียกทั้ง ส่วย ทั้ง ข้า จึงสับสนกัน ชาวลาวเรียก ชมมอญ-เขมรกลุ่มนี้ว่า “ข้า” และมีชื่อตามท้ายเพื่อบอกโคตร บอกถิ่นที่อยู่ จึงมีข้ามากมายเช่น ข้าฮอก ข้าระแด ข้าประไรนบ ข้าประไรต่าง ข้าบรู ข้ากระเล็ง ข้ากะโล้ ฯลฯ ชาวบรูอยู่ในท้องถิ่น อ.โขงเจียม อ.เดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี และในจังหวัดมุกดาหาร มีอยู่ที่ ต. ป่าหวาย ต.บ้านโคก อ.เมืองมุกดาหาร และที่อำเภอคงหลวงคิเชตเทือกเขาภูพานมีข้าหลายกลุ่ม รวมทั้งข้าบรูด้วย วัฒนธรรมข้าบรูไม่เด่นชัด เพราะเปลี่ยนเป็นวัฒนธรรมไทยลาวแล้ว

3. กลุ่มวัฒนธรรมไทย (ไทยโคราช)

4. กลุ่มวัฒนธรรมอื่นๆ

กลุ่มชนวัฒนธรรมอื่นๆ หมายถึงกลุ่มชนที่เข้ามาทำมาหากินในภาคอีสาน ไม่ได้ตั้งหลักแหล่งถาวรในภาคอีสาน แต่เป็นกลุ่มชนที่มีบทบาทต่อสังคมอีสาน ทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ กุลา จีน (ตั้งหลักแหล่งเพียงรุ่นเดียว รุ่นลูกหลานจะมีวัฒนธรรมไทย) ฉวน (ยังเป็นผู้อพยพ)

กุลา

กุลา คือ ไทยใหญ่ผสมพม่า มีนิสัยชอบเดินทางค้าขาย โดยเดินทางจากเมืองมะละแหม่ง ผ่านภาคกลางเข้าสู่อีสาน ทั้งทางช่องตะโก ช่องคงพระยากลาง ผ่านทุ่งกุลาร้องไห้ แสดงให้เห็นว่าชาวอีสานรู้จักชาวกุลาดี จนเรียกชื่อทุ่งอันกว้างใหญ่ของภาคอีสานว่า “ทุ่งกุลาร้องไห้” โดยมีเรื่องเล่าเชิงตำนานว่า ชาวกุลาเดินทางพาวัวต่างบรรทุกของค้าขายตามหมู่บ้านภาคอีสานสมัยอดีต ซึ่งเป็นกลุ่มที่กล้าหาญอดทน ในการเดินทาง ครั้งหนึ่งเดินผ่านทุ่งกุลาร้องไห้ ชาวบ้านพยายาม

ทัศนคติแต่ชาวภูตาทระนงตนว่าพวกตนเดินทางไกลได้เก่งกาจ จะกลัวอะไรกับทุ่งกว้างเท่านี้ ครั้นเดินทางผ่านไปอยู่ในทุ่งกว้างพวกภูตาทหลงทาง เดินเวียนวันแล้ววันเล่าไม่พบหมู่บ้านเลย จนกระทั่งชาวภูตาสิ้นความอดทนถึงกับนั่งร้องไห้ ชาวบ้านจึงเรียกว่า “ทุ่งภูตาร้องไห้” เพื่อแสดงให้เห็นถึงความกว้างใหญ่ไพศาลของทุ่งภูตาร้องไห้

การเดินทางค้าขายของชาวภูตานั้น มีสถานีพักนอนอยู่ตามรายทางในเมืองต่างๆ เพื่อพักเปลี่ยนสินค้าบ้าง สินค้าที่ชาวภูตานำมาขาย คือ เครื่องเทศ เสื้อผ้าแพรพรรณ เครื่องทองเหลือง มีด จอบ นอกจากนี้ยังนำเอาสินค้าพื้นเมืองจากหมู่บ้านไปค้าขายอีกด้วย เช่น ชาวพิมาย ผู้เฒ่าเคยเล่าว่าสมัยเด็กๆ เห็นขบวนพ่อค้าภูตานำเครื่องเทศ เครื่องเหล็ก เกลือ ผ่านพิมายลงไปเขมร ขากลับก็นำปลาแห้งมาขายตามหัวเมืองอีสาน หลายหมู่บ้านบริเวณรอบทุ่งภูตาร้องไห้ กล่าวขานกันว่า มีเชื้อสายภูตาท โดยอ้างว่ารูปร่างสูงใหญ่ ผิวขาว

เมืองโคราชบริเวณใกล้วัดแจ้ง ตรอกดีเหล็กเคยเป็นชุมชนภูตาท ลูกหลานยังประกอบอาชีพตีมีด เครื่องเหล็กกันในปัจจุบัน ชาวภูตาทมักจะนำสินค้าจากเมืองนครราชสีมามาขาย แถบลุ่มแม่น้ำโขง ขากลับจะซื้อหนังสัตว์ เขาสัตว์ นอแรด งาช้าง เร่ว (เรียกตามท้องถิ่นว่า บักเหน่ง) ยางกะตัง กะตั่ง สีเสียด ยาสูบ และวัวควาย ไปขายที่โคราช

ผู้ขายภูตารูปร่างสูงใหญ่ นุ่งโสร่ง โปกผ้า ขอบเจาะจมูกประกอบด้วยทองคำ แลวนครพนม มุกดาหาร ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี ยังมีเชื้อสายลูกหลานชาวภูตาท แต่กลายเป็นคนไทยลาวหมดแล้ว

ในพื้นที่วิจัยมีชาวไทยอีสาน เป็นชาวไทยกลุ่มใหญ่ ชาวผู้ไท (ภูไทย) เป็นกลุ่มอาศัยอยู่ทั่วไปในพื้นที่วิจัย รองลงมาเป็นผู้ไท (ภูไทย) ในพื้นที่วิจัยพบมาก ในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญมีชาวผู้ไทอาศัยอยู่ในเขตอำเภอชานุมาน กระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ แทบทั่วทั้งอำเภอหมู่บ้าน ที่อาศัยอยู่ตั้งแต่เดิมจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ บ้านโคกก่ง บ้านหินลิว บ้านคำโพธิ์ บ้านโนนสูง และบ้านคำเดือย (กรมศิลปากร, 2532) นอกจากนี้ยังพบชาวยุ ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี อาศัยอยู่ตามป่าเขาตามแนวชายแดนไทย-ลาว ริมฝั่งแม่น้ำโขง อาศัยอยู่ในเขตอำเภอโขงเจียม 3 หมู่บ้าน บ้านเวินบึก บ้านท่าลั้ง และบ้านหินคก (กรมศิลปากร, 2532) และยังมีชาวยุ (กวย) กระเลิงไทยเชื้อ ภูตาท อาศัยอยู่เป็นส่วนน้อยในพื้นที่วิจัย

APPENDIX B

Tour based information of studying areas

1. ข้อมูลพื้นฐานการท่องเที่ยวของพื้นที่วิจัย

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานการท่องเที่ยวในการวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาในด้าน ต่างๆ 2 ด้าน ได้แก่ การตลาดการท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย และความพร้อมด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดในพื้นที่วิจัย

1.1 ตลาดการท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย

ตลาดการท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย ทำการศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์การท่องเที่ยวทั่วไป ซึ่งในปี 2546 สามารถสรุปได้ดังนี้

(1) สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ปี 2546

สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ในปี 2546 เมื่อเทียบกับปี 2545 ในภาพรวมดีขึ้น มีผู้เยี่ยมชมเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.24 โดยผู้เยี่ยมชมชาวไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.72 เนื่องจากการจัดประชุม/สัมมนา ของหน่วยงานต่างๆ ในโรงแรมเพิ่มขึ้น และจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 4 ได้เปิดตัว UNSEEN มุกดาหาร ในวันท่องเที่ยวโลก โดยสื่อต่างๆ ได้เดินทางเข้ามาและประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยวใหม่ๆ ทำให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ส่วนผู้เยี่ยมชมชาวต่างประเทศ ลดลงร้อยละ 3.46 เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค ณ ตลาดอินโดจีนลดลง

สถิติการท่องเที่ยวในปี 2546 จังหวัดมุกดาหาร มีผู้เยี่ยมชมรวมทั้งสิ้น 743,973 คน จำแนกเป็น นักท่องเที่ยว 225,296 คน ร้อยละ 30.28 และนักท่องเที่ยว 518,677 ร้อยละ 69.72 ในจำนวนผู้เยี่ยมชมทั้งหมดนี้ จำแนกเป็น ชาวไทย 704,264 คน ร้อยละ 94.66 และชาวต่างประเทศ 39,709 คน ร้อยละ 5.34

สถานการณ์การพักแรมจังหวัดมุกดาหาร ในปี 2546 เมื่อเทียบกับปี 2545 ดีขึ้น มีนักท่องเที่ยวเข้าพักในโรงแรม/รีสอร์ท/เกสต์เฮาส์/บังกะโล เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.03 โดยโรงแรมกลุ่ม 2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.87 ส่วนโรงแรมกลุ่ม 5 ลดลงร้อยละ 3.94 เนื่องจากโรงแรมกลุ่ม 5 ปิดกิจการ 1 แห่ง นักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.31 เนื่องจากการจัดประชุม/สัมมนาในโรงแรมของหน่วยงานต่างๆ ในโรงแรมกลุ่มบน (กลุ่ม 2) และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศลดลงร้อยละ 19.10

สถิติการพักแรมในปี 2546 จังหวัดมุกดาหาร มีโรงแรม/รีสอร์ท/เกสต์เฮาส์/บังกะโล ซึ่งเป็นสถานบริการธุรกิจประเภทที่พักแรม 11 แห่ง ห้องพัก 773 ห้อง มีนักท่องเที่ยวที่เข้า

พักโรงแรม/ รีสอร์ท/เกสต์เฮาส์/บังกะโล รวมทั้งสิ้น 150,632 คน จำแนกเป็น นักท่องเที่ยวชาวไทย 150,010 คน ร้อยละ 98.93 และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 1,622 คน ร้อยละ 1.07 อัตราการเข้าพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว ร้อยละ 43.19 ระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยว 1.46 วันต่อคน และจำนวนคนพักเฉลี่ยต่อห้อง 1.81 คน (รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4-48)

ตารางที่ 4-48 ข้อมูลการเดินทางของผู้เยี่ยมชมเยือนจังหวัดมุกดาหาร ปี 2546

รายการข้อมูล	รวมทั้งหมด		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
จำนวนผู้เยี่ยมชม ¹	704,264	39,709	743,973
จำนวนนักท่องเที่ยว	222,207	3,089	255,296
จำนวนนักท่องเที่ยว	482,057	36,620	518,671
จำนวนผู้เยี่ยมชมจำแนกตามประเภทการเดินทาง	704,264	39,709	743,973
เครื่องบิน	-	-	-
รถไฟ	-	-	-
รถโดยสารประจำทาง	62,038	324	62,362
รถส่วนตัว	640,885	1,125	643,010
อื่นๆ	1,341	38,260	39,601
จำนวนนักท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทที่พัก	222,207	3,089	225,296
โรงแรม/รีสอร์ท/เกสต์เฮาส์/บังกะโล	150,010	1,622	151,632
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	62,207	1,467	63,674
ที่พักในอุทยานแห่งชาติ	-	-	-
บ้านพักรับรอง	2,654	-	2,654
อื่นๆ ³	7,336	-	7,336
ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว (วัน)	2.59	1.30	2.57
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน (บาท)	717.22	1,062.37	735.64
นักท่องเที่ยว	710.82	1,591.26	717.57
นักท่องเที่ยว	720.17	1,017.75	741.18
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	756.25	43.66	799.91
นักท่องเที่ยว	409.09	6.39	415.48
นักท่องเที่ยว	347.16	37.27	384.43
จำนวนครั้งเฉลี่ยของการเดินทางในรอบปี (ครั้ง)	4.01	2.08	3.91
นักท่องเที่ยว	4.93	1.46	4.88
นักท่องเที่ยว	3.59	2.13	3.49

หมายเหตุ 1 ผู้เยี่ยมชม : นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว, นักท่องเที่ยว : ผู้เยี่ยมชมที่ค้างคืน, นักท่องเที่ยว : ผู้เยี่ยมชมที่ไม่ค้างคืน

2 นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวแต่ละคน อาจเดินทางมากกว่า 1 ครั้งในรอบปี

ที่มา : การสำรวจสถิติการท่องเที่ยว ภายในประเทศ ปี 2546 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2547)

(2) สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2546

อำนาจเจริญเป็นจังหวัดตั้งใหม่ จึงเพิ่งได้เริ่มมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับด้านการตลาดท่องเที่ยว ซึ่งในปี 2546 สถิติการท่องเที่ยวของจังหวัดอำนาจเจริญ มีผู้เยี่ยมชมทั้งสิ้น 140,572 คน จำแนกเป็น นักท่องเที่ยว 99,048 คน ร้อยละ 70.46 และนักท่องเที่ยว 41,524 คน ร้อยละ 29.54 ในจำนวนผู้เยี่ยมชมนี้ จำแนกเป็น ชาวไทย 140,414 คน ร้อยละ 99.89 และชาวต่างประเทศ 158 คน ร้อยละ 0.11

สถิติการพักผ่อนในปี 2546 จังหวัดอำนาจเจริญ มีโรงแรม/รีสอร์ท/เกสต์เฮาส์/บังกะโล ซึ่งเป็นสถานบริการธุรกิจประเภทที่พักแรม 5 แห่ง ห้องพัก 128 ห้อง มีนักท่องเที่ยวที่เข้าพักโรงแรม/รีสอร์ท/เกสต์เฮาส์/บังกะโล รวมทั้งสิ้น 14,032 คน จำแนกเป็น นักท่องเที่ยวชาวไทย 13,941 คน ร้อยละ 99.35 และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 91 คน ร้อยละ 0.65 อัตราการเข้าพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว ร้อยละ 19.25 ระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยว 1.19 วันต่อคน และจำนวนคนพักเฉลี่ยต่อห้อง 1.84 คน (รายละเอียดดังแสดงใน ตารางที่ 4-49)

ตารางที่ 4-49 ข้อมูลการเดินทางของผู้เยี่ยมเยียนจังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2546

รายการข้อมูล	รวมทั้งหมด		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
จำนวนผู้เยี่ยมเยียน ¹	140,414	158	140,572
จำนวนนักท่องเที่ยว	98,890	158	99,048
จำนวนนักท่องเที่ยว	41,524	-	41,524
จำนวนผู้เยี่ยมเยียนจำแนกตามประเภทการเดินทาง	140,414	158	140,572
เครื่องบิน	-	-	-
รถไฟ	-	-	-
รถโดยสารประจำทาง	26,949	-	26,949
รถส่วนตัว	113,465	158	113,623
อื่นๆ	-	-	-
จำนวนนักท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทที่พัก	98,890	158	99,048
โรงแรม/รีสอร์ท/เกสท์เฮาส์/บังกาโล	13,941	91	14,032
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	83,176	67	83,243
ที่พักในอุทยานแห่งชาติ	-	-	-
บ้านพักรับรอง	-	-	-
อื่นๆ ²	1,773	-	1,773
ระยะเวลาทำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว (วัน)	3.41	6.01	3.42
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน (บาท)	154.87	673.98	155.45
นักท่องเที่ยว	173.78	673.98	174.89
นักท่องเที่ยว	109.82	-	109.82
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	63.16	0.64	63.80
นักท่องเที่ยว	58.60	0.64	59.24
นักท่องเที่ยว	4.56	-	4.56
จำนวนครั้งเฉลี่ยของการเดินทางในรอบปี ³ (ครั้ง)	4.36	1.00	4.35
นักท่องเที่ยว	3.78	1.00	3.78
นักท่องเที่ยว	5.73	-	5.73

หมายเหตุ 1 ผู้เยี่ยมเยียน : นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว, นักท่องเที่ยว : ผู้เยี่ยมเยียนที่ค้างคืน, นักท่องเที่ยว : ผู้เยี่ยมเยียนที่ไม่ค้างคืน

2 นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวแต่ละคน อาจเดินทางมากกว่า 1 ครั้งในรอบปี

ที่มา : การสำรวจสถิติการท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี 2546 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2547)

(3) สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2546

สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี ในปี 2546 เมื่อเทียบกับปี 2545 ในภาพรวมดีขึ้น มีผู้เยี่ยมชมเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.52 โดยผู้เยี่ยมชมชาวไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.93 เนื่องจากการจัดประชุม/สัมมนา ของหน่วยงานต่างๆในโรงแรมเพิ่มขึ้น และผู้เยี่ยมชมชาวต่างประเทศ ลดลงร้อยละ 4.00 เนื่องจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (sars) ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศไทยค่อนข้างมากในเดือนเมษายน 2546 ต่อเนื่องจนถึงปลายเดือนพฤศจิกายน 2546

สถานการณ์การพักแรมจังหวัดอุบลราชธานี ในปี 2546 เมื่อเทียบกับปี 2545 ในภาพรวมดีขึ้น มีนักท่องเที่ยวเข้าพักในโรงแรม/รีสอร์ท/เกสต์เฮาส์/บังกะโล เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.96 โดยโรงแรมกลุ่ม 5 เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.81 เนื่องจากโรงแรมกลุ่ม 5 มีโรงแรมเปิดกิจการใหม่ 2 แห่ง นักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.77 และชาวต่างประเทศลดลงร้อยละ 9.74 เนื่องจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (sars) ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศไทยค่อนข้างมากในเดือนเมษายน 2546 ต่อเนื่องจนถึงปลายเดือนพฤศจิกายน 2546

สถิติการพักแรมในปี 2546 จังหวัดอุบลราชธานี มีโรงแรม/รีสอร์ท/เกสต์เฮาส์/บังกะโล ซึ่งเป็นสถานบริการธุรกิจประเภทที่พักแรม 21 แห่ง ห้องพัก 1,677 ห้อง มีนักท่องเที่ยวที่เข้าพักโรงแรม/รีสอร์ท/เกสต์เฮาส์/บังกะโล รวมทั้งสิ้น 333,326 คน จำแนกเป็น นักท่องเที่ยวชาวไทย 318,344 คน ร้อยละ 95.51 และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 14,982 คน ร้อยละ 4.49 อัตราการเข้าพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว ร้อยละ 49.36 ระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยว 1.60 วันต่อคน และจำนวนคนพักเฉลี่ยต่อห้อง 1.76 คน (รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4-50)

ตารางที่ 4-50 ข้อมูลการเดินทางของผู้เยี่ยมชมเขื่อนจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2546

รายการข้อมูล	รวมทั้งหมด		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
จำนวนผู้เยี่ยมชม ¹	1,057,500	46,380	1,103,880
จำนวนนักท่องเที่ยว	882,158	22,565	904,723
จำนวนนักท่องเที่ยว	175,342	23,815	499,157
จำนวนผู้เยี่ยมชมจำแนกตามประเภทการเดินทาง	1,057,500	46,380	1,103,880
เครื่องบิน	56,588	5,143	61,731
รถไฟ	256,064	1,190	257,254
รถโดยสารประจำทาง	201,137	26,814	227,951
รถส่วนตัว	543,711	13,233	556,944
อื่นๆ	-	-	-
จำนวนนักท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทที่พัก	882,158	22,565	904,723
โรงแรม/รีสอร์ท/เกสต์เฮาส์/บังกาโล	318,344	14,982	333,326
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	516,908	4,930	521,838
ที่พักในอุทยานแห่งชาติ	-	-	-
บ้านพักรับรอง	18,393	64	18,457
อื่นๆ ²	28,513	2,589	31,102
ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว (วัน)	3.33	3.34	3.33
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน (บาท)	729.46	1,170.79	748.01
นักท่องเที่ยว	708.77	1,211.67	721.40
นักท่องเที่ยว	833.57	1,132.06	869.27
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	2,228.23	118.28	2,346.51
นักท่องเที่ยว	2,082.07	91.32	2,173.39
นักท่องเที่ยว	146.16	26.96	173.12
จำนวนครั้งเฉลี่ยของการเดินทางในรอบปี ³ (ครั้ง)	5.28	2.24	5.15
นักท่องเที่ยว	5.13	1.76	5.05
นักท่องเที่ยว	6.00	2.69	5.60

หมายเหตุ 1 ผู้เยี่ยมชม : นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว, นักท่องเที่ยว : ผู้เยี่ยมชมที่ค้างคืน, นักท่องเที่ยว : ผู้เยี่ยมชมที่ไม่ค้างคืน

2 ที่พักอื่นๆ ได้แก่ หอพัก วัด และรีสอร์ทที่อยู่บริเวณรอบแหล่งท่องเที่ยวหลัก อำเภอโขงเจียม

3 นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวแต่ละคน อาจเดินทางมากกว่า 1 ครั้งในรอบปี

ที่มา : การสำรวจสถิติการท่องเที่ยว ภายในประเทศ ปี 2546 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2547)

1.2 ความพร้อมด้านการท่องเที่ยว

ความพร้อมด้านการท่องเที่ยวในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ความพร้อมด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ เพื่อรองรับการท่องเที่ยว เช่น การคมนาคมไฟฟ้า น้ำประปา และการติดต่อสื่อสาร โดยแยกตามจังหวัดดังนี้

(1) จังหวัดมุกดาหาร

จังหวัดมุกดาหาร มีถนนในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งได้ขิ้นทะเลียนเป็นทางหลวงชนบท มีจำนวนทั้งสิ้น 73 เส้นทาง นอกจากนี้ยังมีโครงการ/แผนงานที่สำคัญที่จะทำการก่อสร้างมายังจังหวัดมุกดาหาร เช่น โครงการก่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน 4 ช่องจราจร จากจังหวัดตาก-พิษณุโลก-ขอนแก่น และสิ้นสุดที่จังหวัดมุกดาหาร ระยะทางประมาณ 773 กม. ดำเนินการระหว่างปี 2539-2549 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเชื่อมต่อเส้นทางคมนาคมของประเทศเมียนมาร์ตอนล่าง สปป.ลาว กัมพูชา ประเทศจีนตอนใต้ ประเทศไทย และกลุ่มประเทศอินโดจีนเข้าด้วยกัน โดยมีประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง และอีกโครงการที่มีความสำคัญที่จะผลักดันให้จังหวัดมุกดาหารเป็นศูนย์กลางการค้าชายแดน คือ โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 สำหรับเส้นทางคมนาคมทางอากาศนั้น ผู้ที่ใช้บริการต้องเดินทางไปใช้บริการที่จังหวัดใกล้เคียงคือ จังหวัดอุบลราชธานี นครพนมและสกลนคร เนื่องจากจังหวัดมุกดาหารยังไม่มีสนามบินพาณิชย์เปิดให้บริการ

สำนักงานโทรศัพท์ในจังหวัดมุกดาหารมี 15 ชุมสาย จำนวนหมายเลขทั้งหมดในปัจจุบัน 11,534 เลขหมาย เป็นโทรศัพท์ส่วนบุคคลในพื้นที่ 10,456 เลขหมาย และโทรศัพท์สาธารณะในเขตพื้นที่ 1,078 เลขหมาย

การไปรษณีย์โทรเลขมีจำนวนไปรษณีย์โทรเลข มีทุกอำเภอทั้งหมด 7 แห่ง ในด้านสาธารณูปโภคจังหวัดมุกดาหาร มีเขตจำหน่ายน้ำประปาทั้งหมด 6 แห่ง ด้านการไฟฟ้า สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดมุกดาหารได้ดำเนินการติดตั้งไฟฟ้าให้สามารถใช้ได้อย่างทั่วถึงทั้งจังหวัด และมีการใช้กระแสไฟฟ้าภายในจังหวัด 90,718,012.80 ล้านยูนิต

(2) จังหวัดอำนาจเจริญ

จังหวัดอำนาจเจริญมีถนนที่ก่อสร้างแล้วเสร็จที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท สำนักงานโยธาธิการ และองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้งสิ้น 983.373 กม.

ในจังหวัดอำนาจเจริญมีจำนวนการใช้กระแสไฟฟ้า 70,515 กิโลวัตต์ ส่วนการใช้น้ำประปามีหน่วยบริการ 3 แห่ง คือ ประปาอำนาจเจริญ บ้านอำนาจและบ้านปลี๊ก มีปริมาณการใช้น้ำ 610,428 ลบ.ม. การใช้โทรศัพท์ของจังหวัดอำนาจเจริญ มีจำนวนหมายเลขโทรศัพท์ทั้งสิ้น 5,376 เลขหมาย เป็นเลขหมายที่มีผู้เช่าเลขหมาย 4,068 เลขหมาย และเป็นโทรศัพท์สาธารณะ 1,308 เลขหมาย

(3) จังหวัดอุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานี เป็นเมืองศูนย์กลางการคมนาคมมาตั้งแต่อดีตโดยเฉพาะศูนย์กลางการคมนาคมทางน้ำติดต่อกับลุ่มแม่น้ำโขง และลุ่มแม่น้ำมูล อำเภอบ้านไผ่ผู้ถนนมิตรภาพปัจจุบันผลของการพัฒนาทำให้จังหวัดอุบลราชธานีแม้จะเป็นจังหวัดชายแดนก็เป็นศูนย์กลางการคมนาคมหลายรูปแบบ ได้แก่

1. ทางรถยนต์ การคมนาคมขนส่งทางรถยนต์สามารถใช้เส้นทางโดยทางหลวงแผ่นดินทางหลวงจังหวัดและถนนท้องถิ่น เป็นเส้นทางติดต่อภายในจังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดใกล้เคียงจนถึงกรุงเทพมหานครได้อย่างสะดวกสบาย มีรถยนต์โดยสารประจำทางของบริษัทขนส่งจำกัดและบริษัทเอกชนอีกหลายบริษัทให้บริการ โดยมีระยะทางจากกรุงเทพมหานครถึงจังหวัดอุบลราชธานี ประมาณ 630 กิโลเมตร

(1) ทางถนนภายในเขตจังหวัด เป็นถนนมาตรฐานในเมืองและชนบทกว่า 2,203 กิโลเมตร และมีถนนเชื่อมต่อจังหวัดใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้าน ดังนี้

1) ถนนสายเอเชีย A 14 ที่เริ่มจากจังหวัดตาก ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 หมายเลข 23 สู่อำเภออุบลราชธานีและหมายเลข 217 จากจังหวัดอุบลราชธานี ถึงช่องเม็ก ทางสายนี้เชื่อมต่อกับเส้นทางสู่นคร โขจิมินห์ และกรุงเทพมหานคร

2) ถนนหมายเลข 24 เป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างอำเภอโขงชัย จังหวัดนครราชสีมา ถึงอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ปัจจุบันใช้เป็นเส้นทางติดต่อกรุงเทพมหานครที่สั้นที่สุด ระยะทางน้อยกว่า 630 กิโลเมตร

3) เส้นทางกู่ขนานทางรถไฟ หมายเลข 226 เชื่อมจังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดนครราชสีมา สู่อำเภอเมืองกรุงเทพมหานคร

4) เส้นทางเลาะเลียบริมแม่น้ำมูลจากจังหวัดอุบลราชธานี ถึงจังหวัดศรีสะเกษ ถึงอำเภอสตึก ถึงอำเภอชุมพวง ถึงอำเภอพิมาย ถึงตลาดแค ถึงจังหวัดนครราชสีมา ถึงกรุงเทพฯ

5) เส้นทางทุ่งกุลารั้วด้วยทางหลวงหมายเลข 23 สู่อำเภอโขงสรวง ต่อด้วยทางหลวงหมายเลข 202 ถึงบ้านวัด เข้านอนมิตรภาพสู่อำเภอกรุงเทพฯ

(2) ทางรถไฟ เส้นทางรถไฟจากกรุงเทพฯ ถึงจังหวัดอุบลราชธานี มีระยะทางประมาณ 575 กิโลเมตร ผ่านจังหวัดสระบุรี นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และผ่านสถานีย่อยขบวนหลาย ห้าขบวน สูง สุดเส้นทางที่อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

(3) ทางน้ำ เส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำมูล ไหลผ่านเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี อำเภอเมือง อำเภอวารินชำราบ อำเภอพิบูลมังสาหาร นอกจากนี้ยังมีแม่น้ำโขงที่ไหลผ่านอำเภอเขมราฐ อำเภอศรีเมืองใหม่ และอำเภอโขงเจียม เส้นทางคมนาคมทางน้ำในปัจจุบันไม่เป็นที่นิยมมากนัก ส่วนใหญ่จะเป็นราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอที่แม่น้ำไหลผ่านใช้เป็นเส้นทางคมนาคม

(4) ทางอากาศ ปัจจุบันมีสนามบินพาณิชย์ (สนามบินนานาชาติ) จำนวน 1 แห่ง ให้บริการขนส่งผู้โดยสารและสินค้าโดยบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จัดเที่ยวบินบริการระหว่างอุบลราชธานี-กรุงเทพฯ

จังหวัดอุบลราชธานีมีกิจการประปาทั้งหมด 32 แห่ง ประกอบด้วยการประปาส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงานประปาเขต 8 อุบลราชธานี จำนวน 10 แห่ง เทศบาล จำนวน 11 แห่ง องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 10 แห่ง การประปาส่วนภูมิภาคสามารถผลิตน้ำประปาได้ 14,030,227 ลูกบาศก์เมตร โดยมีจำนวนผู้ใช้รวมทั้งสิ้น 38,339 ราย จังหวัดอุบลราชธานีมีจำนวนหมู่บ้านที่มีน้ำประปาใช้ 1,034 หมู่บ้าน

สำนักงานไฟฟ้าส่วนภูมิภาครับซื้อกำลังไฟฟ้าฝ่ายผลิต 2 แห่ง คือ

1. สถานีจ่ายไฟฟ้าย่อยบ้านก้านเหลือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี เฉลี่ยเดือนละ 1.5 ล้านยูนิิต
2. สถานีจ่ายไฟฟ้าย่อยเขื่อนสิรินธร เฉลี่ยเดือนละ 1.5 ล้านยูนิิต

จังหวัดอุบลราชธานีมีไฟฟ้าใช้กระจายเกือบทุกหมู่บ้านในเขตจังหวัด ซึ่งใน ปี 2544 มีร้อยละ 99.9 ของหมู่บ้านทั้งหมดและครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ประมาณ ร้อยละ 96.9 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดที่อยู่นอกเขตเทศบาล

จังหวัดอุบลราชธานี มีชุมสายโทรศัพท์ 83 แห่ง มีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ทั้งสิ้น 39,642 เลขหมาย โดยประเภทผู้เช่าส่วนใหญ่ 35,642 เลขหมาย แยกเป็นบ้านพักอาศัย 27,166 เลขหมาย ธุรกิจต่างๆ 4,215 เลขหมาย สาธารณะ 1,729 เลขหมาย ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ 1,961 เลขหมาย และ ท.ศ.ท. 469 เลขหมาย

การไปรษณีย์โทรเลข มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขเปิดบริการ 22 แห่ง ให้บริการด้านการสื่อสารไปรษณีย์โทรคมนาคมในประเทศและต่างประเทศ

จากการเปรียบเทียบความพร้อมด้านการท่องเที่ยวของทั้ง 3 จังหวัด จะเห็นได้ว่า จังหวัดอุบลราชธานี มีความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยวมากที่สุด ทั้งด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ รองลงมาคือจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนา และจังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งยังขาดความพร้อมด้านต่างๆอีกมาก ดังนั้นทางจังหวัดทั้ง 3 ในพื้นที่วิจัยจึงมีนโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

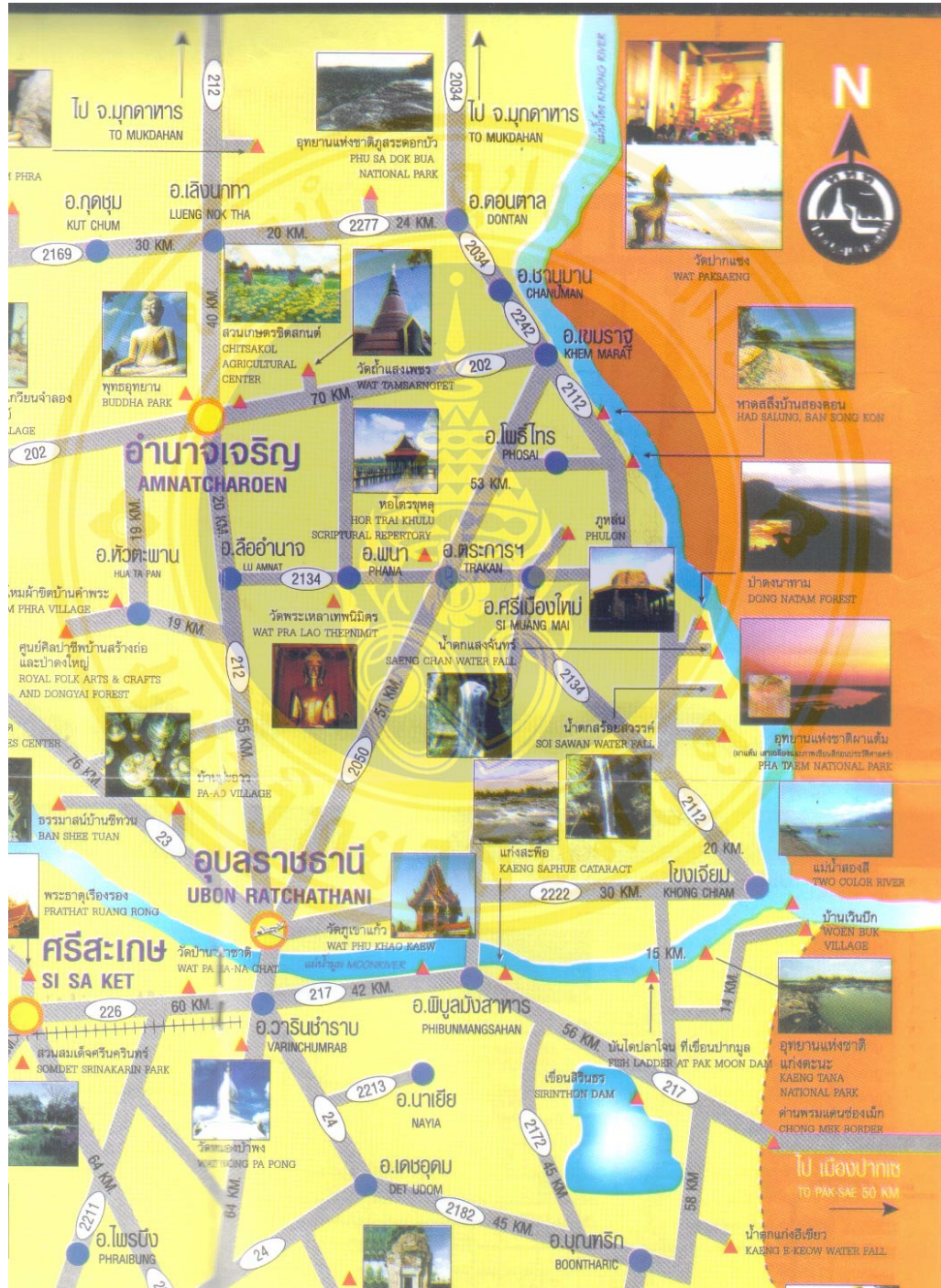
1.3 การท่องเที่ยวในปัจจุบันของพื้นที่วิจัย

ปัจจุบันการท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัยอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 (อุบลราชธานี, ยโสธร, ศรีสะเกษ, อำนาจเจริญ) และสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 4 (นครพนม, มุกดาหาร, สกลนคร) จึงทำให้แผนการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่แตกต่างกัน โดยในแต่ละจังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ดังแสดงในภาพที่ 4-8 ถึง ภาพที่ 4-10

แผนการท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยวในปัจจุบันของพื้นที่วิจัย เป็นการแบ่งความรับผิดชอบของสำนักงาน ททท. ทั้ง 2 เขต ดังแสดงในภาพที่ 4-11 จะเห็นว่า การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในแผนที่ท่องเที่ยวในปัจจุบันของพื้นที่วิจัย ไม่ได้มีการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง มีเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในความรับผิดชอบของ สำนักงาน ททท.แต่ละเขตเท่านั้น

แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัยในปัจจุบัน ดังแสดงในตารางที่ 4-51

ภาพที่ 4-11 แผนที่ท่องเที่ยวในปัจจุบันของพื้นที่วิจัย

ที่มา : คู่มือท่องเที่ยว ขโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี (2545)

ตารางที่ 4-51 รายชื่อแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย

ลำดับ	ชื่อแหล่ง	ตำบล	อำเภอ	ประเภทแหล่งท่องเที่ยว	อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ									
					ชมรมชาติ	ประวัติศาสตร์	วัฒนธรรม	วัด/ศาสนสถาน	การศึกษา	กีฬา/สันทนาการ	อื่นๆ			
1	วัดศรีมงคลใต้	มุกดาหาร	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร		X			X					
2	ศาลเจ้าพ่อท้าวเมือง	มุกดาหาร	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร		X			X					
3	ศาลเจ้าแม่สองนางพี่น้อง	มุกดาหาร	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร จังหวัด		X			X					
4	จุดผ่านแดน ไทยลาว	มุกดาหาร	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร			X		X					
5	วัดศรีบุญเรือง (พระพุทธริ่งห่อทอง)	มุกดาหาร	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร		X			X					
6	ศาลหลักเมือง	มุกดาหาร	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร		X			X					
7	หอแก้วมุกดาหารเฉลิมพระเกียรติ กาญจนาภิเษก	มุกดาหาร	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร				X		X				
8	ประเพณีร่วมเผ่าไทยมุกดาหาร มะขามหวานชาวยอง	มุกดาหาร	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร			X			X				
9	ประเพณีแข่งเรือออกพรรษา	มุกดาหาร	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร			X			X				
10	ตลาดสินค้าอินโด้จีน	มุกดาหาร	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร			X			X				
11	สะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2	บางทรายใหญ่	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร				X		X				
12	หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ	นาสีนวน	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร				X		X				
13	อุทยานแห่งชาติมุกดาหาร (ภูผาเทิบ)	นาสีนวน	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร	X					X				
14	เส้นทางศึกษาธรรมชาติภูผาเทิบ	นาสีนวน	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร	X					X				
15	ภูมโนรมย์	นาสีนวน	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร			X			X				
16	ภูถ้ำพระ	นาสีนวน	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร	X					X				

ตารางที่ 4-51 รายชื่อแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อแหล่ง	ตำบล	อำเภอ	ประเภทแหล่งท่องเที่ยว	อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ									
					ชมรมชาติ	ประวัติศาสตร์/ศาสนา	วัฒนธรรม	นันทนาการ/สวน	เกษตร/สวน	กรมโยธา	เทศบาล/อปท.	กรมการปกครอง	กรมโยธา	
35	หาดทรายสูง	นางแว	เขมราฐ	อุทยาน	X				X					
36	ภูซ้อก่อ	นางแว	เขมราฐ	อุทยาน	X				X					
37	วัดพระโต	พะลาน	นาด	อุทยาน		X			X					
38	ภูถ้ำทอง	พะลาน	นาด	อุทยาน	X				X					
39	วัดปากแซง	พะลาน	นาด	อุทยาน		X			X					
40	หาดปากแซง	พะลาน	นาด	อุทยาน	X				X					
41	ปากห้วยท่า	พะลาน	นาด	อุทยาน	X				X					
42	วัดโพธิ์	สองคอน	โพธิ์ไทร	อุทยาน		X			X					
43	วัดอุมง	สองคอน	โพธิ์ไทร	อุทยาน		X			X					
44	หาดสลึง	สองคอน	โพธิ์ไทร	อุทยาน	X				X					
45	วัดกุเขเงิน	สองคอน	โพธิ์ไทร	อุทยาน		X			X					
46	วัดกุเขทอง	สองคอน	โพธิ์ไทร	อุทยาน		X			X					
47	วัดรังแก้ว	สองคอน	โพธิ์ไทร	อุทยาน		X			X					
48	วัดภูหม้อล้อม	สองคอน	โพธิ์ไทร	อุทยาน		X			X					
49	ปากบ่อง	สองคอน	โพธิ์ไทร	อุทยาน	X				X					
50	เสาดเสียงใหญ่	ตำโรง	โพธิ์ไทร	อุทยาน	X								X	
51	ภูสมุข	ตำโรง	โพธิ์ไทร	อุทยาน	X								X	
52	น้ำตกเขাইใหญ่	ตำโรง	โพธิ์ไทร	อุทยาน	X				X					

ตารางที่ 4-51 รายชื่อแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อแหล่ง	ตำบล	อำเภอ	ประเภทแหล่งท่องเที่ยว				อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ														
				ธรรมชาติ	ประวัติศาสตร์/ศาสนา	วัฒนธรรม	นันทนาการ	แหล่งเรียนรู้/ศูนย์	อน/อบ/ต.อ.	กรมโยธา	เทศบาล/อปท.	กรมการปกครอง	กรมการเกษตร	กรมการช่าง								
53	แก่งคันย่า	เหล่างาม	โพธิ์โพธิ์	อุทยานแห่งชาติ	X					X												
54	สามพันโบก	เหล่างาม	โพธิ์โพธิ์	อุทยานแห่งชาติ	X					X												
55	ถ้ำผาแดง แก่งแสนซัง	เหล่างาม	โพธิ์โพธิ์	อุทยานแห่งชาติ	X					X												
56	วัดสวนหินผางามคอย	หนามแท่ง	ศรีเมืองใหม่	อุทยานแห่งชาติ	X					X												
57	วนอุทยานน้ำตกผาทอง	หนามแท่ง	ศรีเมืองใหม่	อุทยานแห่งชาติ	X					X												X
58	ภูหลังสอง	หนามแท่ง	ศรีเมืองใหม่	อุทยานแห่งชาติ	X					X												
59	น้ำตกโปกรเรือ	หนามแท่ง	ศรีเมืองใหม่	อุทยานแห่งชาติ	X					X												
60	ผาขาม	ห้วยไผ่	โขงเจียม	อุทยานแห่งชาติ				X														X
61	ผาแต้ม	ห้วยไผ่	โขงเจียม	อุทยานแห่งชาติ				X														X
62	ผาหมอนน้อยและผาหมอน	ห้วยไผ่	โขงเจียม	อุทยานแห่งชาติ				X														X
63	เสาเฉลียง	ห้วยไผ่	โขงเจียม	อุทยานแห่งชาติ	X																	X
64	คอกหิน	ห้วยไผ่	โขงเจียม	อุทยานแห่งชาติ	X																	X
65	ลานผาแต้ม	ห้วยไผ่	โขงเจียม	อุทยานแห่งชาติ	X																	X
66	น้ำตกตาดโตน	ห้วยไผ่	โขงเจียม	อุทยานแห่งชาติ	X										X							
67	อุทยานแห่งชาติผาแต้ม	ห้วยไผ่	โขงเจียม	อุทยานแห่งชาติ	X																	
68	ถ้ำมิดถ้ำป่าภูหิรัญ	นาโพธิ์กลาง	โขงเจียม	อุทยานแห่งชาติ	X																	X
69	น้ำตกสร้อยสวรรค์	นาโพธิ์กลาง	โขงเจียม	อุทยานแห่งชาติ	X																	X
70	น้ำตกทุ่งนางเมือง	นาโพธิ์กลาง	โขงเจียม	อุทยานแห่งชาติ	X																	X

ตารางที่ 4-51 รายชื่อแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อแหล่ง	ตำบล	อำเภอ	อุทยานแห่งชาติ	ประเภทแหล่งท่องเที่ยว				อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ							
					ธรรมชาติ	ประวัติศาสตร์/สถาน	วัฒนธรรม	นันทนาการ/พักผ่อน	อน/อน/อน	การศึกษา	กีฬา/นันทนาการ/สุขภาพ	เกษตรกรรม	การแพทย์	อื่นๆ		
71	น้ำตกแสงจันทร์	นาโพธิ์กลาง	โขงเจียม	อุบลราชธานี	X				X							
72	ลานดอกไม้	นาโพธิ์กลาง	โขงเจียม	อุบลราชธานี	X								X			
73	ป่าดงนาทาม	นาโพธิ์กลาง	โขงเจียม	อุบลราชธานี	X								X			
74	สวนสาธารณะดอนหินตั้ง	โขงเจียม	โขงเจียม	อุบลราชธานี				X								
75	ตลาดเช้าโขงเจียม	โขงเจียม	โขงเจียม	อุบลราชธานี				X								
76	บ้านท่าปกริมแม่น้ำโขง	โขงเจียม	โขงเจียม	อุบลราชธานี	X							X				
77	คอนด่านปากมูล	โขงเจียม	โขงเจียม	อุบลราชธานี	X							X				
78	กลุ่มแม่บ้านทอผ้าตำบลบ้านกุ่ม	โขงเจียม	โขงเจียม	อุบลราชธานี				X								
79	แม่น้ำสองสี	โขงเจียม	โขงเจียม	อุบลราชธานี	X											
80	ถ้ำหวดหินงูซึก	โขงเจียม	โขงเจียม	อุบลราชธานี	X									X		
81	วัดถ้ำหวดสวรรค์	โขงเจียม	โขงเจียม	อุบลราชธานี				X								X

ที่มา : ทำเนียบแหล่งท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2543)

APPENDIX C

Tour based information of the research areas, tour based information of the neighboring countries and Procedures for crossing border to neighboring countries

1. ข้อมูลพื้นฐานด้านทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและระเบียบวิธีการผ่านแดน

ข้อมูลพื้นฐานด้านทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในประเทศ การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและระเบียบวิธีการผ่านแดน ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยว ข้อมูลการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมมรกต และระเบียบวิธีผ่านแดนไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยการทบทวนจากงานวิจัยที่เคยได้ทำการศึกษามาแล้ว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ข้อมูลการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว

สามเหลี่ยมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว อีสานตอนล่าง-ภาคเหนือกัมพูชาและภาคใต้ของลาวจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่สุดในการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยมีประเทศไทยเป็นผู้นำ และเป็นนโยบายที่รัฐบาลควรที่จะเร่งสร้างให้เป็นรูปธรรม การพัฒนาอีสานตอนล่าง ภาคเหนือของกัมพูชา และภาคใต้ของลาว หากมีการจัดการการท่องเที่ยวโดยการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวของทั้ง 3 ประเทศ จะเป็นการเสริมให้ศักยภาพโปรแกรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย เป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนในภาคอีสานตอนล่างอีกด้วย ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวของภาคเหนือของกัมพูชาและภาคใต้ของลาว มีดังนี้

ภาคเหนือของกัมพูชามีแหล่งท่องเที่ยว นครวัด นครธม ซึ่งเป็นสิ่งมหัศจรรย์ 1 ใน 7 ของโลก และร่องรอยประวัติศาสตร์ อารยธรรมขอมมากมาย ที่ครอบคลุมตั้งแต่ เขตศรีโสภณ อูครมีชัย เขาพระวิหาร และอีสานตอนล่างของไทย ตั้งแต่จังหวัดนครราชสีมา ถึงจังหวัดอุบลราชธานี และแขวงจำปาสัก ในประเทศลาว โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองนคร ในเขตเสียมเรียบ รัฐบาลควรจะประชาสัมพันธ์ในลักษณะเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ให้เป็นเส้นทางตามรอยอารยธรรมขอม โดยมีจังหวัดสุรินทร์เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงร่องรอยทางประวัติศาสตร์นี้

นอกจากนครวัด นครธม ภาคเหนือของกัมพูชา ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นสังคมนาฬาร โบราณ ที่ยังคงอยู่กับวัฒนธรรมแม่น้ำโขง ในเขตสตริงเตร็ง ซึ่งเป็นจุดที่แม่น้ำโขงไหลผ่านจุดตัดระหว่างชายแดน ลาว-กัมพูชา เขตรัตนคีรี และเขตมณฑลคีรี จะเป็นที่อยู่อาศัยของสังคมนาฬาร

เผ่าโบราณ แม้ปัจจุบันจะไม่มีเส้นทางคมนาคมที่เข้าไปถึง แต่สามารถพัฒนาโดยใช้ความระมัดระวังเพื่อไม่ให้วัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมของสังคมเผ่าโบราณ ได้รับผลกระทบจากการพัฒนา และเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้และความเข้าใจในคุณค่าจากการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและวิถีชีวิต ของชนเผ่าโบราณ

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในเขตภาคใต้ของประเทศลาว ซึ่งอยู่ในแขวง จำปาสัก เซกอง อัดปือ ได้แก่ น้ำตกคอนพะเพ็ง น้ำตกหลี่ผี เป็นน้ำตกที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียหรือที่เรียกกันว่า “ไฉเอียงแห่งเอเชีย” นอกจากนี้ยังมีน้ำตกที่สวยงามอีกมากมาย เช่น น้ำตกตาดเกาะ ตาดฟาน ฯลฯ แหล่งเพาะปลูกกาแฟที่ใหญ่เป็นอันดับสองของโลก ปลาโลมาอิรวดีหรือปลาโลมาน้ำจืด ที่มีอยู่เป็นหนึ่งแห่งในสองแห่งของโลก พบได้ในบริเวณเวินคาม ซึ่งเป็นจุดตัดของแม่น้ำโขงที่ไหลผ่านจากแขวงจำปาสัก ข้ามพรมแดนกัมพูชา บริเวณเขตสะตริงตริง แขวงอัดปือ บริเวณชายแดนประเทศเวียดนาม และเขตรัตนคีรีของกัมพูชา ซึ่งเป็นบริเวณที่สังคมเผ่าโบราณอาศัยอยู่

จากศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณสามเหลี่ยมมรกต ส่งผลให้ภาคอีสานตอนล่างภาคเหนือของกัมพูชา และภาคใต้ของลาว มีการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว อันจะนำไปสู่รายได้และกำลังซื้อของนักท่องเที่ยวในบริเวณสามเหลี่ยมมรกต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทย เนื่องจากไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้

ข้อมูลท่องเที่ยว

1. เส้นทางแม่น้ำโขงในพื้นที่ศึกษาและพื้นที่ใกล้เคียง

(1) แม่น้ำโขงตอนล่างนครพนม

ลักษณะทางกายภาพใกล้เคียงกันกับช่วงที่ผ่านมา โดยช่วงนี้แม่น้ำโขงไหลผ่านเมืองสำคัญคือ นครพนมของไทยกับท่าแขกของ สปป.ลาว ซึ่งบริเวณท่าแขกหากมองจากฝั่งไทยจะพบที่ราบสูงและเมืองท่าแขกที่สวยงามตามธรรมชาติ บริเวณฝั่งลาวช่วงนี้จะมีการก่อสร้างเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำเทิน 2 บริเวณตอนหน้าของที่ราบสูงนาไก ซึ่งจะผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อขายให้ประเทศไทย ซึ่งเมื่อพัฒนาแล้วอาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มเติมจากเดิม เนื่องจากบริเวณอ่างเก็บน้ำและลำน้ำสาขามีภูมิทัศน์ที่สวยงาม

(2) แม่น้ำโขงตอนล่างช่วงมุกดาหาร

แม่น้ำโขงช่วงนี้ผ่านเมืองสำคัญได้แก่ มุกดาหารและสะหวันนะเขตของ สปป.ลาว สภาพทั่วไปของลำน้ำและสองฝั่ง มีลักษณะเป็นป่าเสื่อมโทรม นาข้าว ชุมชนและพื้นที่เกาะและหนองน้ำบางตอนเช่นเดียวกันกับช่วงที่ผ่านมา

(3) แม่น้ำโขงตอนล่างช่วงอำเภอโขงเจียม

บริเวณนี้เป็นพรมแดนระหว่างไทยกับ สปป.ลาว นับจากอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งแม่น้ำมูลของไทยไหลลงสู่แม่น้ำโขงเกิดเป็นแม่น้ำสองสี ในเขตอำเภอเขมราฐ ช่วงแม่น้ำโขงตอนนี้มีลักษณะการใช้ที่ดินผสมระหว่างป่าไม้ ผาหิน ป่าผสม นาข้าวและชุมชนสองฝั่ง เป็นระยะๆบางตอนเป็นพื้นที่เกาะและหนองน้ำ

(4) เป็นช่วงที่แม่น้ำโขงไหลผ่านแก่งที่ใหญ่ที่สุด ทำให้เกิดน้ำตกธรรมชาติบนลำน้ำที่เรียกว่าคอนพะเพ็ง ช่วงที่กว้างที่สุดของแม่น้ำโขงบริเวณนี้ 7 กม. มีลักษณะคล้ายนิ้วมือแต่มีลักษณะแตกต่างกับบริเวณปากแม่น้ำ ชุมชนลาวทางใต้ซึ่งเป็นบริเวณที่แม่น้ำโขงไหลผ่านเรียกว่าคอนสะหง มีลักษณะเป็นเกาะใหญ่น้อยและชุมชนริมแม่น้ำ มีเมืองใหญ่อยู่ที่ปากเซในแขวงจำปาสัก บริเวณกิโลเมตรที่ 719 ที่คอนสะหง ซึ่งเป็นช่วงที่แก่งหนึ่งใกล้คอนพะเพ็ง

แม่น้ำโขงช่วงเลยแก่งหลี่ผีหรือคอนพะเพ็งลงมา จะเข้าพรมแดนลาว-กัมพูชา บริเวณนี้มีระบบนิเวศที่น่าสนใจ คือระบบนิเวศของปลาช่อนหรือปลาโลมาน้ำจืด ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับปลาโลมาน้ำเค็ม การอาศัยของปลาโลมาน้ำจืดมีความชุกชุม โดยมีการพึ่งพากับระบบนิเวศของนกมีปลาโลมาน้ำจืด ความชุกชุมของปลาโลมาทำให้น้ำแก่งหลี่ผีนี้สันนิษฐานว่า เกิดจากคุณภาพน้ำที่ดีกว่าช่วงอื่นๆ เพราะน้ำกระตบอย่างรุนแรงกับแก่ง ทำให้เกิดฟองอากาศจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม การสัญจรทางน้ำระหว่างตอนเหนือแก่งหลี่ผีกับตอนใต้แก่งไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากเป็นแก่งขนาดใหญ่ อันมีผลต่อระดับน้ำทำให้น้ำระหว่างปากเซกับพนมเปญด้วย รวมทั้งผลที่เกิดจากตลิ่งพังและการตกตะกอนในร่องน้ำ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการเดินเรือ

1.2 โครงการท่องเที่ยวเชื่อมโยง ไทย ลาว กัมพูชา

การจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย มีการจัดการแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ทั้งที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของ กรมศิลปากร กรมป่าไม้ กรมการปกครอง เช่น อุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร ในส่วนของประเทศ สปป.ลาว มีกระทรวงวัฒนธรรมเป็นผู้รับผิดชอบด้านโบราณสถานวัตถุ และมีการประกาศเขตอนุรักษ์ป่าไม้และสิ่งแวดล้อม ประกาศเป็นป่าอนุรักษ์แห่งชาติ โดยมีจุดประสงค์เพื่ออนุรักษ์ป่าไม้และสงวนรักษาไว้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ส่วนของประเทศกัมพูชาได้มีกองทุนต่างๆ เช่น UNESCO ได้เข้าไปจัดการวางแผนในบางพื้นที่ เช่นมรดกโลก นครวัด นครธม และรัฐได้ประกาศเขตอุทยานแห่งชาติ พื้นที่สงวน พื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตสงวนรักษาวัฒนธรรม เป็นจำนวน 23 แห่ง มีเนื้อที่ 3.4 ล้านเฮกแตร์

แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ต่อเนื่องทั้ง 3 ประเทศ มีความหลากหลายและมีลักษณะกระจายตัวอยู่ในพื้นที่

(1) พื้นที่ในเขตประเทศไทยเป็นแหล่งวัฒนธรรมและโบราณสถาน สมัยขอมและใกล้เคียง เป็นส่วนใหญ่ พื้นที่ชายแดนแม้ว่ามีสภาพทางธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติอยู่บ้าง แต่ยังคงขาดความโดดเด่น ยกเว้นจังหวัดอุบลราชธานี

(2) พื้นที่ในเขตประเทศ สปป.ลาว มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่ผสมผสานกับแหล่งวัฒนธรรมเป็นส่วนใหญ่ โดยมีแหล่งโบราณสถานเพียงเล็กน้อย ในเขต สปป.ลาว คาดว่าจะมีแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นหากมีการศึกษาสำรวจและพัฒนาเส้นทางคมนาคมเพียงพอ

(3) พื้นที่ในเขตประเทศกัมพูชา ความเด่นอยู่ที่ปราสาทนครวัดและกลุ่มโบราณสถานในเสียมราฐ โดยมีเส้นทางและทิศทางการกระจายออกสู่ประเทศไทย และสปป.ลาว ฟังตะวันตกแม่น้ำโขง แหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่นๆไม่ปรากฏชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณตอนเหนือติดเขตประเทศไทยและรัตนคีรี-มันโคคีรี เนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวกและยังขาดความปลอดภัย จากการสำรวจพื้นที่ศึกษา สรุปว่า มีลักษณะแหล่งท่องเที่ยวแบบธรรมชาติและผสมผสานในวัฒนธรรมชนเผ่า

แนวทางการเชื่อมโยง ไทย-สปป.ลาว-กัมพูชา ด้านทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว มีดังนี้

1) ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

การแบ่งประเภททรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษาขึ้นต้น ซึ่งให้เห็นถึงความเด่นของทรัพยากรในพื้นที่ เพื่อการจำแนกความเชื่อมโยงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น สามารถแบ่งได้ 5 กลุ่ม

(1) กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรม โบราณคดี ประวัติศาสตร์ เช่น แหล่งท่องเที่ยวปราสาทหิน อารยธรรมขอม พิพิธภัณฑสถานโบราณวัตถุ ส่วนมากครอบคลุมพื้นที่จังหวัดภาคอีสานตอนล่างของไทย แขวงจำปาสักของ สปป.ลาว และกระจายตัวทางตอนเหนือและตะวันออกของโตนเลสาบ (Tonle Sap) ของกัมพูชาเป็นกลุ่มใหญ่

(2) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวแม่น้ำโขง มีขอบเขตตั้งแต่โขงเจียมมาทางใต้ตามลำแม่น้ำโขงถึงจังหวัดกระเจะ (Kra Tie) ของกัมพูชา ประกอบด้วย เกาะแก่งจำนวนมาก กลุ่มนี้อยู่ทางตอนเหนือจรดใต้ของพื้นที่ศึกษา มีความยาวตามลำน้ำโขงซึ่งประกอบด้วยจังหวัดอุบลราชธานีของไทย แขวงจำปาสักของ สปป.ลาว จังหวัดสตริงเตรัง (Stung Treng) กระเจะ (Kra Tie) ของกัมพูชา

(3) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ป่าหรือพื้นที่ป่าเขาหรือพื้นที่ความหลากหลายทางชีวภาพพื้นที่สูงซึ่งมีขอบเขตพื้นที่ติดชายแดนเวียดนาม ประกอบด้วย ที่ราบสูงโบลเวน แหล่งแร่ อัญมณี ป่าเขา น้ำตก และชนเผ่า กลุ่มนี้อยู่ทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ศึกษา ประกอบด้วยแขวง

สาละวัน เซกอง อัดตปือ ปากเซ จำปาสัก ซึ่งอยู่ในกลุ่มที่ราบสูงโบโลเวนของ สปป. ลาว และ บางส่วนทางทิศเหนือของจังหวัดสตริงเตร็ง (Stung Treng) ที่จรดแขวงอัดตปือ (Attapeu) ของ สปป.ลาว ของกัมพูชาในจังหวัดรัตนคีรี มั่น โดคีรี (Rattanakiri, Mondokiri) และบางส่วนของทิศ ตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดกระแจะ (Kra Tie) ตอนเหนือของเสียมราฐ และพระวิหาร (Preah Vihear) ตอนเหนือของจังหวัดกำปงธม (Kampong Thom) ที่เชื่อมต่อเสียมราฐ พระวิหาร และ ทางตอนเหนือของจังหวัดพระตะบองติดชายแดนไทย

(4) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวทะเลสาบ โตนเลสาบ (Tonle Sap) กัมพูชาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ธรรมชาติ เป็นพื้นที่อนุรักษ์ระบบนิเวศ พื้นที่ชุ่มน้ำ ผสมผสานกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม วิถี ชีวิต ชุมชนชาวประมง

(5) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตชุมชน ศาสนามีความต่อเนื่องเชื่อมโยงทั้ง ทางด้านศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตกระจายตัวอยู่ทั่วไปในพื้นที่

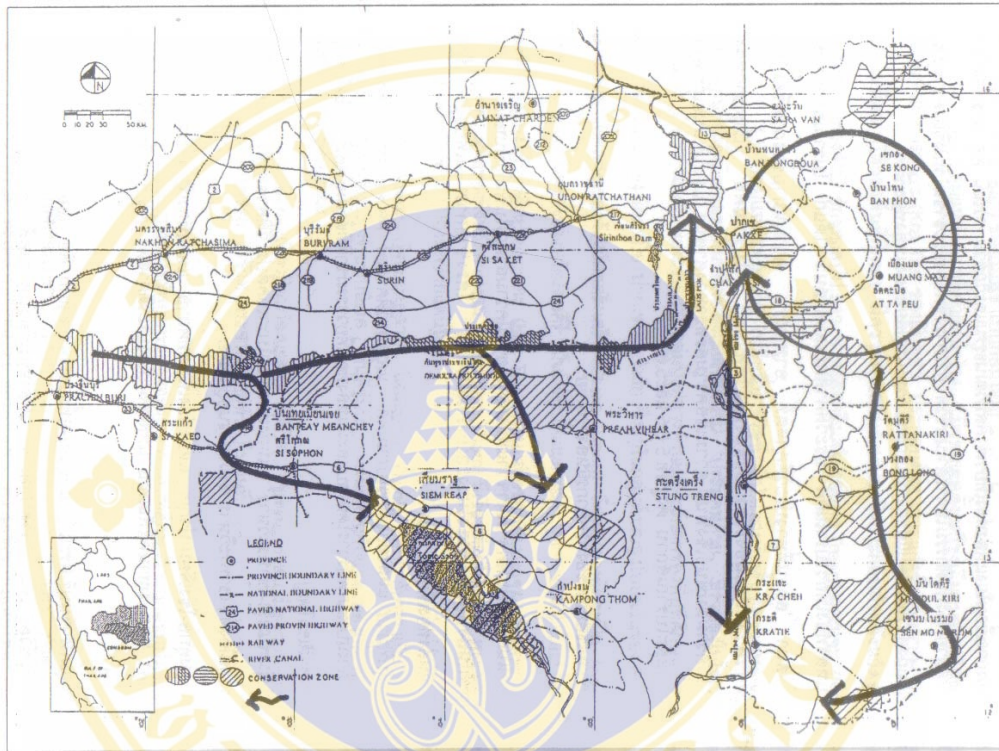
2) ความเชื่อมโยงของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษาจำแนกตามประเภทของแหล่ง ท่องเที่ยวเป็นหลัก ดังนี้

(1) แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำโขงและลำน้ำ ป่าที่สูง น้ำตก-แก่ง ความ หลากหลายทางชีวภาพ ทะเลสาบแม่น้ำ และแหล่งแร่ ความเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติใน พื้นที่ศึกษานี้ คือ การเชื่อมต่อของพื้นที่เป็นการเชื่อมต่อของแหล่งอาศัยระบบนิเวศและการจัดการ ร่วมกันในทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังแสดงในภาพที่ 4-12

(2) แหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต ได้แก่ เทศกาลและประเพณี สถาปัตยกรรม ของ จังหวัด วิถีชีวิตชุมชน ตลาดการค้าชายแดน วัฒนธรรมการเกษตรกรรม ทรัพยากรแร่ ซึ่งได้ให้ ความหมายของการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิต กรณีนี้ คือ การเชื่อมโยง วิถีชีวิต ความคล้ายคลึงพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต การดำรงชีพของประชาชน ที่บ่งชี้ถึงความเป็น เอกลักษณะ รวมถึงความเหมือนและความต่าง การแปรเปลี่ยนของแหล่งท่องเที่ยว

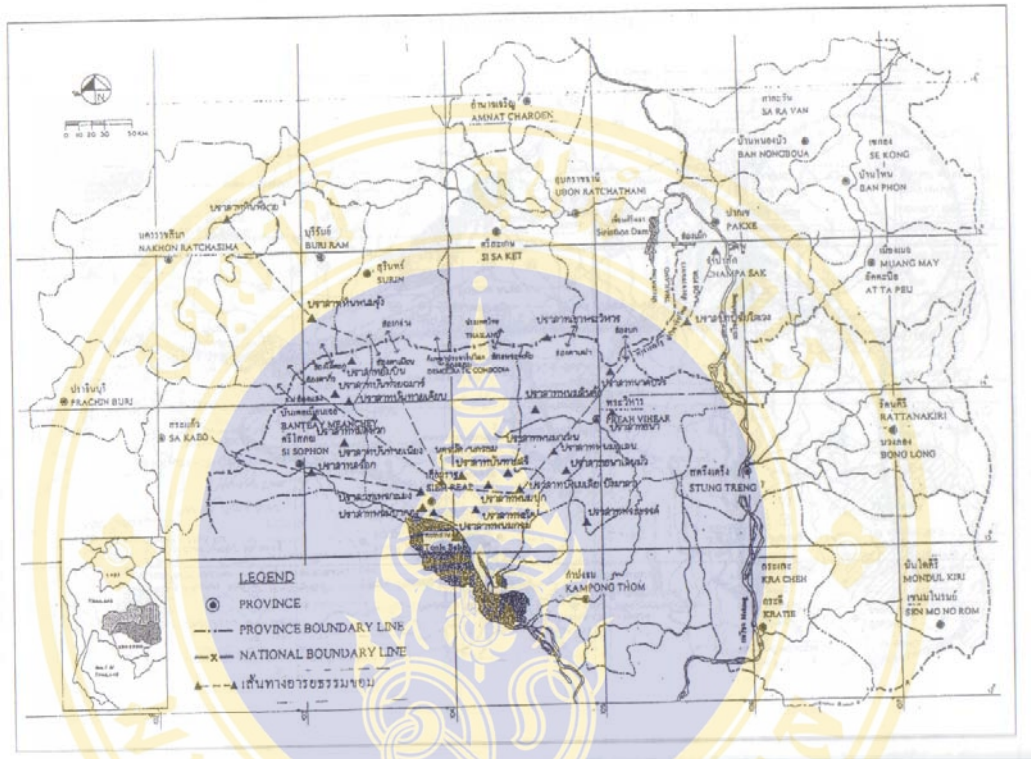
(3) แหล่งท่องเที่ยวโบราณคดี ประวัติศาสตร์และศาสนา ได้แก่ โบราณสถานขอม สถานที่ ทางศาสนา สถานที่ทางประวัติศาสตร์ อารยธรรม ความหมายของการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว ความต่อเนื่องเชื่อมโยงของประวัติศาสตร์ โบราณคดีเรื่องราวของทางประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์ เชิงพื้นที่ ความเชื่อ ความศรัทธาทางศาสตร์ และได้เสนอเส้นทางอารยธรรมขอมและโบราณสถาน ดังแสดงในภาพที่ 4-13

ภาพที่ 4-12 การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ

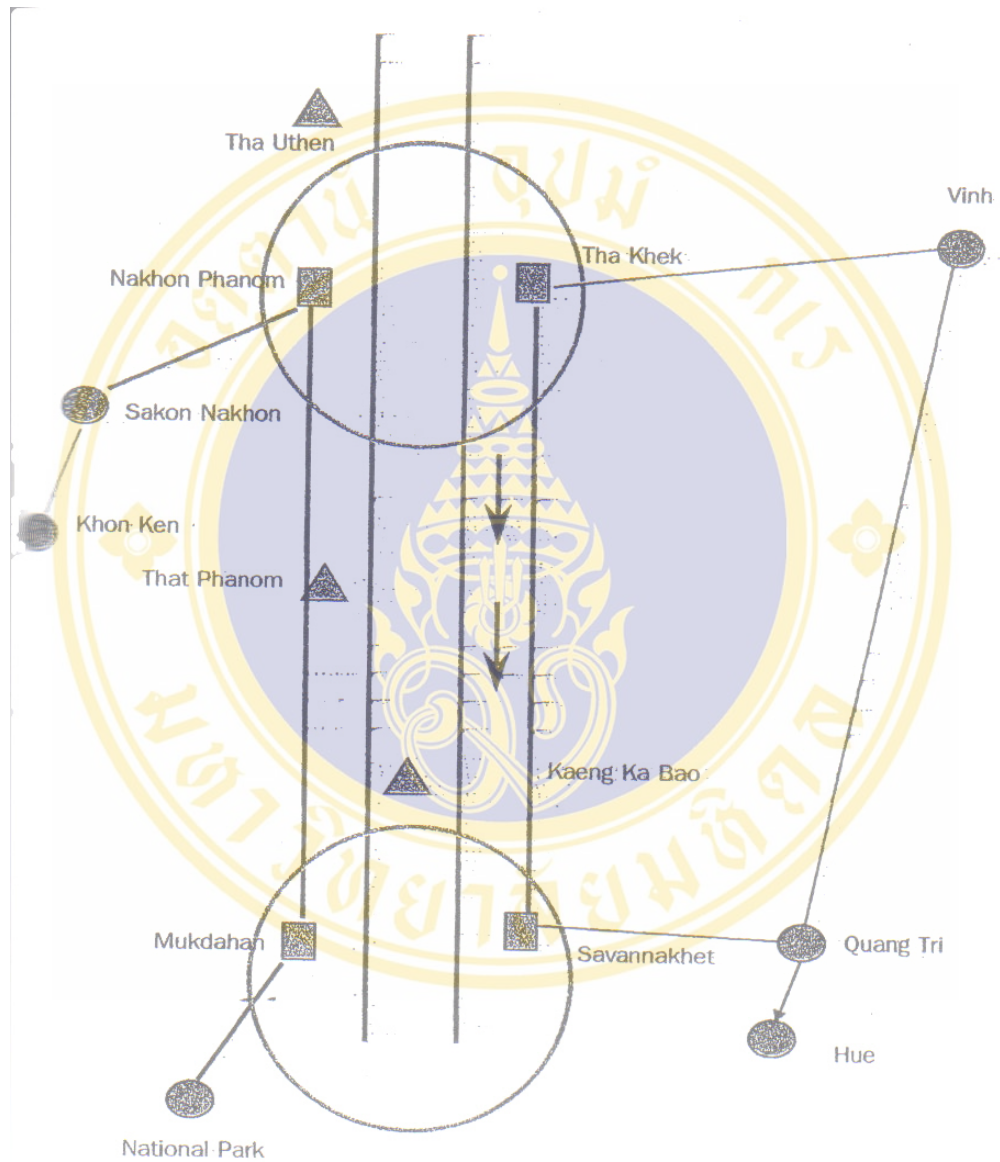
ที่มา : โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาสามเหลี่ยมท่องเที่ยวเชื่อมโยงไทย ลาว กัมพูชา (2543)

ภาพที่ 4-14 เส้นทางอารยธรรมขอมโบราณ

ที่มา : โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาสามเหลี่ยมท่องเที่ยวเชื่อมโยงไทย ลาว กัมพูชา (2543)

ภาพที่ 4-15 เส้นทางและโครงการท่องเที่ยวในแม่น้ำโขงช่วงนครพนม-มุกดาหาร-อำนาจเจริญ

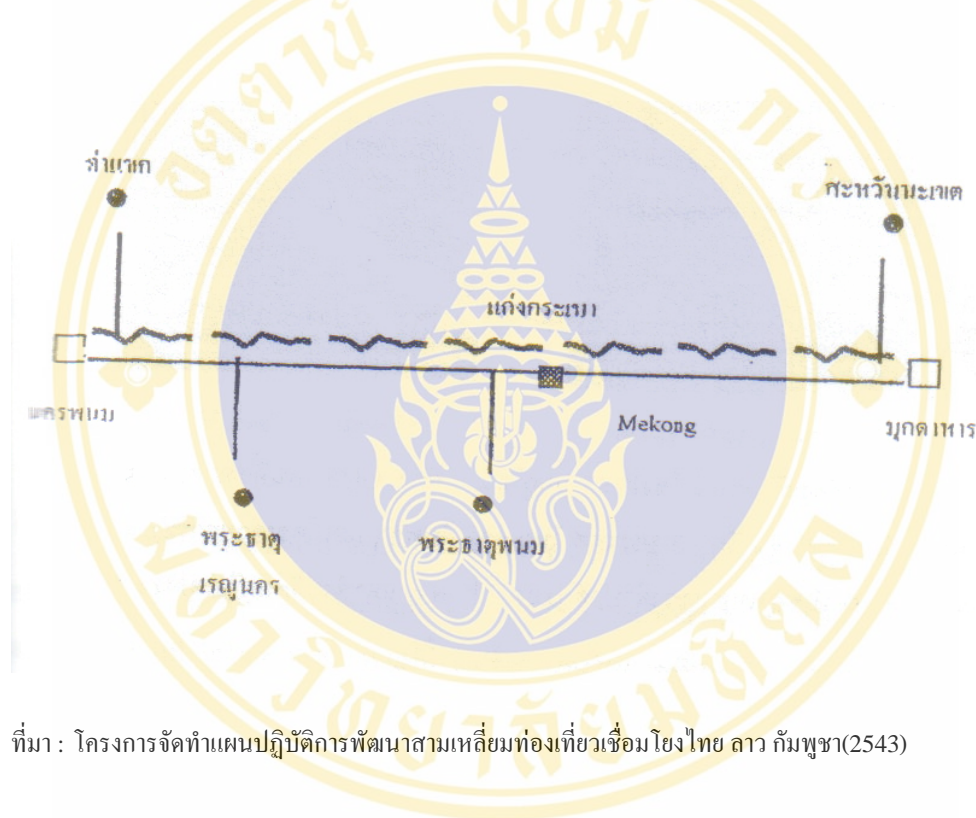
ที่มา : โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาสามเหลี่ยมท่องเที่ยวเชื่อมโยงไทย ลาว กัมพูชา (2543)

ในการปรับปรุงเส้นทางเลียบริมโขงฝั่งไทยและ สปป.ลาว เป็นเส้นทางท่องเที่ยวริมแม่น้ำโขง เพื่อการเข้าถึงจุดท่องเที่ยวในแม่น้ำโขงและบนฝั่ง โดยทางรถยนต์ มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

1. พัฒนาจุดท่องเที่ยวในแม่น้ำโขงเป็นแหล่งท่องเที่ยวบริเวณแก่งกระเบา
2. ส่งเสริมให้จัดเรือนำเที่ยวในแม่น้ำโขงบริเวณนครพนม มุกดาหาร และแก่งกระเบา

3. ปรับตลาดการค้าชายแดน “ตลาดอินโดจีน” เป็นแหล่งท่องเที่ยว
4. จัดให้มีการศึกษาเพื่อจัดทำผังพัฒนาจุดท่องเที่ยวสำคัญได้แก่ บริเวณแก่งกระเบา ตลาดอินโดจีน
5. จัดให้มีองค์กรรองรับทั้งภาครัฐและเอกชนในเส้นทางท่องเที่ยว นครพนม-มุกดาหาร

ภาพที่ 4-16 โครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเลียบบแม่น้ำโขงเส้นทางนครพนม-มุกดาหาร

ที่มา : โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาสามเหลี่ยมท่องเที่ยวเชื่อมโยงไทย ลาว กัมพูชา(2543)

1.3 ระเบียบวิธีผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

1.3.1 การเดินทางเข้า สปป.ลาว ผ่านทางด้านช่องเม็ก -เมืองเก่า-ปากเซ แขวงจำปาสัก

1. หลักฐานการเดินทาง

ใบอนุญาตผ่านแดนให้ขอได้จากสำนักงานจังหวัดอุบลราชธานี ศาลากลางจังหวัด

อุบลราชธานีโดยใช้

1.1 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน 3 แผ่น และรับรองสำเนาถูกต้อง

1.2 สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน 3 แผ่น และรับรองสำเนาถูกต้อง

1.3 รูปถ่าย 2 นิ้ว จำนวน 3 รูป

2. การปฏิบัติ

ให้ยื่นคำร้องขออนุญาตผ่านแดน พร้อมหลักฐานดังกล่าวล่วงหน้า 3 วันราชการ ต่อผู้มีอำนาจอนุมัติ ที่สำนักงานจังหวัด ศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานี ในกรณีที่ผู้ติดตามเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น อายุไม่เกิน 15 ปี ให้ติดรูปถ่ายขนาด 2 นิ้ว 3 รูป เพื่อประกอบหลักฐานและชำระค่าธรรมเนียมที่จะเดินทางผ่านแดนต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีเจ้าสังกัด

3. กำหนดเวลาเดินทาง

(3.1) ทักจนจรหรือท่องเที่ยว 3 วัน

(3.2) ติดต่อธุรกิจการค้าหรือเยี่ยมญาติ 7 วัน

(3.3) ติดต่อธุรกิจการค้า ต้องมีใบทะเบียนการค้ากับ สปป. ลาว ใน 30 วัน

การนำพาหนะข้ามแดนเข้าไปในลาว ผู้ขับต้องมีสำเนาใบอนุญาตขับขี่ และใบเสียภาษีรถยนต์ สำหรับรถยนต์ที่ยังไม่ได้โอนทะเบียนเป็นเจ้าของอย่างสมบูรณ์ และถูกต้อง ต้องมีเงินสดเป็นหลักประกันหรือบุคคลที่เชื่อถือได้เป็นผู้ค้ำประกัน

4. ขั้นตอนการขึ้นหนังสือเดินทาง

เมื่อได้รับอนุญาตผ่านแดนแล้ว ในวันเดินทางหรือก่อนเดินทาง 1 วัน ให้นำเอกสารไปยื่นที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดอุบลราชธานี อำเภอพิบูลมังสาหาร เพื่อตรวจสอบจำนวนคนเข้าของรถ ใบขับขี่ และใบเสียภาษีรถยนต์ แล้วนำเอกสารดังกล่าว ไปตรวจสอบที่ด่านศุลกากรพิบูลมังสาหาร แล้วจึงนำไปจุดตรวจที่ด่านช่องเม็ก และติดต่อด่านศุลกากรลาว เพื่อตรวจสอบหลักฐานและชำระค่าธรรมเนียม

5. ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

(5.1) ไปท่องเที่ยว ไปเยี่ยมญาติ เสียค่าธรรมเนียมผ่านแดน สปป.ลาว คนละ 125 บาท

(5.2) ติดต่อธุรกิจการค้า เสียค่าธรรมเนียมผ่านแดน สปป.ลาว คนละ 220 บาท

(5.3) วันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดราชการ เสียค่าพาหนะที่พรมแดนไทย คนละประมาณ 500 บาท ซึ่งวันราชการไม่เสียค่าพาหนะและค่าล่วงเวลา

6. การเดินทาง

เมื่อเดินทางจากช่องเม็กถึงเมืองเก่าโพนทอง จะมีเส้นทางให้เลือก 2 เส้นทางคือ

1. เส้นทางเก่า ข้ามแพขนานยนต์ ซึ่งข้ามจากท่าข้ามเมืองเก่าโพนทอง ไปยังท่าแพเมืองปากเซ รถ 1 คัน ค่าใช้จ่ายเที่ยวละประมาณ 195 บาท

2. เส้นทางใหม่ ข้ามทางสะพาน ลาว-ญี่ปุ่น เมืองปากเซ แขวงจำปาสัก สปป.ลาว ซึ่งจะต้องมีค่าใช้จ่ายในการผ่านทาง โดยคิดอัตราค่าธรรมเนียมผ่านสะพาน

เมื่อเดินทางถึงเมืองปากเซแล้ว ให้นำเอกสารผ่านแดน ไปแจ้งเข้าเมือง ที่แผนกจราจร และที่ทำการแขวงจำปาสัก และเมื่อจะเดินทางกลับให้นำเอกสารชุดเดิม ไปแจ้งขออนุญาตออกนอกเมืองที่แผนกจราจร

7. ข้อปฏิบัติเมื่อเดินทางกลับมาถึงพรมแดนช่องเม็ก

(7.1) นำเอกสารผ่านแดนที่มีใบสลักหลังของแผนกจราจร และที่ทำการอำเภอ ขึ้นให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรลาว เพื่อขอคืนเอกสารเดินทาง

(7.2) นำเอกสารการเดินทางมายื่นที่เจ้าหน้าที่พรมแดนช่องเม็กและด่านศุลกากรไทย เพื่อตรวจสอบหลักฐาน และจำนวนคน

(7.3) นำเอกสารเดินทางมายื่นต่อเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองด่านช่องเม็ก เพื่อตรวจสอบอีกครั้ง

5.4.2.2 จุดผ่านแดนบริเวณชายแดนประเทศไทยและ สปป.ลาว ฝั่งประเทศไทยในพื้นที่ศึกษาพื้นที่ ไกล่เคียง

- (1) จุดผ่านแดนสากล 2 แห่ง
- (2) จุดผ่านแดนด่านท้องถิ่น 1 แห่ง
- (3) จุดผ่อนปรน 3 แห่ง

ดังรายละเอียดในตารางที่ 4-52

ตารางที่ 4-52 จุดผ่านแดนบริเวณชายแดนด้านประเทศไทยและ สปป.ลาว ในพื้นที่วิจัยและพื้นที่ใกล้เคียง

พื้นที่ของประเทศไทย	พื้นที่ของ สปป.ลาว	ประเภท	วัน/เวลา เปิด-ปิด
ด่าน อ.เมือง จ.มุกดาหาร	เมืองกันทะบุลี แขวงสะหวันนะเขต	ด่านสากล	ทุกวัน 08.00-18.00 น.
ด่านช่องเม็ก อ.สิรินธร จ.อุบลราชธานี	บ้านวังเต่า แขวงจำปาสัก	ด่านสากล	ทุกวัน 08.00-18.00 น.
ด่าน บ.ปากแซง กิ่ง อ. นาตาล จ.อุบลราชธานี	บ.ปากตะพาน เมืองละคอนเพ็ง แขวงสาละวัน	ด่านท้องถิ่น	ทุกวัน 08.00-18.00 น.
หน้าที่ว่าการอำเภอ เขมราษฎร์ จ.อุบลราชธานี	บ.นาปากซัน เมืองสองคอน แขวงสะหวันนะเขต	ด่านผ่อนปรน	08.00-18.00 น.
บ.สองคอน ต.สองคอน อ.โพธิ์ไทร จ.อุบลราชธานี	บ.หนองแสง เมืองละคอนเพ็ง แขวงสาละวัน	ด่านผ่อนปรน	08.00-18.00 น.
บ.ด่านเก่า ต.โขงเจียม อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี	บ.สีสัมพัน เมืองชนะสมบุญ แขวงจำปาสัก	ด่านผ่อนปรน	08.00-18.00 น.

ที่มา : การศึกษาการจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ กรณีศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สปป.ลาว กัมพูชาและเวียดนาม (2546)

APPENDIX D

National Policies, strategies and tourism plan

1. นโยบายและแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

นโยบายและแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในการศึกษารั้งนี้ ทำการศึกษา นโยบาย ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับจังหวัด ระดับเทศบาลเมือง ระดับเทศบาลตำบล และระดับองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 นโยบายระดับชาติ

ผลการศึกษาด้านนโยบายการท่องเที่ยวระดับชาติในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาใน 2 ด้าน ได้แก่ นโยบายของรัฐบาลด้านการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวปี 2547-2551 แผนการตลาดท่องเที่ยว ปี 2548 และทิศทางการตลาดท่องเที่ยว ปี 2549-2551 ด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) นโยบายของรัฐบาลด้านการท่องเที่ยว

1) ด้านการบริการและการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว คือ หนทางสำคัญของการนำรายได้กระแสเงินสดเข้าสู่ประเทศ ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายในการส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานของการบริการ เพิ่มความหลากหลายของรูปแบบการให้บริการการท่องเที่ยว และการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการและการท่องเที่ยว ดังนี้

2) ด้านการพัฒนาภาคบริการ

2.1) ปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานอันจำเป็นต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการไทย ทั้งด้านการผลิตและพัฒนารูปแบบการให้บริการ และการพัฒนาเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐาน

2.2) จัดให้หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องร่วมกันพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อให้มีการใช้ศักยภาพภาคบริการอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นแหล่งสร้างรายได้เงินตราต่างประเทศและรายได้ท้องถิ่น อาทิ การท่องเที่ยว การศึกษา การรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การกีฬาและนันทนาการ

2.3) เร่งรัดพัฒนาผู้ประกอบการด้านบริการให้มีความรู้ ทักษะ ทั้งมาตรฐานการบริการ และการจัดการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของความตกลงระหว่างประเทศด้านการค้าบริการ

(3) ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

3.1) เร่งฟูึ้นระดับความสัมพันธ์และร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้ไทยเป็นประตูทางผ่านหลักของการท่องเที่ยวในภูมิภาค ทั้งด้านการตลาด การขนส่ง การลงทุน การบริหารจัดการ รวมถึงการจัดอุปสรรคในการท่องเที่ยว

3.2) บริหารการท่องเที่ยวโดยใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุก โดยสร้างกิจกรรมท่องเที่ยวทุ้ระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศ เชื่อมโยงกับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดเล็ก และธุรกิจชุมชน พัฒนาคุณภาพการบริการท่องเที่ยว และยกระดับประเทศไทยให้เป็น ศูนย์กลางการประชุม การสัมมนา และการแสดงสินค้าของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

3.3) เพื่อให้เกิดพัฒนา บูรณะ พื้นฟูมรดกและทรัพย์สินทางวัฒนธรรม ทั้งในเขตเมืองและนอกเมือง การท่องเที่ยว สร้างแหล่งจับจ่ายซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยว โดยส่งเสริมบทบาทเอกชนร่วมกับชุมชนในการรักษาแหล่งท่องเที่ยวและวิถีชีวิตให้อยู่ใน สภาพเดิมอย่างต่อเนื่อง

3.4) เพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งในรูปแบบการจัดมหกรรมท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว

3.5) เพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวก สร้างความปลอดภัย และป้องกันการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว รวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

(2) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว พ.ศ. 2547 - 2551

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว พ.ศ.2547 – 2551 ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 29 มิถุนายน 2547 ณ จังหวัดลำพูน

เป้าประสงค์ การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมสาขาหลักที่เติบโตอย่างยั่งยืน เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชียที่สามารถกระจายรายได้และ โอกาสการพัฒนาแก่ชุมชนอย่างทั่วถึง

วิสัยทัศน์ ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย ภายในปี 2551

เป้าหมาย ในปี 2551 จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็น 20 ล้านคน หรือมีรายได้จากการท่องเที่ยวไม่น้อยกว่า 700,000 ล้านบาท

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว มี 3 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว

มีวัตถุประสงค์

- 1) เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวประเทศไทยมากขึ้น
- 2) เพื่อเป็นเครื่องมือในการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เป็นที่ไปตาม

เป้าหมาย

- 3) เพื่อดำเนินการตลาดเชิงรุกที่เกิดผลได้ในระยะเวลารวดเร็ว และเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด (Market Share) ในภูมิภาคเอเชีย มากกว่าร้อยละ 10 ในสิ้นปี 2551 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ดังนี้
 - กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันตลาดเชิงรุก ทั้งในและต่างประเทศ
 - กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็น Gateway ในภูมิภาคเอเชีย
 - กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบสารสนเทศ
 - กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริม World Event Marketing

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว

มีวัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นกลไกหลักในการกระจายรายได้ และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน
- 2) เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเป้าหมายทางการตลาด และเป็น Magnet ดึงดูดนักท่องเที่ยว
- 3) เพื่อให้สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวมีมาตรฐาน สร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว
- 4) เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจในมาตรการด้านรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมาย คือ
 - 4.1) มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเป้าหมายทางการตลาด และเป็น Magnet เพียงพอที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้น มากกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

4.2) รายได้ของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายที่มาจากสาขาการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ต่อปี

4.3) มีแหล่งท่องเที่ยวไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรชุมชนดูแลอนุรักษ์ และบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 สร้าง พัฒนา พื้นฟู และเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการ

กลยุทธ์ที่ 3 เพิ่มมาตรฐานการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนามาตรฐานการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ

มีวัตถุประสงค์

1) เพื่อให้มีระบบบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ
2) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

3) เพื่อให้การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ระดับชาติ นโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์การพัฒนา 19 กลุ่มจังหวัด โดยมีเป้าหมาย คือ

3.1) องค์กรที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีจำนวนเพิ่มขึ้น

3.2) เพิ่มจำนวนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีความสามารถในการบริหารจัดการที่ดี

3.3) มีการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการแบบบูรณาการด้านการท่องเที่ยวประกอบด้วย 3 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มขีดความสามารถกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อให้เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการในทุกกระดับทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน ในประเทศและต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ 3 การปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องด้าน การท่องเที่ยวสำรวจ จัดทำทะเบียนอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว

(3) แผนการตลาดท่องเที่ยวปี 2548 และ ทิศทางการตลาดการท่องเที่ยว
ปี 2549-2551

3.1) วัตถุประสงค์การดำเนินงานภาพรวม

1. เพิ่มรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ โดย

- เพิ่มค่าใช้จ่ายเฉลี่ยและ/หรือเพิ่มวันพักเฉลี่ย
- รักษาอัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยว

2. กระตุ้นให้เกิดการหมุนเวียนเงินตราภายในประเทศและกระจายรายได้สู่ภูมิภาค แบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ส่วน ได้แก่

- แผนตลาดต่างประเทศ
- แผนตลาดในประเทศ

3.2) กลยุทธ์ส่งเสริมตลาดต่างประเทศปี 2548

1. เจาะกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพที่มีการใช้จ่ายสูง
2. ส่งเสริมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นและพักนานวัน
3. โฆษณาประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้และภาพลักษณ์ด้านบวกของประเทศไทย
4. ส่งเสริมการท่องเที่ยวในช่วง Green Season
5. เพิ่มความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยในตลาด Short Hual
6. สร้างศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
7. เสนอขาย Event, กิจกรรม, เทศกาลงานประเพณี, ให้เป็นสินค้าหลักทางการท่องเที่ยว
8. ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็น Gateway สู่ภูมิภาคเอเชีย

3.3) กลยุทธ์ส่งเสริมตลาดในประเทศไทยปี 2548

1. สร้างกระแสนิยมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ
2. เพิ่มความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยว
3. เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพ
4. การเพิ่มวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวคนไทย
5. การเพิ่มค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยว
6. การกระจายพื้นที่ท่องเที่ยว

7. ส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคอีสาน และ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นกรณีพิเศษ

8. การกระจายฤดูกาลการท่องเที่ยว

9. การเพิ่มคุณภาพชีวิตคนไทย

3.4) แผนการตลาดการท่องเที่ยวปี 2548 และทิศทางการตลาดการท่องเที่ยวปี 2549 – 2551
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ยุทธศาสตร์การตลาดการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 1 โฆษณาและประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างภาพลักษณ์ประเทศไทยให้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพและแหล่งท่องเที่ยวแห่งความสุข

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างภาพลักษณ์ประเทศไทยให้เป็น Happiness on Earth ภายใต้ Brand “THAILAND”

กลยุทธ์ที่ 2 โฆษณาประชาสัมพันธ์ กระตุ้นให้เกิดการเดินทางของนักท่องเที่ยวคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การดำเนินการตลาดเชิงรุกแบบเจาะกลุ่มตลาดเป้าหมายทางการท่องเที่ยว ที่มีศักยภาพอย่างแท้จริง

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างศักยภาพทางการแข่งขัน โดยการสร้างจุดขายและเพิ่มช่องทางการตลาดไปยังกลุ่มคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 2 กระตุ้นการเดินทางในช่วง Green Season

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการตลาด โดยใช้ IT

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างพันธมิตรเพื่อให้ไทยเป็น Gateway to ASIA

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนและเสริมสร้างสินค้าทางการท่องเที่ยวใหม่ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาด

กลยุทธ์ที่ 1 สนับสนุนการจัดรายการนำเที่ยวเชื่อมโยงสินค้าทางการท่องเที่ยว ระดับต่างๆ

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างสินค้าและกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม World Event Marketing

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างคุณภาพ มาตรฐานของสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 1 ผลักดันให้เกิดการสร้างสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ 2 ผลักดันให้เกิดการเสริมมาตรฐาน การอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 5 สร้างความร่วมมืออย่างมีเอกภาพในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างความร่วมมือด้านการตลาด การท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการแบบบูรณาการในทุกภาคีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

(4) การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

เป็นการจัดการที่ประสานการจัดการด้านต่างๆภายใต้หลักการพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และองค์ประกอบในเชิงระบบของการท่องเที่ยว ซึ่งกระบวนการจัดการจะต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดและชัดเจน ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ใดๆก็ตาม นโยบายการจัดการได้กำหนดแนวทางด้านต่างๆ 6 ด้าน ซึ่งสามารถกำหนดเป็นนโยบายและกลยุทธ์การจัดการที่มีประสิทธิภาพได้ นโยบายเฉพาะด้าน มีดังนี้

1) นโยบายด้านการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

1.1) กำหนดกรอบการพัฒนาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยมีมาตรฐานที่ชัดเจนให้ยกเลิกการท่องเที่ยวในพื้นที่เปราะบาง สนับสนุนการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในเขตอนุรักษ์

1.2) สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ธรรมชาติและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศนอกเขตอนุรักษ์ในเขตพื้นที่พหุธรรมชาติ พื้นที่เอกชนและเขตชุมชน ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1.3) วางแผนการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตามขอบเขตของขีดความสามารถที่รองรับได้ โดยการกำหนดเขตพื้นที่ท่องเที่ยว เขตสงวนเพื่อการศึกษาและรักษาสิ่งแวดล้อม เขตกันชน และเขตพื้นที่ฟู

1.4) สนับสนุนการพัฒนาคลุ่มแหล่งท่องเที่ยว และโครงข่ายการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ระดับกลุ่มพื้นที่ให้มีความเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยให้มีการกระจายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในระดับที่สามารถทดแทนแหล่งท่องเที่ยวที่เกินขีดความสามารถในการรองรับได้

1.5) สนับสนุนการจัดระบบข้อมูลข่าวสารในการเดินทาง เพื่อใช้ในการจัดการ การควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความสามารถในการรองรับของแต่ละพื้นที่ และการถ่ายเทนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงอย่างเป็นระบบ

1.6) กำหนดมาตรการการป้องกันและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เข้มงวดมากขึ้น และให้การสนับสนุนการประกอบการที่มีมาตรฐานถูกต้องเหมาะสม อย่างเป็นรูปธรรม

1.7) สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการควบคุม คุณภาพ ตรวจสอบ และการจัดการมลพิษสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ท่องเที่ยว

1.8) สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในการวางแผนและจัดการ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2) นโยบายด้านการให้การศึกษา และสร้างจิตสำนึก

2.1) กำกับ ควบคุม ดูแล การจัดการกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับรูปแบบการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ท่องเที่ยว โดยให้เป็นการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่ถือเอาการปฏิบัติใน สนามเป็นบทเรียนของการศึกษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงผลกระทบของกิจกรรมที่มีต่อทรัพยากร สิ่งแวดล้อม

2.2) จัดให้มีการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรในระบบโรงเรียน และสถาบันการศึกษาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นให้เกิดความ เข้าใจที่ถูกต้องด้วยการท่องเที่ยวและการจัดการการท่องเที่ยวในทิศทางที่ยั่งยืน

2.3) สนับสนุนสื่อมวลชนและสื่อข้อมูลข่าวสารอื่นๆ ที่ส่งเสริมการศึกษาธรรมชาติและ วัฒนธรรมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับใช้เป็นข้อมูลคู่มือและอุปกรณ์การเรียนรู้ของ นักท่องเที่ยวตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง

2.4) สนับสนุนงบประมาณในการจัดสื่อความหมายธรรมชาติที่มีคุณภาพในแหล่ง ท่องเที่ยวต่างๆ

2.5) ให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนในพื้นที่มาสื่อความกับ นักท่องเที่ยว รวมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนเป็นมัคคุเทศก์เฉพาะหรือมัคคุเทศก์ท้องถิ่น เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้รับความรู้อย่างแท้จริง และเป็นการกระจายรายได้ที่เหมาะสม

2.6) ขยายการให้การศึกษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุก ฝ่ายเพื่อให้เกิดการถ่ายทอดและเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้ในระยะต้นให้มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้และ จิตสำนึกของบุคลากรในภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีศักยภาพสูงและมีบทบาทในกระบวนการท่องเที่ยว

3) นโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น

3.1) พัฒนาแบบแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น ตลอดจนถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรท้องถิ่น เอกชนและประชาชนทั่วไปในด้านการลงทุน การผลิตสินค้าและการบริการ ทั้งนี้ต้องมีความเสมอภาค เป็นธรรมในกรอบที่เหมาะสม สอดคล้องกับการพัฒนาด้านอื่นๆและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

3.2) สนับสนุนการจัดตั้งขบวนการร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในรูปขององค์กรหรือคณะกรรมการระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่น โดยมีเครือข่ายครอบคลุมผู้เกี่ยวข้องทุกส่วนและทุกระดับ โดยให้องค์กรมีขอบเขตความสามารถในการตัดสินใจและดำเนินการอย่างอิสระภายใต้กรอบที่ตอบสนองความจำเป็นในการจัดการแต่ละระดับ

3.3) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ และติดตามประเมินผลตลอดจนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งปรับทัศนคติและปรับปรุงขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐให้สามารถร่วมมือและเกื้อหนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น

3.4) ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรประชาชน ที่ดูแลด้านสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งที่เป็นนิติบุคคลและไม่เป็นนิติบุคคล

3.5) แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนากฎหมายและระบบงบประมาณของภาครัฐ ให้สามารถส่งเสริมและเอื้ออำนวยต่อการประสานงานความร่วมมือของหน่วยงานปฏิบัติทุกระดับกับประชาชนท้องถิ่นตลอดจนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ในการให้ชุมชนมีโอกาสในการควบคุมกำกับ ดูแลและจัดการทรัพยากรด้วยตนเอง

3.6) สนับสนุนพัฒนาศักยภาพของคน โดยการเพิ่มความรู้ ทักษะ และการมีจิตสำนึกในด้านการจัดการพัฒนาการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำหรับชุมชนให้กว้างขวางมากขึ้น

3.7) สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้มแข็งมีประสิทธิภาพในด้านการจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อย่างมีอิสระและสามารถจัดเก็บรายได้เพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟูการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง โดยให้มีการพัฒนาทักษะการจัดการที่ถูกต้อง

3.8) สนับสนุนองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาทางสังคมให้มีโอกาสในการเข้าช่วยเหลือและยกระดับการมีส่วนร่วมตลอดจนการจัดตั้งองค์กรชุมชนและองค์กรจัดการธุรกิจของประชาชนอย่างสร้างสรรค์

4) นโยบายด้านการส่งเสริมตลาดและการนำเที่ยว

4.1) กำกับส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในทิศทางที่เหมาะสมกับสภาพทรัพยากรและขีดความสามารถในการจัดการรองรับการท่องเที่ยว ละเว้นหรือชะลอการส่งเสริมตลาดในพื้นที่ที่ยังไม่พร้อม ง่ายต่อการถูกระทบกระเทือนจากการท่องเที่ยว

4.2) สนับสนุนการตลาดในรูปแบบที่ประสานการท่องเที่ยวเป็นเครือข่ายที่เหมาะสม ทั้งที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลอดโปรแกรม และแบบผสมผสานกับการท่องเที่ยวรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้มีการกระจายนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม

4.3) ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เน้นการศึกษาและกิจกรรมเชิงนิเวศ สำหรับกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวของตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยเน้นในกลุ่มเยาวชน กลุ่มแรงงาน และเกษตรกรเป็นพิเศษ ทั้งนี้รวมถึงการจัดการศึกษาและกิจกรรมตอบสนองตลาดต่างประเทศด้วย

4.4) ส่งเสริมการบริการนำเที่ยวเชิงนิเวศให้พัฒนาการบริการที่มีคุณภาพ มุ่งเน้นการให้การศึกษา การเรียนรู้จากประสบการณ์ และการมีส่วนร่วมอย่างเป็นธรรมกับชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการใช้มาตรการในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบริการอย่างเต็มที่

4.5) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการบริการนำเที่ยว มาตรฐานการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในลักษณะที่มีความเข้มงวดมากเป็นพิเศษ ภายใต้การจัดให้มีการพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวในระดับที่เหมาะสม โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรที่อยู่นี้เพื่อความต้องการส่วนบุคคล

4.6) ส่งเสริมการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ และให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายใต้ขอบเขตการพัฒนา โดยการใช้สื่อที่หลากหลาย และมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภูมิภาค

5) นโยบายด้านการจัดการโครงสร้างพื้นฐานและการบริการท่องเที่ยว

5.1) จัดระบบการเดินทางเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวให้มีความสะดวกตามควร ให้เหมาะสมกับพื้นที่และกิจกรรม โดยเน้นด้านความปลอดภัยเป็นหลัก

5.2) สนับสนุนให้มีการใช้พลังงานอย่างประหยัด เหมาะสมตามความจำเป็นและตามขนาดพื้นที่ท่องเที่ยวและบริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สนับสนุนการใช้พลังงานทดแทน ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่หมดเปลืองในกิจกรรมการท่องเที่ยว

5.3) สนับสนุนระบบการสื่อสารโทรคมนาคม สร้างโครงข่ายที่ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกระจายตัวครอบคลุมพื้นที่ท่องเที่ยวและโครงข่ายการมีส่วนร่วมทุกระดับ เพื่อการติดต่อสื่อสาร การควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยว และการบรรเทาสาธารณภัยในยามฉุกเฉิน

5.4) สนับสนุนให้การบริการการท่องเที่ยว ดำเนินการโดยภาคเอกชนหรือองค์กรหรือประชาชน ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยองค์กรของรัฐเป็นฝ่ายสนับสนุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และการกำหนดพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวรองรับ ทั้งนี้ให้มีกรอบการพัฒนาด้านการบริการ ที่มีขนาด รูปแบบ และคุณภาพการบริการ ตามแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

5.5) การจัดบริการของรัฐในพื้นที่ที่จำเป็น จะต้องมีความเหมาะสม โดยมุ่งเน้นการช่วยและเรียนรู้ด้วยตนเองของนักท่องเที่ยว ที่สอดคล้องกับรูปแบบและกิจกรรมของการท่องเที่ยวต่างๆ การจัดบริการต้องไม่เป็นการแสวงหากำไรหรือการแข่งขันกับภาคเอกชน แต่ควรให้มีเป็นรายได้เสริมสำหรับการฟื้นฟูและรักษาทรัพยากร

5.6) การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ให้คำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น การเพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจของประชาชนท้องถิ่น

5.7) กำหนดมาตรฐานและมาตรการในการควบคุมและส่งเสริมการบริการและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยการสร้างมาตรฐานการจูงใจ การให้การรับรองมาตรฐานการบริการ และการให้รางวัล เป็นต้น

6) นโยบายด้านการส่งเสริมการลงทุน

6.1) สนับสนุนการลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนสามารถพัฒนากระบวนการบริการที่มีคุณภาพ โดยใช้มาตรการทางภาษี การสร้างสิ่งจูงใจอื่นๆ การตอบแทนในรูปแบบของรางวัล เป็นต้น

6.2) สนับสนุนการลงทุนของชุมชนท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการให้ยืมหรือให้กู้คอกเบี้ยต่ำจากสถาบันการเงินของรัฐ

6.3) ส่งเสริมให้องค์กรธุรกิจเอกชนสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์กรประชาชน

6.4) สนับสนุนด้านงบประมาณ และสิทธิประโยชน์แก่องค์กรพัฒนาเอกชน ในการร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการสนับสนุนการพัฒนาของประชาชนท้องถิ่น

6.5) ส่งเสริมการลงทุนผลิตสินค้า อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดกิจกรรมเชิงนิเวศ การจัดบริการ และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวขึ้นภายในประเทศ หรือลดต้นทุนการนำเข้าสินค้าที่จำเป็นจากต่างประเทศ

APPENDIX E

Strategic Provincial Development Plan

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐในพื้นที่ยุทธศาสตร์

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐในพื้นที่ยุทธศาสตร์ครั้งนี้ แบ่งออกเป็นยุทธศาสตร์ 3 จังหวัด ได้แก่ มุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. จังหวัดมุกดาหาร

วิสัยทัศน์จังหวัด (Vision) “เมืองการค้า และการท่องเที่ยวชายโขง ณ ประตูตะวันออกสู่อินโดจีน”

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การพัฒนาการค้าชายแดน
2. การพัฒนาการท่องเที่ยว
3. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
4. การพัฒนาเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม

จังหวัดอำนาจเจริญ

วิสัยทัศน์การพัฒนารัฐ (Vision) “ประชาสังคมเข้มแข็ง แหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดี มีโอกาสทางการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิต”

ยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐ (Strategies)

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. ด้านประชาสังคมเข้มแข็ง
2. ด้านแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดี
3. ด้านมีโอกาสด้านการศึกษา
4. ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต
 1. ด้านประชาสังคมเข้มแข็ง
 - 1) เศรษฐกิจพอเพียง ขยันพึ่งตนได้
 - 2) บ้านเมืองน่าอยู่ เชิดชูคุณธรรม
 - 3) สังคมเอื้ออาทร
 2. ด้านแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดี

1) มีการผลิต การรวบรวมผลผลิต การแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการตลาด

3. ด้านมีโอกาสทางการศึกษา

- 1) ได้รับโอกาสทางการ ศึกษาขั้นพื้นฐานตามสิทธิอย่างทั่วถึง เท่าเทียมและตรงตามศักยภาพ(ตรรกะ ภาษา คนตรี เคลื่อนไหว มิติสัมพันธ์ ตนเอง ผู้อื่น ธรรมชาติ)
- 2) ประชากรที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐานมีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและหรือสามารถประกอบอาชีพได้
- 3) ประชากรมีอาชีพ มีรายได้ที่ยั่งยืน ลดปัญหาการว่างงาน และความยากจน

4. ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต

- 1) คริวเรือนยากจนลดลง
- 2) มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 3) ลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุ
- 4) ประชาชนได้รับการคุ้มครองด้านผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพ
- 5) ประชาชนมีที่อยู่อาศัย
- 6) ป้องกันรักษาพื้นที่ป่าไม้ที่มีอยู่ไม่ให้เกิดทำลาย
- 7) จัดให้มีสถานบริการสาธารณะในชุมชน
- 8) เทศบาลมีสถานที่กำจัดที่ได้มาตรฐาน
- 9) ประชาชนมีจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 10) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์
- 11) ส่งเสริมการออกกำลังกายและการแข่งขันกีฬาทุกชนิด
- 12) ทุกคนครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้
- 13) มีทางคมนาคมเชื่อมระหว่างหมู่บ้านที่สะดวก

จังหวัดอุบลราชธานี

วิสัยทัศน์ (VISION) “เป็นต้นแบบเมืองชายแดนที่สมบูรณ์ ”

เป้าประสงค์

1. เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับรายได้ของประชาชนในจังหวัดให้พ้นเกณฑ์ความยากจน
2. เพื่อพัฒนาขีดความสามารถและโอกาสในการแข่งขันด้านสินค้าสินค้าเกษตรคุณภาพ
3. เพื่อพัฒนาเปิดความสามารถด้านการท่องเที่ยวและบริการเชื่อมโยงกับกลุ่มจังหวัดและต่างประเทศ

4. เพื่อสร้างระบบการบริหารที่ดี และนำไปสู่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน
ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การค้าชายแดน
2. การท่องเที่ยว
3. การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์
4. การพัฒนาแรงงาน
5. การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

ยุทธศาสตร์การค้าชายแดน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการตั้งเขตเศรษฐกิจ พิเศษสามเหลี่ยมมรกต เพื่อให้มีการลงทุน
 ทั้งในและ ต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมให้มีระบบการคมนาคม-ขนส่งให้เชื่อมโยงทั้งในและประเทศ
 เพื่อนบ้าน

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงทั้งในประเทศและกับ
 ประเทศเพื่อนบ้าน ในเขตสามเหลี่ยมมรกต

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาเพื่อเพิ่ม ศักยภาพด้านการบริการ และเพิ่มแรง
 ดึงดูดของแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัด

ยุทธศาสตร์การผลิตเกษตรอินทรีย์

ยุทธศาสตร์ ส่งเสริมให้มีระบบการผลิต การพัฒนาคุณภาพ และเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
 อินทรีย์แบบครบวงจร

ยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงาน

ยุทธศาสตร์ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาแรงงานทั้งในและต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ในการ
 พัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

APPENDIX F**Developing Plan at Municipality Level****วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในแผนพัฒนาของท้องถิ่น**

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ศึกษา แบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ ระดับเทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ดังนี้

(1) แผนพัฒนาระดับเทศบาลเมือง

ในการศึกษาคั้งนี้เมืององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับเทศบาลเมือง 1 เทศบาลเมือง คือ เทศบาลเมืองมุกดาหาร ซึ่งสามารถสรุปวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการพัฒนาได้ดังนี้

วิสัยทัศน์การพัฒนาของเทศบาลเมืองมุกดาหาร

พัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง เตรียมโครงสร้างพื้นฐานให้พร้อม จัดสิ่งแวดล้อมเมืองน่าอยู่ ส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคภัยไข้เจ็บให้เข้มแข็ง ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรม ก้าวนำระบบการบริหารและการเมือง

ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาของเทศบาลเมืองมุกดาหาร

(1) ด้านส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรม มีแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ส่งเสริมสนับสนุนประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ บูรณะปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวในเขตเมือง ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแหล่งท่องเที่ยว ปรับปรุงบริเวณริมแม่น้ำโขงให้มีสภาพดีและเอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวของจังหวัด

(2) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ มีแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย เศรษฐกิจแบบยั่งยืน พัฒนาและส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชนในชุมชนเมือง พัฒนาส่งเสริมการรวมกลุ่มของอาชีพที่มีอยู่แล้วให้มั่นคง

(3) ด้านการพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง มีแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ด้านการสาธารณสุขเน้นการให้บริการแก่ประชาชน ให้มีความรู้ในการป้องกันโรคและส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะของการสาธารณสุขมูลฐาน การพัฒนาคุณภาพชีวิตพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่

(4) ด้านการฟื้นฟูป้องกันโรคภัยไข้เจ็บให้เข้มแข็ง มีแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย พัฒนาส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาชุมชน ส่งเสริมให้มีการสร้างองค์กรชุมชนเพื่อให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนในการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง

(5) ด้านการจัดสิ่งแวดลอมเมืองน่าอยู่ มีแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ปรับปรุงระบบระบายน้ำในเขตตัวเมือง ปรับปรุงในด้านความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง โดยเน้นหนักเรื่องการจัดเก็บ การกำจัดขยะมูลฝอย การระบายน้ำไม่ให้เดือดร้อนแก่ชุมชน

(6) ด้านการเมืองการบริหารมีแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะคติของเจ้าหน้าที่ในเทศบาลให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย เสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยมให้ประชาชนรักในท้องถิ่น เคารพกฎหมาย

(7) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน มีแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย พัฒนาปริมาณ และคุณภาพระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการและโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐานครอบคลุมทั่วถึง

APPENDIX G

Strategies at District Administration Level (Or.Bor.Thor)

แผนพัฒนาระดับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

ในการศึกษาครั้งนี้มีองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งสิ้น 19 องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่วิจัย ซึ่งสามารถสรุปยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ.2548-2552) มีการกำหนดยุทธศาสตร์ไว้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4-53

ตารางที่ 4-53 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับองค์การบริหารส่วนตำบล

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	แนวทางการพัฒนา
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	เพื่อก่อสร้างและซ่อมบำรุงโครงสร้างพื้นฐานในเขตปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความสะดวกและได้มาตรฐาน เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านอื่นๆ ให้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านคมนาคมขนส่ง ด้านความสงบเรียบร้อย และความสงบสุขของประชาชน และด้านเศรษฐกิจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อก่อสร้างและปรับปรุงถนน สะพาน ทางเท้า ท่อระบายน้ำให้เป็นไปด้วยความสะดวก 2. ก่อสร้างขยายเขตไฟฟ้าและไฟฟ้าสาธารณะ และโทรศัพท์สาธารณะ 3. ก่อสร้างและขยายเขตการประปา 4. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรให้เพียงพอและทั่วถึง 5. การจัดวางระบบผังเมือง ควบคู่กับการพัฒนาท้องถิ่นอย่างสอดคล้อง และมีประสิทธิภาพ 6. จัดสร้างสวนสาธารณะและที่พักผ่อนหย่อนใจอย่างเพียงพอ 7. จัดที่ทิ้งขยะ ที่ทำลายขยะและถังขยะอย่างเพียงพอ

ตารางที่ 4-53 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับองค์การบริหารส่วนตำบล (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	แนวทางการพัฒนา
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจการค้า และการท่องเที่ยว 3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพชีวิต	เพื่อสนับสนุนเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนทางเศรษฐกิจระดับบุคคล ครอบครัวและชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะผลิตผลทางการเกษตรอินทรีย์และการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร ให้มีความสามารถและทักษะในการพัฒนาฝีมือในการผลิตเพิ่มมูลค่าของสินค้าและสามารถขยายการตลาดไปสู่ตลาดกลางซึ่งเป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ และการแปรรูปสินค้าเกษตร และยุทธศาสตร์สร้างความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชน	1. ส่งเสริมศักยภาพและขีดความสามารถในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์และการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร 2. เสริมสร้างและเพิ่มทักษะอาชีพของครัวเรือนและกลุ่มอาชีพ 3. พัฒนาและปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยว 4. สร้างความตระหนักแก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภค 5. ส่งเสริมการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) 6. ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจให้แพร่หลาย มีประสิทธิภาพ 7. การพัฒนาตลาดท้องถิ่นและการค้าชายแดน 8. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยว
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพชีวิต	เพื่อเสริมสร้างทักษะของคนภายในชุมชนทั้งทางด้านจิตใจ ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพอนามัย ด้านสวัสดิการและสังคม ด้านกีฬา ให้มีคุณภาพและพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549)	1. การพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น 2. การพัฒนาและส่งเสริมการศึกษา 3. การพัฒนาส่งเสริมด้านสุขภาพและอนามัย 4. การส่งเสริมการสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยชุมชนดูแลชุมชน 5. การพัฒนาและส่งเสริมด้านสวัสดิการชุมชน 6. การพัฒนาและส่งเสริมด้านกีฬาและการนันทนาการ 7. การส่งเสริมระบบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตารางที่ 4-53 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับองค์การบริหารส่วนตำบล (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	แนวทางการพัฒนา
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม	เพื่อพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมการบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและปฏิบัติตามแนวทางนโยบายของรัฐบาล	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกองค์กรในการพัฒนาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2. ส่งเสริมการปลูกป่าถาวร รักษาธรรมชาติ ความอุดมสมบูรณ์ของป่า และการป้องกันไฟป่า 3. สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4. สร้างจิตสำนึกและความตระหนักของผู้ประกอบการและผู้บริโภค 5. การบริหารจัดการและการณรงค์กำจัดขยะมูลฝอย
5. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	เพื่อสนับสนุนประชาชนทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและตรวจสอบการทำงานของภาครัฐและให้บรรลุแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การบริหารราชการให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	<ol style="list-style-type: none"> 6. ก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์ 1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และองค์กรทุกภาคส่วนในการพัฒนาทางการเมืองและสังคม 2. ส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพของบุคลากร และองค์กรให้มีขีดความสามารถในการพัฒนา 3. ส่งเสริมการพัฒนาระบบบริการประชาชนตามมาตรฐานสากล 4. การพัฒนาและจัดระเบียบของชุมชนและสังคม 5. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น

ที่มา : แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดมุกดาหาร องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอำนาจเจริญ องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุบลราชธานี

APPENDIX H

Opinion Analysis of Local Administrative Organization (City Municipality, Sub District Municipality and Local Administrative Organization) toward the development of Community Ecotourism network along the Lower Mekong River.

ตารางที่ 4-54 สรุปอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่วิจัย

ปัจจัย	หน่วยงาน			รวมพื้นที่ วิจัย 23 แห่ง
	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.	
	1 แห่ง	3 แห่ง	19 แห่ง	
1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน	1	3	8	12 (70.6)
2. การรักษาความสะอาดในพื้นที่สาธารณะ	1	3	13	17 (100)
3. การส่งเสริมให้ราษฎรมีการศึกษา	1	3	12	16 (94.1)
4. การให้มีตลาดท่าเทียบเรือและท่าข้าม	1	2	3	6 (35.5)
5. การบำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของ ชุมชน	1	3	12	16 (94.1)
6. การปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและการรักษา ความสะอาดของท้องถิ่น	1	2	9	12 (70.6)
7. การจัดให้บริการสาธารณสุขปโภคและ สาธารณสุขการ	1	3	12	16 (94.1)
8. จัดให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตร หัตถกรรม และสหกรณ์	1	2	13	16 (94.1)
9. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์	1	1	5	7 (41.2)
10. กิจการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	1	1	10	12 (70.6)
11. กิจการเกี่ยวกับการผังเมือง	1	1	6	8 (47.1)
12. การจัดหารายได้เป็นของหน่วยงานเอง เช่น การจัดเก็บภาษี	1	3	13	17 (100)
13. การจัดการและคุ้มครองดูแล และบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1	3	13	17 (100)
14. บำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาอันดีของท้องถิ่น	1	3	13	17 (100)

ตารางที่ 4-55 การมีแผนก/ฝ่าย ในการดูแลเรื่องการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ

ปัจจัย	หน่วยงาน			รวมพื้นที่ วิจัย 17 แห่ง
	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.	
	1 แห่ง	3 แห่ง	13 แห่ง	
1. หน่วยงานมีเจ้าหน้าที่ดูแลเรื่องการท่องเที่ยว				
- ไม่มี	1	3	13	17 (100)
- มี	0	0	0	0.0
2. กรณีไม่มีหน่วยงานดูแล ใช้แผนก/ฝ่าย				
- สำนักปลัดเป็นผู้ดูแล	1	0	13	14 (82.4)
- อื่นๆ	0	3	0	3 (17.6)

ตารางที่ 4-56 การมีทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ปกครอง

ปัจจัย	หน่วยงาน			รวมพื้นที่ วิจัย 17 แห่ง
	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.	
	1 แห่ง	3 แห่ง	13 แห่ง	
1. ด้านธรรมชาติ เช่น ป่าเขา น้ำตก ถ้ำ	0	1	11	12 (70.6)
2. ด้านประวัติศาสตร์/ศาสนา	0	1	3	4 (23.6)
3. ด้านวัฒนธรรม/กิจกรรม	0	2	2	4 (23.6)
4. ด้านงานประเพณี การละเล่นสำคัญ เอกลักษณ์ท้องถิ่น	1	3	9	13 (76.5)
5. ด้านหัตถกรรมสินค้าที่ระลึก	0	1	4	5 (29.4)
6. ด้านอื่นๆ	0	1	5	6 (35.3)

ตารางที่ 4-57 กิจการด้านการท่องเที่ยวที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง

ปัจจัย	หน่วยงาน			รวมพื้นที่ วิจัย 17 แห่ง
	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.	
	1 แห่ง	3 แห่ง	13 แห่ง	
1. จัดเก็บค่าธรรมเนียมของแหล่งท่องเที่ยว	0	0	2	2 (11.8)
2. ทำนุบำรุง ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	0	3	10	13 (76.5)
3. จัดกิจกรรม โฆษณา/ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น	0	2	11	13 (76.5)
4. ส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีอาชีพและรายได้จากการท่องเที่ยว	1	2	11	14 (82.4)
5. ดูแลรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว	1	2	5	8 (47.1)
6. จัดโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนเพื่อรองรับการท่องเที่ยว	1	3	12	16 (94.1)
7. จัดรูปแบบการบริการจัดการการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่	1	1	2	4 (23.5)
8. ประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ใกล้เคียงเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	1	3	7	11 (64.7)
9. ปรับปรุงสภาพเส้นทางคมนาคมและการขยายโครงข่ายการคมนาคม	0	2	8	10 (58.8)
10. ปรับปรุงและเพิ่มจำนวนรถโดยสารสาธารณะและรถปรับอากาศ	0	0	0	0 (0.0)
11. ปรับปรุงควบคุมคุณภาพและเพิ่มสถานที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	0	2	1	3 (17.6)

ตารางที่ 4-58 นโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ปัจจัย	หน่วยงาน			รวมพื้นที่ วิจัย 17 แห่ง
	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.	
	1 แห่ง	3 แห่ง	13 แห่ง	
1. พัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว	1	3	10	14 (82.4)
2. ส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานระบบ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	1	3	10	14 (82.4)
3. ส่งเสริมและพัฒนาชุมชนให้รองรับการ ท่องเที่ยว	1	3	11	15 (88.2)
4. พัฒนาระบบสื่อความหมาย เช่น ป้ายต่างๆใน การท่องเที่ยว	0	1	10	11 (64.7)
5. จัดรูปแบบการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ของ ท้องถิ่น	1	2	9	12 (70.6)
6. มีระบบจัดการของเหลือใช้/ ของเสียจาก กิจกรรมการท่องเที่ยว	1	1	2	4 (23.5)
7. ส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกและการ บริการการท่องเที่ยว	1	2	8	11 (64.7)
8. ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในท้องถิ่น	1	3	12	16 (94.1)

ตารางที่ 4-59 บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเป็นประตูดึงเงิน

ปัจจัย	หน่วยงาน			รวมพื้นที่ วิจัย 17 แห่ง
	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.	
	1 แห่ง	3 แห่ง	13 แห่ง	
1. สนับสนุนงบประมาณด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	1	2	10	13 (76.5)
2. สนับสนุนภาคเอกชนด้านจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	0	2	5	7 (41.2)
3. สนับสนุนการผลิตสินค้าหัตถกรรม งานฝีมือ	1	2	9	12 (70.6)
4. ร่วมมือกับภาคเอกชนและประชาชนในการพัฒนาพื้นที่	1	2	9	12 (70.6)
5. พัฒนาด้านการสื่อความหมาย เช่น ป้าย ควรมี 3 ภาษา (ไทย ลาว และอังกฤษ)	0	2	5	7 (41.2)
6. จัดตั้งจุดผ่อนปรนในการค้าขายระหว่างประเทศ	0	2	4	6 (35.5)
7. สนับสนุนให้มีร้านค้าปลอดภาษี	0	0	3	3 (17.6)
8. พัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีศักยภาพรองรับ เช่น จัดฝึกอบรมด้านภาษาต่างประเทศ	1	2	5	8 (47.1)
9. ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์เมืองใหม่ เช่นการจัดเก็บขยะ	1	2	8	11 (64.7)
10. ดูแลด้านความปลอดภัยของประชาชนและนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น	1	2	5	8 (47.1)

ตารางที่ 4-60 จุดแข็งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจัย	หน่วยงาน			รวมพื้นที่ วิจัย 17 แห่ง
	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.	
	1 แห่ง	3 แห่ง	13 แห่ง	
1. มีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทั้งที่เป็นแหล่ง ธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้นที่สวยงาม	1	1	10	12 (70.6)
2. มีแหล่งท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์/ ศาสนา	1	2	3	3 (35.3)
3. การมีวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่นที่เป็น เอกลักษณ์	1	3	12	16 (94.1)
4. เป็นศูนย์กลางของเส้นทางเพื่อผ่านไปยัง จังหวัดอื่นๆ	1	2	4	7 (41.2)
5. มีสินค้าหัตถกรรม งานฝีมือที่สวยงาม	1	1	5	7 (41.2)
6. เป็นจุดผ่านแดนไปยังประเทศอินโดจีน	1	2	8	11 (64.7)
7. มีความพร้อมในการพัฒนาการท่องเที่ยวใน พื้นที่	1	2	5	8 (47.1)
8. การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในการ พัฒนาการท่องเที่ยว เช่น งบประมาณ	1	1	3	5 (29.4)
9. ได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชนและ ประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว	1	1	7	9 (52.9)
10. การมีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ เพียงพอในการรองรับการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม/ ที่พัก และสาธารณูปโภค สาธารณูปการ	1	2	2	5 (29.2)

ตารางที่ 4-61 จุดอ่อนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจัย	หน่วยงาน			รวมพื้นที่ วิจัย 17 แห่ง
	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.	
	1 แห่ง	3 แห่ง	13 แห่ง	
1. ไม่มีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ	0	2	1	3 (17.6)
2. ไม่มีที่พักที่มีคุณภาพรองรับการท่องเที่ยว	0	1	10	11 (64.7)
3. ไม่เป็นจุดผ่านแดนไปยังประเทศอินโดจีน	0	0	2	2 (11.8)
4. ขาดความพร้อมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่	1	2	9	12 (70.6)
5. ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐในการพัฒนาการท่องเที่ยว เช่น งบประมาณ	1	2	8	11 (64.7)
6. ขาดการร่วมมือจากภาคเอกชนและประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว	0	1	1	2 (11.8)
7. เส้นทางคมนาคมไม่สะดวกและไม่เป็นศูนย์กลางผ่านไปยังจังหวัดอื่นๆ	0	1	2	3 (17.6)
8. ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการรองรับการท่องเที่ยว	0	2	11	13 (76.5)

ตารางที่ 4-62 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ชุมชน ในท้องถิ่น

ผลที่เกิดขึ้น	หน่วยงาน			รวมพื้นที่ วิจัย 17 แห่ง
	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.	
	1 แห่ง	3 แห่ง	13 แห่ง	
1. ด้านการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจใน ท้องถิ่น				
- ไม่ทราบ	0	0	0	0 (0.0)
- ไม่มีผล	0	0	0	0 (0.0)
- มีผลน้อย	0	2	6	8 (47.1)
- มีผลมาก	1	1	7	9 (52.9)
2. ด้านการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่				
- ไม่ทราบ	0	0	0	0 (0.0)
- ไม่มีผล	0	0	2	2 (11.8)
- มีผลน้อย	0	2	5	7 (41.2)
- มีผลมาก	1	1	6	8 (47.1)
3. ด้านการสร้างสรรค์อาชีพและการสร้างงาน				
- ไม่ทราบ	0	0	0	0 (0.0)
- ไม่มีผล	0	0	2	2 (11.8)
- มีผลน้อย	0	2	5	7 (41.2)
- มีผลมาก	1	1	6	8 (47.1)
4. ด้านการเกิดภาวะว่างงานนอกฤดูกาล				
- ไม่ทราบ	0	0	0	0 (0.0)
- ไม่มีผล	0	1	1	2 (11.8)
- มีผลน้อย	1	1	8	10 (58.8)
- มีผลมาก	0	1	4	5 (29.4)

ตารางที่ 4-62 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ชุมชนในท้องถิ่น (ต่อ)

ผลที่เกิดขึ้น	หน่วยงาน			รวมพื้นที่ วิจัย 17 แห่ง
	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.	
	1 แห่ง	3 แห่ง	13 แห่ง	
5. ด้านการประชาสัมพันธ์ให้ท้องถิ่นเป็นที่รู้จัก				
- ไม่ทราบ	0	0	0	0 (0.0)
- ไม่มีผล	0	1	0	1 (5.9)
- มีผลน้อย	0	0	7	7 (41.2)
- มีผลมาก	1	2	6	9 (52.9)
6. ด้านการแก่งแย่งผลประโยชน์ของคนใน ท้องถิ่น				
- ไม่ทราบ	0	0	1	1 (5.9)
- ไม่มีผล	0	1	7	8 (47.1)
- มีผลน้อย	1	2	5	8 (47.1)
- มีผลมาก	0	0	0	0 (0.0)
7. ด้านการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการจัดระเบียบ ท้องถิ่น				
- ไม่ทราบ	0	0	1	1 (5.9)
- ไม่มีผล	0	0	2	2 (11.8)
- มีผลน้อย	1	2	9	12 (70.6)
- มีผลมาก	0	1	1	2 (11.8)
8. ด้านความเข้าใจอันดีระหว่างนักท่องเที่ยวกับ คนในท้องถิ่น				
- ไม่ทราบ	0	0	0	0 (0.0)
- ไม่มีผล	1	0	2	3 (17.6)
- มีผลน้อย	0	2	5	7 (41.2)
- มีผลมาก	0	1	6	7 (41.2)

ตารางที่ 4-62 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ชุมชน ในท้องถิ่น (ต่อ)

ผลที่เกิดขึ้น	หน่วยงาน			รวมพื้นที่ วิจัย 17 แห่ง
	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.	
	1 แห่ง	3 แห่ง	13 แห่ง	
9. ด้านการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตคนในท้องถิ่น				
- ไม่ทราบ	0	0	0	0 (0.0)
- ไม่มีผล	0	0	0	0 (0.0)
- มีผลน้อย	1	3	9	13 (76.5)
- มีผลมาก	0	0	4	4 (23.5)
10. ด้านความร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน				
- ไม่ทราบ	0	0	0	0 (0.0)
- ไม่มีผล	0	0	0	0 (0.0)
- มีผลน้อย	1	1	5	7 (41.2)
- มีผลมาก	0	2	8	10 (58.8)
11. ด้านการทำลายศิลปวัฒนธรรม ค่านิยมของ ท้องถิ่น				
- ไม่ทราบ	0	0	0	0 (0.0)
- ไม่มีผล	0	2	9	11 (64.7)
- มีผลน้อย	1	1	2	4 (23.5)
- มีผลมาก	0	0	2	2 (11.8)
12. ด้านการทำลายแหล่งท่องเที่ยวและ ทรัพยากรธรรมชาติ				
- ไม่ทราบ	0	0	0	0 (0.0)
- ไม่มีผล	0	0	9	9 (52.9)
- มีผลน้อย	1	2	4	7 (41.2)
- มีผลมาก	0	1	0	1 (5.9)

ตารางที่ 4-62 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ชุมชนในท้องถิ่น (ต่อ)

ผลที่เกิดขึ้น	หน่วยงาน			รวมพื้นที่ วิจัย 17 แห่ง
	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.	
	1 แห่ง	3 แห่ง	13 แห่ง	
13. ด้านความปลอดภัย				
- ไม่ทราบ	0	0	0	0 (0.0)
- ไม่มีผล	0	0	0	0 (0.0)
- มีผลน้อย	0	0	6	6 (35.3)
- มีผลมาก	1	3	7	11 (64.7)
14. ด้านการร่วมมือกันรักษาสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น				
- ไม่ทราบ	0	0	0	0 (0.0)
- ไม่มีผล	0	0	0	0 (0.0)
- มีผลน้อย	0	1	7	8 (47.1)
- มีผลมาก	1	2	6	9 (52.9)
15. ด้านข้อมูลการท่องเที่ยวในพื้นที่ พื้นที่ ใกล้เคียง และประเทศเพื่อนบ้าน				
- ไม่ทราบ	0	0	0	0 (0.0)
- ไม่มีผล	0	1	0	1 (5.9)
- มีผลน้อย	0	0	4	4 (23.5)
- มีผลมาก	1	2	9	12 (70.6)
16. ด้านความหลากหลายของรูปแบบการ ท่องเที่ยว				
- ไม่ทราบ	0	0	0	0 (0.0)
- ไม่มีผล	0	1	0	1 (5.9)
- มีผลน้อย	0	0	6	6 (35.3)
- มีผลมาก	1	2	7	10 (58.8)

APPENDIX I

Questionnaire

แบบสอบถามตัวแทนชุมชน

เรื่อง " การพัฒนาโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนริมแม่น้ำโขงตอนล่าง"

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2547 จุดที่สำรวจ.....

ที่มาของคำถาม

คำถามที่ปรากฏในแบบสอบถามนี้ เป็นคำถามเพื่อต้องการข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาเพื่อพัฒนาโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนริมแม่น้ำโขงตอนล่าง" โดยนำข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำวิทยานิพนธ์และเป็นข้อมูลให้แก่หน่วยงานไปปรับใช้เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่อไป และทางผู้จัดทำขอขอบพระคุณท่านสำหรับคำตอบทุก คำตอบของท่านที่เป็นวิทยาทานในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

คำชี้แจง กรุณาเติมข้อความลงในช่องว่าง หรือทำเครื่องหมายถูก ✓ ลงใน () ตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วเกี่ยวกับหน่วยงาน ได้แก่ อำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน การจัดการการท่องเที่ยวทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบ หน้าที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและนโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของหน่วยงาน

1.ชื่อหน่วยงาน.....จังหวัด.....

2.ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

3.ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยงาน

3.1 หน่วยงานของท่านมีอำนาจหน้าที่ด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- () รักษาความสะอาดในพื้นที่สาธารณะ
- () ให้ราษฎรได้รับการศึกษา
- () ให้มีตลาดทำเทียบเรือและท่าข้าม

- () บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของชุมชน
- () ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและรักษาความสะอาดของท้องถิ่น
- () จัดให้บริการสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ
- () ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตร หัตถกรรม และสหกรณ์
- () กิจกรรมเกี่ยวกับการพาณิชย์
- () กิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- () กิจกรรมเกี่ยวกับการผังเมือง
- () จัดหารายได้เป็นของหน่วยงานเอง เช่น การจัดเก็บภาษี
- () จัดการและคุ้มครองดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- () บำรุงรักษาศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาอันดีของท้องถิ่น

3.2 หน่วยงานของท่านมีเจ้าหน้าที่ดูแล จัดการ เรื่องการท่องเที่ยวโดยเฉพาะหรือไม่

- () ไม่มี แต่ใช้ฝ่าย/แผนก.....เป็นผู้ดูแล
- () มี โดยมีเจ้าหน้าที่ประมาณ.....คนในการดูแล

3.3 ในพื้นที่รับผิดชอบของท่านมีทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านใดบ้าง (ตอบ ได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ด้านธรรมชาติ เช่น ป่าเขา น้ำตก โปรตระนุ.....
- () ด้านประวัติศาสตร์/ศาสนา โปรตระนุ.....
- () ด้านวัฒนธรรม/กิจกรรม โปรตระนุ.....
- () งานประเพณี การละเล่นสำคัญ เอกัตถ์กษณ์ของท้องถิ่น โปรตระนุ.....
-
- () หัตถกรรมสินค้าที่ระลึก โปรตระนุ.....
- () อื่นๆ โปรตระนุ.....

3.4 หน่วยงานของท่านเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวหรือไม่

- () ไม่เกี่ยวข้อง เพราะ.....
- () เกี่ยวข้อง

ถ้าเกี่ยวข้องในด้านใดบ้าง (ตอบ ได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () จัดเก็บค่าธรรมเนียมของแหล่งท่องเที่ยว
- () ทำนุบำรุง ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
- () จัดกิจกรรมโฆษณา / ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว
ในท้องถิ่น
- () ส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีอาชีพและรายได้จากการท่องเที่ยว

- () ดูแลรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว
- () จัดโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน เพื่อรองรับการท่องเที่ยว
- () จัดรูปแบบการบริการจัดการการท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
- () ประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ใกล้เคียงเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- () ปรับปรุงสภาพเส้นทางคมนาคมและขยายโครงข่ายการคมนาคม
- () ปรับปรุงและเพิ่มจำนวนรถโดยสารสาธารณะและรถปรับอากาศ
- () ปรับปรุง ควบคุมคุณภาพและเพิ่มสถานที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

3.5 หน่วยงานของท่านมีนโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหรือไม่

- () ไม่มี () มี

ถ้ามี ในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () พัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว
- () ส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
- () ส่งเสริมและพัฒนาชุมชนให้รองรับการท่องเที่ยว
- () พัฒนาระบบสื่อความหมาย เช่น ป้ายต่างๆ ในการท่องเที่ยว
- () จัดรูปแบบการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
- () มีระบบจัดการของเหลือใช้ / ของเสียจากกิจกรรมการท่องเที่ยว
- () ส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการการท่องเที่ยว
- () ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในท้องถิ่น

3.6 ท่านทราบหรือไม่ว่าพื้นที่ของท่านเป็นประตูทางออกสู่อินโดจีน (Gateway)

- () ไม่ทราบ () ทราบ

ถ้าท่านทราบ ท่านคิดว่าควรมีนโยบายในการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวอย่างไร

- () สนับสนุนงบประมาณด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
- () สนับสนุนภาคเอกชนด้านจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว
- () สนับสนุนการผลิตสินค้าหัตถกรรม งานฝีมือ
- () ร่วมมือกับภาคเอกชนและประชาชนในการพัฒนาพื้นที่
- () พัฒนาด้านการสื่อความหมาย เช่น ป้าย ควรมี 3 ภาษา (ภาษาไทย ลาว และภาษาอังกฤษ)
- () จัดตั้งจุดผ่อนปรนในการค้าขายระหว่างประเทศ
- () สนับสนุนให้มีร้านค้าปลอดภาษี

() พัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีศักยภาพรองรับ เช่น จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่
ด้านภาษาต่างประเทศ ฯลฯ

() ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์เมืองใหม่ เช่น การจัดเก็บสิ่งเหลือตกค้าง / ขยะ,
สิ่งแฉะลื้อมท้องถิ่น ฯลฯ

() ดูแลด้านความปลอดภัยของประชาชนและนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น

3.7 ท่านคิดว่าจุดเด่นหรือจุดแข็งที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ของท่านมีด้านใดบ้าง

- () มีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทั้งที่เป็นแหล่งธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้นที่สวยงาม
- () มีแหล่งท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ / ศาสนา ที่มีชื่อเสียง
- () มีวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์
- () เป็นศูนย์กลางของเส้นทางเพื่อผ่านไปยังจังหวัดอื่นๆ
- () มีสินค้าหัตถกรรม งานฝีมือที่สวยงาม
- () เป็นจุดผ่านแดนไปยังประเทศอินโดจีน
- () มีความพร้อมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่
- () ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในการพัฒนาการท่องเที่ยว เช่น งบประมาณ
- () ได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชนและประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว
- () มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการเพียงพอในการรองรับการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม / ที่พัก, สาธารณูปโภค สาธารณูปการ

3.8 ท่านคิดว่าจุดด้อยหรือจุดอ่อนที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ของท่านมีด้านใดบ้าง

- () ไม่มีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ
- () ไม่มีที่พักที่มีคุณภาพรองรับการท่องเที่ยว
- () ไม่เป็นจุดผ่านแดนไปยังประเทศอินโดจีน
- () ยังขาดความพร้อมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่
- () ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐในการพัฒนาการท่องเที่ยว เช่น งบประมาณ
- () ขาดความร่วมมือจากภาคเอกชนและประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว
- () เส้นทางคมนาคมไม่สะดวกและไม่เป็นศูนย์กลางผ่านไปยังจังหวัดอื่นๆ
- () ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการรองรับการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนริมแม่น้ำโขงตอนล่าง และแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจที่ท่านต้องการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนริมแม่น้ำโขงตอนล่าง

ผลประโยชน์ / ผลกระทบ	ไม่มี	มี		ไม่ทราบ
		มาก	น้อย	
1. ด้านการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจในท้องถิ่น				
2. ด้านการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่				
3. ด้านการสร้างสรรค้อชีพและการสร้างงาน				
4. ด้านการเกิดภาวะว่างงานนอกฤดูกาล				
5. ด้านการประชาสัมพันธ์ให้ท้องถิ่นเป็นที่รู้จัก				
6. ด้านการแก่งแย่งผลประโยชน์ของคนในท้องถิ่น				
7. ด้านการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการจัดระเบียบท้องถิ่น				
8. ด้านความเข้าใจอันดีระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในท้องถิ่น				
9. ด้านการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตคนในท้องถิ่น				
10. ด้านความร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน				
11. ด้านการทำลายศิลปวัฒนธรรม ค่านิยมทางท้องถิ่น				
12. ด้านการทำลายแหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติ				
13. ด้านความปลอดภัย				
14. ด้านการร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น				
15. ด้านข้อมูลการท่องเที่ยวในพื้นที่ พื้นที่ใกล้เคียง และประเทศเพื่อนบ้าน				
16. ด้านความหลากหลายของรูปแบบการท่องเที่ยว				

5. ท่านคิดว่าในพื้นที่รับผิดชอบของท่านมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่า เป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว และองค์กรของท่านต้องการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวหรือไม่

5.1 สถานที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

เพราะ.....

5.2 สถานที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

เพราะ.....

5.3 สถานที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

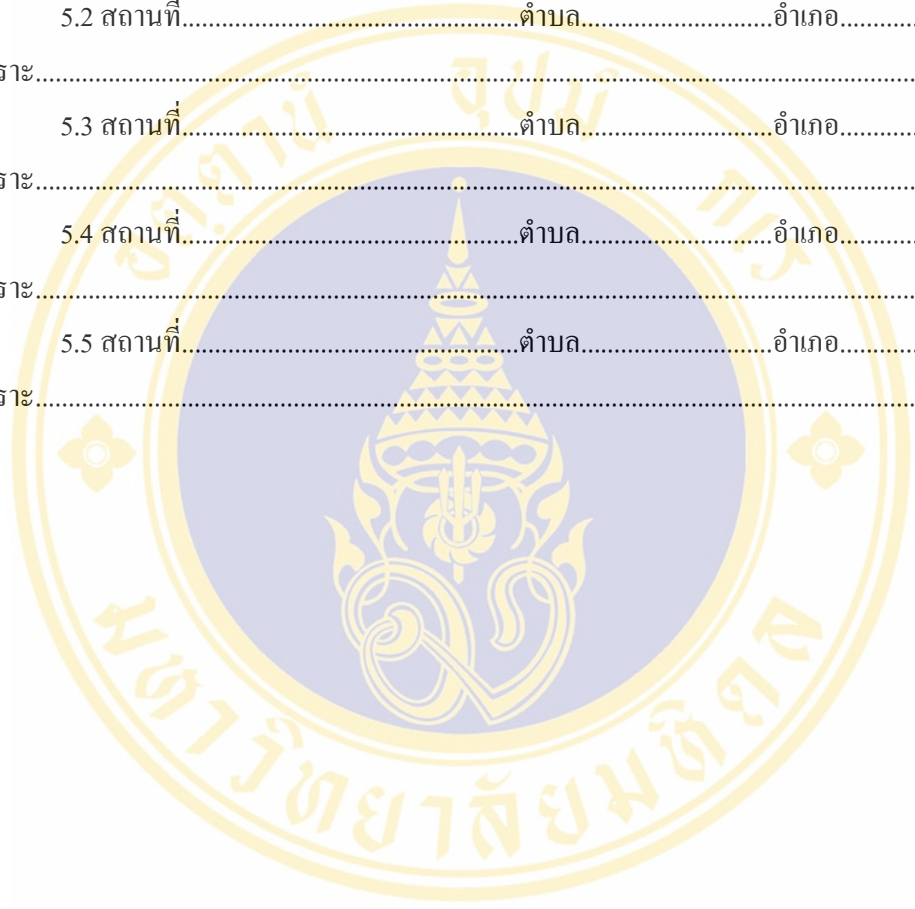
เพราะ.....

5.4 สถานที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

เพราะ.....

5.5 สถานที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

เพราะ.....

แบบสอบถามนักท่องเที่ยว

เรื่อง "การพัฒนาโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชน ริมแม่น้ำโขงตอนล่าง"

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2547 จุดที่สำรวจ.....

ที่มาของคำถาม

คำถามที่ปรากฏในแบบสอบถามนี้ เป็นคำถามเพื่อต้องการข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาเพื่อพัฒนาโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนริมแม่น้ำโขงตอนล่าง" โดยผู้จัดทำจะนำข้อมูลต่างๆที่ได้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำวิทยานิพนธ์และปรับใช้กับการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่อไป และทางผู้จัดทำ ขอขอบพระคุณท่านสำหรับคำตอบทุกคำตอบของท่านที่เป็นวิทยาทานในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

คำชี้แจง กรุณาเติมข้อความลงในช่องว่าง หรือทำเครื่องหมายถูก ✓ ลงใน () ตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนา อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ปัจจุบันท่านอายุ.....ปี
3. ภูมิลำเนาอยู่ใน

() ภาคเหนือ	() ภาคตะวันออก
() ภาคกลาง	() ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
() ภาคตะวันตก	() ภาคใต้
4. อาชีพ

() นักเรียน,นักศึกษา	() ข้าราชการ,รัฐวิสาหกิจ
() นักธุรกิจ	() รับจ้าง
() เกษตรกร	() แม่บ้าน
() ข้าราชการบำนาญ	() อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. รายได้เฉลี่ย.....บาทต่อเดือน

6. การศึกษาสูงสุดระดับ

- () ประถมศึกษา () ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 () มัธยมศึกษา () สูงกว่าปริญญาตรี
 () อนุปริญญา / ปวช./ ปวส. () อื่นๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 2 ลักษณะการท่องเที่ยว ได้แก่ จุดประสงค์หลักในการมาท่องเที่ยว แรงจูงใจ ลักษณะการเดินทางรูปแบบการท่องเที่ยว พาหนะในการเดินทาง จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวที่ไป ระยะเวลาในการท่องเที่ยว สถานที่พักผ่อน และค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

7. จุดประสงค์หลักในการเดินทางครั้งนี้

- () ทำธุรกิจ () ท่องเที่ยววันหยุด
 () ประชุมหรือสัมมนา () มาราชการ
 () เยี่ยมญาติหรือเพื่อน () อื่นๆ โปรดระบุ.....

8. สิ่งจูงใจให้ท่านมาที่นี่

- () โบราณสถานทางประวัติศาสตร์ () ความเป็นมิตรของคนท้องถิ่น
 () ความเงียบสงบของเมือง () ความสวยงามของธรรมชาติ
 () วิถีชีวิตของคนท้องถิ่น () ความสวยงามของเมือง
 () วัด / สถานที่สำคัญทางศาสนา () อื่นๆ โปรดระบุ.....

9. ลักษณะการเดินทาง

- () มาคนเดียว () มากับครอบครัว.....คน
 () มากับเพื่อน.....คน () อื่นๆ.....คน

10. รูปแบบการท่องเที่ยว

- () มาส่วนตัว () มากับบริษัทนำเที่ยวชื่อ.....

11. พาหนะในการเดินทาง

- () รถยนต์ส่วนตัว () รถประจำทาง () จักรยานยนต์
 () รถไฟ () เครื่องบิน () รถนำเที่ยว
 () รถของหน่วยงาน () รถเช่าเฉพาะคณะ () อื่นๆ.....

12. ท่านมาเที่ยวที่นี่กี่ครั้งแล้ว
 () ครั้งแรก () เคยมาแล้ว.....ครั้ง
13. ก่อนมาเที่ยวที่นี่ท่านแวะเที่ยวที่ใดบ้าง
 () ไม่แวะ () แวะ 1.....2.....3.....
14. ระยะเวลาที่มาเที่ยวในครั้งนี้.....วัน
 () ไม่ได้พักค้างคืน () พักค้างคืน.....คืน
15. ประเภทสถานที่พักที่ท่านเลือกใช้บริการ
 () ไม่ได้พักแรม () บ้านญาติ
 () โรงแรม (โปรดระบุ)..... () รีสอร์ท (โปรดระบุ).....
 () เกสต์เฮ้าส์ (โปรดระบุ)..... () Homestay (โปรดระบุ).....
 () แค้มป์ปิ้ง () บ้านเช่า
 () บ้านพักส่วนราชการ (โปรดระบุ).....
 () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
16. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว.....บาท ต่อ 1 คน
17. หลังจากเที่ยวที่นี่แล้วท่านจะไปเที่ยวที่อื่นหรือไม่
 () ไม่ () ไปที่ 1.....2.....3.....

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการท่องเที่ยว ได้แก่ ที่พัก อาหาร ข้อมูลในการท่องเที่ยว การเดินทาง การติดต่อสื่อสาร สินค้าที่ระลึก สถานบริการด้านต่างๆ

18. ความคิดเห็นต่อการบริการท่องเที่ยว

บริการท่องเที่ยว	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
1. ที่พัก				
1.1 คุณภาพของที่พัก				
1.2 ความเหมาะสมของราคาที่พัก				
1.3 ความปลอดภัยในที่พัก				
1.4 จำนวน ความเพียงพอของที่พัก				

18. ความคิดเห็นต่อการบริการท่องเที่ยว (ต่อ)

บริการท่องเที่ยว	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
2.อาหาร				
2.1 คุณภาพอาหาร				
2.2 ความเหมาะสมของราคาอาหาร				
2.3 จำนวน ความเพียงพอของร้านอาหาร				
3.บริการข้อมูลท่องเที่ยว				
3.1 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว				
3.2 การบริการแนะนำแหล่งท่องเที่ยว				
3.3 การจัดป้ายสื่อความหมายให้ข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยว				
3.4 การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว				
4. การเดินทาง				
4.1 การให้บริการเดินทาง (รถโดยสาร รถไฟ เครื่องบิน)				
4.2 ความสะดวกของเส้นทางสู่แหล่งท่องเที่ยว				
4.3 ความเพียงพอของบริการเดินทางต่างๆ				
4.4 การบริการยานพาหนะให้เช่า				
5. การติดต่อสื่อสาร				
5.1 ความเพียงพอของโทรศัพท์สาธารณะ				
5.2 สัญญาณโทรศัพท์มือถือ				
5.3 ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข				
6. สินค้าและของที่ระลึก				
7. สถานบริการอื่นๆ เช่นธนาคาร				

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบโครงการ ได้แก่ ความสำคัญของสิ่งบริการในแหล่งท่องเที่ยว ความสนใจในการท่องเที่ยวแบบโครงการ การเดิน ค่าใช้จ่าย แหล่งท่องเที่ยวที่ท่านต้องการไปท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยวที่ต้องการ ความประทับใจ และการปรับปรุงแก้ไข ในด้านต่างๆ

19. ข้อใดที่ท่านเห็นว่าสำคัญในแหล่งท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ความหลากหลายของกิจกรรม () ความเหมาะสมของกิจกรรม
 () ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว () บริการของเจ้าหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยว
 () การบริการสุภาพเรียบร้อย () บริการสถานที่จอดรถในแหล่งท่องเที่ยว

20. ถ้ามีการพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่าง จังหวัดมุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี โดยใช้แม่น้ำโขงเป็นหลัก ท่านมีความสนใจที่จะไปท่องเที่ยวหรือไม่

- () สนใจ () ไม่สนใจ

21. ในการเดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง 3 จังหวัด ท่านพอใจที่จะเดินทางด้วยวิธีใด

- () รถยนต์ () เรือ

22. ความคิดเห็นต่อค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวใน 3 จังหวัด เมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่นท่านคิดว่าเป็นอย่างไร

- () สูงกว่า () ต่ำกว่า () พอๆกัน

23. ประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่ท่านต้องการไปเที่ยวมากที่สุด

- () ธรรมชาติ () วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น
 () โบราณสถานทางประวัติศาสตร์ () สถานที่สำคัญทางศาสนา
 () สถานที่ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น เขื่อน () อื่นๆ.....

24. รูปแบบการท่องเที่ยวที่ท่านต้องการ

- () เที่ยวด้วยตนเอง () ไปกับบริษัทนำเที่ยว

25. การเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้ท่านประทับใจอะไรมากที่สุด

- () ศิลปวัฒนธรรม () ความสวยงามของธรรมชาติ
 () โบราณสถาน () วัด / สถานที่สำคัญทางศาสนา
 () วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของท้องถิ่น () ล่องเรือ

26. ถ้าท่านมีโอกาสคิดว่าจะกลับมาเที่ยวที่นี่อีกหรือไม่

- () มา () ไม่มา () ไม่แน่ใจ

27. ท่านต้องการให้ปรับปรุงด้านใดบ้าง

- () ความปลอดภัย
- () รายละเอียดวิธีการข้ามแดน
- () ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว
- () ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว
- () การเดินทาง
- () อื่นๆ โปรดระบุ.....

แบบประเมินคุณภาพ “โครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชน ริมน้ำโขงตอนล่าง”

คำชี้แจง แบบประเมินความเหมาะสมของโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวฯ แบ่งออกเป็น

3 ส่วน ได้แก่

1. ข้อมูลส่วนตัว
2. การประเมินความเหมาะสมของกลุ่มโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวฯ
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ-สกุล.....

วุฒิการศึกษา.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

ส่วนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวฯ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และระบุข้อความในช่องว่าง

รูปแบบในการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
รูปแบบของโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวฯ					
1.ความเหมาะสมของเส้นทางท่องเที่ยวในโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวฯ					
2. ความเหมาะสมของแหล่งท่องเที่ยวบนโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวฯ					
3. ความเหมาะสมของจุดพักแรม					

ส่วนที่ 2 (ต่อ)

รูปแบบในการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. ความเหมาะสมของโปรแกรมการ ท่องเที่ยว					
5. ความเหมาะสมของระยะเวลากับ โปรแกรมการท่องเที่ยว					
6. ความเหมาะสมของกิจกรรมในโครงข่าย เส้นทางท่องเที่ยวฯ					
รูปแบบการเชื่อมโยงโครงข่ายเส้นทาง ท่องเที่ยวฯ					
1. ความเหมาะสมในการเชื่อมโยงแหล่ง ท่องเที่ยวในโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวฯ					
2.การเชื่อมโยง ประสานงานระหว่างองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดเดียวกันใน โครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวฯ					
3. การเชื่อมโยง ประสานงานระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับ จังหวัดในโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวฯ					
4.การเชื่อมโยง ประสานงานระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้ง ภาครัฐและเอกชนในพื้นที่โครงข่าย เส้นทางท่องเที่ยวฯ					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3.1 ท่านคิดว่าโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชน ริมแม่น้ำโขงตอนล่างนี้ เหมาะสมและควร
เผยแพร่หรือไม่

() ควร เพราะ.....

() ไม่ควร เพราะ.....

3.2 ท่านคิดว่าความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวนี้เป็นไปได้มากน้อยเพียงใด

- () เป็นไปได้มาก เพราะ.....
- () เป็นไปได้น้อย เพราะ.....
- () เป็นไปไม่ได้ เพราะ.....

3.3 ท่านคิดว่าโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวนี้ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานีหรือไม่

- () ส่งเสริม เพราะ.....
- () ไม่ส่งเสริม เพราะ.....

3.4 ท่านเห็นว่าโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวนี้ควรปรับปรุงด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3.5 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวนี้

.....

.....

.....

.....

.....

3.6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

BIOGRAPHY

NAME	Miss Waewdaw Nambutr
DATE OF BIRTH	18 January 1979
PLACE OF BIRTH	Udon Thani, Thailand
INSTITUTION ATTENDED	<p>Kasetsart University, 1998-2002</p> <p>Bachelor of Science (Forestry)</p> <p>Mahidol University, 2003-2005</p> <p>Master of Science (Environmental Planning for Community and Rural Development)</p>
HOME ADDRESS	3 Moo.8, Na Kha Sub District, Mueng District, Udon Thani, Thailand